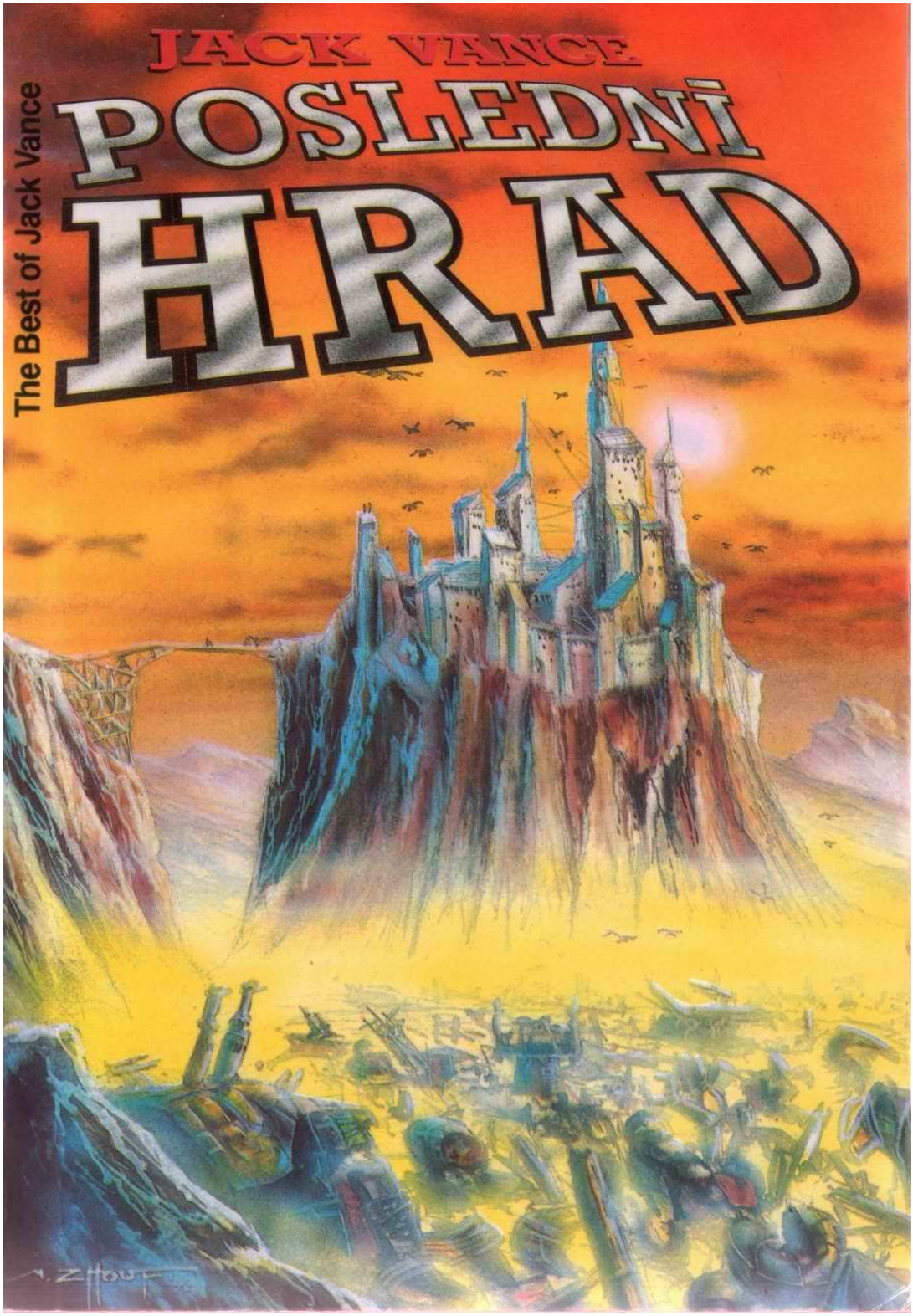

JACK VANCE
POSLEDNÍ
HRAD
The Best of Jack Vance

Jack Vance

POSLEDNÍ HRAD

The Best of Jack Vance

Winston Smith

Knihu z anglického originálu
The Best of Jack Vance, Simon & Schuster
(division Pocket Books), New York 1976
přeložili Renáta Kubicová, Václava Baladová,
Romana Prouzová, Jana Mikuláštíková,
Tomáš Votava, Věra Chocholoušková,
Aleš Novák a Miroslav Jindra.
Autoři jednotlivých překladů
jsou uvedeni v obsahu.
Závěrečnou poznámku o autorovi připravil
Ondřej Můller.
Autorem obálky a ilustrací je
Martin Zhouf.

Redakce:
Ondřej Můller, Miroslav Jindra
Copyright © 1976 by Jack Vance. All rights reserved.
Translation © 1992 by Renáta Kubicová, Václava Baladová,
Romana Prouzová, Jana Mikuláštíková, Tomáš Votava,
Věra Chocholoušková, Aleš Novák, Miroslav Jindra
Coverand Illustrations © 1992 by Martin Zhouf
Copyright© 1992 by WinstonSmith
Vydalo nakladatelství Winston Smith v Praze roku 1992
jako 4. svazek
v edici Science fiction.
Sazba: TopDTP
Tisk a vazba:

Cena 42,-Kč

ISBN 80-85643-00-6

PŘEDMLUVA

Upřímně řečeno, o svých povídkách nerad hovořím, natož abych se pouštěl do jejich rozboru. Byl jsem ovšem požádán, abych k předkládanému souboru napsal předmluvu, a nevím, o čem jiném by měla být, než právě o těch povídkách samých.

Mám je přirozeně všechny rád. Vznikaly v průběhu přibližně patnácti let. Blízké jsou mi především dvě – Ullwardovo soukromí a Solární plachetnice 25. Jinak nechť ty povídky mluví samy za sebe, stěží k nim mohu cokoli dodat.

Místo toho mi budiž dovoleno říci pár slov o tom, jak se já osobně dívám na spisovatelskou práci. Především jsem pevně přesvědčen, že autor, který hodně hovoří o sobě, odvádí čtenáře od toho, co by mělo být jeho jediným zájmem: od svého díla. Z toho důvodu po jistém kolísání zásadně odmítám šířit ve veřejnosti svoje fotografie, vlastní analýzy svých prací, životopisná data, kritiky a vyznání – nikoli z vrozené skromnosti, ale proto, abych obrátil pozornost tam, kam podle mého názoru náleží.

Jsem si vědom toho, že jsem si nevytvořil žádný neměnný, předem určený způsob psaní. Každá povídka si takříkajíc vytváří svůj vlastní styl. Z čistě teoretického hlediska jsem přesvědčen, že jediný dobrý styl je takový, který si nikdo neuvědomuje, ale předpokládám, že to asi není zcela nebo vždy možné. Skutečností je, že problematika literárního stylu je natolik rozsáhlá, že by bylo pošetilé snažit se ji shrnout v několika větách, a každý spisovatel má o této věci nepochybně svoje vlastní představy.

Bez dalších zevšeobecňujících frází proto čtenáři doporučuji, aby si prostě ty povídky přečetl.

J. V.

SOLÁRNÍ PLACHETNICE 25

Před několika lety vydávala Cele Goldsmithová Amazing Stories. Jednoho večera se při sezení u Poula Andersona vytasila se štůskem obálkových ilustrací, kterých z ekonomických důvodů nakoupila na tucty, a navrhla přítomným, aby se jimi dali inspirovat k povídkám. Poul dost zdráhavě přijal obálku, na jejíž námět si bohužel nevzpomínám. Frank Herbert vyfasoval zobrazení lidské hlavy s částí odseknutou, takže v jejím nitru bylo vidět běsnící pekelný požár, ženoucí se pololidské postavy a parafernálie atomové elektrárny. Já jsem byl šťastnější a získal jsem obrázek, který zachycoval flotilu vesmírných korábů poháněných slunečními plachtami. Teoreticky vzato to zdaleka není pochybená myšlenka a vědci zabývající se průzkumem vesmíru ji už dávno zahrnuli do svých úvah o budoucích meziplanetárních cestách. Hvězdoplavba je samozřejmě nesmírně složitá záležitost, avšak pokud by se podařilo přesně nastavit plachtu a využít přitažlivosti planet a nebo slunce, bylo by tímto způsobem možné navštívit kteroukoli oblast slunečního systému – možná ne vždy nejkratší cestou, ale ani námořní plachetnice

nepluly vždy naprosto přímo k cíli. Nevýhodou je komplikovaná konstrukce a nesmírná velikost plachty, pohybující se v řádu čtverečních mil, bez níž není možné dosáhnout žádoucího zrychlení relevantní hmoty vesmírné lodi v rozumném časovém rozmezí.

Což mě přivádí zpátky k té mé obálce. Malíř – nepochybně z uměleckých důvodů – vyobrazil vesmírné koráby s plachtami připomínajícími spinakry dvanáctimetrové joly, které by při vzdálenosti Země od Slunce vyvinuly tah v hodnotě tak asi jedné muší síly. Nadto byly ty plachty vykresleny barvami přímo křiklavými, zcela v rozporu s obecným míněním, podle něhož se pro sluneční plachty budou nejlépe hodit tenoučké membrány z umělé hmoty, povlečené reflexní kovovou vrstvou o síle několika molekul. Přes veškerou nelogičnost té ilustrace jsem však cítil, že se musím tak či onak vyrovnat se všemi jejími detaily. Po vynaložení značného úsilí se mi to podařilo a byl jsem velmi vděčný, že jsem nemusel psát o té otevřené hlavě, která připadla Franku Herbertovi.

Solární plachetnice 25

1

Henry Belt se vbelhal do zasedací místnosti, vystoupil na stupínek, usadil se za stolem. Jedním pohledem přelétl místnost, čilým bystrým pohledem, nezaostřeným na nic, vystavil osm mladých mužů proti sobě až urážlivému nezájmu. Sáhl si do kapsy, vytáhl z ní tužku a útlou červenou knihu, kterou položil na stůl. Osm mladých mužů na něj hledělo v naprosté tichosti. Byli si velice podobní, zdraví, čistí, chytří, jejich výraz stejně bdělý a ostražitý. Každý z nich slyšel pověsti o Henrym Beltovi, každý z nich si sestavil své osobní plány a měl svá osobní odhodlání.

Henry Belt se zdál být člověkem jiného živočišného druhu. Jeho obličej byl široký, plochý, lemovaný chrupavkou a svaly, s kůží, která svou povahou i barvou připomínala kůrku od slaniny. Jeho hlavu pokrývaly drsné bílé šediny, jeho oči byly vychytralé štěrbiny, jeho nos beztvarý žmolek. Jeho ramena byla masivní, nohy podsadité a sukovité.

„Ze všeho nejdřív," řekl Henry Belt s úšklebkem odhalujícím mezeru mezi zuby, „vás chci ujistit, že od vás neočekávám, že si mě oblíbíte. Jestliže ano, budu překvapen a nerad. Bude to znamenat, že jsem na vás nebyl dost tvrdý."

Opřel se do křesla, změřil si mlčící skupinu. „Slyšeli jste o mně různé historky. Proč mě ještě nevykopli ze služby? Vzpurný, arogantní, nebezpečný Henry Belt. Opilý Henry Belt. (To poslední

je, samozřejmě, pomluva. Henry Belt nikdy v životě opilý nebyl.) Proč mě snášejí? Z jednoho prostého důvodu – z nutnosti. Takovou práci nikdo nechce. Jenom muž, jakým je Henry Belt, se jí může postavit. Rok za rokem ve vesmíru, kde není na co se dívat, jen na půl tuctu kulatých obličejů mladých bažantů. Vyveze je ven, přiveze je zpátky. Ne všechny a ne všichni, co se vrátí, jsou dnes kosmonauty. Ale všichni přejdou přes ulici, když mě vidí přicházet. Henry Belt říkáte? Zblednou nebo zčervenají. Žádný z nich se neusměje. Někteří z nich jsou dnes vysoce postavení. Mohou se mě zbavit, kdy se jim zachce. Zeptejte se jich, proč to neudělají. Henry Belt je zvíře, řeknou vám. Je to darebák, je to tyran. Krutý jako břitva, rozmarný jako ženská. Ale výprava s Henrym Beltem ukáže, zač je toho loket. Zničil mnoho mužů, pár jich zabil, ale ti, kteří z toho vyvázli se zdravou kůží, jsou pyšní na to, že mohou říci – trénoval mě Henry Belt!

Další věc, kterou možná uslyšíte, je, že Henry Belt má štěstí. Ale nespoléhejte na to. I štěstí jednou dojde.

Budete můj třináctý ročník, a to je číslo nešťastné. Vyvezl jsem sedmdesát dva mladých cucáků, kteří se od vás ničím nelišili. Dvanáctkrát jsem se vrátil, za což možno vděčit částečně Henrymu Beltovi a částečně štěstí. V průměru trvá cesta dva roky. Jak to může člověk vydržet? Je jenom jeden, který to dokáže – Henry Belt. Strávil jsem mnohem více času ve vesmíru, než kdokoli jiný, a teď prozradím tajemství: tohle je můj poslední výjezd. V noci mě začínají budit podivné sny. Po tomto ročníku končím. Doufám, že pověrčiví hoši nejste. Jedna poděšená žena mně prozradila, že ve vesmíru zemřu. Pověděla mi ještě jiné věci a všechny se splnily. Poznáme se navzájem dobře. A budete přemýšlet o tom, na jakých základech stavím svá doporučení. Jsou objektivní a spravedlivé? Odsouvám stranou osobní odpor? Přirozeně, mezi námi přátelství nevznikne. No, tady je můj systém. Vedu si červenou knihu. Tady je. Zapíšu si vaše jména hned teď. Vy, pane?“

„Jsem kadet Lewis Lynch, pane.“

„Vy?“

„Edward Culpepper, pane.“

„Marcus Verona, pane.“

„Vidal Weske, pane.“

„Marvin McGrath, pane.“

„Barry Ostrander, pane.“

„Clyde von Gluck, pane.“

„Joseph Sutton, pane.“

Henry Belt zapsal jména do červené knihy. „Toto je systém. Uděláte-li něco, čím mne rozčílíte, poznamenám si váš přestupek. Na konci cesty tyto poznámky sečtu, tu a tam přidám několik pro štěstí, a tak mám přehled. Jsem si jist, že nemůže být nic jasnějšího.

Co mě rozčiluje? Hm, to je otázka, na kterou je těžké dát odpověď. Když příliš mluvíte – přestupek. Jste-li nevrlí a zamlklí – přestupek. Když se loudáte a válíte se a vyhýbáte špinavé práci – přestupek. Podlézavost – přestupek. Sveřepost – přestupek. Když zpíváte a pískáte si – přestupek. Když jste nanicovatý protivové – přestupek. Sami vidíte, že je těžké určit hranici. Tady vám dávám radu, která vás může ušetřit mnoha poznámek. Nemám rád klepy, především týkají-li se mne samého. Jsem citlivý muž a rychle otvírám svou červenou knihu, když si myslím, že jsem urážen.“ Henry Belt se ještě jednou zaklonil do křesla. „Nějaké dotazy?“

Nikdo nepromluvil.

Henry Belt přitakal. „Moudré. Nejlepší je neodhalovat svou neznalost ve hře tak časně. V odpověď na myšlenku, která se vám honí hlavou – nemyslím si o sobě, že jsem Bůh. Ale vy si to myslet můžete, chcete-li. A toto,“ vyzvedl červenou knihu, „můžete pokládat za Písmo Svaté. Nu dobrá. Nějaké dotazy?“

„Ano, pane,“ řekl Culpepper.

„Mluvte, pane.“

„Máte nějaké námitky k alkoholickým nápojům na palubě, pane?“

„Pro kadety jistě. Připouštím, že vodu musíme vézt v každém případě, aby přítomné organické sloučeniny mohly být zrekonstituovány, ale naneštěstí jsou láhve příliš těžké.“

„Rozumím, pane.“

Henry Belt se zvedl. „Ještě poslední věc. Zmínil jsem se o tom, že loď vedu pevnou rukou? Když řeknu skoč, očekávám od každého z vás, že skočí. Tohle je samozřejmě nebezpečná práce. Nezaručuji vaši bezpečnost. To zdaleka ne, obzvlášť když nám byla přidělena stará Pětadvacítka, která už měla jít dávno do šrotu. Osm je vás přítomno. Jen šest kadetů se cesty zúčastní. Před koncem tohoto týdne oznámím jména. Nějaké dotazy? … No dobrá. Zdravíčko.“ Henry Belt se belhal na svých nohách, jako by měl podebraná chodidla, a odštrachal se zadním východem.

Chvíli bylo ticho. Pak von Gluck pronesl mírným hlasem: „Proboha.“

„Je to tyran a blázen,“ zažehral Weske. „Nikdy v životě jsem nic takového neslyšel! To je megalomanie!“

„Klid,“ prohodil Culpepper. „Pamatujte: žádné pomluvy.“

„Pche!“ zabručel Mcgrath. „Tohle je svobodná země. Já si k sakru budu říkat, co chci.“

Weske vstal. „Je to div, že ho někdo nezabil.“

„Nechtěl bych se o to pokusit,“ odvětil Culpepper.

„Vypadá houževnatě.“ Zagestikuloval, vstal, svraštil čelo v zamyšlení. Pak se šel podívat k východu, kterým Henry Belt odešel. Tam, přimáčknutý na zdi, stál Henry Belt. „Ano, pane,“ pronesl Culpepper vemlouvavým tónem. „Zapomněl jsem se zeptat, kdy chcete, abychom se opět shromáždili.“

Henry Belt se vrátil k pódiu. „Teď je stejně vhodná doba, jako jindy.“ Usedl, otevřel svou červenou knihu. „Vy, pane von Glucku, jste poznamenal ‚proboha‘ agresivním tónem. Jeden přestupek. Vy, pane Weske, jste použil termínů ‚tyran a blázen a ‚megalomanie‘, namířených na mou osobu. Tři přestupky. Pane McGrathe, vy jste poznamenal, že svoboda projevu je oficiální doktrínou této země. To je teorie, kterou v současné době nemáme čas zkoumat, ale je jasné, že v tomto kontextu nese to prohlášení podtón vzpurnosti. Další přestupek. Pane Culpeppere, vaše nezviklatelná samolibost mne irituje. Dám přednost tomu, projevíte-li více nejistoty, ba dokonce rozpaků.“

„Promiňte, pane.“

„Nicméně jste využil příležitosti a připomenul svým kolegům mé pravidlo, tudíž si vás nepoznamenám.“

„Děkuji, pane.“

Henry Belt se opřel do křesla, zíral do stropu. „Poslouchejte pozorně, poněvadž se nechci opakovat. Jestli chcete, dělejte si poznámky. Téma: Solární plachetnice v teorii a praxi. Materiál, se kterým byste už měli být obeznámeni, ale který zopakuji, abych se vyhnul nejasnostem.

Za prvé – proč se obtěžovat s plachetnicí, jsou-li nukleární proudové lodi rychlejší, mnohem spolehlivější, bezpečnější a daleko lépe ovladatelné? Odpověď je trojí. Za prvé – plachetnice není špatný způsob, jak přepravit těžký náklad pomalu, zato levně, vesmírem. Za druhé – dosah plachetnice je neohraničený, poněvadž k pohonu používáme mechanického tlaku světla, a tudíž není třeba přepravovat poháněcí přístroje, pohonnou látku, ani zdroj energie. Solární plachetnice je mnohem lehčí než její protějšek na nukleární pohon a může vézt početnější posádku ve větším trupu. Za třetí – pro výcvik kosmonautů není lepší metoda, než řízení plachetnice. Počítač přirozeně vypočítává náklon plachty a určuje směr, ve skutečnosti bychom byli bez počítače vyřízeni. Nicméně, ovládání plachetnice umožňuje pracovní seznámení s kosmickými veličinami: světlem, gravitací, hmotou a prostorem.

Jsou dva typy plachetnic: jednoduché konstrukce a smíšené konstrukce. První typ spoléhá výhradně na solární energii, druhý veze druhotný pohonný zdroj. Byli jsme přiděleni na číslo Pětadvacet, což je typ první. Sestává se z trupu, velkého parabolického reflektoru, jenž slouží jako radar a anténa vysílačky, a zároveň jako reflektor pohonného generátoru, a z plachty samotné. Radiační tlak je samozřejmě neobyčejně malý – řádově se rovná jedné unci na akr, v této vzdálenosti od Slunce. Plachta musí nutně být neobyčejně velká a neobyčejně lehká. Používáme fluórosilikonovou vrstvu silnou jednu desetinu tisíciny palce, potaženou lithiem natolik, aby byla neprůhledná. Myslím, že vrstva lithia má tloušťku asi 1200 molekul. Takováto fólie má hmotnost asi čtyři tuny na

čtvereční míli. Je připevněna k obruči z trubek o malé tloušťce, ze které vedou monokrystalická železná lana k trupu.

Snažíme se docílit hmotnostního faktoru, který se rovná šesti tunám na čtvereční míli a jenž vytváří zrychlení v rozmezí g/sto a g/tisíc, závisející na vzdálenosti Slunce, úhlu náklonu, cirkumsolární orbitální rychlosti, reflexívnosti povrchu. Tato zrychlení vypadají nepatrná, ale výpočty ukazují, že jsou kumulativně obrovská. G/sto podléhá zvýšení rychlosti, které se rovná rychlosti osm set mil v hodině každý den nebo pět mil za sekundu každý den. Při této rychlosti jsou meziplanetární vzdálenosti snadno dosažitelné – při správné manipulaci s plachtou, což snad nemusím zdůrazňovat.

O kladech solární plachetnice jsem se zmínil. Je levné ji postavit, je levné ji řídit. Nevyžaduje ani palivo, ani pohonnou hmotu. Při putování vesmírem zachycuje obrovská rozloha různé ionty, které mohou být vypuzovány plazmovými tryskovými motory poháněnými parabolickým reflektorem, což přidává další zvýšení akcelerace.

Nevýhody solární plachetnice jsou totožné s nevýhodami kluzáku nebo vodní plachetnice v tom, že přírodních sil musíme využívat s velkou přesností a jemností.

Neexistuje žádný určitý limit omezující velikost plachty. Na Pětadvacítce používáme asi čtyři čtvereční míle plachty. Pro současnou výpravu upevníme plachtu novou, poněvadž ta původní je opotřebovaná a narušená. To je pro dnešek vše.“

Ještě jednou se Henry Belt odbelhal ze stupínku a východem ven. Při této příležitosti už nebyly žádné poznámky.

2

Osm kadetů bydlelo spolu na ložnici, účastnilo se přednášek, jedlo u stejného stolu v jídelně mužstva. V různých dílnách a laboratořích sestavovali, rozebírali a přestavovali počítače, čerpadla, generátory, gyroskopické platformy, hvězdné zaměřovače a dorozumívací zařízení. „Šikovnost rukou nestačí,“ prohlásil Henry Belt. „Zručnost nestačí. Vynalézavost, tvůrčí schopnosti, schopnost

úspěšně improvizovat – ty jsou mnohem důležitější. Vyzkoušíme si Vás.“ A zanedlouho byl každý z kadetů uveden do místnosti, na jejíž podlaze ležela velká hromada pomíchaných plášťů, drátů, kabelů, nářadí, součástek k testům různých zařízení. „Tohle je šestadvacetihodinový test,“ řekl Henry Belt. „Každý z vás má stejnou sadu součástek a dílů. Mezi vámi nedojde k žádné výměně dílů ani informací. Ty, které z toho budu podezírat, vyloučím z ročníku bez doporučení. Chci po vás, abyste sestavili za prvé jeden standardní počítač typu Aminex 9. Za druhé servomechanismus, který zaměří hmotnost deseti kilogramů k Mu Herkulovi. Proč Mu Herkules?“

„Protože sluneční soustava se pohybuje ve směru Mu Herkula, pane, a tudíž se vyvarujeme paralaktické chyby. Ať je jakkoli nepatrná, pane.“

„Ta poslední poznámka zavání špetkou lehkovážnosti, pane McGrathe, což zbytečně rozptyluje pozornost těch, kteří se snaží pečlivě si zaznamenat moje instrukce. Přestupek.“

„Promiňte, pane. Chtěl jsem pouze vyjádřit, že jsem si vědom toho, že v mnoha případech je takovýto stupeň přesnosti nezbytný.“

„Ta myšlenka, kadete, je natolik banální, že není třeba ji zbytečně rozebírat. Oceňuji stručnost a přesnost.“

„Ano, pane.“

„Za třetí, z tohoto materiálu sestavíte dorozumívací systém o příkonu sto wattů, který umožní dvousměrný styk mezi základnami na Tychu a Phobu, v libovolné frekvenci, která se vám zdá vhodná.“

Kadeti začali stejným způsobem, a to tak, že roztřídili materiál do různých hromádek a pak zkontrolovali a prověřovali nástroje určené k testu. Výkony se poté rozrůznily. Culpeppera a von Glucka, kteří v testu rozpoznali jednak zkoušku mechanické vynalézavosti, jednak zkoušku psychické odolnosti, nevzrušilo, když vyšlo najevo, že několik nepostradatelných součástek buď chybí, anebo je nefunkčních, a dovedli každý projekt tak daleko, jak to jen bylo možné. McGrath a Weske, kteří začali s počítačem, byli navztekaní a pracovali nazdařbůh. Lynch a Sutton se urputně lopotili s počítačem, Verona s dorozumívacím systémem. Jediný Culpepper byl schopen dokončit jeden z přístrojů, řezáním, leštěním a slepováním částic

dvou prasklých krystalů sestavil primitivní, neúčinnou, ale funkční maserovou jednotku.

Na druhý den po tomto testu zmizeli McGrath s Weskem z koleje a víckrát se už nikdo nedověděl, bylo-li to z vlastní vůle, anebo na základě hlášení Henryho Belta.

Po testu následoval volný víkend. Kadet Lynch se na koktejlovém večírku, jehož se zúčastnil, dostal do rozhovoru s podplukovníkem Trenchardem, který lítostivě potřásal hlavou, když slyšel, že Lynche trénuje Henry Belt.

„Byl jsem nahoře se starým Poděsem sám. A řeknu vám, že je to div, že jsme se vůbec vrátili. Belt byl dvě třetiny cesty opilý."

„Jak se mu daří uniknout vojenskému tribunálu?" zeptal se Lynch.

„Velmi jednoduše. Vypadá to tak, že Henry Belt trénoval celou špičku. Přirozeně, že ho nenávidí, ale jsou na to perverzně pyšní. A možná doufají, že ho jednou nějaký kadet dostane."

„Pokusil se o to někdo někdy?"

„Ale ano. Já jsem se po Henrym jednou ohnal. Měl jsem to štěstí, že jsem vyvázl se zlomenou klíční kostí a dvěma podvrtnutými kotníky. Když se vrátíte živý, budete mít dobrou šanci se dostat až nahoru."

Druhý den večer Henry Belt oznámil: „Příští úterý ráno letíme nahoru. Budeme pryč několik měsíců."

V úterý ráno kadeti zaujali svá místa v kyvadlové lodi. Zanedlouho se objevil Henry Belt. Pilot se připravil ke startu.

„Držte si klobouky. Připravte se ke startu…" Raketa se odmrštila od země, vzepjala se, vznesla a tryskem mířila k obloze. O hodinu později pilot ukázal: „Tam je vaše loď. Stará Pětadvacítka. A Devětatřicítka, hned vedle ní, se právě vrátila z vesmíru."

Henry Belt se užasle díval lodním východem. „Co to s tou lodí provedli? Ten nátěr, červená, bílá, žlutá, ta šachovnice?"

„Za to poděkujte nějakému přitroublému pozemskému idiotovi," odvětil pilot. „Přišel rozkaz vyšperkovat staré lodě kvůli exkurzi nějakých kongresmanů."

Henry Belt se obrátil ke kadetům. „Povšimněte si této pošetilosti. Je to výsledek malichernosti a ignorace. Odstraňováním barvy budeme zaneprázdněni několik dní.“

Vznášeli se blízko pod oběma plachetnicemi. Číslo 39, které se právě vrátilo z vesmíru, vypadalo ušetřené a vyleštěné vedle vyšňořeného čísla 25. V lodním východu Devětatřicítky čekala skupina mužů, jejich výzbroj se vznášela na koncích lan.

„Všimněte si těchto mužů,“ podotkl Henry Belt. „Jsou bezstarostní. Byli na příjemné projížďce kolem planety Mars. Jsou špatně vycvičeni. Až se vrátíte vy, pánové, budete vyčerpaní a zoufalí a dobře vycvičení. Teď si, pánové, připněte přilby a budeme pokračovat.“

Přilby byly připnuty. Hlas Henryho Belta se nesl éterem.

„Lynch, Ostrander zůstanou tady, aby vyložili náklad. Verono, Culpeppere, von Glucku, Suttone, vyskočte s lany k lodi, přepravte k ní náklad, uskladněte ho v příslušných prostorách.“

Henry Belt si vzal na starost svůj osobní náklad, jenž se sestával z několika objemných zavazadel. Vypustil je do prostoru, zabezpečil lany, vyhodil je směrem k Pětadvacítce, vyskočil za nimi. Přitáhl sebe i zavazadla k lodnímu východu a zmizel uvnitř.

Náklad byl vyložen. Posádka Devětatřicítky se přemístila k raketové lodi, která se nato zhoupla směrem dolů a pryč, vymrštila se a zmenšovala se cestou zpátky na Zem.

Když byl náklad uložen, kadeti se shromáždili na můstku. Henry Belt vyšel z velitelské kabiny. „Pánové, jak se vám zamlouvá prostředí? No, pane Culpeppere?“

„Trup je prostorný, pane. Vyhlídka skvělá.“ Henry Belt přitakal. „Pane Lynchi? Vaše dojmy?“

„Obávám se, že jsem si je ještě neroztřídil, pane.“

„Chápu. Vy, pane Suttone?“

„Vesmír je větší, než jsem si představoval, pane.“

„To je pravda. Vesmír je nepředstavitelný. Dobrý kosmonaut musí být buď větší než vesmír, anebo ho musí ignorovat. Obojí je těžké. No, pánové, učiním několik poznámek a pak se vzdálím a vychutnám cestu. Jelikož je tohle můj poslední výjezd, zamýšlím

nedělat vůbec nic. Řízení lodi bude zcela ve vašich rukou. Pouze čas od času se objevím se shovívavým úsměvem na rtech, anebo, běda vám, abych učinil poznámky do své červené knihy. Formálně budu velet já, ale jinak bude mít řízení v rukou vás šest. Navrátíte-li nás bezpečně na Zem, poznamenám si to pochvalným zápisem do své červené knihy. Ztroskotáme-li nebo vrhnete-li nás do slunce, potom budete mnohem nešťastnější než já, poněvadž mým osudem je zemřít v kosmu. Pane von Glucku, vidím ve vašem obličeji výsměch?“

„Ne, pane, je to jen chápající poloviční úsměv.“

„Co je humorné na mém konceptu odchodu, mohu-li se zeptat?“

„Bude to velká tragédie, pane. Poukazoval jsem pouze na soudobou všudypřítomnost ne přímo pověrčivosti, ale, řekněme, přesvědčení o existenci subjektivního kosmu.“

Henry Belt si něco poznamenal do červené knihy. „Nemám ponětí, co je míněno tímto barbarským žargonem, pane von Glucku. Je zřejmé, že se považujete za filozofa a dialektika. Nebudu to považovat za přestupek, poněvadž vaše poznámky nenesou podtón zášti či drzosti, na něž jsem velmi citlivý. Nyní co se týče té všudypřítomnosti pověrčivosti: jenom ochromená mysl se pokládá za studnici veškerého vědění. Hamlet na toto téma promluvil k Horáciovi, jak si vzpomínám, v dobře známém díle Williama Shakespeara. Já sám jsem viděl zvláštní a hrůzostrašné věci. Byly to halucinace? Byla to manipulace kosmu myslí mou nebo myslí někoho či něčeho jiného než mne samého? Nevím. Radím proto přistupovat k otázkám, kde pravda je stále neznámá, velmi pružně. A z toho důvodu, že vliv nevysvětlitelné zkušenosti může docela dobře zničit mysl příliš křehkou. Vyjadřuji se dost jasně?“

„Naprosto, pane.“

„Dobrá. Takže zpátky k věci. Sestavíme služební řád, v němž každý muž pracuje postupně s každým ze zbylých pěti. Doufám, že tímto zamezím vzniku přátelství nebo part.

Prohlédli jste si celou loď. Trup je jako sendvič z lithiumberylia, izolační pěny, vlákniny a vnitřní krycí vrstvy. Je velmi lehký, pevně držený tlakem vzduchu spíše než vlastní pevností materiálu. Tudíž si můžeme dopřát tolik prostoru, abychom si mohli protáhnout nohy, a

aby každý z nás měl své soukromí. Kabina velitele je nalevo, do mých prostor nesmí v žádném případě nikdo vstoupit. Přejete-li si se mnou mluvit, zaklepejte na dveře. Objevím-li se, v pořádku. Neobjevím-li se, odejděte. Napravo je šest kabin, které si můžete mezi sebou rozdělit losováním.

Náš rozvrh se bude skládat ze dvou hodin studia, čtyř hodin služby, šesti hodin volna. Žádné určité tempo v studijním pokroku vyžadovat nebudu, ale doporučuji vám využít čas užitečně.

Naším cílem je Mars. Zanedlouho sestrojíme novou plachtu a pak, až bude narůstat orbitální rychlost, podrobně přezkoušíte a prověříte veškeré zařízení na palubě. Každý z vás vypočítá náklon plachty a kurs a společně spočítáte rozdíly, které se mohou objevit. Nebudu se podílet na navigaci. Uvítám, když mne nezapletete do žádného neštěstí. Jestli se něco takového přihodí, osoby zodpovědné dostanou přísný záznam.

Zakazuje se zpívání, pískání a pobrukování. Nesouhlasím se strachem a hysterií a tak si je také poznamenávám. Nikdo neumírá víc než jednou, my všichni si jsme vědomi toho, co riskujeme v zaměstnání, které jsme si zvolili. Kanadské žertíky se zakazují. Můžete se prát, pokud mne nebudete vyrušovat nebo pokud nebudete rozbíjet jakékoli přístroje, nicméně vám to neradím, poněvadž to vede k nenávisti, a znal jsem kadety, kteří se navzájem zabili. Ve vašich osobních vztazích navrhuji chladnost a odstup. Používání promítacího mikrofilmového přístroje záleží samozřejmě na naší volbě. Nesmíte použít vysílačky ani na vysílání ani na přijímání zpráv. Ve skutečnosti jsem vysílačku vyřadil z provozu, jak už je mým zvykem. Dělám to proto, abych zdůraznil tu skutečnost, že i když je to otázka bytí či nebytí, musíme si vystačit s vlastními zdroji. Jsou nějaké dotazy…? Dobře. Sami poznáte, že když se budete chovat s úzkostlivou korektností a přesností, vrátíme se v příhodnou dobu živí a zdraví, s minimem přestupků a bez obětí. Nicméně, jsem nucen přiznat, že během dvanácti předešlých výprav se tak nestalo. Nyní si rozdělte kabiny a uložte výstroj. Nosná raketová loď vynese novou plachtu zítra a vy se dáte do práce.“

3

Nosná loď vyložila velký svazek třípalcových trubek: lithium tloušťky papíru, zpevněné beryliem, zesílené monokrystalickými železnými vlákny, o celkové délce osmi mil. Kadeti nasazovali trubky jednu na druhou a spoje skličovali. Když trubka dosahovala délky čtvrt míle, byla ohnuta do tvaru luku pomocí lana, připevněného k oběma koncům, a byly napojeny další články. Jak práce pokračovala, volný konec se kroutil do velikého oblouku a zanedlouho se stočil zpátky k trupu. Když byla poslední trubka na místě, volný konec stáhli dolů a připevňovali tak, aby vytvořil velkou obruč o průměru dvou a půl míle.

Henry Belt občas vyšel ve svém skafandru, aby se podíval a příležitostně sardonicky okomentoval situaci, na což kadeti nebrali zřetel. Jejich nálada se změnila. Bylo to osvěžující, viset v beztíži nad jasnou, mračny obklopenou zeměkoulí, na které se pod nimi pevniny a oceány nemotorně otáčely. Všechno se zdálo být možné, dokonce i výcviková zkušební cesta s Henrym Beltem!

Když vyšel ven, aby zkontroloval jejich práci, šklebili se na sebe s pobavenou shovívavostí. Henry Belt jim najednou připadal jako žalostný živočich, ubohý vagabund, hodící se jenom k opileckému chvástání. Měli štěstí, že byli méně naivní než předešlé ročníky Henryho Belta. Ti vzali Henryho Belta vážně, zastrašil je, rozdrtil je napadrť. Ale ne tuhle posádku, to zdaleka ne! Viděli Henrymu Beltovi až do žaludku! Do ničeho se nepleť, hleď si své práce, udržuj se v dobré náladě. Výcvik nepotrvá déle než několik měsíců a pak to začne doopravdy. Potlač to v sobě, ignoruj Henryho Belta natolik, nakolik je to jen možné. To je rozumný postoj, nejlepší způsob, jak se udržet nad věcí.

Skupina se už navzájem ohodnotila a dospěla k sadě přiléhavých nálepek. Culpepper – klidný, uhlazený, bezstarostný. Lynch – popudlivý, hádavý, prchlivý. Von Gluck – umělecká povaha, útlocitný, s jemnýma rukama. Ostrander – choulostivý, pedantský, úzkostlivě pořádný, Sutton – náladový, podezíravý, soutěživý. Verona – dříč, drsný na povrchu, ale vytrvalý a spolehlivý.

Velká obruč se pohupovala kolem trupu a nyní nosná raketová loď vynesla nahoru plachtu, velkou, temně zářící roli. Rozložili ji a donekonečna rozbalovali až se z ní stala pevná lesklá vrstva, tenoučká jako zlatá fólie. Rozvinutá do své maximální šíře měla tvar třpytivého disku, jenž se už už vlnil a vydouval v sluneční záři. Kadeti vrstvu připevnili k obruči, vypjali ji pevně jako kůži bubnu a upevnili ji. Teď musí plachtu pečlivě udržovat bokem k slunci, jinak se dá pod náporem zhruba sta liber rychle do pohybu.

Od okrajů byla natažena opletená železná lana ke kruhu vzadu za reflektorem, která mu dávala zdání malosti, stejně tak, jako reflektor dával zdání malosti rrupu. A nyní byla plachetnice připravena k vyplutí.

Nákladní loď vynesla nahoru poslední náklad, vodu, potraviny, náhradní díly, nový magazín mikrofilmového diváka, poštu. Nato Henry Belt zavelel: „Vyplouváme.“

To představovalo proces naklánění plachty tak, aby zachytila sluneční záření, zatímco trup se pohyboval kolem Země, odvrácen od slunce, zatím ji nakláněl souběžně se slunečními paprsky, pohybovala-li se loď po své oběžné dráze směrem k Slunci. Stručně řečeno, zvyšováním orbitální rychlosti, která v příhodnou dobu napne pouta zemské přitažlivosti a vyšle plachetnici 25 prudce vzhůru směrem k Marsu.

Za tu dobu kadeti prověřili každou součást zařízení na palubě lodi. Šklebili se na sebe, rozhořčeni a ohromeni některými přístroji. Pětadvacítka byla stará loď se starožitným vybavením. Zdálo se, že Henry Belt jejich nářky vychutnává. „Toto je výcviková cesta, a ne výletní plavba. Jestli jste chtěli, aby vám někdo foukal na vaše bolístky, pak jste si měli zvolit zaměstnání na Zemi. Se šťouraly

neznám slitování. Chcete-li mít vzor pro své jednání, všímejte si mne.“

Náladový, do sebe zahleděný Sutton, jedinec většinou velmi rezervovaný a málomluvný, se odvážil prohodit neuváženou vtipnou poznámku. „Kdybychom se řídili podle vás, nezbylo by zde místa pro pohyb, protože by všude byly láhve whisky.“

Vylétla červená kniha. „To je neslýchaná nestoudnost, pane Suttone. Jak můžete tak lehce podlehnout zášti?“

Sutton zrůžověl, jeho oči svítily, otevřel ústa, aby promluvil, pak je pevně sevřel. Henry Belt, který zdvořile čekal, se otočil. „Pánové, postřehnete, že se nemilosrdně řídím svými vlastními pravidly chování. Jsem přesný jako hodinky. Není lepšího a geniálnějšího parťáka na lodi, než je Henry Belt. Na světě nežije spravedlivější člověk. Pane Culpeppere, vy jste chtěl něco poznamenat?“

„Nic podstatného, pane.“

Henry Belt přešel na levobok a nasupeně hleděl na plachtu. Okamžitě se otočil. „Kdo má službu?“

„Sutton a Ostrander, pane.“

„Pánové, všimli jste si plachty? Zhoupla se a naklání se tak, že ukáže slunci záda. Za dalších deset minut se zamotáme do stovky mil upevňovacích kabelů.“

Sutton a Ostrander vyskočili, aby situaci napravili. Henry Belt pohrdavě potřásl hlavou. „To je přesně to, co je míněno slovy nedbalost a nepozornost. Vy dva jste se dopustili vážné chyby. Tohle je špatně odvedená práce kosmonauta. Plachta musí vždy být v takové poloze, aby byla napjatá.“

„Zdá se, že je něco v nepořádku se sensorem, pane,“ vyhrkl Sutton. „Měl by nás upozornit na to, když se plachta zhoupne na záď.“

„Obávám se, že vám musím udělit další trestný bod za výmluvy, pane Suttone. Vaší povinností je se ubezpečit, že všechna výstražná zařízení správně fungují, a to v každé době. Přístroje nesmí být nikdy použity jako náhražka za bdělost.“

Ostrander vzhlédl od ovládacího panelu. „Někdo vypnul spínač, pane. Nenabízím to jako výmluvu, ale jako vysvětlení.“

„Mez rozdílnosti je často těžké definovat, pane Ostrandere. Prosím, mějte na paměti mé poznámky na téma ostražitosti.“

„Ano, pane, ale kdo vypnul spínač?“

„Vy, stejně jako pan Sutton, jste se měli pilně na pozoru před nehodami nebo jinými událostmi. Nevšimli jste si toho?“

„Ne, pane.“

„V tom případě bych vás mohl skoro nařknout z další nepozornosti a nedbalosti.“

Ostrander se zadíval na Henryho Belta dlouhým váhavým postranním pohledem. „Jediná osoba, která, jak se pamatuji, byla blízko ovládacího panelu, jste byl vy sám, pane. Jsem si jist, že vy byste nic takového neudělal.“

Henry Belt smutně potřásl hlavou. „Ve vesmíru nesmíte spoléhat na racionální chování nikoho. Před několika okamžiky mi pan Sutton neprávem přisoudil neobvyklou žízeň po whisce. Předpokládejme, že to byl ten případ. Jako příklad naprosté ironie předpokládejme, že bych býval opravdu whisky pil, a že jsem byl de facto opilý.“

„Souhlasím, pane, že všechno je možné.“

Henry Belt opětovně potřásl hlavou. „To je typ poznámky, pane Ostrandere, který spojuji s panem Culpepperem. Lepší odpovědí by bylo: V budoucnu se vynasnažím být připraven na jakékoli případné nečekané skutečnosti. Pane Suttone, vypustil jste právě syčivý zvuk mezi zuby?“

„Dýchal jsem, pane.“

„Prosím, dýchejte s menší vehemencí.“

Henry Belt se obrátil a toulal se tam a zpět po důstojnické místnosti, pronikavým zrakem prohlížel skříňky, mračil se na šmouhy na vyleštěném kovu. Ostrander něco zamumlal k Suttonovi a oba pozorně sledovali Henryho Belta, jak se tam pohybuje. Zanedlouho se Henry Belt prudce obrátil směrem k nim. „Prokazujete velký zájem o můj pohyb, pánové.“

„Měli jsme se na pozoru před nečekanou nepravděpodobnou skutečností, pane.“

„Velmi dobře, pane Ostrandere. Toho se držte. Ve vesmíru není nic nemožné. Osobně za to ručím.“

4

Henry Belt poslal celou posádku ven, odstraňovat nátěr z povrchu parabolického reflektoru. Když to provedli, dopadající sluneční paprsky se zaměřily na expanzi fotoelektrických článků. Takto vyrobená energie byla použita pro pohon plazmových trysek, spalujících ionty shromážděné obrovskou rozlohou plachty, což dále zrychlovalo loď a vrhlo ji na únikovou oběžnou dráhu. A konečně jednoho dne, v okamžik přesně stanovený počítačem, se loď odpoutala od Země a odplula po tečné směrové dráze Marsu. Při zrychlení g/100 se rychlost rapidně zvyšovala. Země se zmenšovala v dáli, loď byla izolovaná ve vesmíru. Rozjaření kadetů se vypařilo. A nahradila ho až pohřební vážnost. Vidina Země, jak se otáčí a vzdaluje, je symbolem posvátným, shodným s věčnou ztrátou, se samotným aktem smrti. Když vnímavější kadeti, Sutton, von Gluck, Ostrander pohleděli nazpátek, draly se jim do očí slzy. Dokonce i uhlazený Culpepper byl naplněn úctou z té velké podívané, v níž Slunce bylo bolestivou jizvičkou, kterou nemůžeme strpět, Země byla kulaťoučkou perlou, kutálející se po černém sametu mezi myriádou jiskřících démantů. A daleko od Země, daleko od Slunce, se otevírala exaltovaná velkolepost úplně jiného druhu. Poprvé si kadeti začali být nejasně vědomi toho, že Henry Belt mluvil pravdivě o zvláštních vidinách. Zde byla smrt, zde byl mír, samota, krása zářících hvězd, jež neslibovala zapomnění ve smrti, ale věčnost… Proudy a stříkance hvězd… Známá konstelace, hvězdy, které se se svými hrdými jmény představovaly jako hrdinové: Achernar, Fomalhaut, Sadal. Suud, Canopus…

Sutton nemohl pohled na oblohu unést. „Není to proto, že bych cítil strach," svěřil se von Gluckovi, „nebo ano, možná to je strach. Přisává se ke mně, přitahuje mne tam ven… Předpokládám, že v příhodnou dobu si na to zvyknu."

„Nejsem si tak jistý," odpověděl von Gluck. „Nepřekvapilo by mne, kdyby se vesmír stal psychologickým návykem, takovou potřebou, že kdykoliv bys šel po zemi, cítil by ses přehřátý a bez dechu.

Život se ustálil v rutinu. Henry Belt se už nezdál být mužem, ale hříčkou přírody, jako bouře nebo blesk, jako nějaká přírodní pohroma. Henry Belt nikomu neprokazoval přízeň, ale nepromíjel ani krapet útočnosti. Kromě osobních kabin nebylo na lodi místa, které by uniklo jeho pozornosti. Po každé byl cítit whisky, a to, kolik láhví si sebou vzal na palubu, se stalo otázkou skrytých dohadů. Ale nehledě na to, jak moc zapáchal, nebo jak se potácel, jeho oči zůstávaly chytré a klidné a mluvil svým paradoxně jasným příjemným hlasem bez toho, že by polykal hlásky.

Jednoho dne se zdál být trochu opilejší než obyčejně a celé posádce nařídil obléci se do skafandrů a venku prověřit plachtu, zdali v ní nejsou trhliny od meteoritů. Rozkaz, natolik zvláštní, že kadeti na něj nevěřícně zírali. „Pánové, váháte? Nechcete se namáhat, oddáváte se netečnosti. Představujete si, že jste na Riviéře? Do skafandru, poklusem klus a všichni do vesmíru. Prověřte obruč, plachtu, reflektor, vzpěry a sensor. Budete se vznášet dvě hodiny. Až se vrátíte, chci úplné hlášení. Pane Lynchi, myslím, že máte právě službu. Vy mi podáte hlášení."

„Ano, pane."

„Ještě jedna věc. Všimněte si, že plachta je lehce vyboulená pod neustálým radiačním tlakem. Tudíž to funguje jako zaměřovací zařízení, předpokládejme, že s ohniskem za kabinou. A to není otázka, kterou lze podcenit. Už jsem viděl muže při takové groteskní nehodě zaživa uhořet. Mějte to na paměti."

Po dvě hodiny se kadeti vznášeli v prostoru, poháněni krystaly plynové nádrže. Všichni, kromě Suttona, v němž velikost jeho pocitu

vzbudila zděšení, zážitek vychutnávali. Možná nejméně ovlivněn byl praktický Verona, který prověřil plachtu s takovou přesností, že by uspokojila i Henryho Belta.

Další den selhal počítač. Ostrander byl velitelem hlídky a zaklepal na dveře Henryho Belta, aby podal hlášení.

Henry Belt se objevil ve dveřích. Očividně spal. „Co máte za problém, pane Ostrandere?“

„Jsme v nesnázích, pane. Pokazil se počítač.“

Henry Belt poškrábal svou šedinami pokrytou lebku. „To není obyčejná okolnost. Připravujeme se na tuto nepředvídanou situaci tím, že školíme všechny kadety.

Velice důkladně, v oboru počítačového designu a opravách. Zjistil jste, kde vězí problém?“

„Ložiska, která držela diskety na třídění dat, se zlomila. Podpěra má několikamilimetrovou vůli a výsledkem je naprostý zmatek v údajích dodávaných Analyzátoru.“

„Zajímavý problém. Proč ho předkládáte mně?“

„Myslel jsem si, že byste měl být upozorněn. Zřejmě nemáme náhradní díly pro tohle ložisko.“

Henry Belt smutně potřásl hlavou. „Pane Ostrandere, pamatujete si, jak jsem na začátku této plavby upozorňoval, že vás šest bude stoprocentně zodpovídat za řízení lodi?“

„Ano, pane. Ale…“

„To platí i v této situaci. Buď musíte opravit počítač, anebo provést výpočty sám.“

„Dobrá, pane. Udělám, co je v mých silách.“

5

Lynch, Verona, Ostrander a Sutton rozebrali přístroj, odstranili opotřebené ložisko. „Zatracená starožitnost!“ prohlásil Lynch. „Proč nám nemůžou dát slušné vybavení? Anebo, když už nás chtějí zabít, proč nás nezastřelí a neušetří nám tyhle starosti.“

„Ještě mrtví nejsme,“ odpověděl Verona.

„Hledal jsi náhradní?“

„Přirozeně. Nic takového tu není.“

Verona se váhavě zadíval na ložisko. „Předpokládám, že bychom mohli udělat odlitek z pláště ložiskového kovu a opracovat ho, aby seděl. Budeme to muset udělat, pokud ovšem vy hošani nejste příšerně rychlí matematici.“

Sutton vyhlédl z levoboku ven, rychle uhnul pohledem. „Přemýšlím, jestli bychom neměli stáhnout plachty.“

„Proč?“ zeptal se Ostrander. Neměli bychom příliš stupňovat velkou rychlost. Už teď se pohybujeme rychlostí třicet mil za sekundu.“

„Mars je daleko.“

„A když ho mineme, poletíme dál. A potom co?“

„Suttone, ty jsi pesimista. Je to věčná škoda, odhalit morbidní sklony v někom tak mladém,“ odvětil von Gluck.

„Raději budu živým pesimistou, než mrtvým optimistou.“

Nové ložisko bylo řádně odlito, opracováno a zasazeno.

Netrpělivě prověřovali jeho funkčnost. „No,“ pronesl Verona pochybovačně, „houpe se to. Teprve uvidíme, nakolik to ovlivní funkci. Můžeme to trochu zlepšit tím, že podložíme svorky…“

Vsunuli tam kousíčky hedvábného papíru a zdálo se, že se houpání zmenšilo. „Teď vložte data,“ řekl Sutton.

„Podíváme se, jak jsme na tom.“

Vložili komponenty do systémů a indikátor se zhoupl.

„Zvětšíte náklon plachty o čtyři stupně,“ zavelel von Gluck, „míříme příliš soustředěně doleva. Plánovaný kurs…“

Zmáčkl několik knoflíků a hleděl na jasnou přímku, která se rozbíhala po obrazovce a zhoupla se okolo bodu, který představoval střed přitažlivosti Marsu.

„Vidím to jako eliptický průlet, ve vzdálenosti asi dvacet tisíc mil. To znamená, že při současné rychlosti, by nás to mělo vymrštit zpátky k Zemi.“

„Skvělé. Prostě skvělé. Tak jedem, pětadvacítko!“ To byl Lynch.

„Slyšel jsem o chlápcích, kteří padli na zem a líbali ji, když přistáli. Já – já budu po celý zbytek života žít v jeskyni.“

Sutton se šel podívat na diskety s daty. Houpání bylo slabé, ale znatelné.

„Dobrý bože," pronesl chraplavě. „Druhý konec podpěry je také uvolněný."

Lynch sršel kletbami, Veronovi poklesla ramena. „Dejme se do práce a spravme to."

Odlili další ložisko, opracovali, vyleštili, zasadili. Diskety se pohupovaly a skřípaly. Mars, okrový disk, si stále rychleji prorážel cestu z boku. Protože na počítač nebylo spolehnutí, kadeti vypočítávali a určovali kurs ručně. Výsledky se nepatrně, ale významně lišily od výsledků počítače. Kadeti se po sobě zarputile dívali. „No," zabručel Ostrander, „je tam chyba. Je v nástrojích? Ve výpočtech? V určování? Nebo v počítači?"

Culpepper pronesl uskřípnutým hlasem: „No, stejně to přímý náraz nebude, v žádném případě."

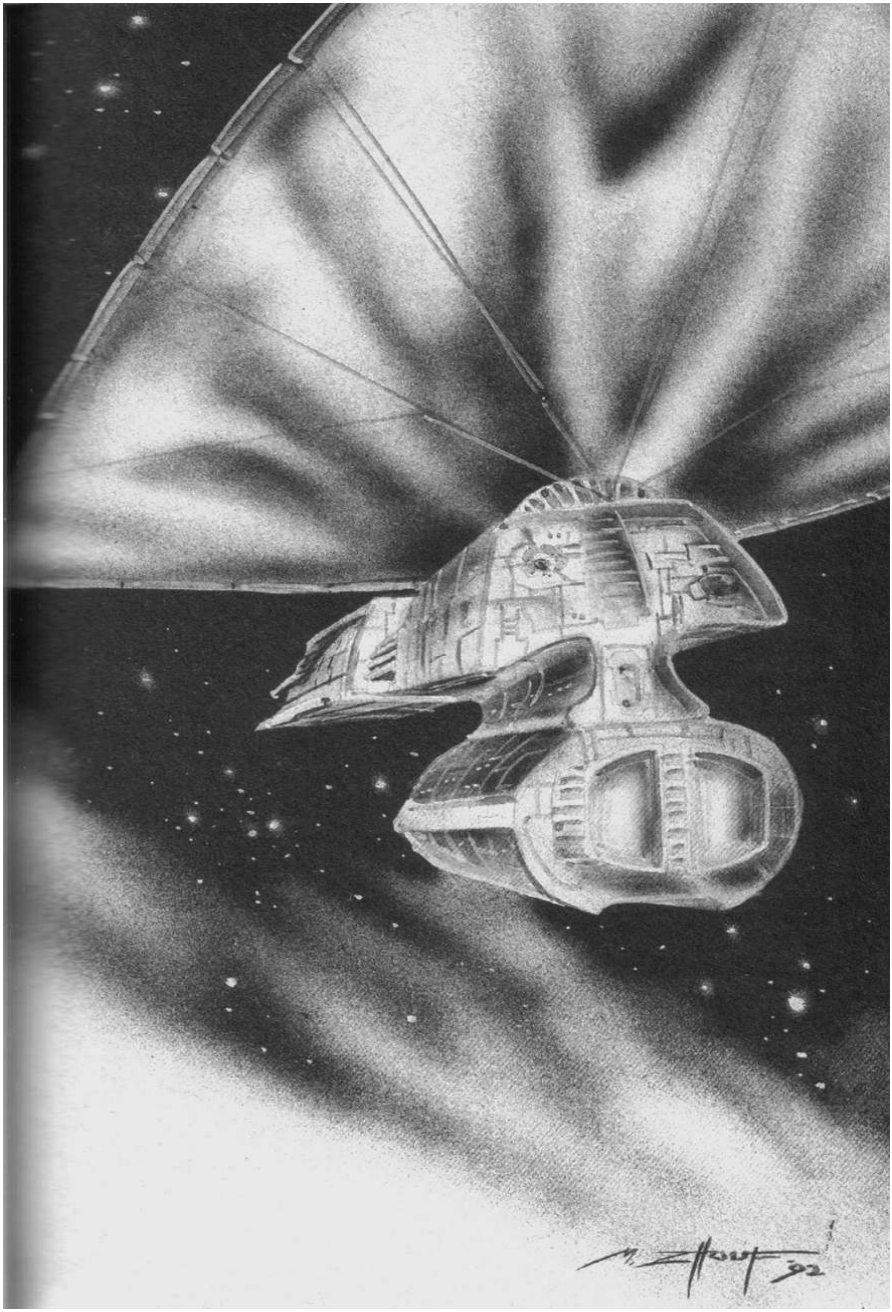
Verona se vrátil zpět, aby prozkoumal počítač. „Nechápu, proč ložiska nefungují líp… Upevňovací svorky – mohly se nějak uvolnit?" Odstranil boční plášť, zkoumal rám, potom šel ke kufříku vzít si nějaké nářadí.

„Co budeš dělat?" ptal se Sutton.

„Pokusím se uvolnit okolní upevňovací svorky. Myslím, že to je ten náš problém."

„Nech to na pokoji! Zmrvíš tu mašinu tak, že už nikdy nebude fungovat."

Verona se odmlčel, tázavě se rozhlédl po skupině. „Tak co? Jak zní rozsudek?"

„Možná, že bychom se měli poradit se starým," nervózně podotkl Ostrander.

„No prosím, ale víš, co řekne."

„Rozdáme si karty. Zelené eso se ho jde zeptat."

Culpepper dostal eso. Zaklepal na dveře Henryho Belta. Nikdo se neozval. Zaklepal znovu, ale potom toho nechal. Vrátil se ke skupině. „Počkáme, dokud se neobjeví. To se raději srazím s Marsem, než abych vytáhl Henryho Belta a jeho červenou knihu."

Loď přeletěla oběžnou dráhu Marsu velmi daleko od rýsující se planety. Kymácela se před nimi s příznačnou neohrabanou majestátností, masa očividně rozměrná a kulovitá, ale tak blízko, že chyběla perspektiva, že vzdálenost a velikost mohly být jakékoli. Namísto toho, aby se eliptickou křivkou zhoupla zpátky k Zemi, odchýlila se loď stranou po dráze tupé hyperboly, a pokračovala směrem ven, nyní rychlostí blížící se padesáti mílím za sekundu. Mars se vzdaloval na záď a ke straně. Před nimi ležela nová část kosmu. Slunce bylo znatelně menší. Země se ztrácela mezi hvězdami. Mars se odebíral pryč rychle a vychovaně i vesmír se zdál být opuštěný a beznadějný.

Henry Belt se dva dny neobjevil. Nakonec šel Culpepper zaklepat na dveře, jednou, dvakrát, třikrát. Vyhlédla podivná tvář. Byl to Henry Belt, vyčerpaný, s kůží jako rozteklý karamel. Jeho oči rudě planuly, jeho vlasy vypadaly rozcuchanější a neupravenější, než by vlasy čtvrt palce dlouhé být měly. Ale promluvil tichým, zřetelným hlasem. „Pane Culpeppere, ten váš nemilosrdný rámus mě nepříjemně vyrušil. Velmi se na vás zlobím."

„Promiňte, pane. Obávali jsme se, že jste onemocněl."

Henry Belt neodpověděl. Podíval se za Culpeppera, na kruh obličejů kolem. „Pánové, jste neobvykle vážní. Vzbudilo snad mé předpokládané onemocnění ve vás úzkost?"

Sutton zbrkle vyhrkl. „Počítač se porouchal."

„To ho tedy musíte opravit."

„Je to otázka upravení pláště. Provedeme-li to nesprávně…"

„Pane Suttone, prosím vás, neunavujte mne podrobnými detaily řízení lodi.“

„Ale situace je vážná, pane. Potřebujeme vaši radu. Minuli jsme obrat kolem Marsu.“

„Vždycky tu ještě zůstává Jupiter. Musím vám vysvětlovat základy astrální navigace?“

„Ale počítač je definitivně mimo provoz.“

„Chcete-li se tedy vrátit na Zem, musíte provést výpočty s tužkou a papírem. Proč je nutné, abych vysvětloval to, co je naprosto zřejmé?“

„Jupiter je daleko,“ pronesl Sutton pronikavým hlasem.

„Proč se prostě nemůžeme obrátit a letět domů?“ To poslední skoro šeptal.

„Vidím, že jsem na vás byl příliš měkký, kadeti,“ odvětil Henry Belt. „Nečinně stojíte, melete nesmysly a technika se zatím rozpadá na kusy a loď letí nazdařbůh. Všichni do skafandrů, prověřit plachtu. Tak pohyb. Ať to švihá. Co jste zač? Chodící mrtvoly? Co vy pane Culpeppere, proč to otálení?“

„Napadlo mne, pane, že se teď blížíme k pásu asteroidů. Jelikož jsem velitelem hlídky, považuji za svou povinnost naklonit plachtu tak, abychom tím pásmem hladce propluli.“

„Proveďte to a pak se přidejte k ostatním při prohlídce trupu a plachty.“

„Ano, pane.“

Kadeti se oblékli do skafandrů, Sutton velmi neochotně. Vydali se ven do temné prázdnoty, a teď to bylo skutečné osamění.

Když se vrátili, Henry Belt už byl zpátky ve svých prostorách.

„Jak pan Belt poukazuje, nemáme na vybranou,“ promluvil Ostrander. „Minuli jsme Mars, tak se zaměřme na Jupiter. Naštěstí je v dobré poloze, jinak bychom se museli zhoupnout k Saturnu nebo Uranu.“

„Ty jsou ovšem daleko za Sluncem,“ podotkl Lynch. „Jupiter je naší poslední šancí.“

„Potom to tedy musíme provést správně. Pokusme se ještě jednou zasadit ty zatracený ložiska…“

Ale nyní se zdálo, jako by to viklání bylo odstraněno. Diskety dokonale seděly, monitor, signalizující přesnost, zářil zeleně.

„Skvělý!“ zakřičel Lynch. „Nakrmte ho. Dáme se do práce! Plnými plachtami směr Jupiter. Dobrý bože, ale ta cesta.“

„Počkej, až skončí,“ podotkl Sutton. Od svého návratu z průzkumu plachty stál stranou. S ponurou tváří hleděl do prázdna. „Ještě není po všem. A možná, že ani nemá být.“

Zbylá pětice předstírala, že ho neslyšela. Počítač chrlil čísla a úhly. Museli proletět ještě miliardy mil. Zrychlení bylo menší vzhledem k úbytku intenzity slunečního záření. Bude to trvat alespoň měsíc, než se k Jupiteru vůbec přiblíží.

6

Loď, s ohromnou plachtou v blednoucím slunečním světle, unikala jako duch, pryč, stále pryč. Každý z kadetů v tichosti provedl stejné výpočty a dospěl ke stejnému výsledku. Nebude-li obrat kolem Jupiteru proveden naprosto přesně, nebude-li loď vymrštěna jako kámen na provázku, dál už není nic. Saturn, Uran, Neptun, Pluto byly daleko za Sluncem. Loď letící rychlostí sto mil za sekundu by se nemohla ubývající přitažlivostí slunce zastavit, ani by nemohla získat potřebné zrychlení pomocí plachty a tryskových motorů, které by ji dostaly na oběžnou dráhu. Samotná podstata plachty znemožňovala použít ji jako brzdy, pohonná síla neustále směřovala ven. Sedm mužů žilo a přemýšlelo v trupu lodi a duševní vztahy mezi nimi pracovaly a promíchávaly se jako droždí plné kvasícího těsta. Základní podobnost, lidská identita sedmi mužů, byla naprosto zneutralizována, zřejmé byly pouze rozdíly. Každý z kadetů připadal ostatním jenom jako chodící vlastnost a Henry Belt byl nepochopitelným Čímsi, co se zjevovalo z jeho prostor v nepředvídatelnou dobu, aby se beze slova pohybovalo sem a tam s mdlým, bezvýrazným šklebem starobylého antického hrdiny.

Jupiter se před nimi vznášel ve své mohutnosti. Loď, konečně v dosahu jeho přitažlivosti, se k němu z boku blížila. S největší

pečlivostí věnovali kadeti pozornost počítači, zkoumali a znovu prověřovali instrukce, Verona v tom byl nejvytrvalejší, Sutton nejutrápenější a nejneúspěšnější. Lynch bručel a klel a potil se, Ostrander si stěžoval tenkým nevrlým hlasem. Von Gluck pracoval s klidem pesimistického fatalisty, Culpepper vypadal neúčastně, ba skoro bezstarostně a jeho mírnost ohromovala Ostrandera, Lynche dováděla k zuřivosti a v Suttonovi probudila zlovolnou zášť. Na druhé straně se zdálo, že Verona s von Gluckem čerpají z Culpepperova klidného přijímání situace sílu a osvěžení. Henry Belt neříkal nic. Občas se vynořil ze svých prostor, aby zkontroloval můstek a kadety s nestranným nezájmem návštěvníka útulku.

Byl to Lynch, kdo učinil ten objev. Naznačil to zvláštním vyjeknutím vyjadřujícím čirou hrůzou, jež vyvolalo Suttonovo rezonantní tázavé zamručení.

„Bože můj, bože můj," chroptěl Lynch.

Verona stál vedle něj. „Co máš za problém?"

„Podívej se. Tohle zařízení. Když jsme vyměnili diskety, změnili jsme fázi celého přístroje o jeden stupeň. Tahle bílá tečka a tahle druhá bílá tečka by se měly krýt. A jsou od sebe vzdáleny o jeden zoubek. Všechny výsledky jsou posunuté, takže ne dneska."

Verona se dal do práce. Sundali kryt, pryč šly různé součástky. Jemně nadzvedl zařízení a usadil ho správně. Ostatní kadeti se nakláněli přes něj, kromě Culpeppera, který byl velitelem hlídky.

Objevil se Henry Belt. „Pánové, vy jste opravdu pečliví v řízení," pronesl zanedlouho. „Skoro perfekcionisté."

„Děláme, co můžeme," procedil Lynch mezi zuby. „Je to ostuda, posílat nás ven s přístroji, jako je tenhle."

Objevila se červená kniha. „Pane Lynchi, poznamenávám si vás ne pro vaše osobní pocity, které samozřejmě chovat můžete, ale proto, že je ventilujete a přispíváte tak k vytváření nezdravého ovzduší zoufalství a hysterického pesimismu."

Po Lynchově krku se rozlila vlna červeně. Sklonil se bez slova nad počítač. Ale najednou Sutton vykřikl: „Co jiného od nás očekáváte? Vyjeli jsme ven se něčemu naučit, ne trpět nebo letět navěky do prázdna!" Příšerně se rozesmál. Henry Belt pozorně

naslouchal. „Jen na to pomyslete!“ zařval Sutton. „Nás sedm. Navždy v téhle kabině!“

„Obávám se, že si u vás za ten výbuch musím poznamenat dva přestupky, pane Suttone. Dobrý kosmonaut si musí zachovat za každou cenu důstojnost.“

Lynch vzhlédl od počítače. „No, nyní jsou údaje v pořádku. Víte, co říkají?“

Henry Belt ho obdařil zdvořilým tázavým pohledem.

„Mineme ho,“ řekl Lynch. „Mineme ho stejně tak, jako jsme minuli Mars. Jupiter nám ohne dráhu a pošle nás ven, směrem k Blížencům.“

V místnosti bylo husté ticho. Henry Belt se obrátil, aby se podíval na Culpeppera, který stál u okna v boku lodi a fotografoval Jupiter svým vlastním fotoaparátem.

„Pane Culpeppere?“

„Ano, pane?“

„Zdáte se být netečným k vyhlídkám, které předložil pan Sutton.“

„Doufám, že nejsou nevyhnutelné.“

„Jak navrhujete se jim vyhnout?“

„Představuji si, že si vysílačkou zavoláme pomoc, pane.“

„Zapomínáte, že jsem vysílačku zničil.“

„Pamatuji si, že jsem zaznamenával bednu označenou součástky k vysílačce, uskladněnou v prostoru u tryskových motorů na pravoboku.“

„Je mi líto, že vás zklamu, pane Culpeppere. Ta bedna je chybně označena.“

Ostrander vyskočil a opustil můstek. Byl slyšet zvuk, jako když se posunují bedny. Okamžik bylo ticho. Pak se vrátil. Nenávistně pohleděl na Henryho Belta. „Whisky, láhve whisky.“

Henry Belt přitakal. „Říkal jsem vám to.“

„Ale teď nemáme vysílačku,“ pronesl Lynch nehezkým tónem.

„Nikdy jsme vysílačku neměli, pane Lynchi. Byli jste varováni, že se budete muset spolehnout na vlastní zdroje, abyste nás dovezli zpět domů. Zklamali jste, v tomhle běhu událostí jste odsoudili k

zániku mě stejně jako sebe. Abych nezapomněl, musím si u vás všech poznamenat deset přestupků za chybnou prověrku nákladu.“

„Ty vaše poznámky…“ pronesl Ostrander ponurým klasem.

„Takže, pane Culpeppere,“ řekl Henry Belt. „Jaký je váš další návrh?“

„Nevím, pane.“

Verona promluvil smířlivým tónem. „Co byste dělal vy, pane, kdybyste se ocitl na našem místě?“

Henry Belt potřásl hlavou. „Jsem vynalézavý muž, pane Verono, ale jsou jisté myšlenkové pochody, které jsou nad mé síly.“ Vrátil se do své kabiny.

Von Gluck si zvědavě změřil Culpeppera. „To je fakt. Nevypadáš vůbec znepokojeně.“

„Já jsem znepokojený. Ale věřím, že pan Belt se chce taky dostat domů. Na to je příliš dobrý kosmonaut, aby přesně nevěděl, co dělá.“

Dveře od kabiny Henryho Belta sklouzly dozadu. Henry Belt stál v otvoru. „Pane Culpeppere, zaslechl sem náhodou vaši poznámku a teď vám znamenám deset přestupků. Tento postoj vyjadřuje uspokojení stejně nebezpečně, jako naprostá zbabělost pana Suttona.“ Rozhlédl se po místnosti. „Na to, co řekl pan Culpepper, nespoléhejte. Mýlí se. I kdybych mohl napravit tohle neštěstí, nehnul bych prstem. Protože očekávám, že ve vesmíru zemřu.“

7

Plachta byla nakloněna mimo vektor, bokem k slunci. Jupiter se stal šmouhou v pozadí. Na můstku bylo pět kadetů. Culpepper, Verona a von Gluck seděli a polohlasně hovořili. Ostrander s Lynchem seděli přikrčeni s rukama přes nohu, obličeji ke zdi. Sutton odešel před dvěma dny. V tichosti se oblékl do skafandru, vlezl do výstupní komory a mrštil sebou po hlavě do kosmu. Poháněcí trysky mu dodaly rychlost a byl pryč dříve, než mohl kdokoli z kadetů zasáhnout.

Krátce potom Lynch s Ostranderem podlehli letargii, jistému druhu malomyslné nemohoucnosti: maniakálně depresivní psychóze v krystalické podobě. Uhlazený Culpepper, pragmatický Verona a citlivý von Gluck zůstali.

Mluvili mezi sebou tiše, z doslechu kabiny Henryho Belta. „Stále věřím," řekl Culpepper, „že je nějaký způsob, kterým bychom se z té bryndy dostali, a že Henry Belt ho zná."

Verona odvětil: „Přeji si, abych tomu mohl věřit… Už jsme to rozebírali stokrát. Vyplujeme-li směrem k Saturnu nebo Neptunu nebo Plutu, vnější vektor tahu společně s vnějším vektorem naší hybnosti nás navedou daleko za Pluta, mnohem dřív, než získáme kontrolu nad řízením letové dráhy. Plazmové trysky by nás mohly zastavit, kdybychom měli dostatek energie, ale clona ji dodat nemůže a nemáme další pohonný zdroj…"

Von Gluck se uhodil pěstí do dlaně. „Pánové," řekl tichým potěšeným hlasem. „Myslím, že máme dostatečnou energii při ruce. Použijeme plachtu. Vzpomínáte si? Je vydutá. Může fungovat jako zrcadlo. Její povrch se rozprostírá na pěti čtverečních mílích. Sluneční záření tady venku je slabé, ale když ho nasbíráme dostatečné množství…"

„Rozumím!" řekl Culpepper. „Stáhneme trup tak, že se reaktor dostane do ohniska plachty a zapojíme tryskové motory!"

Verona váhavě podotkl: „Budeme pod radiačním tlakem. A co je horší, trysky se zaměří zpátky na jachtu. Zanuluje se to. Budeme tam, kde jsme byli."

„Když vyřízneme střed plachty natolik, aby plazma mohla proudit skrz, pak bychom tu překážku zdolali. Co se radiačního tlaku týče, určitě na tom budeme s plazmovým pohonem líp."

„Z čeho plazmu vytvoříme? Nemáme materiál."

„Z čehokoli, co můžeme zionizovat. Vysílačku, počítač, tvoje boty, moji košili, Culpepperův foťák, whisku Henryho Belta…"

8

Kyvadlová loď vyletěla nahoru, aby se setkala se solární plachetnicí 25, která byla na oběžné dráze zaparkovaná vedle plachetnice 40, jež se právě připravovala na odlet s novou posádkou.

Nákladní loď se pozvolna snášela do správné polohy.

Tři muži vyskočili do prostoru směrem k plachetnici 40, vzdálené několik set yardů od Pětadvacítky, hodili lana zpátky k unášeči, vytahovali bedny nákladu a výstroje přes propast.

Pět kadetů a Henry Belt vystoupili ve skafandrech do slunečního světla. Země se prostírala pod nimi, zelená a modrá, bílá a hnědá, obrysy tak drahocenné a milé, že vhánějí slzy do očí. Kadeti, kteří přemísťovali náklad do plachetnice 40, na ně zvědavě při práci hleděli. Konečně byli hotovi a šest mužů z plachetnice 25 se nalodilo na nosnou raketovou loď.

„Zpátky živí a zdraví, co, Henry?“ řekl pilot. „Vždycky mě znova překvapí.“

Henry Belt neodpověděl. Kadeti uložili svůj náklad, a jak tak stáli u lodního východu, naposledy se podívali na plachetnici 25. Loď spustila zpětný chod tryskových motorů, zdálo se, že obě plachetnice se vznášejí nad ně.

Nákladní loď proletěla atmosférou, přibrzdila, vysunula křídla a plachtivě přistála na Mojavské poušti.

Kadeti, s nohama najednou vratkýma a slabýma nezvyklou přitažlivostí, se odbelhali za Henrym Beltem do vozidla s podélnými sedadly, usadili se a byli dopraveni do administrativního komplexu. Vešli dovnitř a nyní jim Henry Belt pokynul, aby k němu přistoupili.

„Tady vás opustím, pánové. Dneska si projdu svou červenou knihu a připravím úřední hlášení. Ale myslím, že vám mohu podat neoficiální resumé svých dojmů. Pane Lynchi a pane Ostrandere, vy dva se nehodíte pro velení nebo jakoukoli situaci, v níž můžete být vystaveni déle trvajícímu tlaku. Pro práci v kosmu vás nemohu doporučit.“

„Pane von Glucku, pane Clupeppere, pane Verono, vy všichni splňujete mé minimální požadavky pro doporučení, i když slova ‚obzvláště doporučuji‘ napíši vedle jmen Clyda von Glucka a Marka

Verony. Vy jste přivezli plachetnici zpět na Zemi v podstatě bezchybným řízením.

Takže nyní, naše spolupráce končí. Věřím, že jste jí aspoň něco získali.“

Henry Belt každému z pěti kadetů pokynul a odbelhal se za roh budovy. Kadeti hleděli za ním. Culpepper si sáhl do kapsy a vyndal pár malých kovových předmětů, které na dlani ukázal.

„Poznáváte je?“

„Hm,“ pronesl Lynch zastřeným hlasem. „Ložiska k počítačovým disketám. Ta původní.“

„Našel jsem je na tácku s náhradními díly. Předtím tam nebyla.“

Von Gluck přitakal. „Vzpomínám si, že technika vždycky selhala okamžitě po prohlídce plachty.“

Lynch se nadechl s ostrým zasyčením. Obrátil se a kráčel pryč. Ostrander ho následoval. Culpepper pokrčil rameny. Jedno z ložisek dal Veronovi, von Gluckovi druhé. „Jako suvenýry. Nebo metály. Zasloužíte si je, hoši.“

„Díky Ede,“ řekl von Gluck.

„Díky,“ zamručel Verona. „Udělám si z týhle věcičky brož.“

Nedokázali se na sebe podívat. Pohlédli na oblohu, na níž se začaly objevovat první hvězdy soumraku, a pak pokračovali k budově, kde na ně čekala rodina, přátelé a milenky.

ULLWARDOVO SOUKROMÍ

Tahle povídka patří k mým nejoblíbenějším. Když už jsem se k tomu přiznal, musím asi taky odpovědět na otázku: proč? Vychvalovat vlastní dílo je čirá pošetilost, na druhé straně otevřená upřímnost ohrožuje a může mít své klady. Proto se odvažuji předeslat Ullwardovu soukromí několik drobných poznámek. Myslím si, že tahle povídka je z technického hlediska dobře napsaná a že se přes zdánlivou frivolnost dotýká několika závažných aspektů lidské povahy. Nejsou v ní žádní zločinci ani žádní hrdinové; setkáváme se tu pouze s lidskou malicherností a s lidskou marnivostí.

Ullwardovo soukromí

Bruham Ullward pozval na oběd na svém ranči tři přátele – Teda a Ravelin Seehoeovy s jejich dospívající dcerou Iugenae. Po hostině, nad kterou se oči nestačily divit, jim Ullward nabídl podnos zažívacích pastilek, které mu vydobyly slávu.

„Báječné jídlo," pronesl Ted Seehoe uctivě. „Snad ho bylo až příliš. Musím si vzít jednu pastilku. Ty mořské řasy byly naprosto jedinečné."

Ullward se nenuceně usmál: „Jsou totiž pravé." Ravelin Seehoeová, docela praktická, mladá žena mezi osmdesáti a devadesáti, stále ještě se svěžím obličejem, také sáhla po jedné pastilce. „Škoda, že takových řas není víc. Ty syntetické, které jsou k dostání, se s nimi nemůžou měřit."

„Ano, je to problém," přiznal Ullward. „Já jsem se dal dohromady s některými přáteli, koupili jsme si malou plochu v Rossově moři a sami si tam ty řasy pěstujeme."

„To je skvělé!" zvolala Ravelin. „Není to ale příšerně nákladné?"

Ullward ješitně stiskl rty. „Velké věci si žádají své. Naštěstí si trochu toho luxusu mohu dovolit."

„Já stále říkám Tedovi, že – „ spustila Ravelin, ale zmlkla, když na ni Ted vrhnul varovný pohled.

Ullward zamluvil roztržku slovy: „Peníze nejsou všechno. Já sám mám spoustu řas, svůj ranč, vy zase svou dceru. A jsem si jist, že byste neměnili.“

Ravelin se kriticky podívala na Iugenae. „Netvrdila bych.“

Ted poplácal Iugenae po ruce a zeptal se: „A kdy vy budete mít potomka, Lamstře Ullwarde?“ (Lamster byla zkratka z Landmaster, čili majitel půdy, používaná běžně jako zdvořilé oslovení.)

„Stále mám dost času. Na seznamu jsem až někde u třicáté sedmé miliardy.“

„To je škoda,“ řekla Ravelin vesele, „když byste svému dítěti mohl nabídnout takové výhody…“

„Jednoho dne, pokud nebudu příliš starý.“

„Věčná škoda,“ řekla Ravelin, „ale musí to tak být. Ještě dalších padesát miliard lidí a neměli bychom už vůbec žádné soukromí!“ S obdivem se zadívala po pokoji, který sloužil pouze k přípravě jídla a stolování.

Ullward položil paže na opěradla křesla a trochu se nadzvedl. „Možná byste si rádi prohlédli můj ranč,“ pronesl nedbalým tónem a přelétl při tom pohledem své hosty jednoho po druhém.

Iugenae zatleskala, Ravelin zazářila. „Kdyby vás to neobtěžovalo, byli bychom moc rádi,“ vykřikla Iugenae. „Vždycky jsem toužil vidět váš ranč,“ řekl Ted, „tolik jsem o něm slyšel.“

„Pro Iugenae je to skutečná příležitost, o kterou by neměla přijít,“ poznamenala Ravelin a pohrozila jí prstem: „Miláčku, všeho si pozorně všímej a ničeho se *nedotýkej*“

„Můžu si, mami, udělat fotky?“

„To se budeš muset zeptat Lamstera Ullwarda.“

„Jistě, jistě,“ řekl Ullward, „proč ne, prosím vás.“ Vstal a napřímil se. Byl to muž víc než střední velikosti, spíš mohutný, s rovnými, plavými vlasy, kulatýma modrýma očima a nápadně velkým nosem. Bylo mu téměř tři sta let, úzkostlivě se staral o své zdraví a vypadal, jako by mu bylo něco přes dvě stě.

Poodešel ke dveřím, zkontroloval čas a dotkl se číselníku na stěně: „Připraveni?“

„Ano, jsme připraveni,“ řekla Ravelin.

Ullward odstrčil stěnu, aby se tak odkryl výhled na lesní paseku. Krásný dub zastiňoval rybníček obrostlý rákosím. Pěšinka, asi jednu míli dlouhá, vedla polem k zalesněnému údolí.

„Velkolepé,“ pronesl Ted, „jednoduše velkolepé!“

Všichni vstoupili do prosluněného prostoru. Iugenae rozevřela náruč a začala tančit. „Podívejte, já jsem úplně sama, jsem tady venku úplně sama!“

„Iugenae,“ zavolala Ravelin ostře, „buď opatrná. Zůstaň na té pěšince, tohle je skutečná tráva a ty ji nesmíš poničit.“

Iugenae běžela dál směrem k rybníčku. „Mami!“ vykřikla zpátky za sebe, „podívej se na tyhle legrační skákající věcičky. A na květiny!“

„Ta zvířata jsou žáby,“ poučil ji Ullward, „a jejich život je velmi zajímavý. Vidíš ve vodě ty maličkosti, které se tolik podobají rybám?“

„Nejsou zvláštní? Mami, pojď přece sem.“

„Těm se říká pulci, brzy se z nich stanou žáby. Nerozeznatelné od těch, které jsi právě viděla.“

Ravelin s Tedem se přiblížili k místu poněkud důstojněji, ale o žáby měli stejný zájem jako Iugenae.

„Nadechni se toho čerstvého vzduchu,“ řekl Ted Ravelin, „člověk by si myslel, že je zpátky ve starých časech.“

„Je to naprosto neopakovatelné,“ pronesla Ravelin a podívala se kolem sebe, „člověk má pocit, že se může toulat stále dál a dál a dál.“

„Pojďte sem,“ zavolal na ně Ullward zpoza bazénu. „Tohle je skalka.“

S bázní zírali hosté na horu navršeného kamení zbarveného červeným a žlutým lišejníkem a chomáčovitým mechem. Kapradí vyrůstalo z pukliny, kde bylo také několik křehkých trsů bílých květů.

„Přivoň si k těm květům, jestli chceš,“ vyzval Ullward Iugenae, „ale prosím, nedotýkej se jich, snadno se potřísní.“

Iugenae vdechla vůni. „Hmmm!“

„Jsou skutečné?“ zeptal se Ted.

„Ano, mech je skutečný. Tamten trs kapradí a tyhle malé sukulenty jsou taky pravé. Květiny mi navrhl odborník na užitkové zahrady, jsou to přesné napodobeniny starodávných druhů. Ve skutečnosti jsme ale zdokonalili vůni.“

„Překrásné, překrásné,“ zhodnotil Ted.

„Teď pojďte tudy. Ne, ne, neohlížejte se, chci, aby váš dojem byl úplný.“ Náhle mu zkřivil tvář usoužený výraz.

„Je něco v nepořádku?“ zeptal se Ted.

„Ale taková otravná věc,“ odpověděl Ullward, „slyšíte ten zvuk?“

Ted si začal uvědomovat tlumené, valící se dunění, hluboké a téměř neslyšné. „Ano, zní to jako nějaká továrna.“

„Přesně tak. Je to továrna na výrobu koberců, dole na nižším podlaží. Už jsem si stěžoval, ale nevěnovali tomu žádnou pozornost… Hm, nevšímejte si toho. Teď se postavte tamhle a podívejte se kolem sebe.“

Jeho přátelé byli jako u vytržení. Pohled z tohoto úhlu jim nabízel venkovské stavení v alpském údolí, dveře domku byly vchodem do Ullwardovy jídelny.

„Taková iluze dálky!“ vykřikla Ravelin. „Člověk by si skoro myslel, že tu je sám.“

„Skvělá práce!“ řekl Ted. „Přísahal bych, že jsem se díval do dálky deseti nebo alespoň pěti mil.“

„Mám tady dost prostoru,“ poznamenal Ullward pyšně, „téměř tři čtvrtiny akru. Chtěli byste to všechno vidět v měsíčním svitu?“

„Opravdu bychom směli?“

Ullward odešel k utajenému spínači. Zdálo se, že slunce ubíhá přes oblohu. Jeho horký záblesk ozářil údolí, nebe hořelo paví modří, zlatou a zelenou, potom se zšeřilo a za kopcem vystoupil měsíc.

„Hm… To je úžasné,“ pronesla Ravelin měkce.“ Jak se vůbec můžete od tohoto pohledu odtrhnout?“

„Je to těžké,“ souhlasil Ullward, „ale musím se také starat o praktické záležitosti. Víc peněz, víc prostoru.“

Otočil knoflíkem, měsíc se pohupoval po obloze a klesal. Objevily se hvězdy a vytvářely známé obrazce. Ullward poukazoval jmenovitě na souhvězdí a hvězdy první velikosti, přičemž používal tužkové baterky. Potom se nebe zardělo levandulovou a citrónovou žlutí a na obloze se znovu objevilo slunce. Neviditelná zařízení vháněla na paseku proud studeného vzduchu.

„Právě teď jednám o prostoru, který je za touto zdí."

Zaklepal na zobrazené pohoří, kterému díky laminaci v okenní tabuli byl dán dojem reality a trojrozměrnosti. „Je to poměrně velká plocha – přes sto čtverečních stop. Majitel, pochopitelně, za to chce celé jmění."

„Jsem překvapen, že to vůbec chce prodat," odpověděl Ted, „sto čtverečních stop znamená skutečné soukromí."

„Měli v rodině nějaké úmrtí," vysvětloval Ullward, „čtvrtý prapradědeček onoho majitele zemřel a ten prostor se tak stal dočasně nadbytečným."

Ted přikývl: „Doufám, že si to budete moci dopřát."

„To taky doufám, mám poměrně velkolepé ambice, chtěl bych nakonec vlastnit celou čtvrť, ale to chce čas. Lidé nechtějí prodávat, a každý by chtěl kupovat."

„Ne my," odvětila Ravelin zvesela. „Máme náš malý domek, je tam útulno a příjemně a my si šetříme peníze na investice."

„Moudré," souhlasil Ullward, „mnozí lidé nemají žádný velký prostor, a když se naskytne šance vydělat skutečné peníze, nemají dostatečný kapitál. Dokud jsem sám neměl úspěch se zažívacími tabletami, žil jsem v pokojíku ne větším než je skříň. Byl jsem tam stěsnaný, ale dnes toho nelituji."

Vrátili se pasekou k Ullwardově domu, cestou se zastavili u dubu. „To je má obzvláštní pýcha," poznamenal Ullward. „Pravý dub."

„Pravý?" zeptal se ohromený Ted. „Měl jsem za to, že to je napodobenina."

„Hodně lidí si to myslí, ale je pravý," dodal Ullward.

„Vyfoť si ten strom, Iugenae, ale nedotýkej se ho, mohla by se zničit kůra."

„Ale to je úplně v pořádku, pokud se chce dotknout kůry," řekl Ullward a vzhlédl k větvím, které zastiňovaly zem, potom se nahnul a sebral ze země spadlý list. „Tohle vyrostlo na stromě," vysvětlil. „A teď chci, Iugenae, abys šla se mnou!" Šel ke skalce, odsunul stranou falešný kámen a otevřel skříňku s umyvadlem. „Pozorně se dívej." Ukázal jí list. „Všimni si, je suchý, křehký a hnědý."

„Ano, Lamstře Ullwarde." Iugenae natáhla krk.

„Nejdřív ho ponořím do roztoku." Vzal kádinku plnou tmavého roztoku. „Tak. To obnoví zelenou barvu. Teď smyjeme zbytek roztoku a list osušíme, potom vetřeme do jeho povrchu prchavou látku. Podívej, list je pružný a silný. Ještě jeden roztok, který nám poskytne speciální ochranou vrstvu – a máme tu opravdický dubový list! Je tvůj."

„Pane Ullwarde! Ani nevím, jak vám poděkovat." Odběhla ukázat list svým rodičům, kteří stáli u bazénu a oddávali se pocitu volného prostoru a při tom pozorovali žáby. „Podívejte, co mi dal Lamster Ullward!"

„Dávej na to dobrý pozor," řekla jí Ravelin, „až se dostaneme domů, najdeme nějaký hezký rámeček a budeš si to moci vystavit ve svém pokojíku."

Umělé slunce bylo zavěšeno v západní části oblohy. Ullward vedl skupinku ke slunečním hodinám. „Starožitnost. Nepředstavitelně stará. Čistý mramor, ručně vytesávaný. Taky to funguje – je to naprosto funkční. Všimněte si. Podle stínu na číselníku je tři patnáct…" Pokukoval po svých náramkových hodinkách a pošilhával po slunci. „Omluvíte mě na chvilku?" Utíkal k ovládacímu panelu a cosi na něm upravil.

Slunce se posunulo o deset stupňů napříč oblohou. Ullward se vrátil, zkontroloval sluneční hodiny. „To už je lepší. Takže máme tři padesát na slunečních hodinách i na mých hodinkách. Není to skvělé?"

„Je to báječné," souhlasila Ravelin horlivě.

„Je to nejkrásnější věc, jakou jsem kdy viděla," zacvrlikala Iugenae.

Ravelin se rozhlédla po celém ranči a melancholicky si povzdechla: „Musíme už jít, myslím, že bychom se měli vrátit domů.“

„Byl to báječný den, Lamstře Ullwarde,“ řekl Ted, „jedinečné jídlo, prostě jsme se na vašem ranči cítili ohromně.“

„Musíte zase někdy přijít,“ vyzval je Ullward, „mám rád společnost.“

Vedl je jídelnou a místností, která byla zároveň ložnicí i obývacím pokojem, ke dveřím. Seehoeovi si naposledy prohlédli prostorný interiér, oblékli si pláště, nazuli rychloboty a rozloučili se. Ullward za nimi zavřel dveře. Seehoevi se rozhlédli kolem sebe a čekali, dokud se v provozu na ulici nevytvořila mezera, ještě jednou zamávali, natáhli si přes hlavy kapuce a vydali se koridorem.

Rychloboty je poháněly k domovu, samy volily správný směr, automaticky klouzaly nahoru a dolů do děr na cestě. Díky odchylkám se dostali do tlačenice. Stejně jako Seehoeovi, každý byl oblečen v plášti s kapucí, která byla vyrobena z mlhavého, zrcadlícího se materiálu, což zabezpečovalo soukromí. Iluzorní okenní tabule umístěné na stropě koridoru nabízely výhled na věže, které se zmenšovaly v jasném modrém nebi, jako by se chodci pohybovali ve větru podél jejich horních pater.

Seehoeovi se přiblížili k domovu. Už sto metrů před ním zabočili ke zdi. Kdyby je proud dopravy zahnal zpátky, byli by nuceni znovu obejít celý blok a opětovně se pokusit dostat se dovnitř. Dveře jejich příbytku se otevřely a oni se shýbli do otevřeného otvoru a kymáceli se kolem kovového držadla.

Sundali si pláště a rychloboty a pohybovali se po bytě v přesně naučených úkonech. Iugenae zamířila do koupelny, takže se vytvořil prostor, kde si Ted a Ravelin mohli sednout. Dům byl pro ně dost malý, dobře by dokázali využít dalších dvanácti čtverečních stop, ale než by platili přemrštěný nájem, raději šetřili peníze s ohledem na Iugenae a její budoucnost.

Ted si spokojeně vydechl a labužnicky si protáhl nohy pod Ravelinou židlí. „I kdyby byl Ullwardův ranč sebelepší, není nad to být doma.“

Iugenae se vrátila z koupelny.

Ravelin k ní vzhlédla a řekla: „Je čas na tvou pilulku, miláčku.“

Iugenae zamračila obličej. „Ale mami, proč musím brát ty prášky. Cítím se výborně.“

„Můžou ti jedině prospět, drahoušku.“

Iugenae si neochotně vzala jednu tabletu z lékárničky. „Runy říká, že musíme brát ty prášky, abychom nerostli.“

Ted a Ravelin se po sobě ohlédli.

„Prostě si vem svoji pilulku a nevšímej si toho, co říká Runy.“

„Ale jak to přijde, že mně je třicet osm a Ermaře Burkové jenom třicet dva, ale ona má postavu, zatímco já jsem jako prkno?!“

„Žádné odmlouvání. Vem si tu pilulku.“

Ted se napřímil a řekl: „Miláčku, sedni si tady.“

Iugenae protestovala, ale Ted jí pohrozil. „Já se posadím do niky. Musím ještě vyřídit několik telefonátů.“

Nervózně přešel kolem Ravelin a posadil se v nice, která byla umístěna před komunikační obrazovkou. Iluzorní okno za ním bylo vyrobeno na míru, navrhla ho sama Ravelin. Okno zobrazovalo loupežnické doupě. Stěny byly potaženy červeným a žlutým hedvábím, na venkovském stole stála mísa s ovocem, na lavici ležela kytara a na sporáku poskakoval měděný Čajník.

Okno bylo poměrně drahé, ale když někdo komunikoval se Seehoeovými, byla to první věc, kterou viděl, a tak Ravelin, tolik pyšná na svůj dům, nehodlala skrblit.

Než Ted začal telefonovat, zablikalo signální světlo. Ted odpověděl, obrazovka se otevřela a na ní se ukázal jeho přítel Loren Aigle, bylo vidět, že sedí ve vzdušné obloukové rotundě naproti pozadí s beránčími obláčky. Tuhle iluzi považovala Ravelin za laciný a okoukaný efekt.

Loren a jeho žena Elme byli celí dychtiví dovědět se něco o návštěvě na Ullwardově ranči. Ted jim podrobně popsal celé odpoledne.

„Prostor, prostor, všude samý prostor. Prostá a jednoduchá izolace. Absolutní soukromí. Kdyby se člověk neviděl na vlastní oči, nevěřil by tomu.“

„Dobře," řekl Loren Aigle. „Teď ti ale povím něco, čemu opravdu nebudeš věřit. Dneska jsem jednomu muži připsal celou planetu." Loren pracoval v certifikačním oddělení Kanceláře pro mimopozemský majetek.

Ted byl zmatený a nic nechápal. „Celou planetu říkáš?"

Loren vysvětlil: „Ten muž je astronaut na volné noze. Takových je víc."

„Ale co si chce počít s celou planetou?"

„Tvrdí, že tam bude žít."

„Sám?"

Loren přikývl. „Pěkně jsem si s ním popovídal. Říkal, že mu Země vcelku vyhovuje, ale dává přednost soukromí, jaké mu dá jeho vlastní planeta. Umíš si to představit?"

„Upřímně řečeno ne, stejně jako si nedokážu představit čtvrtý rozměr. Ale musí to být nádhera!"

Jak rozhovor skončil, obrazovka vybledla. Ted se přitočil ke své ženě. „Slyšela jsi to?"

Ravelin přikývla, rozhovor slyšela, ale nedávala pozor, četla si menu, které nabízela zásobovací firma, u které měli předplaceno. „Nebudeme chtít nic těžkého po tom obědě. Zase mají simulované syntetické řasy."

Ted brumlal: „Není nic lepšího než pravé syntetické."

„Jsou ale levnější a my jsme všichni měli velký oběd."

„Se mnou si, mami, nedělej starosti," zašvitořila Iugenae, „jdu ven s Runym."

„Ale, ale. A kampak jdete, jestli se mohu zeptat?"

„Na projížďku kolem světa. Chceme chytit raketoplán, který letí v 7:00, takže musím spěchat."

„Pak přijď ale hned rovnou domů," připomenula přísně Ravelin. „Nikam jinam nechoď."

„Proboha mami, ty bys byla schopná si myslet, že se chystám uprchnout nebo něco takového."

„Dávej si pozor na to, co říkáš, zlatíčko. Já jsem taky bývala mladá. Vzala sis prášek?"

„Ano, vzala.“

Iugenae odešla. Ted se usadil zpátky do niky. „Komu budeš volat teď?“ zeptala se ho Ravelin.

„Lamsterovi Ullwardovi. Chci mu poděkovat, že se nám tolik věnoval.“

Ravelin souhlasila, že takový telefonát o řasách a margarínu byl slušností.

Ted zavolal, vyjádřil své díky a potom, jakoby mimochodem, se zmínil o muži, který vlastnil celou planetu.

„Celou planetu?“ zeptal se Ullward. „To musí být ale obydlena.“

„Ne, pokud jsem dobře rozuměl, není, Lamstře Ullwarde. Uvažujte o tom! Představte si to soukromí!“

„Soukromí,“ vyhrkl Ullward upřímně. „Příteli, co tomu říkáte vy?!“

„Lamstře Ullwarde, váš pozemek je skutečně ukázkový.“

„Ta planeta musí být velmi primitivní,“ odvětil Ullward. „Je to vzrušující myšlenka, pochopitelně, pokud vás zajímají podobné záležitosti. Kdo je ten muž?“

„Nevím, ale mohu to zjistit, jestli chcete.“

„Ne, ne, s tím se neobtěžujte. Nemám o to nijak zvláštní zájem. Je to jen taková krásná myšlenka.“ Ullward se srdečně zasmál. „Ubohý muž, asi žije někde v kopuli.“

„To je samozřejmě možné, Lamstře Ullwarde. No, ještě jednou vám děkuji a dobrou noc!“

Astronaut se jmenoval Kennes Mail. Byl to malý a štíhlý muž, nepoddajný jako syntetický sleď, hnědý jako opékané kvasnice. Měl krátce střižené šedivé vlasy, odvážné a upřímné modré oči. Projevil zdvořilý zájem o Ullwardův ranč, ale Ullward si myslel, že jeho stálé opakování slova „chytré“ bylo trochu netaktní.

Když se vraceli do domu, Ullward se zastavil, aby obdivoval svůj dub. „Je zcela pravý, pane Maile. Živý strom, památka na staré časy. Máte na své planetě taky takové překrásné stromy?“

Kennes Mail se usmál. „Lamstře Ullwarde, tohle je jen keř. Posaďme se a já vám ukážu fotografie.“

Ullward se již zmínil o svém zájmu vlastnit mimopozemský majetek. Mail, který přiznal, že potřebuje peníze, mu naznačil, že nějaká dohoda by byla možná. Sedli si ke stolu, Mail otevřel svůj kufřík. Ullward zapnul obrazovku na stěně.

„Nejdříve vám ukážu mapu," řekl Mail. Na stěně se objevila mapa planety: oceány, ohromná rovníková plocha pojmenovaná Gaea, menší podkontinenty Atalanta, Persephona, Alcyona. Popisky poskytovaly tyto informace:

MAILOVA PLANETA

Nárok byl zapsán a potvrzen v Kanceláři pro mimopozemský majetek

Plocha:	0,87 zemského normálu
Gravitace:	0,93 zemského normálu
Denní rotace:	22,15 zemských hodin
Roční otočení:	2,97 zemských let
Atmosféra:	osvěžující
Klima:	zdravé
Škodlivé podmínky a vlivy:	žádné
Populace:	1

Mail ukázal na místo situované na východním pobřeží Gaey. „Já žiju tady. Momentálně mám jen jednoduchý tábor. Potřebuju peníze, abych si trošku vylepšil situaci. Jsem ochotný pronajmout menší kontinenty, nebo pokud se vám to zamlouvá víc, část Gaey, řekněme od Temných hor na západ k oceánu."

Ullward se vesele zasmál a zatřásl hlavou. „Já nechci žádné části, Lamstře Maile. Chci si koupit celý svět. Řekněte svou cenu, a když bude rozumná, vypíšu vám šek."

Mail se na něj stranou podíval. „Ještě jste neviděl fotografie."

„To je pravda," odpověděl Ullward hlasem obchodníka, „jistě, ty fotografie."

Mail stiskl projekční knoflík, na obrazovce se objevila krajina neznámé divoké krásy. Horské vrcholky, hučící řeky, lesy postříbřené popraškem sněhu, rozbřesky nad oceánem, západy slunce v prérii, zelená úbočí, louky poseté květy, pláže bílé jako mléko.

„Příjemné," komentoval Ullward, „docela pěkné." Vytáhl šekovou knížku. „Jaká je vaše cena?"

Mail se usmál pod vousy a potřásl hlavou. „Neprodám. Ochotně pronajmu nějaké území, jestliže bude moje cena přijatelná a budete souhlasit s mými podmínkami."

Ullward stiskl rty a mírně škubnul hlavou. Mail se začal zvedat ze židle.

„Ne, Ne!" reagoval Ullward ukvapeně. „Já jsem jen tak uvažoval… Podívejme se na tu mapu ještě jednou."

Mail znovu promítl mapu na obrazovku. Ullward pozorně prozkoumal různé kontinenty, ptal se na fyziografii, klima, floru a faunu. Nakonec se rozhodl: „Pronajmu si Gaeu."

„Ne, Lamstře Ullwarde!" prohlásil rezolutně Mail. „Vyhrazuji si celou plochu od Temných hor a řeky Calliope k východu. Tahle západní část je k dispozici. Možná je o něco menší než Atalanta nebo Persefona, ale podnebí je tam teplejší."

„V západní části nejsou žádné hory," protestoval Ullward. „Jenom nevýznamné Kamenohradní pahorky."

„Nejsou až tak bezvýznamné," odpověděl Mail. „Také tam máte Purpurové ptačí kopce a dole, tady na jihu je Mount Cairasco – živý vulkán. Co ještě potřebujete?"

Ullward bleskově přejel pohledem svůj ranč. „Jsem zvyklý myslet ve velkém."

„Západní Gaea je pěkný kus majetku."

„Dobrá," řekl Ullward, „jaké jsou vaše podmínky?"

„Co se peněz týče, nejsem chamtivý," odpověděl Mail.

„Na dvacet let pronájmu dvě stě tisíc ročně. První rok splatit předem."

„Pro pána krále! Lamstře Maile, to je téměř polovina mého příjmu," protestoval Ullward celý překvapený.

Mail pokrčil rameny. „Já se nesnažím zbohatnout. Chci si vybudovat chatu. To stojí peníze. Jestli si to nemůžete dovolit, pak si budu muset promluvit s někým, kdo na to mít bude.“

Ullward odpověděl uštěpačně: „Já si to pochopitelně mohu dovolit, ale celý můj ranč tady stojí méně než milión.“

„Dobře, ať už máte zájem nebo ne, vysvětlím vám moje pravidla a potom se budete moci rozhodnout,“ dodal Mail.

„Jaká pravidla?“ dožadoval se Ullward a jeho obličej při tom zrudl.

„Jsou jednoduchá a jejich účelem je chránit soukromí nás obou. Za prvé: musíte se pohybovat jen po vašem území, žádné výlety sem a tam po mé půdě. Za druhé: žádné další podnájmy. Za třetí: žádní další obyvatelé kromě vás, vaší rodiny a služebnictva. Nestojím o nějakou uměleckou kolonii nebo o atmosféru divokých a hlučných letovisek. Pochopitelně máte právo si pozvat své hosty, ale ti se musejí chovat k vašemu majetku jako vy.“ Podíval se úkosem na Ullwardův mrzutý obličej.

„Nechci být hnidopich, Lamstře Ullwarde, ale pevné ploty dělají dobré sousedy, a tak je lepší, když se domluvíme teď, než kdybychom měli roztržky a posléze problémy s úředním vystěhováním.“

„Mohl bych se ještě podívat na ty fotografie?“ řekl Ullward. „Ukažte mi západní Gaeu.“ Všechno si prohlédl, zhluboka se nadechl. „Dobře, souhlasím.“

Skupina stavitelů odletěla. Ullward byl sám v západní Gaee. Procházel se kolem nové chaty, zhluboka nadechoval čistý tichý vzduch, strašidelný svou samotou a soukromím. Chata stála celé jmění, ale kolik dalších lidí na Zemi vlastnilo nebo si pronajalo něco, co by se dalo porovnat s tímhle?

Vyšel na přední terasu, pyšně si prohlížel míle – pravé, nefalšované míle – krajiny. Pro svůj domov si vybral písčinu v údolí Ullwardových hor (jak si sám přejmenoval Purpurové ptačí kopce). Vepředu se rozprostírala rozsáhlá zlatá savana potřísněná modrozelenými stromy, za nimi se tyčil vysoký šedý útes.

Potok se hrnul dolů trhlinou ve skále, skákal, cákal kolem sebe, ochlazoval vzduch a nakonec se vléval do bazénu, vedle kterého Ullward postavil červeno-zeleno-hnědou plastickou plážovou kabinu. Pod útesem a v puklinách rostly trsy ostnatých modrých kaktusů, šťavnaté zelené keře pokryté zvonkovými květy a bílá rostlina s kožovitými listy a stonkem obaleným bílými bublinami.

Samota! To je ono! Žádný továrenský hukot, žádný hluk z ulice vzdálené dvě stopy od vaší postele. S jednou rukou rozpaženou a druhou přitisknutou na hrudi předváděl Ullward na terase okázalý tanec triumfu. Kdyby to uměl, udělal by i kotrmelec. Když má člověk naprosté soukromí, absolutně nic není zakázáno.

Ullward přestal dovádět a naposledy se s uznáním zadíval až k horizontu. Slunce zapadalo skrz hradby ohnivých mraků. Nádherná sytost barev, jasnost tónů, jaké by se daly zachytit jen na těch nejlepších iluzorních oknech.

Vešel do chaty a vybral si cosi ze skříňky s jídlem. V klidu se najedl a vracel se k lenošce. Na chvíli se zastavil a zapřemýšlel se, potom vyšel ven na terasu, procházel se sem a tam. Nádhera! Noc byla plná hvězd, které visely na obloze jako rozmazané skvrny lamp, jako by si to jen představoval.

Po deseti minutách obdivování hvězd zašel zpátky do chaty. Co teď? Nástěnnou obrazovku s nahranými programy. Útulné a pohodlné. Ullward sledoval představení nové hudební komedie.

„Opravdu luxus," řekl si sám pro sebe. Škoda, že nemohl pozvat své přátele, aby s ním strávili večer. Bohužel, bylo to nemožné vzhledem k době, jakou zabral let ze Země na Mailovu planetu. Nicméně do příjezdu jeho prvního hosta zbývaly jen tři dny. Byla jím Elf Intryová, mladá žena, která bývala na Zemi k Ullwardovi víc než přátelská. Když dorazila, snažil se Ullward nadhodit téma, nad kterým přemýšlel už několik měsíců, zvlášť od doby, co se dověděl o Mailově planetě.

Elf Intryová dorazila odpoledne, přiletěla na Mailovu planetu v kosmické kabině, která byla vypouštěna týdně z poštovního expresu Vnější prstenec. Normální žena. Pozdravila Ullwarda a vřela

rozhořčením. „Kdo je ten neurvalec na druhé straně planety? Myslela jsem si, že tu máš absolutní soukromí.“

„To je starý Mail,“ řekl Ullward vyhýbavě. „Co se děje?“

„Ten hlupák v expresu mi zakódoval špatné údaje a kabina přistála na pláži. Všimla jsem si domu a pak jsem uviděla nějakého nahého muže, jak skákal po provaze mezi keři. Samozřejmě jsem si myslela, že to jsi ty. Přišla jsem k němu a houkla: Uúúú! Měl bys slyšet, jak mi odpověděl!“ Potřásla hlavou.

„Nechápu, proč tady trpíš taková individua – na své planetě.“

Na komunikační obrazovce zavrčel bzučák. „To je Mail,“ řekl Ullward. „Ty počkej tady, já mu vysvětlím, jak jednat s mými hosty.“

Okamžitě se vrátil na terasu. Elf k němu přistoupila a políbila ho na nos. „Ully, ty jsi celý bledý vztekem. Doufám, žes neztratil nervy.“

„Ne,“ odpověděl Ullward, Jenom jsme… no, dohodli jsme se. Pojď sem a podívej se na můj pozemek.“

Provedl Elf zadní částí pozemku, ukázal jí bazén, vodopád, skálu nad ním. „Tohle nemůžeš vidět na žádném iluzorním okně. Je to nefalšovaná skála!“

„Nádherné, Ully. Velice hezké. Jen ta barva by mohla být trochu tmavší. Skály takhle nevypadají.“

„Ne?“ Ullward se kriticky zadíval na útes. „Hm, s tím nemůžu nic dělat. A co říkáš tomu soukromí?“

„Báječné. Je tu skoro ticho. Tak děsivé!“

„Děsivé?“ Ullward se podíval do krajiny. „To mě nenapadlo.“

„Ty nejseš na tyhle věci citlivý, Ully. Ale přece je to hezké, že tu toleruješ toho otravu Maila tak blízko u sebe.“

„Blízko?“ nesouhlasil Ullward. „Je na druhé straně kontinentu!“

„Pravda,“ řekl Elf, „ale to je všechno relativní, myslím. Jak dlouho tu chceš zůstat?“

„To uvidíme. Pojď dovnitř, chci s tebou mluvit.“

Usadil ji do pohodlného křesla a přinesl jí pohár glukofruktózového nektaru, pro sebe si namíchal ethylalkohol, vodu a estery Haigh’s Oldtime.

„Elf, jak si stojíš na reprodukčním seznamu?“

Nadzvedla své rozkošné obočí a potřásla hlavou: „Zatím jsem daleko. Nemám o tom přehled. Mám číslo asi padesát nebo šedesát miliard.

„Já mám číslo 37 miliard. To je jeden z důvodů, proč jsem koupil tohle místo. Pořadník, taková blbost! Nikdo nedonutí Ullwarda Bruhuma, aby se nerozmnožoval na jeho vlastní planetě!“

Elf stiskla rázně rty a pohodila smutně hlavou. „To nepůjde, Ully.“

„A proč ne?“

„Nemůžete vzít děti zpět na Zemi. Byly by mimo seznam.“

„To je pravda. Ale představ si život tady, obklopeni dětmi. Všemi dětmi, jaké jsi chtěla. A k tomu všemu naprosté soukromí. Co víc by sis mohla přát?“

Elf si povzdechla: „Vymýšlíš si krásnou iluzi, Ully.“

Poštovní expres přiletěl za čtyři dny. Ullward políbil Elf na rozloučenou. „Je to tady prostě jedinečné, Ully. Ta samota je tak ohromující, až mám z toho husí kůži. Byla to nádherná návštěva.“ Nastoupila do kosmické kabiny. „Nashledanou na Zemi!“

„Ještě minutku,“ řekl Ullward najednou,“ chci, abys mi poslala jeden nebo dva dopisy.“

„Tak si pospěš, mám jen dvacet minut.“

Ullward byl zpátky během deseti minut. „Pozvání,“ řekl a lapal po dechu, „pozvání pro přátele.“

„V pořádku.“ Políbila ho na nos. „Ahoj Ully!“ Práskla dveřmi, kabina vystartovala a vířila směrem k expresu.

Další přátelé přiletěli za tři týdny poté. Frobisher Worbeck, Liornetta Stobartová, Harris a Hyla Cabeovi, Ted, Ravelin a Iugenae Seehoeovi, Juvenal Aguister a jeho syn Runy.

Ullward, opálený do bronzova po dlouhém lenošení na slunci, je přivítal s velkým nadšením. „Vítejte v mém skromném útulku. Je báječné zase vás všechny vidět! Frobishere, ty růžolící rošťáku! A Iugenae! Hezčí než kdy jindy! Buďte opatrná Ravelin, mohu na vaší dceři oči nechat! Ale Runy je tady, takže jsem asi mimo hru! Liornetto, jsem tak rád, že jste tu! A Ted! Jsem opravdu šťastný, že

se zase vidíme, starý příteli! Tohle všechno je vaše zásluha, však vy víte! Harrisi, Hylo, Juvenale, pojďte nahoru. Dáme si něco k pití.“ Běhal od jednoho k druhému, plácal je přátelsky po ramenou, snažil se natlačit trochu zpomaleného Forbishera Worbecka mezi ostatní, zároveň všechny směroval nahoru do svahu, který vedl k terase. Tady se všichni otočili, aby si prohlédli celé panorama. Ullward poslouchal jejich poznámky, pevně stiskl rty, aby potlačil úšklebek uspokojení.

„Velkolepé!“

„Ohromné!“

„Absolutně přirozené!“

„Nebe je tak vzdálené, děsí mne to!“

„Sluneční světlo je tak čisté!“

„Pravé věci jsou vždycky nejlepší!“

Runy řekl trochu zasněně: „Myslel jsem, že bydlíte na pláži, Lamstře Ullwarde.“

„Na pláži? Tohle je hornatá země, Runy. Země širokého, otevřeného prostoru. Rozhlédni se přes tu pláň!“

Liornetta Stobartová zaklepala Runymu na rameno. „Ne každá planeta oplývá plážemi. Tajemství spokojenosti spočívá v tom, že je člověk spokojený s tím, co má.“

Ullward se zvesela zasmál. „Ale já mám pláže, žádný strach. Pět set mil na západ je krásná pláž. Co krok, to Ullwardovo panství!“

„Můžete tam jít?“ zeptala se Iugenae vzrušena. „Můžete tam jít, Lamstře Ullwarde?“

„Jistěže můžeme. Ten hangár pod svahem je vrchní velitelství Ullwardových Aerolinií. Poletíme na pláž, budeme plavat v Ullwardově oceáně. Ale nejdříve občerstvení. Po cestování v přeplněné kabině musíme mít vyschlo v krku.“

„Nebylo tak plno,“ odpověděla Ravelin Seehoeová. „Bylo nás tam pouze devět.“ Kriticky se podívala na útes. „Kdyby to bylo iluzorní okno, zdálo by se mi to groteskní.“

„Moje drahá Ravelin!“ vykřikl Ullward. „Je to působivé. Velkolepé!“

„Přesně tak," souhlasil Frobisher Worbeck, vysoký, statný muž s bílými vlasy, červenými tvářemi a modrýma laskavýma očima. „A co bude s tím pitím, Bruhame?"

„Ovšem. Znám tě už tak dlouho – postaráš se o bar. Tady je alkohol, tady voda, tady jsou estery. A teď vy dva," zavolal Ullward na Iugenae a Runyho. „Dali byste si chlazenou limonádu?"

„Jaký druh máte?" zeptal se Runy.

„Všechny druhy, všechny příchutě. Toto je Ullwardův útulek! Máme methylamyl glutamin, cykloprodacterolfosfát, metathiobromin – 4, glykocitrosu…"

Runy a Iugenae pověděli, co by si dali nejraději, Ullward přinesl sklenice a spěchal upravit stoly a křesla pro dospělé. Každý se tak někde uvelebil a odpočíval.

Iugenae šeptala něco Ravelin, která se usmála a shovívavě přikývla. „Lamstře Ullwarde, vzpomínáte si na ten překrásný dubový list, který jste dal Iugenae?"

„Jistěže si vzpomínám."

„Je stále tak čerstvý a zelený. Tak mě napadlo, jestli by si mohla vzít list nebo dva z některého ze stromů tady."

„Drahá Ravelin," propukl Ullward v hlučný smích, „může mít třeba celý strom!"

„Mami, mohla –"

„Iugenae, nebuď směšná!" zasáhnul Ted. „Jak bychom ho dostali domů? Kam bychom ho zasadili? Do koupelny?"

Ravelin pronesla: „Běžte si s Runym najít nějaké listy, ale netoulejte se příliš daleko."

„Kdepak, mami," Iugenae zamávala na Runnyho, „pojď se mnou, ty hlupáčku. A vem s sebou košík."

Ostatní se upřeně zadívali na pláň. „Nádherný výhled," řekl Frobisher Worbeck. „Kam až sahá vaše území?"

„Pět se mil západně k oceánu, šest set mil východně k horám, jedenáct mil na sever a dvě stě mil na jih."

Worbeck uznale potřásl hlavou. „To je pěkné. Jaká škoda, že nemůžeš získat celou planetu. Pak teprve bys měl skutečné soukromí!"

„Snažil jsem se o to," odpověděl Ullward, „ale majitel nechtěl ani pomyslet."

„Škoda."

Ullward přinesl mapu. „Ale jak vidíte, mám krásný vulkán, několik nádherných řek, horské masivy a tady dole u delty Skořicové řeky dokonce i nížinu."

Ravelin ukázala na mapu. „Proč je tady Osamělý oceán? Měla jsem za to, že se jmenuje Ullwardův oceán."

Ullward se poněkud nejistě zasmál: „To je tradiční pojmenování… Moje práva sahají do deseti mil. To docela stačí k plavání."

„Takže žádná svoboda na moři, Lamstře Ullwarde?" smál se Harris Cabe.

„Ne tak docela," přiznal Ullward.

„Škoda," řekl Frobisher Worbeck.

Hyla Cabeová také ukázala na mapu. „Podívejte se na tyhle horské masivy. Vznešené hory. A tamhle jsou – Zahrady Elysée. Moc bych si přála uvidět je, Lamstře Ullwarde."

Ullward v rozpacích zakýval nesouhlasně hlavou. „Bohužel, to není možné. Nejsou na mém území. Sám jsem je neviděl."

Hosté na něho zírali s údivem. „Ale jistě…"

„Uzavřel jsem s Lamsterem Mailem skutečně striktní smlouvu," vysvětloval Ullward. „On se pohybuje na svém pozemku a já taky na svém. V tomhle ohledu si chráníme své soukromí."

„Podívejte!" obrátila se Hyla směrem k Ravelin. „Nepředstavitelné jeskyně. Copak vás to nemrzí, že je nemůžete vidět?"

Aquister rychle pronesl: „Je skvělé jen tak tu sedět a dýchat ten báječný vzduch. Žádný hluk, žádné davy, žádný spěch."

Všichni popíjeli, klábosili a opalovali se na slunci až do pozdního odpoledne. S pomocí Ravelin Seehoeové a Hyly Cabeové připravil Ullward kvasnicové pilulky, zpracované proteiny a silné kousky řasové drtě.

„Jsou tu nějaká zvířata, jejichž maso by se dalo požít?" zeptal se Worbeck zvídavě.

„Zkusil jsem to první den," řekl Ullward. „Hrůza. Týden jsem byl nemocný."

Po večeři se hosté dívali na komický melodram na nástěnné obrazovce. Pak jim Ullward ukázal maličké pokojíčky a po několika minutách škádlení a žertování a vykřikování jeden přes druhého se chata utišila.

Další den vyzval Ullward své přátele, aby se oblékli do plavek. „Vyrazíme na pláž, budeme dovádět v písku a v příboji Osamělého Ullwardova oceánu."

Hosti se nashromáždili do letadla. Ullward všechny spočítal. „Jsou všichni tady? Odlétáme!"

Vznesli se a letěli na západ, nejdřív nízko nad plání, potom stoupali výš, aby se rozšířil výhled na Kamenohradní pahorky.

„Nejvyšší vrcholek – tamhle na severu – je skoro deset tisíc stop vysoký. Podívejte, jak tam vyčnívá, představte si tu masu! Pevná skála! Jak by se ti líbilo, kdyby ti spadla na palec, Runy? Nebylo by to zrovna nejpříjemnější, co? Za chvíli uvidíme propast hlubokou přes tisíc stop. Tamhle! Teď! Není to úžasné?"

„Určitě je to působivé," souhlasil Ted.

„Kdoví, jaké by byly ty Vznešené hory," řekl Harris Cabe a kysele se usmál.

„Jak jsou vysoké, Lamstře Ullwarde?" dotazovala se Liornetta Stobartová.

„Nevím to jistě. Třicet nebo čtyřicet tisíc stop."

„Musí to být přenádherný pohled!" prohodil Frobisher Worbeck. „Vedle nich vypadají tyhle hory tady asi jako podhůří."

„Tyhle jsou taky kouzelné," přisadila si ukvapeně Hyla.

„Přirozeně," pokračoval Probisher Worbeck, ,je to zatraceně pěkný pohled. Máš, Bruhame, opravdu z pekla štěstí."

Ullward se krátce zasmál a stočil letadlo na západ. Přeletěli přes zalesněné nížiny a postupně se v dálce objevovaly záblesky Osamělého oceánu. Ullward začal s letadlem klesat, přistál na pláži a všichni se vyhrnuli ven.

Byl teplý den a slunce pálilo. Od oceánu vál svěží vítr. Mohutné hučící vlny příboje dopadaly do písku.

Ullwardovi společníci obdivovali celou scenérii. Ullward rozpřáhl paže. „Tak do toho! Nenechte se prosit. Máme celý oceán jenom pro sebe!“

Ravelin zvolala: „Je to tak rozbouřené! Podívejte, jak se ta voda řítí!“ Liornetta Stobartová se pootočila a podivila se: „Na iluzorních oknech vypadá příboj vždycky tak mírně. Tenhle by si ale s vámi pěkně pohrál a pořádně vámi zatřásl.“

„Netušil jsem, že je tu něco tak vehementního,“ řekl Harris Cabe upřímně.

Ravelin pokynula směrem k Iugenae. „Drž se stranou, miláčku. Nechci, aby ses pouštěla daleko do moře, potom bys na vlastní kůži poznala, proč se jmenuje Osamělý oceán.“

Runy se opatrně brodil ustupující pěnou. Najednou ho pokropila silná vlna a Runy se rychle vrátil na břeh.

„Voda je studená,“ komentoval.

Ullward se napřímil. „Tak se dívejte. Ukážu vám, jak se to dělá!“ Klusal rychle vpřed, krátce se zastavil a vrhnul se do náruče ohromné vlny. Jeho společníci ho sledovali z pláže.

„Kde je?“ zeptala se Hyla Cabeová.

Iugenae kamsi ukázala. „Tamhle jsem ho zahlédla. Jeho ruku nebo nohu…“

„Á, tamhle je,“ vykřikl Ted. „Jé, teď už je v další vlně! Někdo to může považovat za sport.“

Ullward se vrávoravě snažil postavit ve vodě a kymácel se vodou ke břehu. „Perfektní! Tak osvěžující! Tede! Harrisi! Juvenale! Pojďte to taky zkusit!“

Harris potřásl hlavou. „Nemyslím, že bych to dneska zkoušel, Bruhame.“

„Já se taky přidám až příště,“ řekl Juvenal Acquister. „Třeba ta voda nebude tolik divoká.“

„Ale nenechte se námi odradit!“ naléhal Ted. „Můžete si plavat, jak je vám libo. My počkáme tady.“

„Hm, myslím, že jsem se prozatím už nabažil,“ odpověděl Ullward. „Omluvte mne na chvíli, prosím, jdu se převléknout.“

Když se vrátil, našel své přátele, jak sedí v letadle.

„Můžeme už letět?“

Liornetta začala vysvětlovat: „Na slunci je strašné vedro a my jsme si mysleli, že bychom zevnitř měli lepší výhled.“

„Když se díváte skrz sklo, je to skoro jako když sledujete iluzorní okno,“ dodala Iugenae.

„Aha, aha! Jsou už všichni připraveni navštívit další části Ullwardova panství?“

Návrh se setkal s velkým ohlasem. Ullward nastartoval letadlo. „Můžeme letět na sever nad borový les, na jih nad Mount Cairasco, které bohužel není v období erupcí.“

„Kamkoli chcete vy, Lamstře Ullwarde,“ ujal se slova Frobisher Worbeck. „Nepochybuji o tom, že je všechno úžasné.“

Ullward se zamyslel nad všemi rozličnými atrakcemi svého panství. „Dobrá tedy, nejdříve ke Skořicové řece.“

Letěli dvě hodiny, nad močálem, nad kráterem Mount Cairasca, potom na východ k okraji Temných hor, podél řeky Calliope a k jejímu počátku v Zlatolistém jezeru. Ullward jim ukazoval pozoruhodné a zajímavé věci. Za ním postupně mizel šepot a pošuškávání, až ustaly úplně.

„Tak spokojeni?“ zvolal vesele Ullward. „Nemůžeme vidět půlku kontinentu během jednoho dne. Můžeme si tedy něco schovat na zítra?“

Na chvíli se rozhostilo ticho. Potom řekla Liornetta Stobartová: „Lamstře Ullwarde, my prostě umíráme touhou vidět alespoň vrcholky Vznešených hor. Tak mě napadá, myslíte, že bychom se tam mohli jen tak letmo podívat? Jsem si jistá, že by to Lamsteru Mailovi zvlášť nevadilo.“

Ullward potřásl hlavou a strnule se usmál. „Jasně jsem souhlasil s jeho přesnými pravidly. Už jsem s ním měl jednu nepříjemnost.“

„Jak by na to vůbec přišel?“ zeptal se Juvenal Acquister.

„Pravděpodobně by na to nepřišel,“ řekl Ullward, „ale –“

„Měl by se stydět za to, že tě nutí žít tady na tom jednotvárném poloostrově,“ prohlásil Frobisher Worbeck rozhořčeně.

„Prosím, Lamstře Ullwarde,“ žadonila Iugenae.

„Hm, tak dobře,“ odpověděl Ullward nedbale.

Stočil letadlo na východ, minuli Temné hory. Cestující zírali z oken a nadšeně vykřikovali, když viděli krásy zakázaného území.

„Jak je to daleko k Vznešeným horám?“ zeptal se Ted.

„Moc ne, asi ještě tisíc mil.“

„Proč se držíš tak při zemi?“ zeptal se Frobisher. „Zvedni to trochu, ať se podíváme po krajině.“

Ullward váhal. Mail pravděpodobně spal. Po poslední úvaze si Ullward řekl, že Mail nemá právo zakázat takový nevinný malý…

„Lamstře Ullwarde,“ zakřičel Runy, „vpravo pod námi je nějaké letadlo.“

Neznámé letadlo začalo stoupat, nad průsmykem se střetly Mailovy pohledy s Ullwardovými. Mail tlačil Ullwarda k zemi. Ullward stiskl rty a stočil letadlo dolů. Za sebou slyšel mumlavé projevy sympatií a pobouření. Pod nimi byl borový les, Ullward přistál na malé, pěkné mýtině. Mail přistál vedle něho, vyskočil na zem a dal Ullwardovi znamení. Oba muži popošli stranou, cestující reptali mezi sebou a nechápavě kroutili hlavami. Ullward se vrátil do letadla a řekl: „Všichni, prosím, nastupte.“ Znělo to křehce.

Vznesli se a letěli na západ. „Co to k tomu řekl?“ zeptal se zvědavě Frobisher.

Ullward si žmoulal rty. „Moc toho nebylo. Ptal se, jestli jsem zabloudil. Tak jsem mu něco řekl. Nakonec jsme se domluvili…“ Hlas mu klesal, pak ale spustil zvesela: „V chatě si uděláme večírek. Co je nám po Mailových zpropadených horách?“

„Správně, Bruhame, správně!“ zvolal Frobisher Worbeck.

Ted s Ullwardem se ten večer starali o bar. Jeden nebo druhý namíchal poněkud víc alkoholu a míň esterů, než se obecně doporučovalo. Následkem toho byl večírek docela hlučný a veselý. Ullward proklínal Mailovu snahu do všeho zasahovat, Worbeck vysvětloval šest tisíc let starou historii napsaných zákonů, aby tím dokázal Mailovu tyranii, ženy se pochechtávaly, Iugenae a Runy se na to dívali cynicky, pak zmizeli a hleděli si svého.

Ráno všichni vyspávali. Ullward si vyšel na terasu, kde ho postupně obklopili i ostatní. Runy a Iugenae chyběli.

„Darebáci," povzdychl si Worbeck, „jestli se ztratili, musejí si sami najít cestu zpátky. Já osobně nikoho hledat nepůjdu."

V poledne se Runy a Iugenae vrátili v Ullwardově letadle.

„Proboha," ječela Ravelin, „Iugenae, okamžitě pojď sem! Kde jste byli?"

Juvenal Acquister si Runyho přísně změřil očima. „Ztratil jsi rozum, když sis půjčil Ullwardovo letadlo bez jeho svolení?"

„Ptal jsem se ho včera večer," prohlásil rozhořčeně Runy.

„Řekl mi, že můžeme letět kamkoli kromě vulkánu, protože tam by mohlo být horko, a močálu, protože tam skladuje odpad."

„Na tom nezáleží," oponoval podrážděný Juvenal, „měli jste mít víc rozumu. Kde jste byli?"

Runy se zavrtěl. Iugenae řekla: „No, letěli jsme chvíli na jih, pak jsme zahnuli a namířili si to na východ, myslím, že to byl východ. Mysleli jsme si, že když poletíme nízko, Lamster Mail nás neuvidí. Tak jsme letěli při zemi, skrz hory a brzy jsme se dostali k oceánu. Tam jsme letěli podél břehu, dostali jsme se k nějakému domu. Přistáli jsme, abychom se podívali, kdo tam bydlí, ale nikdo tam nebyl."

Ullward potlačoval úpění.

„Kdo by chtěl něco dělat s klecí ptáků?" zeptal se Runy.

„Ptáků? Jakých ptáků? Kde?"

„V tom domě. Byla tam klec s mnoha ptáky, ale tak nějak se dostali ven z té klece, když jsme se na ně dívali, a uletěli."

„Prostě jsme se rozhodli," pokračovala Iugenae stručně, „že to byl Mailův dům, tak jsme mu tam napsali vzkaz, kde jsme mu řekli, co si o něm každý myslí, a ten vzkaz jsme napíchli na dveře."

Ullward si mnul čelo. „To je všechno?"

„Ano, téměř všechno." Iugenae byla najednou nedůvěřivá. Podívala se na Runyho a oba se nervózně rozhihňali.

„Tak co ještě?" zařval Ullward. „Proboha, co ještě?"

„Není toho tolik," řekla Iugenae a palcem rýpala v puklině na terase. „Nastražili jsme na něj takovou pastičku za dveřmi – pouhý kbelík s vodou. Potom jsme jeli domů."

V chatě se rozezněl bzučák. Všichni se podívali na Ullwarda. Ten se zhluboka nadechl, napřímil se a vešel dovnitř.

Toho odpoledne měl poštovní expres dorazit na svou dopravní křižovatku. Frobisher Worbeck šel skoro do mdlob pod tíhou vědomí, jak zanedbal své záležitosti v zaměstnání, protože celé hodiny lenošil a zahálel.

„Ale prosím tě," zvolal Ullward, „když si odpočineš, jenom ti to prospěje."

Pravda, pomyslel si Frobisher Worbeck a souhlasil. Jenže potom by každý musel zapomenout na možné problémy, které se vyskytnou, když necháš podřízené o samotě. Předstíral, jak je mu to líto, ačkoli by byl schopný zahálet celé týdny. Teď se ale cítil povinen odletět – a ani o minutu déle než toho odpoledne.

Ostatní návštěvníci si nápodobně vzpomínali na záležitosti, které museli zařídit, a ti, kteří by zůstali, si mysleli, že by byla škoda poslat zpátky poloprázdnou kosmickou kabinu, takže se taky rozhodli odletět.

Ullwardovy argumenty dopadaly na neúrodnou půdu zdrženlivosti. Dost zasmušile šel vyprovodit své přátele ke kabině. Když nastupovali, vyjadřovali mu své díky.

„Bruhame, bylo to skvělé!"

„Nikdy nepochopíte, jaký to byl pro nás zážitek, Lamstře Ullwarde!"

„Ten vzduch, prostor a soukromí – nikdy na to nezapomenu!"

„Přinejmenším to bylo nej!"

Dveře se zabouchly. Ullward ustoupil zpět a jaksi nejistě jim mával.

Ted Seehope sáhl po tlačítku ‚active', Ullward vyrazil vpřed a zabouchal na dveře korábu. „Počkejte!" zařval. „Já si musím na Zemi taky něco vyřídit, pojedu s vámi!"

„Pojďte dál, řekl Ullward srdečně a otevřel dveře třem svým přátelům. Byl to Coble Sansom a jeho paní Heulia a Cobleova hezká sestřenice Landine. „Jsem rád, že vás vidím."

„A my jsme šťastni, že jsme mohli přijít. Tolik jsme toho slyšeli o vašem nádherném ranči, byli jsme jako na trní, nemohli jsme se dočkat.“

„Ale prosím vás. Zas tak nic zvláštního to není.“

„Pro vás možná ne, když tu bydlíte.“

Ullward se usmál. „Hm, musím říct, že tady sice žiju, ale pořád se mi tu líbí. Chtěli byste si dát oběd, nebo byste se raději prošli? Právě jsem dokončil nějaké změny, ale jsem rád, že můžu říct, že je všechno v pořádku.“

„Můžeme se tedy podívat?“

„Jistě. Pojďme tudy. Teď se postavte tady. Tak, jste připraveni?“

„Ano!“

Ullward odstrčil stěnu.

„Óóóó!“ nadechla se Landine. „Není to překrásné?!“

„Ten prostor a pocit volnosti!“

„Podívejte – strom! Taková krásná napodobenina.“

„To není žádná napodobenina,“ řekl Ullward, „ten strom je pravý.“

„Lamstře Ullwarde, nelžete?“

„Jistěže ne, nikdy bych si nedovolil lhát krásné mladé dámě. Pojďte tudy.“

„Lamstře Ullwarde, ten útes je tak přesvědčivý, až mě z toho mrazí.“

Ullward se zazubil. „Je to dobrá práce.“ Náznakem je zastavil. „Teď zahněte.“

Skupinka zabočila, rozhlíželi se přes velkou zlatavou savanu, potřísněnou modrozelenými stromy. Výhledu dominovala venkovská chalupa, její dveře byly vchodem do Ullwardova obývacího pokoje.

Skupinka tam tak stála v tichém údivu. Pak si Heulia povzdychla. „Prostor. Dokonalý prostor.“

„Přísahal bych, že jsem se díval na míle daleko,“ řekl Cabe.

Ullward se trochu melancholicky pousmál. „Jsem rád, že se vám tolik líbí můj útulek. Co takhle dát si něco k obědu? Pravé řasy!“

POSLEDNÍ HRAD

Někdy je inspirace povídky záhadou i pro jejího autora: prosákne z hlubin jeho podvědomí. Jindy je její zdroj jasný a přímý. V případě Posledního hradu platí obojí. Zárodek této povídky byl obsažen v jednom článku pojednávajícím o určitých aspektech japonského společenského styku. Jak je dobře známo, japonská společnost je vysoce formalizovaná – a byla ještě mnohem důsledněji v minulosti než v údobí po druhé světové válce, které se vyznačuje relativním rovnostářstvím. Když se v devatenáctém století nějaký samuraj snížil k rozhovoru s osobou z nižší sociální vrstvy, používali každý zcela odlišný slovník, obsahující zdvořilostní formulky přesně vyjadřující rozdíl ve společenské úrovni. Když osoba nižšího společenského postavení hovořila o samurajově počínání či o jeho záměrech, používala specifických konvencí. Nikdy neformulovala jednoduchou otázku například takto: „Vypraví se vaše lordstvo zítra na lov kanců?“ To by jeho lordstvu přisuzovala drsné a nízké sklony k

lovecké vášni, upocené úporné snažení, jež by jeho lordstvo pokládalo za urážlivě neslučitelné se svou důstojností. Místo toho se poddaný zeptal asi takhle: „Bude si vaše lordstvo zítra krátit volnou chvíli zábavným utrácením času při lovu kanců?“ Krátce řečeno, aristokratu se přisuzovala senzibilita natolik zjemnělá a paleta vlastností tak strašlivě vznešených, že s obyčejnou činností si mohl pohrávat pouze jakoby z rozmaru či z vrtochu, a přesto v ní samozřejmě dosahoval oslnivých úspěchů.

Poslední hrad podává obraz společnosti, kterou tvoří lidé podobného založení, a sleduje jejich chování v době, kdy se jejich komunita ocitá v extrémně stresové situaci.

Poslední hrad

I.

1

Koncem jednoho bouřného letního odpoledne, když se slunce konečně vyhouplo zpoza chmurných černých dešťových mraků, byl hrad Janeil dobyt a jeho obyvatelé vyhlazeni. Do poslední chvíle se rozštěpené hradní klany přely o to, jak se nejlépe utkat s osudem. Urození páni, těšící se nejlepší pověsti a úctě, se rozhodli ignorovat celou tu nedůstojnou situaci a zabývat se svými záležitostmi více méně jako obvykle. Několik kadetů, zoufalstvím dohnaných až k hysterii, se chopilo zbraně a byli připraveni odolávat poslednímu útoku. Ale ostatní, snad čtvrtina osazenstva, čekala pasivně, téměř spokojeně, aby zaplatili za hříchy lidského rodu. Nakonec ale smrt zastihla všechny a všichni v ní našli tolik zadostiučinění, kolik jim jen tento ve své podstatě nedůstojný proces dovoloval. Ti hrdí si listovali v krásných knihách, hovořili o kvalitách velmi staré esence nebo hýčkali oblíbenou Feinu a zemřeli, aniž by této skutečnosti věnovali pozornost. Ti horkokrevní vybíhali na bahnité haldy, které, i když se to příčilo zdravému rozumu, se tyčily nad hradbami Janeilu. Mnoho jich pohřbila ujíždějící suť, ale několik dosáhlo vrcholu a stříleli, bili se a rozháněli se dýkami, než byli sami zastřeleni, rozdrceni napůl funkčními samohyby, rozsekáni nebo probodnuti. Kajícní čekali v klasické poloze kajících se, na kolenou, hlavy skloněné, a umírali, alespoň tomu věřili, řízením, ve kterém Mekové

představovali symbol lidského hříchu. Nakonec byli všichni mrtví: urození páni, dámy, Feiny ve svých pavilónech, Venkované ve stájích. Ze všech těch, kteří Janeil obývali, přežili jen Ptáci, tvorové nemotorní, neotesaní a nevlídní, kteří neměli hrdost a víru a starali se daleko víc o to, aby zachránili vlastní kůži, než čest jejich hradu. Když se Mekové hrnuli dolů přes hradby, Ptáci opustili své kotce a za pronikavého vřískání letěli na východ směrem k Hagedornu, který byl nyní posledním hradem na Zemi.

2

Před čtyřmi měsíci se Mekové objevili v parku před Janeilem, těsně po masakru na Mořském ostrově. Když pánové a paní z Janeilu, celkem asi dva tisíce lidí, při líných procházkách po promenádě zapadajícího slunce vystoupali z valů a hradeb do věžiček a na balkóny a shlíželi dolů na zlatohnědé bojovníky, měli smíšené pocity – pobavená lhostejnost, lehkomyslné pohrdání a základ rodících se pochyb a předtuch. To všechno bylo výsledkem tří základních okolností – jejich vlastní neobyčejně propracované civilizace, bezpečí poskytovaného janeilskými zdmi a faktu, že si neuměli představit žádné východisko, žádný prostředek ke změně okolností.

Janeilští Mekové hrad opustili dávno předtím, aby se připojili ke vzpouře. Zůstali zde jen Venkované, Feiny a Ptáci, z nichž by se dala zformovat jen komická obdoba bojovné síly. V tu chvíli se zdálo, že žádné takové síly není třeba. Janeil se zdál být nedobytný. Zdi, dvě stě stop vysoké, byly postavené z černé kamenné taveniny, zpevněné sítí ze stříbromodré slitiny oceli. Solární kolektory kryly potřebu celého hradu a potrava by v případě nebezpečí mohla být syntetizována z oxidu uhličitého a z vodní páry, stejně tak sirup pro Feiny, Ptáky a Venkovany. Těmito věcmi nebylo třeba se zabývat. Janeil byl soběstačný a bezpečný, ačkoli potíže by mohly nastat, kdyby se rozbily stroje a nebyli tu Mekové, aby je opravili. Pak by situace byla znepokojivá, ale nikoli zoufalá. A tak během dne

urození páni vynášeli ven rychlopalná děla a sportovní pušky a zabíjeli všechny Meky, kteří byli na dostřel.

Po setmění Mekové přivezli samohyby a samochody a začali stavět val okolo Janeilu. Obyvatelé hradu na to hleděli nechápavě do té chvíle, než val dosáhl výšky padesáti stop a špína začala stříkat na zdi. V tu chvíli se strašlivý záměr Meků stal zjevným a bezstarostnost vystřídala skličující předtucha. Všichni páni z Janeilu byli odborníky přinejmenším v jednom oboru. Někteří byli matematickými teoretiky, zatímco další se důkladně věnovali studiu přírodních věd. Ti, kteří měli k ruce Venkovany, aby za ně vykonávali fyzickou práci, se tedy pokusili znovu uvést do provozu rychlopalné dělo. Dělo naneštěstí nebylo v pořádku, některé součástky byly rezavé nebo zničené. Pochopitelně by se daly získat ve skladech Meků na druhém spodním podlaží, ale nikdo z této společnosti neměl ponětí o jejich nomenklaturním a skladištním systému. Warrick Madency Arban (Arban z rodiny Madency z Warrickova klanu) navrhl, aby pracovní četa Venkovanů skladiště prozkoumala, ale díky jejich omezené duševní schopnosti k tomu nedošlo, a celý plán na uvedení rychlopalného děla do provozu vyšel vniveč.

Panstvo z Janeilu hledělo v ohromení, jak se okolo nich špína vrší výš a výš jako kráter. Léto se blížilo ke konci a jednoho bouřného dne halda z bahna a suti vyrostla až nad úroveň hradeb a přes ně začala padat na nádvoří a verandy. Janeil bude brzy zasypán a všichni v něm se udusí. To byla ta chvíle, kdy skupina mladých impulzivních kadetů, s větší dávkou elánu než důstojnosti, pozvedla zbraně a vyřítila se na haldu. Mekové je zasypávali blátem a kamením, ale ti šikovní se dostali až na hřeben, kde urputně bojovali. Boj zuřil patnáct minut a země se nacucávala deštěm a krví. V jednu chvíli kadeti hřeben ovládli, aniž by pod sutí ztratili mnoho spolubojovníků. Mekové se ale vzchopili a znovu zaútočili. Zbylo deset mužů, pak šest, čtyři, jeden a nakonec žádný. Mekové rázně sestupovali po svahu, hemžili se po bojišti a s ponurou horlivostí zabíjeli každého, kdo byl v dosahu. Janeil, který byl po sedm set let

sídlem švarných pánů a půvabných dam, se stal pouhým opuštěným vrakem.

3

Mek, stojící jako ukázkový kus ve vitríně muzea, byl stvoření podobné člověku, původně pocházel z planety Etamin. Jeho tuhá rezavě bronzová kůže se silně leskla, jako by byla naolejovaná nebo navoskovaná. Z kůže hlavy a krku trčely ostny a zářily jako zlato, a opravdu, byly potřeny vodivým měděnochromovým filmem. Jeho smyslové orgány byly uloženy v chomáčcích na místě, kde mají lidé uši. Jeho tvář vždycky šokovala člověka, který se procházel v nižších podlažích a náhodou narazil na Meka, protože vypadala jako zvrásněný sval, ne nepodobný odkrytému lidskému mozku. Jeho ústní otvor, nepravidelná vertikální štěrbina na spodku ‚tváře', byl zakrnělý, protože se živili sirupem z váčků, které měli zavedeny pod kůží na ramenou. Zažívací orgány, které původně sloužily k získávání potravy z hnijící bažinné vegetace, atrofovaly. Mekové většinou nenosili žádný oděv, jedině snad pracovní zástěry nebo opasek s nářadím, a v záři slunečního svitu vypadala jejich rezavě bronzová kůže krásně. Byl to osamělý Mek, stvoření ve své podstatě stejně schopné jako člověk – možná schopnější díky svému skvělému mozku, který fungoval také jako rádiový přijímač. Pracoval-li ve skupině, mezi tisíci dalšími, nepůsobil tak skvěle a schopně – kříženec méněcenného člověka a švába.

Jistí učenci, zvláště D.R. Jardine z hradu Ranní rozbřesk a Salonson z hradu Tuang, považovali Meky za mírné a flegmatické bytosti, ale moudrý Claghorn z hradu Hagedorn tvrdil něco jiného. Emoce Meků, říkal, jsou jiné než emoce lidské a člověku jen stěží pochopitelné. Po pečlivém výzkumu objevil Claghorn něco přes tucet jejich emocí.

I přes výsledky těchto výzkumů bylo povstání Meků obrovským překvapením pro Claghorna, D.R. Jardina a Salonsona, stejně jako

pro kohokoli jiného. Proč? ptali se všichni. Jak mohla tak dlouho podrobená skupina zosnovat tak vražedné povstání?

Nejrozumnější vysvětlení bylo zároveň to nejjednodušší: Mek nesl otroctví nelibě a nenáviděl Pozemšťany za to, že ho přivezli z jeho přirozeného prostředí. Ti, kteří byli proti této teorii, tvrdili, že nelidským organismům přičítá lidské emoce a postoje, že Mekové mají všechny důvody být vděční svým pánům, kteří je vysvobodili z podmínek na Etaminu devět. V souvislosti s tímto názorem se první skupina ptávala: „A kdo jim přičítá lidské postoje nyní?“ A jejich oponenti často odsekávali: „Protože nikdo neví nic jistě, je jedno vysvětlení stejně absurdní jako druhé.“

II.

1

Hrad Hagedorn stál na hřebenu černého dioritového útesu a přes široké údolí hleděl k jihu. Větší, honosnější než Janeil, byl Hagedorn chráněn tři sta stop vysokými zdmi v obvodu jedné míle. Hradby se tyčily nad údolím do výšky devíti set stop a s věžemi a vížkami ještě výše. Dva svahy útesu, západní a východní, spadaly strmě do údolí. O trochu méně příkré svahy severní a jižní byly terasovitě upraveny, rostla na nich réva, artyčoky, hrušky a pomeranče. Přístupová cesta se ve spirálách vinula z údolí a vedla hradní branou na centrální náměstí. Naproti stála velká Rotunda a po jejích stranách vysoké domy pro dvacet osm rodin.

Původní hrad, postavený hned po návratu lidí na Zem, stál na místě nynějšího náměstí. Hagedorn desátý, který shromáždil velké množství Venkovanů a Meků, vybudoval nové zdi a starý hrad

potom zničil. Dvacet osm domů pocházelo z té doby před pěti sty lety.

Pod náměstím byla tři služební podlaží: stáje a garáže úplně dole, nad nimi obchody a čtvrti Meků, a nejvýš všelijaké zásobárny a skladiště a specializované obchody – pekařství, pivovary, brusičství, zbrojířství, pokladnice a jiné.

Nynější Hagedorn, dvacátý šestý v pořadí, byl z rodiny Claghornů z klanu Overwhelů. Jeho volba vyvolala všeobecné překvapení, protože O.C.Charle byl před svým zvolením dosti nevýznamnou osobností. Jeho elegance, intuice a erudice byly zcela průměrné, nikdy se nevyznačoval originálními myšlenkami. Byl dobře stavěný, tvář měl hranatou a kostnatou, s krátkým rovným nosem, hustým obočím a úzkýma šedýma očima. Jeho výraz, jež nactiutrhači charakterizovali jako prázdný, byl obvykle trochu zamyšlený díky přimhouřeným víčkům a svraštělému blonďatému obočí, ale občas se náhle změnil v zarputilý a mrzutý, což si sám Hagedorn O.C.Charle neuvědomoval.

Tento úřad, i když si získal jen malou nebo téměř žádnou formální autoritu, měl přesto silný vliv a životní styl úřadujícího Hagedorna ovlivňoval každého. Z tohoto důvodu byla volba Hagedorna záležitostí nemalého významu, předmětem stovky úvah, a zřídka kdy kandidoval někdo, kdo neměl žádné prohřešky nebo nedostatky, o kterých by se nemluvilo s rozpačitou upřímností. Přestože kandidát nesměl nikdy nikoho veřejně urazit, přátelství se nevyhnutelně rozpadala, skrytá nenávist narůstala, objevily se pomluvy. Povýšení O.C.Charla bylo kompromisem mezi dvěma stranami Overwhelů, což byl klan, na kterém volba závisela. Oba urození páni, mezi nimiž byl O.C.Charle pouhým kompromisem, byli velmi vážení, ale lišili se zásadně rozdílnými postoji k životu. První z nich byl talentovaný Garr z rodiny Zumbeldů. Byl ukázkovým příkladem tradičních ctností Hagedornu, byl vynikajícím znalcem esencí a oblékal se společensky, aniž by nosil plisé a znak šikmé růžice, charakteristický pro Overwhely. Snoubila se v něm bezstarostnost s intuicí a s důstojností, jeho pádné odpovědi jiskřily skvělými narážkami a rčeními, a byl přímo jízlivý, když vyburcoval

svůj důvtip. Byl schopen citovat každé významné literární dílo, a protože hrál výborně na devítistrunnou loutnu, byl vždy velmi žádaný na Přehlídce starobylých heroldských plášťů. Archeolog s nedostižnými znalostmi, který znal všechna místa, kde dřív stávala města Staré země, a mohl hodiny přednášet o historii starých časů. V jeho vojenských znalostech se mu na Hagedornu nikdo nevyrovnal a pochyboval o nich jen D.K. Magdah z hradu Delora a snad Brusham z Tuangu. Chyby? Trhliny? Některé se daly vyjmenovat: přílišné puntičkářství, což by se, dalo označit za jízlivost, neohrožená urputnost, která by se dala považovat za bezcitnost. O.Z.Garr by nikdy nemohl být propuštěn jako neschopný a jeho osobní odvaha byla nesporná. Před dvěma lety se potulná skupina Nomádů odvážila do Lucernského údolí, vraždila Venkovany, kradla dobytek a došla tak daleko, že střelila šíp do prsou issetského kadeta. O.Z.Garr okamžitě sebral skupinu Meků, posadil je do samohybů a vyslal je, aby pronásledovali Nomády. Nakonec je dohonili u řeky Drene, blízko trosek Worsterské katedrály. Nomádi byli neočekávaně silní, neočekávaně lstiví a neměli se k útěku. Během boje O.Z.Garr předváděl ukázkový způsob, jak řídit útok ze sedadla samohybů. Za zády měl dva Meky, kteří ho kryli před šípy. Konflikt skončil útěkem Nomádů. Zanechali za sebou dvacet sedm vyzáblých mrtvol, oděných v černých pláštěnkách, rozptýlených po bojišti, zatímco Meků přišlo o život jen dvacet.

Protivníkem O.Z.Garra v souboji o nejvyšší místo byl Claghorn, staršina klanu Claghornů. Stejně jako O.Z.Garr, i Claghorn se skvěle vyznal v hagedornské společnosti, orientoval se v ní jako ryba ve vodě. Neméně vzdělaný, i když ne tak obratný jako O.Z.Garr. Jeho hlavním zájmem bylo studium Meků, jejich psychologie, dorozumívací technika a společenské normy. Claghornovy proslovy byly hlubší, ale méně zábavné a ne tak břitké jako O.Z.Garrovy. Jen zřídka používal výstřední metafory, které byly charakteristické pro O.Z.Garrovu mluvu, a naopak dával přednost prostému způsobu řeči. Claghorn si nedržel žádné Feiny, kdežto O.Z.Garr měl čtyři

Hagedornské klany, jejich barvy a rodiny k nim patřící:

KLANY	BARVY	RODINY
Xantenů	žlutá černé lemování	Haude, Quay, Idelsea, Esledune Salonson, Roseth
Beaudryů	tmavě modrá bílé lemování	Onwane, Zadig, Prine, Fer, Sesune
Overwhelů	šedá, zelená rudé růžice	Claghorn, Abreu, Woss, Hinken, Zumbeld
Aurů	hnědá, černá	Zadhause, Fotergil, Marune, Baudune, Godalming, Lesmanic
Issethů	purpurová, tmavě červená	Mazeth, Floy, Luder-Hepman, Uegus, Kerrithew, Bethune

První muž na hradě, zvolený doživotně, je nazýván „Hage-dorn“.

První muž klanu, vybraný z rodinných staršinů, nosí jméno svého klanu, tedy: Xanten v klanu Xantenů, Overwhele v klanu Overwhelů ap.

Staršina byl vybrán členy rodiny a nosil její jméno. Tedy Claghorn z rodiny Claghornů, Bethune z rodiny Bethunů atd. Jména ostatních pánů a paní obsahovala: za prvé jméno klanu, pak jméno rodiny a nakonec jejich osobní jméno. Tedy Auře Zadhause Ludwick, zkráceně A.Z.Ludwick.

pavučinkové dívčinky, které byly potěšením pro oko. A jejich vystoupení na Přehlídkách starobylých heroldských plášťů byla jen zřídkakdy zastíněna. Důležitý rozdíl mezi těmito dvěma muži spočíval v jejich filosofickém náhledu. O.Z.Garr, tradicionalista, byl typický reprezentant své společnosti, upsaný bez jakýchkoli výhrad jejím zásadám. Neskličovaly ho ani pochybnosti, ani vina, nepociťoval touhu změnit podmínky, jež byly dopřávány více než dvěma tisícům pánů a paní, kteří žili v obrovském blahobytu. Claghorn, i když nebyl v žádném případě Kajícník, byl známý svou nespokojeností s celkovým chodem života na hradě Hagedorn a vystupoval tak přesvědčivě, že ho mnoho lidí odmítalo poslouchat, protože takové řeči je znepokojovaly. Ale neurčitý pocit neklidu se prohluboval, a tak Claghorn získával mnoho vlivných stoupenců.

Když přišel čas voleb, O.Z.Garr ani Claghorn nezískali dostatečnou podporu. Úřad byl propůjčen muži, který to nikdy ani ve svých nejoptimističtějších představách neočekával – muži uhlazenému a důstojnému, ale ne příliš hlubokomyslnému. Muži sice uctivému, ale zato bez životního elánu, přívětivému, ale neochotnému řešit otázky, které vedly k nepříjemným koncům. Takový byl O.C.Charle, nový Hagedorn.

O šest měsíců později hagedornští Mekové vyklidili své čtvrti, odešli a odvezli si s sebou samohyby, nářadí, zbraně a elektrické zařízení a výstroj. Tento čin byl očividně dlouho plánován, protože současně odešli Mekové ze všech ostatních osmi hradů.

Nejdříve tomu na hradě Hagedorn, tak jako všude, nemohli uvěřit. Další reakcí byl šok a nakonec, když zvážili důsledky tohoto činu, dostavila se zlá předtucha pohromy.

Nový pán Hagedornu, klanový vůdce rodu a jisté další význačné osoby jmenované Hagedornem se sešli na formálním zasedání rady, aby zvážili situaci. Rozsadili se okolo velkého stolu, pokrytého červeným sametem. Hagedorn v čele, Xanten a Isseth po jeho levici. Overwhele, Auře a Beaudry po pravici, pak další, mezi nimi i O.Z.Garr, I.K.Linus, A.G.Bernal, velmi schopný teoretický matematik, a B.F.Wyas, bystrý archeolog, který objevil mnoho míst, kde stávala starobylá města – Palmyra, Lubeck, Eridu, Zanesville,

Burton-on-Trent a Massilia a další. Radu doplňovali někteří staršinové z rodin: Marune a Baudune z Auru, Quay, Roseth a Idelsea z Xantenů, Uegus z Issethů, Claghorn z Overwhelů.

Deset minut všichni beze slova seděli, srovnávali si myšlenky v hlavě a meditovali. Nakonec Hagedorn promluvil: „Hrad utrpěl náhlou ztrátu odchodem Meků. Je třeba říci, že je to obtížná situace, která by se co nejdříve měla urovnat. Jsem si jist, že v tomto bodě jsme všichni zajedno."

Rozhlédl se po přítomných. Všichni se hrnuli k vyřezávaným slonovinovým tabulkám, aby vyjádřili souhlas. Všichni kromě Claghorna, který se už nemohl dočkat konce, aby vyjádřil svůj nesouhlas.

Isseth, přísný bělovlasý muž, jistým způsobem krásný i přes svých sedmdesát let, promluvil ponurým hlasem: „Nevidím žádný důvod k přemýšlení nebo váhání. Co je třeba udělat, je jasné, i když připouštím, že z Venkovanů se nedá sestavit příliš schopná armáda. Nicméně ji musíme vytvořit, vybavit je sandály, dát jim uniformy a zbraně, abychom nezklamali jejich důvěru v nás, dát jim dobrého vojevůdce – Garra nebo Xantena. Ptáci mohou ty zběhy vypátrat, my je pak chytíme, nařídíme Venkovanům, aby jim dali pořádný výprask a naženeme je zpátky domů."

Buřič Xanten, pětatřicetiletý a tedy mimořádně mladý na nejdůležitějšího muže rodu, zakroutil hlavou. „Myšlenka to je sice lákavá, ale nepraktická. Venkované se Mekům prostě nemohou postavit, ať je vycvičíme jakkoli."

Výrok byl zjevně pravdivý. Venkované, malí andromorfové, kteří pocházeli ze Špiky deset, nebyli sice bázliví, ale zcela neschopní vykonat cokoli špatného.

Nad stolem se rozhostilo zasmušilé ticho. Nakonec promluvil O.Z.Garr. „Kdyby ti psi neukradli naše samohyby, okamžitě bych se za nimi pustil a nahnal bych ty darebáky bičem domů." *

„Co mě na celé věci zaráží, je otázka sirupu," řekl Hagedorn.

---

* Tento překlad je jen přibližný a nezachycuje přesně pichlavost výroku, protože některá slova nemají v současném jazyce ekvivalenty.

„Pochopitelně si ho odnesli tolik, kolik jen mohli, ale až jim dojde – co potom? Zemřou hladem? Nemohou se přece vrátit ke své původní stravě. Co to vlastně jedli? Bláto z bažin? Prosím vás, Claghorne, vy jste přes tyhle věci odborník. Mohou se Mekové vrátit ke své bahnité stravě?“

„Ne,“ řekl Claghorn. „Orgány dospělých už dávno atrofovaly. Ale kdyby se takto začalo živit už mládě, pravděpodobně by přežilo.“

„Jak jsem předpokládal,“ Hagedorn zamračeně pohlédl na své sepjaté ruce, aby skryl to, že není schopen navrhnout nic konstruktivního.

Ve dveřích se objevil muž v tmavomodré barvě Beaudryů, na chvíli strnul, pravou ruku zdviženou, uklonil se, jeho prsty se dotkly podlahy.

Hagedorn vstal. „Pojď sem, B.F.Robarthe. Jakou zprávu nám neseš?“ Její důležitost už byla naznačena tím, že příchozí poklekl.

„Dostali jsme zprávu z Halcyonu. Mekové zaútočili, zapálili budovu a vraždí. Rádio přestalo před minutou vysílat.“

Všichni se na něj otočili a někteří vyskočili ze sedadel. „Vraždí?“ zaskuhral Claghorn.

„Jsem si jist, že Halcyon už neexistuje.“

Claghorn se posadil a zahleděl se do prázdna. Ostatní diskutovali, hlasy plné strachu, o té zlé zprávě. Hagedorn si znovu zjednal pozornost: „Je jasné, že toto je extrémní situace, možná nejvážnější v našich dosavadních dějinách. Upřímně prohlašuji, že nemohu navrhnout žádné rozhodné řešení.“

Overwhele se zeptal: „A co ostatní hrady? Jsou bezpečné?“

Hagedorn se obrátil na B.F.Robartha: „Byl bys tak laskav a navázal radiové spojení se všemi ostatními hrady a zeptal se jich na jejich situaci?“

„Ostatní jsou právě tak zranitelné jako Halcyon, zejména Mořský ostrov, Delora a Maraval také,“ řekl Xanten.

Claghorn se probudil ze zasnění. „Panstvo z těchto hradů by podle mého názoru mělo uvažovat o úkrytu na Janeilu nebo tady u nás, dokud vzpoura nebude potlačena.“

Ostatní okolo stolu na něj hleděli s překvapením a rozpaky. O.Z.Garr se přesladkým hlasem zeptal: „Vy navrhujete, aby panstvo z těchto hradů utíkalo před pyšným naparováním podřízených?“

„Jistě, pokud chtějí přežít,“ odpověděl zdvořile Claghorn, muž ve středním věku, zavalitý a silný, s černošedými vlasy a úžasně zelenýma očima, se způsoby, které vyjadřovaly velkou vnitřní sílu, udržovanou pod přísnou kontrolou.

„Útok znamená jisté ponížení,“ pokračoval. „Kdyby O.Z.Garr mohl navrhnout elegantní způsob, jak vzít nohy na ramena, rád bych se tomu naučil. A všichni ostatní by se o to taky zajímali. Ve dnech, které přijdou, se ta schopnost bude všem hodit.“

Hagedorn zakročil dříve, než stačil O.Z.Garr odpovědět. „Držme se problému. Přiznám, že si neumím představit, jak to všechno skončí. Mekové se předvedli jako vrahové. Jak je tedy můžeme vzít zpět do služby? Ale když to nebudeme moci udělat, bude naše situace přinejmenším vážná, dokud nenajdeme a nedopravíme sem novou technickou sílu. Musíme uvažovat v rámci těchto skutečností.“

„Kosmické lodě!“ vykřikl Xanten. „Musíme na ně dohlédnout.“

„Proč?“ otázal se Beaudry, muž s kamennou tváří. „Co myslíte tím ‚dohlédnout na ně‘?“

„Musíme je zajistit proti zničení! Co jiného? Jsou naším spojením s Mateřskými světy. Mekové z údržby pravděpodobně ještě neopustili hangáry, protože se budou snažit odříznout nás od kosmických lodí.“

„Takže si vezmete skupinu Venkovanů a postaráte se o perfektní kontrolu hangárů,“ navrhl O.Z. Garr poněkud panovačným hlasem. Mezi ním a Xantenem již po dlouhá léta panovala vzájemná rivalita.

„To je mým jediným přáním,“ odvětil Xanten. „Přesto, může člověk bojovat s pomocí Venkovanů? Bude lepší, když poletím do hangárů sám a provedu průzkum. Mezitím třeba vy a další s

vojenskými zkušenostmi si vezmete na starost odvod a výcvik oddílů z Venkovanů.“

„V tom případě,“ prohlásil O.Z.Garr, „pokud jde o tento bod, hodlám počkat na rozhodnutí rady. Jestliže se ukáže, že toto je optimální řešení, splním pochopitelně svůj úkol, jak nejlépe budu umět. Když se vaše schopnosti nejlépe uplatní při zkoumání toho, co Mekové dělají, doufám, že budete natolik velkorysý, že učiníte totéž.“

Oba muži na sebe pronikavě hleděli. Před rokem jejich nepřátelství málem skončilo soubojem. Xanten, muž vysoký, urostlý a nervózně energický, byl nadán neobyčejně velkou intuicí, ale také dával příliš najevo svůj smysl pro eleganci. Tradicionalisté ho považovali za ‚sthrosse‘, což označovalo jeho osobní charakter narušený jen občasným lajdáctvím a nedostatkem etiky. Nebyl to zrovna nejšťastnější počin, zvolit ho prvním mužem klanu.

Xantenova odpověď O.Z.Garrovi byla ironicky zdvořilá. „Velmi rád vezmu tento úkol na sebe. Protože je třeba splnit ho co nejdříve, budu riskovat i obvinění z ukvapenosti a ihned odejdu. Doufejme, že se vrátím zítra, abych mohl podat zprávu.“ Vstal, obřadně se uklonil Hagedornovi, ostatním pokynul a odešel.

Přešel do Domu Esledunů, kde měl pronajatý byt na třináctém podlaží. Byly to čtyři pokoje zařízené ve stylu Páté dynastie, po období na Mateřských planetách Altairu, ze kterých se lidský rod vrátil na Zemi. Jeho nynější manželka Araminta, dáma z rodiny Onwanů, se nikdy o nic příliš nestarala, což Xantenovi velmi vyhovovalo. Když už se ho na něco zeptala, stejně pak o jeho odpovědích pochybovala a znevažovala jeho postavení v zemi. Vlastně se už s Aramintou nudil a měl důvod se domnívat, že ona cítí totéž, nebo to možná bylo tím, že jí jeho povýšení neposkytlo to, co očekávala. Neměli spolu žádné děti. Aramintina dcera z předchozího svazku připadala na její vrub. Její druhé dítě musí tedy jít na vrub Xantenovi, aby mu zabránila pořídit si dítě jinde.*

* Počet obyvatel na hradě Hagedorn byl pevně stanoven. Každý urozený pán nebo paní směli mít jen jedno dítě. Pokud se náhodou

narodilo další, jeho rodič musel buď najít někoho, kdo se ještě sám rodičem nestal a vzal si dítě do opatrování, nebo to zařídit nějak jinak. Obvykle se děti dávaly do péče Kajícníků.

Xanten si sňal své žluté úřední roucho a za pomoci mladého Venkovana si na sebe oblékl temně žluté lovecké kalhoty s červeným lemem, černé sako a černé boty. Na hlavu si nasadil čepici z jemné černé kůže, přes rameno si přehodil vak a do něj vložil zbraně, prstencové ostří a rychlopalnou zbraň.

Když opustil byt, přivolal výtah a sjel do zbrojnice v nejnižším podlaží, kde by mu obyčejně posloužil Mek úředník. Nyní musel Xanten sám, ke své veliké nechuti, dojít za přepážku a prohledat ji. Mekové si odnesli mnoho sportovních pušek, všechny brokovnice a těžká rychlopalná děla. To vypadá zlověstně, pomyslel si Xanten. Nakonec našel ocelový vrhací bič, náhradní náboje do své zbraně, pás se zápalnými granáty a velmi silný dalekohled. Vrátil se do výtahu a vyjel do nejvyššího podlaží a chmurně uvažoval o tom, jak dlouho by trvalo dostat se nahoru, kdyby se výtah rozbil teď, když tu není žádný Mek, který by ho opravil. Představil si, jak by asi běsnili tradicionalisté, jako je třeba Beaudry, a pousmál se, čekaly je rušné dny!

Když dojel do horního patra, vystoupil a přešel na hradby a po nich došel až do rádiové místnosti. Obvykle tu seděli tři Mekové-specialisté, připojení k přístrojům dráty, které byly připevněné k jejich skořicové kůži, a psali zprávy, které přišly. Nyní zde stál před přístroji B.F.Robarth a se staženými rty nejistě a znechuceně otáčel knoflíky.

„Nějaké další zprávy?“ zeptal se Xanten.

B.F.Robarth se kysele ušklíbl. „Lidi na druhém konci už zřejmě nechápou ten prokletý zmatek o nic víc než já. Sem tam něco slyším a myslím, že Mekové teď útočí na Deloru.“

Za Xantenem vstoupil do místnosti Claghorn. „Slyším dobře? Delora už není?“

„Ne, ještě existuje, ale je to, jako by už nebyla, Claghorne. Delorské zdi jsou jen o něco málo pevnější než zdi z cukru.“

„To je zoufalá situace!“ zamumlal Xanten. „Jak se mohou myslící bytosti chovat tak ďábelsky? Jak málo o nich po tolika staletích víme!“ Jak mluvil, uvědomil si netaktnost své poznámky. Vždyť Claghorn věnoval tolik času studiu Meků.

„Ten čin samotný není tak zarážející,“ řekl Claghorn. „V historii lidstva se to stalo už mnohokrát.“

Trošku překvapen, že Claghorn mohl užít přirovnání z lidské historie v případě, který se týkal podřízených, se Xanten zeptal: „Nikdy jste si toho zvrhlého rysu v jejich povaze nevšiml?“

„Ne, nikdy. Opravdu nikdy.“

Claghorn byl až příliš citlivý, zdálo se Xantenovi. Ale to je nakonec pochopitelné. Claghornův základní plán, tak, jak jej předložil při volbě na místo Hagedorna, nebyl v žádném případě jednoduchý a Xanten ho ani nepochopil, ani nesouhlasil s jeho cíli. Ale bylo jasné, že vzpoura Meků mu vzala pevnou půdu pod nohama. To podpořilo O.Z.Garra v jeho tradicionalistických postojích a poskytlo mu možná poněkud hořké zadostiučinění.

„Život, který vedeme, nemůže trvat věčně. Je zázrak, že to vůbec vydrželo tak dlouho.“

„Snad,“ řekl Xanten mírným hlasem. „Nakonec, je to jedno. Všechno je teď jiné. Kdo ví? Třeba teď Venkované plánují, jak nám otráví jídlo… Musím už jít.“ Pokynul Claghornovi, který mu oplatil lehkým pokývnutím, pak B.F.Robarthovi a opustil místnost.

Vystoupal po úzkém točitém schodišti ke kotcům, kde žili v neuvěřitelném nepořádku Ptáci a trávili čas sázením, hádkami a druhem šachů, s pravidly, které nikdo z panstva nechápal, i když se o to pokoušel.

Na hradě Hagedorn byla asi stovka Ptáků, o které se starala skupina Venkovanů, k nimž Ptáci nechovali pražádnou úctu. Ptáci byli ukřičení a užvanění tvorové, zbarvení červeně, žlutě nebo modře, zvědavě vystrkovali hlavy na dlouhých krcích a byli nesmírně neuctiví, což nemohla změnit ani přísná disciplina. Když spatřili Xantena, spustili sborem posměšných hlasů: „Někdo se chce asi projet. To bude problém.“

„Proč si samozvaní dvojnožci nenechají narůst křídla?“

„Příteli, nikdy nevěř Ptákům! Vyneseme tě až k oblakům, a pak tě shodíme a ty spadneš na zadek!“

„Ticho!“ zařval Xanten. „Potřebuji šest rychlých a tichých Ptáků na důležitou výpravu. Je tu někdo takový?“

„Ptá se, jestli je tu někdo takový!“

„Ros ros ros! Když nikdo z nás už týden nelétal!“

„Ticho? My ti dáme ticho, ty žlutočernej!“

„Tak pojďte. Ty. Ty. Ty s těma moudrýma očima. Ty tam. Ty s těmi zvednutými rameny. Ty s tou zelenou nádherou. Do popruhů.“

Určení Ptáci skřehotali, brblali a spílali Venkovanům, kteří jim plnili váčky sirupem. Potom přiletěli k proutěnému sedadlu, kde na ně čekal Xanten. „Ke skladu ve Vincenne,“ řekl jim. „Leťte vysoko a tiše. Venku jsou nepřátelé. Musíme zjistit, jestli jsou poškozené kosmické lodě.“

„Tak tedy ke skladu!“ Ptáci se chopili popruhů, které byly připevněné k nadhlavní konstrukci, záměrně při vzletu škubli sedadlem tak, že Xantenovi scvakly zuby, a letěli a smáli se a vzájemně se proklínali, že nenesou dost velký díl nákladu, ale nakonec se s úkolem vyrovnali a plachtili se stejnoměrným máváním všech třiceti šesti párů křídel. Ke Xantenově úlevě se utišili a beze slova letěli směrem na jih, rychlostí padesáti nebo šedesáti mil za hodinu.

Odpoledne se již chýlilo ke konci. Starobylou krajinu, která byla dějištěm tolika příchodů a odchodů, tolika triumfů a tolika katastrof, lemovaly černé stíny. Když se Xanten podíval dolů, uvědomil si, že ačkoli lidský rod pochází z této země a ačkoli jeho předci tu vládli po sedm set let, Země se stejně zdá být cizím světem. Ale na tom nebylo nic divného. Po Válce šesti hvězd Země ležela po tři tisíce let ladem, neobydlená, poskytovala útočiště jen hrstce ubožáků, kteří nějakým zázrakem přežili tu pohromu a z kterých se pak stali polobarbarští Nomádi. Pak, před sedmi sty lety, se jistí bohatí lordi z Altairu rozhodli vrátit na Zem, zčásti z politických důvodů a zčásti z pouhého rozmaru. Takový byl tedy původ devíti velkých hradů, nynější šlechty a personálu vyškolených andromorfů… Xanten letěl nad územím, do kterého archeologové soustředili své výzkumy a kde

objevili náměstí dlážděné bílým kamenem, rozbitý obelisk, zřícenou sochu… Díky asociaci ten pohled vyvolával v Xantenově mysli úžasné představy, tak prosté a zároveň tak velkolepé, že se na všechno díval náhle novýma očima. V jeho představách byla Zem znovu obydlená lidmi, krajina zkultivovaná, Nomádi zahnáni zpět do divočiny.

Teď však byla tato představa za vlasy přitažená. A Xanten, když pozoroval jemné obrysy Staré země ubíhající pod ním, přemýšlel o vzpouře Meků, která s překvapivou náhlostí změnila jeho život.

Claghorn již dávno tvrdil, že podmínky vhodné k lidskému životu nemohou trvat věčně. Protože čím jsou takové podmínky komplikovanější, tím větší je jejich citlivost. To, že na hradě Hagedorn existoval život po celých sedm set let – strojený, výstřední a komplikovaný, jak jen život může být – bylo samo o sobě udivujícím faktem. Claghorn se ve svých tezích dostal ještě dál. A když už byla změna nevyhnutelná, prosazoval názor, že by šlechta mohla zmírnit náraz tím, že se bude změn účastnit a dohlížet na ně – za což byl horlivě napadán. Tradicionalisté označovali Claghornovy názory za zjevně mylné a dokládali to příkladem stability a schopnosti vývoje života na hradě. Xanten se přikláněl chvíli k tomu, chvíli k onomu názoru, osobně se ho však nedotýkal žádný. Dráždil ho snad jedině fakt, že O.Z.Garr byl tradicionalistou, a proto se přikláněl spíše k názorům Claghornovým, a jak se teď zdálo, události daly Claghornovi za pravdu. Změna opravdu přišla a zapůsobila velice silně a krutě.

Stále však zůstávala jedna otázka. Proč si Mekové vybrali ke své vzpouře právě tuto chvíli? Podmínky se po pět set let nijak výrazně nezměnily a Mekové nikdy nedali najevo, že by byli nespokojení. Vlastně nikdy své pocity neodhalovali, ale také se jich na to nikdo nikdy neptal – kromě Claghorna.

Ptáci se stočili na východ, aby se vyhnuli Ballaratským horám, od nichž na západ byly trosky velkého města, které se zatím nepodařilo identifikovat. Dole se rozprostíralo Lucernské údolí, kdysi úrodná zemědělská krajina. Když se člověk díval pozorně, ještě mohl rozeznat obrysy různých pozemků. Vepředu bylo vidět hangáry, kde

se Mekové-technici starali o čtyři kosmické lodě, které byly společným majetkem Hagedornu, Janeilu, Tuangu, Ranního rozbřesku a Maravalu, ačkoli nebyly z nejrůznějších důvodů nikdy použity.

Slunce zapadalo. Oranžové světlo se mihotalo a třepotalo na kovových zdech. Xanten křikl nahoru pokyny Ptákům: „Sneste se krouživě dolů. Tam za tou řadou stromů, ale leťte nízko, aby nás nikdo neviděl."

Ptáci přestali mávat křídly a spustili se dolů, šest nemotorných krků se natáhlo k zemi. Xanten byl připraven na náraz, Ptáci zřejmě nikdy nebyli schopni přistát hladce, když nesli pána. Když ale nesli náklad, na kterém jim osobně záleželo, při přistání se ani stéblo trávy nezachvělo.

Xanten zkušeně udržoval rovnováhu, takže se ani nesvalil, když Ptáci přistáli svým obvyklým způsobem. „Všichni máte dost sirupu," řekl jim. „Odpočívejte, nedělejte hluk a nehádejte se. Když nebudu zpátky do zítřejšího západu slunce, vraťte se na Hagedorn a řekněte, že Xanten je mrtev."

„Žádný strach!" volali Ptáci. „Budeme čekat třeba až do smrti!"

„Určitě do zítřejšího západu slunce!"

„Kdyby ti hrozilo nebezpečí, kdybys byl v tísni – ros, ros, ros! Zavolej Ptáky."

„Ros! Dokážeme být nebezpeční, když nás něco rozčílí!"

„Kdyby to tak byla pravda," řekl Xanten. „Ptáci jsou nenapravitelní zbabělci, to je známé. Nicméně si cením vašeho zájmu. Držte se mých pokynů a hlavně buďte zticha! Nechci, aby mě probodli jen kvůli vašemu křiku."

Ptáci rozhořčeně zahučeli. „To je nespravedlnost! Jsme přece tiší jako hrob."

„Dobrá." Xanten se rychle vzdálil, aby neslyšel jejich další rady a ujišťování.

Když prošel lesem, došel na otevřenou louku, na jejímž okraji, vzdáleném asi sto metrů, spatřil zadní stěnu jednoho z hangárů. Zastavil se a chvíli přemýšlel. Bylo tu několik okolností. Za prvé: Mekové z údržby, kterým jejich kovové skafandry bránily v

navazování radiových spojení, by ještě vůbec nemuseli vědět o vzpouře. To je ale málo pravděpodobné, když uvážíme, jak pečlivě bylo všechno plánováno. Za druhé: Mekové byli v neustálém kontaktu se svými druhy a chovali se jako jeden organismus. Když pracovali všichni společně, podávali mnohem lepší výkony, než když pracovali jen v malých skupinách, kde jednotlivec ani neměl snahu se prosadit. Proto tedy byla na místě ostražitost. Za třetí: byli hrozně nedůvěřiví, když s nimi chtěl někdo navázat užší kontakt.

Xanten se rozhodl, že ještě deset minut počká ve stínu, dokud slunce nebude tak nízko, aby oslnilo každého, kdo by ho mohl spatřit.

Deset minut uplynulo. Veliké hangáry, zalité zapadajícím sluncem, byly úplně tiché. Na louce mezi nimi se v chladném vánku jemně vlnila zlatá stébla trávy… Xanten se zhluboka nadechl, zvedl svůj vak, přichystal si zbraně a vykročil ze stínu. Ani ho nenapadlo, aby se plazil trávou.

Bez problémů se dostal k zadní části hangáru. Přitiskl ucho ke kovové stěně, ale nic neslyšel. Došel na roh, rozhlédl se, ale nikde nebyly známky života. Xanten se zachvěl. Tak tedy ke dveřím.

Kráčel podél hangáru a zapadající slunce před něj vrhalo dlouhý černý stín. Došel ke dveřím, které vedly do kanceláře hangáru. Protože tu nebylo nic, co by ho znepokojilo, Xanten strčil do dveří a vstoupil.

Kanceláře zely prázdnotou. Stoly, kde po staletí sedávali podřízení a vedli účetnictví, byly holé a naleštěné. Počítače a databanky, jejich černý lak, skleněné části, bílé a červené spínače, vypadalo to, jako by byly instalovány teprve včera.

Xanten přešel ke skleněné stěně a rozhlédl se po podlaze hangáru, na kterou vrhal stín trup lodi.

Žádné Meky neviděl. Ale na zemi byly v úhledných hromádkách a řadách vyrovnány součástky a díly kontrolního mechanismu lodi. Palubní desky v trupu lodi zely rovněž prázdnotou a díry ukazovaly, odkud byly mechanismy vymontovány.

Xanten vešel do hangáru. Kosmická loď byla vyřazená z provozu. Xanten pohlédl na úhledné řady součástek. Na hradech byli sice

učenci, kteří se zabývali teorií pohybu ve vesmírném čase. S.X.Rosenbox z Maravalu dokonce odvodil sadu rovnic, které přeloženy do jazyka strojů, eliminovaly problematický Hamův efekt. Ale žádný z pánů, i kdyby zapomněl na svoji důstojnost a sáhl na nářadí, by nevěděl, jak znovu zapojit a naladit mechanismy vyrovnané na podlaze hangáru.

Ale zlomyslný čin byl už vykonán – kdy? Těžko říci.

Xanten se vrátil do kanceláře, znovu vyšel ven do šera a vstoupil do dalšího hangáru. Opět tu nenašel žádné Meky, z lodi byl opět vykuchán kontrolní mechanismus. Xanten šel dál do třetího hangáru, kde byla situace stejná.

Ve čtvrtém hangáru zaslechl tlumené zvuky. Když vstoupil do kanceláře a pohlédl přes skleněnou stěnu do hangáru, spatřil Meky, kteří zde ve zlověstném tichu vykonávali úspornými pohyby své dílo zkázy.

Xanten, který se už od začátku necítil ve své kůži, se rozzuřil při pohledu na to chladné ničení jeho majetku. Vrazil do hangáru. Tleskl, aby upoutal pozornost a zvolal drsným hlasem: „Okamžitě vraťte ty součástky na místo! Jak jste si vy, taková havěť, mohli dovolit něco takového!“

Mekové se otočili a zkoumavě na něj upřeli své černé oči, které vypadaly jako hrozny korálků.

„Co!“ zahřměl Xanten. „Vy váháte?“ Vytáhl ocelový bič, který byl obvykle spíše jen symbolickým doplňkem než nástrojem trestu, a šlehl jím o zem. „Budete poslouchat! Tohle směšné povstání už skončilo!“

Mekové stále váhali a situace byla napjatá. Nikdo ani nehlesl, i když si mezi sebou vysílali zprávy, aby zhodnotili situaci a dohodli se na jednotném postupu. Xanten jim nesměl dopřát čas. Prudce vykročil dopředu, v ruce bič a tloukl Meky do oslizlého obličeje, což bylo jediné místo, kde cítili bolest.

„Vraťte se ke svým povinnostem,“ řval. „To jste pěkná údržbářská četa! Spíš demoliční!“

Mekové slabě zafuněli a to mohlo znamenat cokoli. Poodstoupili stranou a Xanten zahlédl na horním stupínku palubních schůdků

Meka, který byl větší než všichni ostatní a i jinak se od nich lišil. Mířil Xantenovi brokovnicí na hlavu. Xanten klidně, beze spěchu odrazil bičem Meka, který se k němu přitočil s nožem, a aniž by zamířil, zastřelil Meka na schodech, právě ve chvíli, kdy mu kolem hlavy prosvištěl brok.

Nicméně ostatní Mekové se vrhli do útoku. Vyrazili dopředu. Xanten se nedbale opíral o trup lodi a střílel jednoho po druhém. Uhýbal hlavou před střelami, zachytával letící nože a vrhal je zpět, do tváří těch, kteří je házeli.

Mekové se stáhli zpět a Xanten usoudil, že zvolili jinou taktiku. Že se buď stáhnou pro zbraně, nebo se ho možná pokusí uvěznit v hangáru. Každopádně tu už neměl co pohledávat. Zatočil bičem a razil si cestu do kanceláře. Nářadí, kovové tyče a výkovky dopadaly na sklo za ním a on se zatím vyloudal ven do noci.

Byl úplněk, velká žlutá koule, vrhající kouřově žluté světlo jako starodávná lampa. Mekové ve tmě dobře neviděli, a tak Xanten čekal u dveří. Po chvíli začali Mekové vycházet ven a Xanten je jednoho po druhém zabodával.

Mekové se stáhli zpět do hangáru. Xanten otřel čepel nože a vykročil na cestu, po které přišel. Nedíval se doprava, ani doleva. Na chvíli se zastavil. Noc teprve začínala. Na něco si vzpomněl – na Meka, který vystřelil z brokovnice. Byl větší a snad tmavší, ale hlavně z něj vyzařovala duševní rovnováha, téměř autorita, i když takové slovo se většinou v souvislosti s Meky nepoužívalo. Na druhou stranu však někdo musel vzpouru naplánovat nebo alespoň vymyslet její koncepci. Stálo by za to pořádně to prozkoumat, i když základní informace už získal.

Xanten se otočil a přešel přes přistávací plochu ke kasárnám a garážím. Zase se mračil, protože nebyl ve své kůži. Uvědomoval si, že je třeba počínat si velmi obezřetně. Co je tohle za dobu, když se pán musí skrývat před obyčejnými Meky! Doplížil se až za garáže, ve kterých zahálelo asi tucet samohybů.*

* Samohyby byly tvorové původně žijící v močálech a stejně jako Mekové pocházely z Etaminu devět. Byly to velké svalovité útvary,

vtěsnané do obdélníkového rámce, a umělá kůže je chránila před slunečními paprsky, hmyzem a hlodavci. Sirupové váčky, které zásobovaly jejich zažívací ústrojí, byly dráty spojeny s gangliovým motorem, umístěným v zárodku mozku. Svaly byly úponky připojeny ke kyvadlovým ramenům, která uváděla do chodu rotory a otáčela koly. Samohyby byly velmi úsporné, měly dlouhou životnost, byly poddajné. Používaly se hlavně k přepravě těžkých břemen, k pozemní dopravě, těžké orbě a dalším náročným pracím.

Xanten je prohlédl. Všechny byly stejné, měly kovovou konstrukci, čtyři kola a vpředu rameno, pomocí kterého se posunovaly po zemi. Zásoba sirupu musí být nedaleko. A Xanten opravdu brzy našel nádobu plnou kanystrů. Naložil jich několik na nejbližší vozík a zbytek prořezal nožem, takže se sirup rozlil po zemi. Sirup pro Meky měl trochu jiné složení a býval uskladněn na jiném místě, praděpodobně uvnitř kasáren.

Xanten nasedl do samohybů, otočil startérem, stiskl tlačítko jdi a zatáhl za páku, která uvedla kola do zpětného pohybu. Samohyb se prudce zaklonil. Xanten ho zarazil a obrátil tak, aby mířil ke kasárnám. Totéž udělal se třemi dalšími a pak je, jeden po druhém, uvedl do pohybu. Valily se dopředu, ramena si prorazila cestu kovovou zdí kasáren, střecha se prověsila. Samohyby projížděly dál budovou a drtily všechno, co jim přišlo do cesty.

Xanten spokojeně pokývl hlavou a vrátil se k samohybu, který si nechal pro sebe. Posadil se na sedadlo a čekal. Z kasáren nevybíhali žádní Mekové. Patrně už byla prázdná, všichni byli v hangárech. Nicméně zásoby sirupu byly snad zničeny a mnoho by jich mohlo pojít hladem.

Směrem od hangárů přicházel osamocený Mek, kterého přilákal zřejmě hluk. Xanten se na sedadle přikrčil a když ho Mek míjel, obtočil bič okolo jeho zavalitého krku. Povstal. Mek se svíjel na zemi.

Xanten seskočil dolů a vzal mu brokovnici. Byl to další větší Mek, a tu si všiml, že nemá váček se sirupem. Byl to Mek v původní

podobě. To je zvláštní! Jak ten tvor mohl přežít? Náhle se vyrojilo tolik otázek, ale jen některé mohly být zodpovězeny. Xanten šlápl tvorovi na hlavu a usekl mu dlouhá tykadla, která mu vyrůstala z týla. Tím Meká izoloval od ostatních, byl odkázán sám na sebe, a tím se i ze silného Meka stávalo apatické stvoření.

„Vstávat!“ zavelel Xanten. „Dozadu na vůz!“ Švihl bičem, aby svým slovům dodal vážnost.

Nejdříve se zdálo, že mu chce Mek vzdorovat, ale po několika ranách poslechl. Xanten vyskočil na sedadlo, nastartoval samohyb a nasměroval ho na sever. Ptáci by je oba stejně neunesli nebo by každopádně protestovali tak, že by jim člověk snad raději uvěřil. Možná, že do smluvené doby počkají, možná, že ne. Nejspíš prospí noc na stromě, probudí se mrzutí a hned se vrátí na Hrad Hagedron.

Samohyb se valil nocí, Xanten na sedadle a jeho zajatec schoulený vzadu.

III.

1

Hradní panstvo se pro jistotu nikdy v noci nepotulovalo krajinou z důvodů, které někteří s posměchem nazývali pověrčivý strach. Ostatní však hovořili o poutnících, které noc zastihla poblíž rozpadajících se trosek, a líčili jejich následné halucinace: slyšeli tajemnou muziku nebo kvílení nočních běsů nebo vzdálené lesní rohy strašidelných lovců. Jiní viděli bledou levanduli, zelená světla a zjevoval se jim duch, který dlouhými kroky prchal lesem. Hodské opatství, z kterého byla dnes jen vlhká zřícenina, bylo pověstné svou bílou paní a poplašným zvoněním, které si ona údajně vynucovala.

Byly známé stovky případů, a i když se tomu ti odvážní jen pošklebovali, v noci do kraje nikdo zbytečně nechodil. Pravdou je, že pokud se duchové skutečně objevují na místech tragédií, pak je Stará země pro duchy a zjevení jako stvořená. Zvláště pak oblast, kterou teď Xanten projížděl na svém samohybu. Každá skála, každá louka, každé údolí a močál tady byly poznamenány lidskými osudy.

Měsíc zářil vysoko na obloze, vozík se po starobylé cestě šinul dál na sever, popraskané betonové desky se bíle třpytily v měsíčním světle. Dvakrát Xanten zahlédl blikající oranžová světla a v jednu chvíli měl pocit, že ve stínu cypřiše zahlédl vysokou nehybnou postavu, která na něj tiše hleděla, když projížděl kolem. Zajatý Mek seděl a Xanten viděl, že zamýšlí něco nekalého. Bez svých tykadel byl sice zmatený a přestával být osobností, ale Xanten si říkal, že stejně nesmí usnout.

Cesta vedla městem, ve kterém ještě sem tam stály nějaké budovy. Ale neusadili se v nich ani Nomádi, protože se buď báli nakažliviny nebo možná závanu smutku.

Měsíc vystoupil nejvýš, krajina se oděla do odstínů stříbrné, černé a šedé. A jak se Xanten rozhlížel kolem, uvědomil si, že i když mu civilizovaný život poskytuje nejrůznější rozkoše, musí uznat, že i rozlehlá a prostá země Nomádů má svůj půvab. Mek se nepatrně pohnul. Xanten se ani neotočil, jen švihl bičem ve vzduchu a Mek znovu znehybněl.

Celou noc se samohyb šinul po staré cestě a měsíc už pomalu zapadal. Obzor na východě zeleně a žlutě žhnul a brzy, když bledá luna zmizela, vyšlo nad vzdálenými horami slunce. V tu chvíli o kousek dál vpravo Xanten spatřil sloupec kouře.

Zastavil vůz, postavil se na sedadlo, natrhl krk a spatřil ležení Nomádů, vzdálené asi čtvrt míle. Viděl tři nebo čtyři tucty stanů různých velikostí a několik rozbitých samohybů. Na hejtmanově vysokém stanu rozpoznal černý ideogram. Domníval se, že patří kmenu, který se nedávno odvážil až na hagedornské panství a který O.Z.Garr odrazil.

Xanten se usadil na sedadle, uhladil si šaty, pak rozjel samohyb a zamířil do tábora.

Jeho příjezd sledovala stovka vysokých a hubených mužů v černých pláštěnkách. Několik jich napjalo tětivy luků a zamířilo na jeho hruď. Xanten na ně pohrdlivě pohlédl a směřoval dál k hejtmanovu stanu. U něj zastavil. Postavil se a zvolal: „Hejtmane, jsi vzhůru?“

Hejtman odhrnul plátno, které zakrývalo vchod do stanu, a vykoukl. Po chvíli vyšel ven. Jako všichni ostatní i on byl oděn do černého splývavého roucha, které zahalovalo celé tělo i hlavu. V černém čtvercovém otvoru se rýsovaly úzké modré oči, směšně dlouhý nos a protáhlá, nesouměrná, ostrá brada.

Xanten mu úsečně pokývl. „Prohlédni si tohle,“ řekl a ukázal na Meka ve voze. Hejtman pohlédl naznačeným směrem, přejel Meka pohledem a pak se znovu zkoumavě zadíval na Xantena. „Tihle povstali proti šlechtě,“ řekl Xanten. „Lépe řečeno, masakrují všechny lidi na Zemi. Proto vám my, z hradu Hagedorn, navrhujeme toto. Přijďte na náš hrad, my vás nakrmíme, oblékneme a vyzbrojíme, a naučíme vás disciplině a válečnickému umění. Dáme vám toho nejlepšího vůdce. Pak společně Meky vyhladíme, smeteme je z povrchu zemského. A po tomto válečném tažení se budete moci naučit technickým dovednostem a dosáhnout tak úspěšné kariéry v hradních službách.

Hejtman chvíli neodpovídal. Pak se jeho ošlehaná tvář roztáhla do divokého úšklebku. Promluvil překvapivě jemně modulovaným hlasem. „Takže ty vaše bestie proti vám konečně povstaly! Škoda, že jim to trvalo tak dlouho! Nám je to ale jedno. Pro nás jste všichni cizinci a dříve či později musíte všichni zemřít.“

Xanten předstíral, že nechápe. „Pokud tomu správně rozumím, tvrdíš, že proti cizincům musí lidé bojovat společně a po vítězství ve spolupráci pokračovat k vzájemné spokojenosti. Nemám pravdu?“

Hejtman se nepřestával šklebit. „Vy nejste lidé. Jenom my, které zrodila matka Země, jsme skuteční lidé. Vy a vaši podivní otroci jste pouhými vetřelci. Přejeme vám, abyste se navzájem povraždili.“

„Dobrá tedy,“ prohlásil Xanten. „Jak tě tak poslouchám, máš nakonec pravdu. Je jasné, že je zbytečné žádat vás o spolupráci. Ale co vaše vlastní zájmy? Když se Mekům nepodaří vyhladit šlechtu,

obrátí svou pozornost na Nomády a vyvraždí je, jako by to bylo pouhé hejno mravenců.“

„Když na nás zaútočí, budeme s nimi bojovat,“ řekl hejtman. „Ať to klidně zkusí, jestli chtějí.“

Xanten pohlédl zamyšleně na oblohu. „Dokonce i teď bychom možná byli ochotni přijmout skupinu Nomádů do svých služeb, abychom získali dostatečný počet lidí, z kterých bychom pak vytvořili velký silný oddíl.“

Další Nomád zvolal posměšným hlasem. „Dáte nám také na záda váčky se sirupem?“

Xanten mu klidně odpověděl: „Sirup je velmi výživný a kryje všechny tělesné potřeby.“

„Proč ho tedy sami nepijete?“

Xanten přešel otázku mlčením.

Promluvil ale hejtman: „Pokud nám chcete dát zbraně, vezmeme si je a použijeme je proti každému, kdo nás ohrozí. Ale nečekejte, že vás budeme bránit. Pokud se bojíte o své životy, opusťte své hrady a staňte se Nomády.“

„My že se bojíme o své životy?“ zvolal Xanten. „To je přece nesmysl! Kdepak bát se! Hrad Hagedorn je nedobytný, stejně tak Janeil a většina ostatních hradů.“

Hejtman potřásl hlavou. „Kdykoli bychom mohli na Hagedorn zaútočit a vás nafoukance pobít ve spánku.“

„Cože!“ zvolal vztekle Xanten. „To myslíte vážně?“

„Jistě. Za temné noci by mohl jeden muž vylétnout na velkém draku nad hradby. Pak by se spustil po provaze dolů, rozvinul provazové žebříky a do patnácti minut je hrad dobyt.“

Xanten se zatahal za bradu. „To je chytré, ale nepraktické. Ptáci by vašeho draka vypátrali. Nebo by v kritické chvíli přestal foukat vítr… Ale to je teď stejně jedno. Mekové žádné draky nemají. Nejdříve se vrhnou na Janeil a Hagedorn, a protože je to neuspokojí, začnou pronásledovat vás.“

Hejtman o krok poodstoupil.

„No a co? Přežili jsme už podobné pokusy pánů z Hagedornu. Všichni jste zbabělci. V boji muže proti muži, se stejnými zbraněmi v ruce, bychom takové psy, jako jste vy, přinutili plazit se v prachu.“

Xanten pohrdlivě pozdvihl obočí.

„Obávám se, že se zapomínáš. Hovoříš s hlavou klanu z hradu Hagedorn. Ale nudíš mě a jen únava mi brání, abych tě ztrestal.“

„Pchá!“ udělal hejtman a ukázal na jednoho z lučištníků. „Zastřel to drzé princátko.“

Lučištník vypálil šíp, ale Xanten to očekával, vystřelil z rychlopalné zbraně a střela roztříštila letící šíp, luk a lučištníkovu paži. „Vidím, že vás budu muset naučit úctě, abyste byli dokonalejší – nejlépe bičem.“ Chytil hejtmana za vlasy a několikrát ho pořádně švihl přes ramena. „To by ti mohlo stačit. Když vás nemohu donutit ke spolupráci, trvám alespoň na patřičné úctě.“ Ohnul se, zvedl hejtmana ze země a mrsknul ho dozadu do vozu k Mekovi. Potom obrátil samohyb a opustil tábor, aniž by se otočil. Opěradlo sedadla ho chránilo před šípy.

Hejtman se napřímil a vytáhnul dýku. Xanten se jen pootočil. „Dej si pozor. Nebo tě přivážu za vůz a budeš muset za ním běžet.“

Hejtman zaváhal, odfrkl si a stáhl se zpět. Pohlédl na čepel dýky, otočil ji v ruce a pak ji se zabručením strčil zpátky do pouzdra. „Kam mě vezete?“ Xanten zastavil. „Už nikam. Jenom jsem chtěl tábor opustit důstojně a vyhnout se dešti šípů. Můžeš si vystoupit. Takže ještě stále odmítáš přejít se svými muži do služeb hradu Hagedorn?“

„Až Mekové zničí hrady, my zničíme Meky a Země se tak zbaví všech tvorů z hvězd.“ Hejtman znovu odfrkl.

„Jste tlupa nezkrotných divochů. Dobrá, vystup si a vrať se do vašeho ležení. Ale uvědom si, že jsi opět neuctivý k hlavě klanu z hradu Hagedorn.“

„Tss,“ zasyčel hejtman. Vyskočil z vozu a důstojně odkráčel směrem k táboru.

2

Okolo půlnoci dojel Xanten do Vzdáleného údolí na okraji hagedornského panství. Nedaleko ležela vesnice Kajícníků, což byla podle hradní šlechty skupina nespokojenců a neurasteniků, po všech stránkách podivná. Pár jich původně patřilo k vyšším vrstvám, někteří byli uznávanými učenci, ale zbytek byli lidé bezvýznamní a nevážení, kteří vyznávali velmi podivnou filozofii. Všichni teď vykonávali stejnou práci jako Venkované a zdálo se, že nacházejí zvrácené uspokojení v tom, co na hradě považovali za špínu, chudobu a ponížení.

Jak se dalo očekávat, nebyli všichni ve své víře jednotní. Někteří patřili k ‚nekonformistům' nebo ‚separatistům', další k ‚pasivním kajícníkům' a další, i když jich bylo jen několik, horovali pro dynamický program.

Styky hradu s vesnicí nebyly časté. Sem tam Kajícníci vyměňovali ovoce a leštěné dřevo za nářadí, hřebíky a léky, nebo si šlechta uspořádala u nich večírek a dívala se, jak Kajícníci tančí a zpívají. Xanten vesnici mnohokrát při takové příležitosti navštívil a velmi obdivoval přirozený půvab a neformálnost těchto lidí. Teď, když tudy projížděl, zatočil do postranní uličky mezi vysoké ostružinové keříky a pokračoval dál po malém obecním prostranství, kde se pásly kozy a dobytek. Xanten zastavil vůz ve stínu, podíval se na váček se sirupem a zjistil, že je stále plný. Otočil se ke svému zajatci: „A co ty? Jestli potřebuješ sirup, vezmi si. Ale ne, vždyť ty nemáš váček. Čím se tedy živíš? Bahnem? To musí být nechutné. Obávám se tedy, že tady nenajdeš nic, co by ti chutnalo. Můžeš se napít sirupu nebo žvýkat trávu, jak chceš. Hlavně se nevzdaluj od vozu, budu tě bedlivě hlídat."

Mek schoulený v rohu nedal najevo, že rozumí, ani se nepohnul, aby využil Xantenovy nabídky.

Xanten šel k vodní nádržce, podržel ruce pod tenkým pramínkem, který vytékal z olověné trubičky. Opláchl si tvář a pak se napil z dlaní.

Když se obrátil, zjistil, že sem přišlo několik lidí z vesnice. Jednoho z nich dobře znal. Byl to muž , který se mohl stát staršinou

Godalmingů, nebo dokonce prvním mužem klanu Auru, kdyby se nenechal ovlivnit filozofií Kajícníků.

Xanten ho zdvořile pozdravil: „A.G.Philidore, to jsem já, Xanten.“

„Ano, ano, Xanten. Ale já už nejsem A.G.Philidor. Tady jsem jen Philidor.“

Xanten přikývl. „Omlouvám se. Zapomněl jsem na vaši přísnou neformálnost.“

„Šetřte vtipem,“ řekl Philidor. „Proč přivážíte Meka s ustřiženými tykadly? Máme ho snad adoptovat?“

Poslední poznámka narážela na to, že šlechta přivážela do vesnice své nadpočetné děti.

„Kdo se snaží být vtipný teď? Ale vy ještě nevíte tu novinku?“

„K nám přicházejí zprávy jako k posledním. Nomádi jsou informováni lépe.“

„Připravte se na překvapení. Mekové povstali proti hradům. Halcyon a Delora už neexistují, jejich obyvatelé jsou mrtví. Teď už jsou možná zničeny i další hrady.“

Philidor potřásl hlavou. „To mě nepřekvapuje.“

„Ani vás to neznepokojuje?“

Philidor chvíli uvažoval. „Jen pokud jde o naše plány. Nikdy nevypadaly příliš reálně, ale teď jsou přímo nesmyslné.“

„Zdá se mi,“ řekl Xanten, „že stojíte tváří v tvář nebezpečí a smrti. Mekové určitě hodlají zničit všechno lidské. Ani vy neutečete.“

Philidor pokrčil rameny. „Nebezpečí je tu vždycky… Svoláme radu a dohodneme se, co dělat.“

„Navrhnu vám něco, co by vás mohlo zajímat,“ řekl Xanten. „Naším hlavním zájmem je skoncovat s povstáním. Tady je nejméně tucet společenství Kajícníků, které čítají dva až tři tisíce obyvatel, ne-li více. Navrhuji, abychom z nich vytvořili a vycvičili vysoce disciplinované vojsko, dali mu zbraně a postavili do čela nejlepšího vojenského odborníka na Hagedornu.“

Philidor na něj nedůvěřivě zíral. „Chcete, abychom se my, Kajícníci, stali vašimi vojáky?“

„Proč ne?“ zeptal se Xanten upřímně. „Váš život je v sázce zrovna tak jako náš.“

„Každý může umřít jen jednou.“

Xanten byl šokován. „Cože? Takhle mluví bývalý příslušník hagedornské šlechty? Takhle se staví odvážný a hrdý muž k nebezpečí? Má to snad pro nás být dějinná lekce? To přece ne! To vám nemusím říkat, víte to stejně dobře jako já.

Philidor kývl. „Já vím, že dějiny lidstva nespočívají v jeho materiálních úspěších, v jeho prohrách a vítězstvích. Je to směsice, mozaika složená z tisíců kousků, výčet schopností člověka vyrovnat se se svým svědomím. To jsou skutečné dějiny lidského rodu.“

Xanten mávl rukou. „A.G.Philidore, hanebně přeháníte. Považujete mě za hlupáka? Existují různé pohledy na podstatu dějin. Vzájemně se ovlivňují. Vy kladete důraz na morálku. Základní podstatou morálky je přežít. To, co bojuje za přežití, je dobré, to, co vede k vymření, je špatné.“

„Dobře řečeno!“ prohlásil Philidor. „Ale dám vám přirovnání. Smí miliónový národ zničit tvora, který by jinak všechny nakazil smrtelnou chorobou? Ano, řeknete. Ještě jinak: honí vás deset hladových šelem, chtějí vás sežrat. Zabijete je, abyste si zachránil život? Ano, řeknete znovu, ačkoli zničíte víc než zachráníte. Ještě jinak: člověk žije v chýši v opuštěném údolí. Z nebe se snese asi stovka kosmických lodí a budou ho chtít zabít. Může ty koráby zničit v sebeobraně, i když je sám a jich jsou tisíce? Snad řeknete ano. A co tedy, když se celý svět, celý lidský rod postaví do boje proti tomu samotnému muži? Může je všechny zabít? Co když jsou útočníci stejně lidští jako on sám? Co když je on tím tvorem z prvního příkladu, který by jinak nakazil svět zhoubnou chorobou? Vidíte, neexistuje oblast, kde by stačilo jedno měřítko. Hledali jsme ho, ale na nic jsme nepřišli. Proto, i když podstupujeme riziko, že zhřešíme proti zákonu Přežití, jsme si my – alespoň já, mohu mluvit pouze za sebe – zvolili morálku, díky které zůstávám chladný. Zabíjet, ničit – to mi nic neříká.“

„Pchá,“ řekl Xanten opovržlivě. „Jestliže do údolí vtrhne četa Meků a začne zabíjet vaše děti, nebudete se bránit?“

Philidor stiskl rty a odvrátil se. Promluvil jiný muž. „Philidor definoval morálku. Ale kdo je absolutně morální? Philidore, i já, i vy se v takovém případě můžeme morálce zpronevěřit.“

Philidor řekl: „Rozhlédněte se kolem sebe. Poznáváte tu někoho?“

Xanten přelétl zrakem skupinu. Poblíž stála neobyčejně krásná dívka. Na sobě měla bílou halenu a v černých vlnitých vlasech, které jí spadaly na ramena, měla vetknutou rudou květinu. Xanten kývl. „Poznávám dívku, kterou si O.Z.Garr chtěl vzít k sobě na hrad.“

„Přesně tak,“ řekl Philidor. „Vzpomínáte si na okolnosti?“

„Zajisté, velmi dobře,“ přisvědčil Xanten. „Rada starších proti tomu důrazně protestovala, i kdyby jen proto, že to ohrožovalo naše zákony, zabraňující růstu populace. O.Z.Garr se v tomto ohledu pokusil obejít zákon. ‚Já mám Feiny,‘ prohlásil. ‚Občas jich mívám šest, někdy dokonce i osm, a nikdo neutrousí slůvko protestu. Budu té dívce říkat Feina a bude mezi ostatními.‘ Já i ostatní jsme protestovali. Dokonce kvůli tomu došlo málem k souboji. O.Z.Garr byl donucen se té dívky zříci. Byla svěřena do mé péče a já ji dopravil zpět do Vzdáleného údolí.“

Philidor přikývl. „To vše je pravda. Tedy – pokoušeli jsme se O.Z.Garra od toho odradit. Ale on se nedal a hrozil, že na nás pošle svých třicet Meků. Ustoupili jsme. Je to morální? Jsme slabí nebo silní?“

„Někdy je lepší,“ prohlásil Xanten, „morálku ignorovat. I když je O.Z.Garr urozený pán a vy jen Kajícníci… Podobně je to s Meky. Ničí hrady a všechny lidi na Zemi. Jestliže být morální znamená netečně vše přijímat, pak musíme morálku opustit!“

Philidor se trpce uchechtl. „To je opravdu pozoruhodná situace. Mekové jsou tu, taktéž Venkované a Ptáci a Feiny, které si lidé přivezli, přizpůsobili a zotročili ke svému pohodlí. Skutečně je to fakt, který zavdal příčinu naší vině a za který teď musíme pykat, a vy teď po nás chcete, abychom se se svou vinou smířili!“

„Není dobré příliš hloubat nad minulostí,“ řekl Xanten. „Přesto, jestli si stále přejete takto hloubat, navrhuji, abyste bojovali s Meky teď nebo se alespoň uchýlili na hrad.“

„Ne já," odvětil Philidor. „Snad ostatní by si tak mohli zvolit."

„Vy budete čekat, až vás zabijí?"

„Ne. Já a bezpochyby i ostatní budeme hledat útočiště v odlehlých horách."

Xanten se vyšplhal zpátky na samohyb. „Kdybyste si to rozmyslel, přijďte na hrad Hagedorn."

Odjel.

Cesta pokračovala podél údolí, vinula se nahoru do kopce, překračovala horský hřeben. Daleko vpředu se proti nebi rýsovala silueta hradu Hagedorn.

IV.

1

Xanten přednesl svou zprávu radě.

„Kosmické lodě nemůžeme použít. Mekové je vyřadili z provozu. Jakýkoli pokus žádat Mateřské světy o pomoc je zbytečný.“

„To je špatná zpráva,“ řekl Hagedorn se staženou tváří. „No dobrá, tak dál.“ Xanten pokračoval. „Když jsem se vracel samohybem, narazil jsem na kmen Nomádů. Předvolal jsem si hejtmana a vysvětlil jsem mu, jaké výhody má, když budou sloužit hradu Hagedorn. Obávám se však, že Nomádům chybí jak zdvořilost, tak poslušnost. Hejtman mi odpověděl tak hrubě, že jsem znechuceně odešel.

Ve Vzdáleném údolí jsem navštívil vesnici Kajícníků a dal sem jim ten samý návrh, ale bez většího úspěchu. Jsou to idealisté, stejně tak, jako jsou Nomádi hulváti. Mají stejné kočovné sklony. Kajícníci mluvili o tom, že odejdou hledat úkryt do hor. Nomádi se pravděpodobně vrátí do stepí.“

Beaudry si odfrkl. „Jak jim útěk pomůže? Snad získají pár let – ale Mekové nakonec dostanou i toho nejposlednějšího, taková je jejich metoda.“

„Prozatím,“ pronesl O.Z.Garr mrzutě, „bychom z nich mohli sestavit zdatné bojové jednotky, ku prospěchu všech. Nu ale dobrá, nechme je zahynout, my jsme v bezpečí.“

„V bezpečí, to ano,“ řekl Hagedorn zasmušile. „Ale co až dojde elektřina? Co až se rozbijí výtahy? Až selžou vzdušná zařízení, takže se buď udusíme nebo zmrzneme? Co pak?“

O.Z.Garr vztekle pohodil hlavou. „Nesmíme se snížit k nedůstojným prostředkům, zachovat si čest. Ale hradní soukolí je spolehlivé a nemyslím, že bychom během příštích pěti nebo deseti letech mohli očekávat zhoršení nebo selhání. Do té doby ať se děje cokoli.“

Claghorn, který seděl netečně na židli, promluvil jako poslední. „To je v podstatě pasivní program. Stejně tak jako útěk Nomádů a Kajícníků, se týká jen současnosti a nehledí do budoucnosti.“

O.Z.Garr odvětil velice zdvořilým hlasem. „Claghorn si je dobře vědom toho, že s ničím nesouhlasím jen ze zdvořilé otevřenosti, stejně tak z optimismu a přímočarosti: zkrátka to je opak pasivity. Ale odmítám povyšovat malou hloupou obtíž tím, že jí budeme věnovat vážnou pozornost. Jak může takový postup označit za pasivní? Má snad ctihodná a důstojná hlava Claghornova návrh, který by účinněji ochránil naši pozici, naše zásady, naši sebeúctu?“

Claghorn pomalu přikývl, s téměř neznatelným úsměvem, který O.Z.Garr shledal odporně spokojeným. „Je tu jednoduchý a účinný plán, se kterým bychom mohli Meky porazit.“

„Nu, tak tedy,“ vykřikl Hagedorn. „Na co váhat? Poslechněme si ho!“ Claghorn obhlédl tváře všech, kteří seděli u stolu, potaženého rudým sametem: chladný Xanten, Beaudry, hřmotný, přísný, svaly ve tváři stažené do obvyklého nepříjemného výrazu, který vypadal jako úsměšek, starý Isseth, hezký, vzpřímený a plný života jako nejskvělejší kadet, Hagedorn, ztrápený, nevrlý, jeho vnitřní zmatek příliš očividný, elegantní Garr, Overwhele, usilovně přemýšlející o budoucích nesnázích, Auře, hrající si s tabulkou ze slonoviny, buď znuděný, zasmušilý nebo zklamaný, ostatním se zračily ve tvářích nejrůznější výrazy pochybnosti, předtuchy, domýšlivosti, ponuré nelibosti, netrpělivosti, a ve tváři Floye mírný úsměv – nebo jak to Isseth později nazval afektovaný úsměv –, kterým chtěl dát najevo, že se zcela distancuje od celé té mrzuté záležitosti.

Claghorn prozkoumal tváře a potřásl hlavou. „V této chvíli nehodlám o tom plánu hovořit, protože se obávám, že by to bylo zbytečné. Ale musím podotknout, že za žádných okolností už hrad Hagedorn nebude tím čím býval, i kdybychom přežili útok Meků.“

„Pchá!“ zvolal Beaudry. „Ztrácíme důstojnost, stáváme se směšní i jen tím, že o té zvěři diskutujeme.“

Xanten se zavrtěl.“To je odporná záležitost, ale pamatujte! Halcyon je zničen, Delora také a kdo ví, co ostatní. Nesmíme strkat hlavy do písku! Mekové se nestáhnou jen proto, že je budeme ignorovat.“

„Každopádně,“ řekl O.Z.Garr, „Janeil je bezpečný a my jsme v bezpečí. Ostatní lidé, pokud už nejsou povražděni, udělají jen dobře, jestliže nás vyhledají v nesnázích, když budou schopni ospravedlnit si sami před sebou ponížení z útěku. Já sám věřím, že se Mekové brzy podrobí, až zatouží po návratu na své pozice.“

Hagedorn sklíčeně potřásl hlavou. „Tomu mohu stěží uvěřit. Nu ale dobrá, ukončíme zasedání.“

2

První z rozsáhlého šiku elektrických a mechanických zařízení na hradě vypověděl službu radiokomunikační systém. Výpadek přišel tak rychle a tak náhle, že jistí význační teoretici, I.K.Harde a Uegus, předpokládali sabotáž od odcházejících Meků. Jiní podotýkali, že systém nebyl nikdy absolutně spolehlivý, že sami Mekové byli nuceni opakovaně spravovat obvody, že selhání bylo jen výsledkem chybné techniky. I.K.Harde a Uegus prohlédli těžkopádné zařízení, ale nenašli zřejmou příčinu selhání. Po půlhodinové konzultaci se shodli, že jakýkoli pokus o obnovení systému by vyžadoval generální vnitřní i vnější opravu, dále výrobu testovacích a kontrolních přístrojů a výrobu kompletně nové sady součástek. „Toto je však zjevně nemožné,“ prohlásil Uegus ve své zprávě pro radu. „I ten nejjednodušší použitelný systém by vyžadoval několik zkušených techniků. My nemáme po ruce ani jednoho. Musíme tudíž počítat s tím, že se najde někdo, kdo se tu práci ochotně naučí.“

„Když se díváme zpět,“ prohlásil Isseth, nejstarší ze stařešinů, „je jasné, že v mnoha ohledech jsme byli opravdu málo obezřetní. Na

tom, že ti z Mateřských světů jsou omezenci, nezáleží! Ti, kdož uvažují lstivěji než my sami, mohli udržet mezisvětové spojení.“

„Nedostatek vychytralosti a opatrnosti nebyl hlavním důvodem,“ řekl Claghorn. „Spojení bylo přerušeno pouze proto, že si staří vládci nepřáli, aby byla Země zamořena povýšenci z Mateřských světů. To je jednoduché.“

Isseth zabručel a chystal se něco odpovědět, ale Claghorn řekl spěšně: „Bohužel naše kosmické lodě, jak víme od Xantena, jsou nepoužitelné, a i když někteří z nás mají důkladné teoretické znalosti, je tady snad někdo, kdo se chopí nástrojů a opraví je? I kdyby byly hangáry a kosmické lodě pod naší kontrolou.“

O.Z.Garr odpověděl: „Dejte mi šest čet Venkovanů a šest samohybů s rychlopalnými děly a já získám zpět hangáry. To nebude problém.“

Beaudry řekl: „Nu, tak to je alespoň začátek. Já, i když nemám s děly zkušenosti, budu asistovat při výcviku Venkovanů a můžete se na mě s čímkoli obrátit.“

Hagedorn si mnul bradu a zamračeně se rozhlížel po místnosti. „Jsou zde však jisté potíže. Za prvé, máme po ruce jen jeden samohyb, ve kterém se vrátil Xanten z průzkumu. A pak, co naše rychlopalná děla? Kontroloval je někdo? Mekům byla svěřena jejich údržba, ale je možné, dokonce pravděpodobné, že je také poškodili. O.Z.Garre, vy jste zde jako vojenský odborník, co nám k tomu můžete říct?“

„Zatím jsem kontrolu neprovedl,“ ohlásil O.Z. Garr. „Dnes budeme až do Velebení západu slunce zaneprázdněni Přehlídkou starobylých heroldských plášťů.“*

* Přehlídka starobylých heroldských plášťů, Velebení západu slunce: doslovný překlad prvního pojmu je stále platný, kdežto druhý pojem ztratil už svůj původní význam a je nyní jen pouhým formalismem, který také označuje pozdní odpolední hodinu, kdy se vykonávaly návštěvy a podávaly se likéry, vína a esence: zkrátka čas odpočinku a přátelských rozhovorů před formálním veselím u večeře.

Pohlédl na hodinky. „Myslím, že je načase, abychom ukončili schůzi, dokud nebudu schopný poskytnout detailní informace, co se děl týče."

Hagedorn těžce přikývl. „Opravdu se připozdívá. Objevily se dnes vaše Feiny?"

„Pouze dvě," odpověděl O.Z.Garr. „Lazule a Jedenáctá záhada. Pro Pavučinkovou rozkoš a Šmolkovou vílu nemůžu najít nic vhodného a Gloriana stále vyžaduje dozor. Variflory B.Z.Maxelwana by se měly odměnit tou největší péčí."

„Ano," řekl Hagedorn. „Už jsem o tom slyšel různé poznámky. Nuže dobrá, tedy zítra. Oh, Claghorne, chcete něco říct?"

„Ano, ovšem," odvětil Claghorn mírně. „Všichni máme příliš málo času k dispozici. Měli bychom z něj vytěžit co nejvíce. Mám vážné pochybnosti o tom, že oddíly Venkovanů budou mít nějaký účinek. Když postavíme Venkovany do boje proti Mekům, je to jako bychom poslali králíky proti vlkům. A my nepotřebujeme králíky, ale levharty."

„Ach, ano," pronesl Hagedorn neurčitě. „Ano, ovšem."

„Ale kde ty levharty najdeme?" Claghorn se zkoumavě rozhlédl po přítomných. „Ví snad někdo kde? Škoda. Takže když se nám nepodařilo objevit levharty, budeme si muset vystačit s králíky. Měli bychom tedy přemýšlet o tom, jak přeměnit králíky v levharty, a to hned. Navrhuji, abychom odložili všechny slavnosti a podívané do té doby, než se nám bude budoucnost rýsovat jasněji."

Hagedorn zdvihl obočí, už otvíral ústa, aby něco řekl, a zase je zavřel. Pátravě pohlédl na Claghorna, aby se ujistil, jestli žertoval nebo ne. Pak se nejistě rozhlédl po přítomných.

Beaudry se plechově zasmál. „Zdá se, že učený Claghorn vyvolává paniku."

O.Z.Garr konstatoval: „Naše důstojnost nám zajisté nesmí dovolit, aby nás bezvýznamnost našich sluhů znepokojovala. Jen to, že o té záležitosti musím mluvit, mne uvádí do rozpaků."

„Já v rozpacích nejsem," řekl Claghorn, ve tváři se mu zračilo sebeuspokojení, které O.Z.Garra velice popudilo. „A nevidím žádný

důvod pro vaše rozpaky. Naše životy jsou v nebezpečí, a v takovém případě jdou jakékoli rozpaky nebo cokoli jiného stranou.“

O.Z.Garr vstal a směrem ke Claghornovi zasalutoval tak příkře, že to vypadalo jako záměrná urážka. Claghorn se postavil a zasalutoval stejně tak důstojně a nesmírně komplikovaně, že tím Garrově urážce dodal zesměšňující nádech. Xanten, který O.Z.Garra nenáviděl, se hlasitě zasmál.

O.Z.Garr zaváhal, ale pak si uvědomil, že by bylo ubohé, kdyby tu záležitost za těchto okolností ještě rozmazával, a rázně vyšel z místnosti.

3

Přehlídka starobylých heroldských plášťů, každoroční podívaná na skvostně oděné Feiny, se konala ve Velké rotundě severně od centrálního náměstí. Možná polovina mužů, ale méně než třetina žen, vlastnila Feiny. Tito tvorové pocházeli z jeskyní na měsíci planety Albireo sedm: učenlivá, dovádivá a něžná rasa, ze které se během několika tisíciletí podařilo vypěstovat bytosti dráždivě krásné, útlé a elegantní. Halily se do jemného flóru, který vycházel z pórů za ušima a splýval po rukou a po zádech. Byly to ty nejneškodnější bytosti, bezelstně pošetilé, vždy dychtivé někoho potěšit. Většina mužů k nim chovala něžné city, ale občas se vyskytly pověsti o tom, že některé ženy namáčejí obzvláště nenáviděné Feiny do čpavkového roztoku, po kterém jejich srst ztratí lesk a navždy zničí jejich flór.

Muž, kterému Feina popletla hlavu, se stával terčem posměchu. Díky pečlivému šlechtění vypadaly Feiny jako křehké dívčinky, ale jakmile je někdo sexuálně zneužil, jejich krása povadla, byly celé pomačkané a rozedrané, flór ztratil barvu a jen na nich zplihle visel, takže každý hned poznal, že ten a ten muž zneužil svou Feinu. V tomto ohledu, přinejmenším, mohly ženy na hradech využít svou převahu, a také to činily. Chovaly se tak přehnaně provokativně, že ve srovnání s nimi se Feiny jevily jako ty nejnevinnější a nejkřehčí víly. Žily přibližně třicet let, v posledních deseti letech svého života

ztratily svou krásu, zahalily se do pláště ze šedivého flóru a zastávaly různé podřadné práce v budoárech, kuchyních, potravinových skladech, školkách a oblékárnách.

Přehlídka starobylých heroldských plášťů byla spíše přehlídkou Fein, ačkoli pláště utkané z flóru Fein měly výraznou vnitřní krásu.

Majitelé Fein seděli v předních řadách, napjatí nadějí a pýchou, jásali po obzvláště skvělé ukázce, nebo se nořili do temných hlubin smutku, když obřadní tance nebyly předvedeny s dokonalým šarmem a elegancí. Každé vystoupení doprovázel jeden muž z klanu hrou na loutnu, nikdy to však nesměl být majitel Feiny, která se právě předváděla. Vystoupení nebylo nikdy veřejnou soutěží a formální hlasování bylo zakázané, ale všichni přihlížející si v duchu zvolili tu nejvíce okouzlující a nejelegantnější Feinu a poté vzdávali pocty jejímu majiteli.

Dnešní Přehlídka se díky zběhnutí Meků téměř o půl hodiny opozdila, a proto byly nutné jisté spěšné improvizace. Ale panstvo na hradě Hagedorn nemělo na kritizování ani pomyšlení a nevěnovalo pozornost občasným chybám, které způsobilo asi tucet mladých Venkovanů, když se snažili vykonat pro ně nezvyklé úkoly. Feiny byly jako vždy úchvatné, vlnily, otáčely a pohupovaly se v něžných tónech loutny, třepetaly prsty, jako by si pohrávaly s dešťovými kapkami, náhle se schoulily, pak se opět vypjaly, rovné jako proutek, nakonec se uklonily a odhopkaly z jeviště.

Asi v polovině programu se do Rotundy nemotorně přikradl Venkovan a vzrušeně něco mumlal kadetovi, který mu zabránil v další cestě. Vzápětí už kadet rázoval k Hagedornově tryskové kabině. Hagedorn naslouchal, přikývl, řekl několik stručných slov a klidně se opět posadil, jakoby to byla nezávazná zpráva, a urozené obecenstvo se uklidnilo.

Zábava pokračovala. Rozkošný pár O.Z.Garra předvedl moc hezké představení, ale všichni cítili, že nade vše okouzlující byla Lirlin, mladá Feina, jejímž majitelem byl Isseth Floy Gazuneth, a která poprvé oficiálně vystupovala.

Feiny se objevily naposledy, všechny zatančily napůl improvizovaný menuet, na závěr pozdravily obecenstvo, napůl

vesele, napůl lítostivě, a opustily Rotundu. Většina mužů a žen ještě chvíli setrvávala ve svých lóžích, lokali esence, hovořili o vystoupení, domlouvali si schůzky a pracovní záležitosti. Hagedorn zamračeně seděl a mnul si ruce. Pak náhle vstal. Rotunda okamžitě ztichla.

„Nerad ruším tuto příjemnou pohodu," řekl Hagedorn. „Ale právě jsem dostal zprávu a domnívám se, že byste ji měli všichni znát. Na hrad Janeil zaútočili Mekové. Jsou tam ve velkém počtu, mají stovky samohybů. Obehnali hrad valem, který brání účinnému použití janeilských rychlopalných děl.

Janeilu nehrozí žádné přímé nebezpečí, a opravdu nechápu, čeho chtějí Mekové dosáhnout, když všechny zdi Janeilu jsou dvěstě stop vysoké.

Nicméně je to chmurná zpráva a znamená, že i my musíme očekávat podobné obležení – ačkoli je ještě těžší pochopit, jak mohou Mekové doufat, že se jim podaří způsobit nám potíže. Vodu čerpáme ze čtyř studní, vyhloubených hluboko v zemi. Máme obrovské zásoby potravin. Vše je na sluneční energii. Když bude potřeba, můžeme vodu kondenzovat a potravu získat syntézou ze vzduchu – alespoň mě o tom ujistil náš význačný biochemik, X.B.Ladisname. Přesto – takto zní zpráva. Vypořádejte se s ní podle svého. Zítra se sejde Rada starších."

V.

1

„Takže," řekl Hagedorn radě, „pojďme se jednou obejít bez formalit. O.Z.Garre: jak to vypadá s děly?"

O.Z.Garr, oblečený v nádherné šedivozelené uniformě Overwheleových Dragounů, položil na stůl helmu, opatrně, aby chochol zůstal vztyčený. „Čtyři ze dvanácti děl jsou v pořádku. Čtyři mají uřezané kabely. U čtyř se ani po důkladné prohlídce nepodařilo zjistit příčinu poruchy. Posbíral jsem půl tuctu Venkovanů, kteří projevili aspoň špetku technického nadání, a dal jsem jim podrobné školení. Teď právě pracují na opravě kabelů. Tolik moje informace, co se děl týče."

„Zpráva celkem příznivá," řekl Hagedorn. „Co ozbrojený sbor Venkovanů, o kterém jsme mluvili?"

„Pracuje se na tom. A.F.Mull a I.A.Berzelius vybírají Venkovany vhodné pro odvod a výcvik. Ovšem i když v čele sboru budou stát takoví lidé jako je A.F.Mull, I.A.Berzelius nebo já, nelze zaručit jeho bojovou účinnost a nasadit ho do nějaké krvavé akce. Venkované jsou mírní a vojenské služby neschopní. Výborně se hodí pro pletí plevele, ale rozhodně nemají žaludek na to, aby bojovali."

Hagedorn vrhl rychlý pohled okolo sebe. „Má někdo nějaký jiný návrh?"

Beaudry promluvil hrubým, rozzlobeným hlasem. „Kdyby nám ti nevolníci nechali naše samohyby, mohli jsme připevnit děla na palubu – na to by snad Venkované stačili. Pak bychom se mohli přiblížit k Janeilu a oddělat ty psy zezadu."

„Zdá se, že ti Mekové jsou úplní ďáblové!" prohlásil Auře. „Co se jim asi honí v mysli? Proč se najednou po těch stoletích zbláznili?"

„To se ptáme všichni," řekl Hagedorn. „Xantene, vy jste z průzkumu přivezl zajatce. Pokoušel jste se ho vyslechnout?"

„Ne," odpověděl Xanten. „Abych pravdu řekl, vůbec jsem na něj nemyslel."

„Pokuste se ho vyslechnout. Snad by nám mohl poskytnout nějaké vodítko."

Xanten souhlasně přikývl. „Mohu to zkusit. Ale upřímně, myslím si, že se nic nedozvíme."

„Claghorne, vy přece Meky znáte dobře," řekl Beaudry. „Byl byste si pomyslel, že ti tvorové jsou schopni takového důmyslného spiknutí? Co chtějí získat? Naše hrady?"

„Zajisté jsou schopni vytvořit přesný a pečlivý plán," odpověděl Claghorn. „Jejich nelítostnost mě překvapuje – možná víc, než by měla. Nikdy jsem netušil, že touží po našem materiálním vlastnictví, nikdy se u nich neprojevovalo to, co nazýváme průvodní civilizační jevy: citlivé rozlišování pocitů a podobně. Často jsem přemýšlel o tom, nechtěl bych tuto myšlenku povyšovat na teorii, že logická struktura mozku má mnohem větší význam, než s jakým počítáme. Naše mozky jsou pozoruhodné tím, že jim naprosto chybí rozumová struktura. Vezmeme-li v úvahu, jak náhodně naše myšlenky vznikají, ukládají se a znovu vyvolávají, jakýkoli rozumový krok se jeví jako zázrak. Možná, že nejsme schopni uvažovat rozumově, možná, že všechny myšlenky jsou jen souborem impulsů, které jsou vyvolány jednou emocí, kontrolovány další, schváleny třetí. Oproti tomu, mozek Meků je zářným příkladem toho, jak vypadá dokonalá technika. Je výkonnější a skládá se z mikroskopických buněk propojených organickými vlákénky, každá z nich je jednovlákennou molekulou se zanedbatelným elektrickým odporem. V každé buňce je tenký křemitý povlak, tekutina s různými vodivými a nevodivými vlastnostmi, kompletní směs kovových oxidů. Mozek je schopen ukládat obrovské množství informací v patřičném pořadí. Žádný fakt se neztratí, pokud není úmyslně zapomenut, to je schopnost, kterou Mekové mají. Mozek funguje také jako radiový přijímač, snad i jako radarový vysílač a detektor, ačkoli toto jsou opět jen dohady.

Mozek Meků však postrádá emocionální zabarvení. Všichni Mekové jsou přesně stejní, bez jakékoli odlišnosti osobnosti, která by pro nás byla patrná. Toto je jasně funkce jejich komunikativního systému: je nemyslitelné, aby se v těchto podmínkách vyvinula jedinečná osobnost. Sloužili nám dobře a – jak jsme se domnívali – oddaně, protože ke svému postavení nic necítili, ani pýchu, ani úspěch, ani hněv, ani stud. Vůbec nic. Nemilovali nás, ani nás nenáviděli, stejně jako nyní. My jen těžko chápeme toto citové vakuum, když každý z nás ke všemu něco cítí. Žijeme ve víru citů.

Oni mají tolik citu asi jako kostka ledu. Byli spokojení s tím, jak jsme je živili, ubytovávali, jak jsme s nimi zacházeli. Proč se vzbouřili? Dlouho jsem nad tím hloubal, ale jediný důvod, který bych mohl udat, je tak směšný a nesmyslný, že odmítám brát ho vážně. Jestliže to ale nakonec správné vysvětlení… „ Zmlkl.

„Nu?“ naléhal O.Z.Garr. „Copak?“

„Pak – to bude stejné. Mají za úkol vyhubit lidský rod. Mé úvahy na tom nic nezmění.“

Hagedorn se obrátil ke Xantenovi. „To všechno by vám mohlo pomoci ve vašem vyšetřování.“

„Právě jsem chtěl navrhnout, že by mi Claghorn mohl pomáhat, jestliže bude chtít,“ řekl Xanten.

„Jak si přejete,“ odvětil Claghorn, „ale domnívám se, že jakékoli informace jsou nepodstatné. Naším jediným zájmem by měla být snaha najít způsob, jak Meky odrazit a zachránit naše životy.“

„A – kromě užití levhartí síly, jak jste navrhoval na minulém zasedání – vás nenapadá žádná jiná důvtipná zbraň?“ otázal se vážně Hagedorn. „Přístroj, který by jim působil v mozcích elektrické resonance nebo něco podobného?“

„To je neproveditelné,“ odpověděl Claghorn. „V mozcích těch tvorů fungují určité orgány jako vypínače při přetížení. I když je pravda, že během té doby by nemuseli být schopni komunikace.“ Po chvilce přemítání dodal zamyšleně: „Kdo ví? A.G.Bernal a Uegus jsou odborníci s důkladnou znalostí takových projektů. Snad by byli schopni sestrojit i několik takových přístrojů, bude-li třeba.“

Hagedorn nejistě přikývl a pohlédl na Ueguse. „Je to možné?“

Uegus se zamračil. „Sestrojit? Zajisté mohu takový přístroj navrhnout. Ale kde jsou součástky? Zmateně roztroušené po skladech, některé fungují, jiné ne. I začátečník, Mek, by stačil na to, aby sestrojil něco užitečného.“ Rozlítil se a hlas mu ztvrdl. „Opravdu nemohu uvěřit, že na to musím poukazovat. To tak podceňujete mě a mé schopnosti?“

Claghorn ho začal spěšně ujišťovat. „Ovšem, že ne. Nikdo by si nikdy nedovolil snižovat vaši důstojnost.“

„Nikdy!“ souhlasil Claghorn. „Nicméně, v současném stavu ohrožení nás pravděpodobně k nedůstojnému chování donutí okolnosti, pokud se k němu teď nepřinutíme sami.“

„Výborně,“ řekl Uegus, na rtech se mu zachvěl nesmírně vážný úsměv. „Pojďte se mnou do skladu. Ukáži vám, které součástky vzít a smontovat, vy už si to sestrojíte sám. Co na to říkáte?“

„Ochotně řeknu ano, jestliže to bude opravdu prospěšné. Ale těžko sám zastanu práci pro tucet odborníků. Bude ještě někdo pracovat se mnou?“

Nikdo neodpověděl. Bylo naprosté ticho, jako by v místnosti všichni zatajili dech.

Hagedorn začal mluvit, ale Claghorn ho přerušil. „Promiňte Hagedorne, ale tady konečně stojíme před základním principem, a ten teď musíme vyřešit.“

Hagedorn se zoufale rozhlédl po přítomných. „Má k tomu někdo nějakou poznámku?“

„Claghorn se musí řídit tím, jak mu káže jeho povaha,“ pronesl sametovým hlasem O.Z.Garr. „Já mu nemohu nic přikazovat. Co se mne týče, já bych nikdy nesnížil své společenské postavení urozeného pána Hagedornu. A toto krédo je mi stejně vlastní jako dýchání, kdybych ho měl někdy opustit, stala by se ze mě jen směšná napodobenina urozeného pána, má groteskní maska. Toto je hrad Hagedorn a my jsme představitelé vrcholné lidské civilizace. Proto jakýkoli ústupek znamená ponížení, jakékoli snižování našich hodnot, konané v osobním zájmu, znamená potupu. Zaznělo zde slovo ‚ohrožení. Jak žalostný úsudek! Ale označovat to krysí kousání a skřípění zubů, které nám Mekové předvádějí, slovem ‚ohrožení‘ se mi jeví jako nehodné urozeného muže Hagedornu!“

Kolem stolu zahučelo souhlasné mručení.

Claghorn se zabořil hluboko do křesla, bradu spuštěnou na prsou, jako kdyby odpočíval. Jeho jasné modré oči těkaly z tváře na tvář a pak se opět chladně zahleděly na O.Z.Garra. „Vaše slova patří zřejmě mně,“ řekl, „a já oceňuji jejich zlomyslnost. Ale to není podstatné.“ Odvrátil oči od O.Z.Garra a vzhlédl k masivnímu diamantovému a smaragdovému lustru. „Mnohem důležitější je to, že celá rada,

navzdory mému horlivému přesvědčování, pravděpodobně sdílí váš postoj. Nemohu už dále naléhat, domlouvat a naznačovat, a tak teď opustím hrad Hagedorn. Je tu příliš dusná atmosféra. Věřím, že útok Meků přežijete, i když o tom pochybuji. Jsou chytří a vynalézaví, nezatížení předsudky nebo výčitkami svědomí, a my jsme dlouho jejich schopnosti podceňovali."

Claghorn se zvedl ze sedadla, zasunul slonovinovou tabulku do pouzdra. „Sbohem vám všem."

Hagedorn spěšně vyskočil a úpěnlivě k němu vztáhl ruce. „Neodcházejte ze vzteku, Claghorne! Rozmyslete se! My potřebujeme vaši moudrost, vaše odborné znalosti!"

„To nepochybně," odvětil Claghorn. „Ba co víc, vy se musíte řídit radou, kterou jsem vám už předložil. Naše zájmy se však neshodují a jakákoli další spolupráce by byla bezvýznamná a únavná." Stroze zasalutoval a opustil místnost.

Hagedorn se pomalu opět posadil. Ostatní se nepokojně ošívali, pokašlávali, prohlíželi si lustr, studovali své slonovinové tabulky. O.Z.Garr něco mumlal svému sousedovi B.F.Wyasovi, který vážně přikyvoval. Hagedorn promluvil pokořeným hlasem. „Claghorn nám bude chybět, jeho bystrý, ne-li ortodoxní úsudek… Zatím jsme toho moc neuskutečnili. Doufám, Uegusi, že vy přijdete s návrhem toho přístroje. Xantene, vy jste měl vyslechnout zajatého Meka. O.Z.Garre, vy nepochybně dohlédnete na opravu rychlopalného děla… Kromě těchto maličkostí jsme zatím nevyvinuli žádný generální plán, jak zachránit nás nebo Janeil."

Marune promluvil. „Co další hrady? Ještě stále existují? Nedostali jsme o nich žádné zprávy. Navrhuji, abychom na všechny hrady vyslali Ptáky, aby zjistili jejich stav."

Hagedorn přikývl. „Ano, to je moudrý návrh. Snad byste na to mohl dohlédnout, Marune."

„Ano, vezmu si to na starost."

„Dobrá. Pro dnešek můžeme skončit."

2

Ptáci, které vyslal Marune z klanu Auru, se postupně vraceli. Jejich zprávy byly stejné:

„Mořský ostrov je opuštěný. Mramorové sloupy jsou rozmetané po celé pláži. Perlový palác je rozbořený. Ve Vodní zahradě plují mrtvá těla.“

„Maraval páchne smrtí. Muži, Venkované, Feiny – všichni jsou mrtví. Běda! Dokonce i Ptáci odletěli.“

„Delora: ros, ros, ros! Skličující scéna. Žádné známky života!“

„Alume je vylidněný. Velké dřevěné dveře jsou roztříštěné. Zelený plamen uhašený.“

„Na Halcyonu není nic. Venkovany naházeli do jámy.“

„Tuang: ticho.“

„Ranní rozbřesk: smrt.“

VI.

1

O tři dny později Xanten připřáhl šest Ptáků ke koši a poručil jim, aby nejprve zakroužili okolo hradu a pak letěli na jih do Vzdáleného údolí.

Ptáci si odbyli své obvyklé nářky, pak se rozehnali po střeše přískoky tak mocnými a neohrabanými, že Xantenovi každou chvíli hrozilo, že vypadne na zem. Nakonec nabrali vzduch, spirálovitě se vznesli, hluboko dole vypadal hrad Hagedorn jako spletitá miniatura, každý dům rozpoznatelný podle trsu věžiček a rozhleden, výstředního tvaru střechy, vlajících praporků.

Ptáci obletěli určený okruh, přelétli skaliska a vrcholky Severního pohoří, pak už pluli vzduchem nad pobřežím ke Vzdálenému údolí.

Ptáci s Xantenem se vznášeli nad přívětivým hagedornským panstvím: nad ovocnými sady, nad poli, vinicemi, vesnicemi Venkovanů. Přeletěli pavilóny a doky u jezera Maude, louky, na kterých se pásl hagedornský dobytek a ovce, a za chvíli se dostali do Vzdáleného údolí, na hranice Hagedornovy země.

Xanten ukázal, kde si přeje přistát, Ptáci, kteří by raději přistáli blíž u vesnice, aby si mohli všechno prohlédnout, vypouštěli páru, vrčeli a vztekle křičeli, a snesli se s Xantenem tak hrubě, že kdyby nebyl ve střehu, náraz by ho byl vymrštil ze sedadla. Xanten nepřistál elegantně, ale alespoň zůstal na nohou. „Počkejte na mě tady!“ rozkázal. „Ne abyste se zamotali do popruhů. Až se vrátím, chci vidět šest Ptáků, jak klidně a spořádaně stojí, nemají zamotané a zauzlované popruhy. Varuji vás, žádné hašteření! Ne abyste ječeli, tím přitahujete nežádoucí pozornost. Všechno bude tak, jak jsem nakázal.“

Ptáci vztekle dupali, kroutili hlavami a tiše pronášeli urážky tak, aby je Xanten neslyšel. Xanten je naposledy přejel varujícím pohledem a vydal se po cestičce, která vedla do vesnice.

Dívky z vesnice sbíraly do košíků zralé ostružiny z obtížených keříků. Mezi nimi byla dívka, kterou si O.Z.Garr chtěl vzít k sobě na hrad. Když procházel Xanten okolo, zastavil se a zdvořile zasalutoval. „My už jsme se viděli, pokud se dobře pamatuji.“

Dívka se usmála, napůl smutně, napůl rozmarně. „Paměť vám slouží dobře. Viděli jsme se na Hagedornu, když mě zajali. A potom, když jste mě po setmění vezl sem, třebaže jsem vaši tvář nespatřila.“ Podala mu košík. „Máte hlad. Vezměte si.“

Xanten snědl pár ostružin. Během hovoru se dozvěděl, že dívčino jméno je Glys Meadowsweetová, že své rodiče nepoznala, ale pravděpodobně patřili k urozeným obyvatelům Hagedornu a ona se jim narodila jako nadpočetné dítě. Xanten si ji pozorně prohlížel, ale nemohl najít žádnou podobu s nějakou hagedornskou rodinou.

„Mohla byste pocházet z hradu Delora. Mohla byste být podobná snad jedině rodině Cosanzů z Delory – je to rodina pověstná krásou svých žen.“

„Vy nejste ženatý?“ otázala se bezelstně.

„Ne,“ řekl Xanten a skutečně svůj vztah s Aramintou ukončil právě den před tím. „Co vy?“

Potřásla hlavou. „Jinak bych nemohla sbírat ostružiny, to je práce pouze pro panny… Co vás přivádí do Vzdáleného údolí?“

„Dva důvody. Zaprvé vidět vás.“ Xantena samotného překvapilo, že to říká. Další překvapení bylo, když si uvědomil, že to je pravda. „Nikdy jsem s vámi pořádně nemluvil a moc mě zajímalo, jestli jste taky tak okouzlující a veselá jako jste krásná.“

Dívka se zachvěla a Xanten si nebyl jistý, jestli ji jeho slova potěšila nebo ne, neboť lichotky od mužů občas mohou mít mrzuté následky. „Nu, nevadí. Chtěl jsem také mluvit s Claghornem.“

„Je tamhle,“ řekla bezvýrazně, téměř chladně a ukázale.

Claghorn měl na sobě volné šedivé, doma předené kalhoty ke kolenům a štípal dříví na polínka. Když zahlédl Xantena, přestal sekat, opřel se o sekeru a utřel si čelo. „Ach Xantene, rád vás vidím. Jak se má lid na hradě Hagedorn?“

„Jako dřív. Není moc o čem mluvit, i když já jsem za vámi přišel s novinkou.“

„Skutečně, skutečně?“ Claghorn se opíral o rukojeť sekery a jasným modrým zrakem si prohlížel Xantena.

„Na naší poslední schůzi,“ pokračoval Xanten, „jsem souhlasil s tím, že vyslechnu zajatého Meka. Učinil jsem tak a teď mne mrzí, že jsem vás neměl k ruce, určitě byste mohl vysvětlit některé dvojznačnosti v odpovědích.“

„Mluvte dál,“ řekl Claghorn. „Snad budu schopný učinit tak teď.“

„Po zasedání rady jsem se okamžitě odebral do skladu, kde byl Mek uvězněný. Nedostal žádnou stravu. Dal jsem mu sirup a vědro vody, opatrně usrkával a pak požádal o sekané škeble. Zavolal jsem kuchyňskou obsluhu a poslal ji pro to. Mek jich pak několik pozřel. Jak už jsem řekl, byl to neobvyklý Mek, stál stejně vzpřímeně jako já

a chyběl mu váček se sirupem. Odvedl jsem ho do jiné místnosti, do skladu na hnědý plyšový nábytek, a přikázal mu, aby se posadil.

Díval jsem se na Meka a on se díval na mě. Tykadla, které jsem mu usekl, už zase narůstala, stejně se ale určitě mohl s Meky domlouvat nějak jinak. Vypadal jako dokonalý tvor, neprojevoval ani poslušnost, ani úctu a na otázky odpovídal bez zaváhání.

Nejprve jsem poznamenal: ‚Obyvatelé hradů jsou ohromeni tím, že se Mekové vzbouřili. Předpokládali jsme, že jste vedli uspokojivý život. Mýlili jsme se?‘

‚Očividně. A to byl právě ten problém, i když jsem nevěřil, že se Mekové k něčemu vzchopí.‘

‚Dobrá,‘ řekl jsem. ‚Proč k tomu tedy došlo?‘

‚To je jasné,‘ řekl. ‚Už jsme nechtěli dále těžce pracovat podle vašich rozkazů. Chtěli jsme žít podle vlastních tradičních zvyklostí.‘

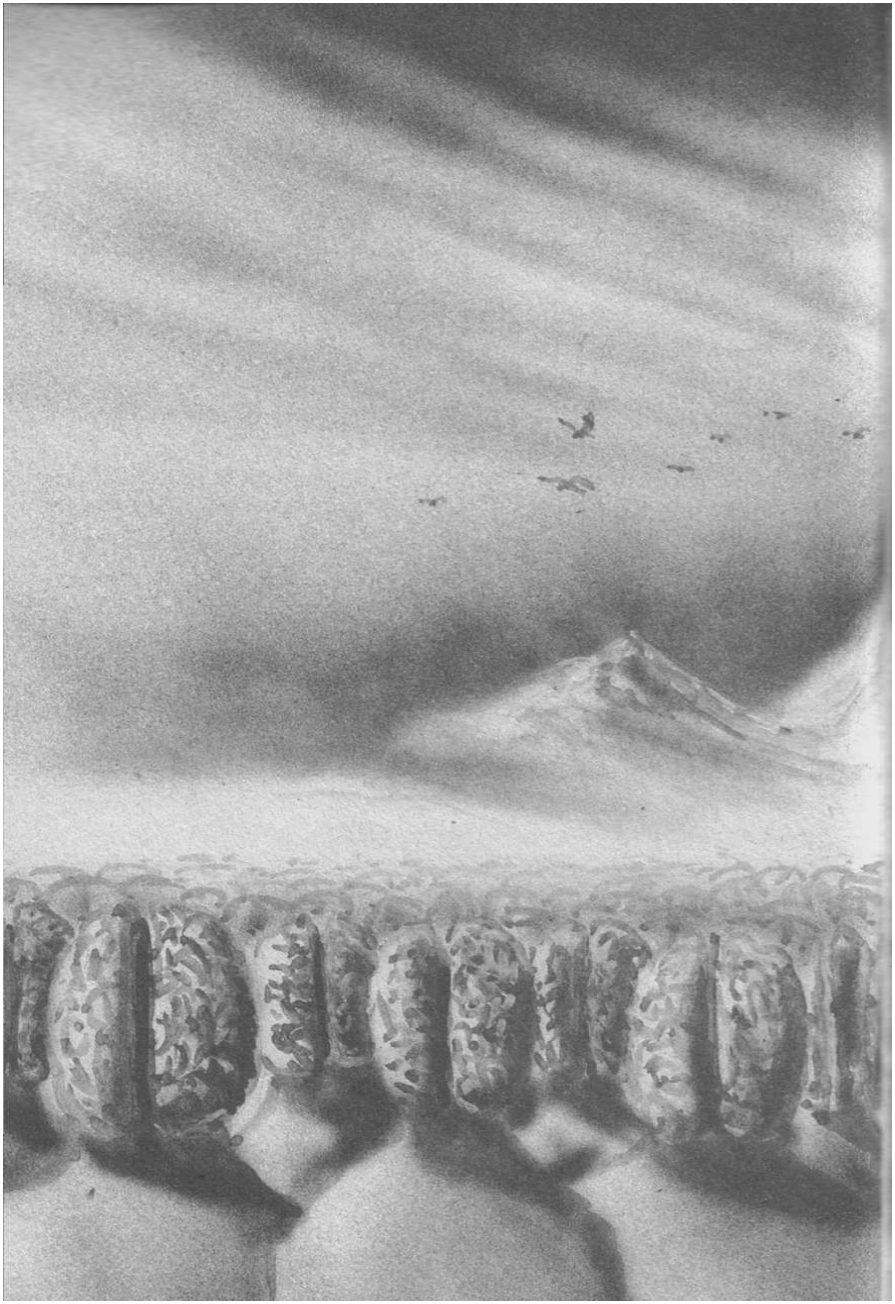
Ta odpověď mě překvapila. Netušil jsem, že Mekové mají vůbec nějaké zvyklosti, natož zvyklosti tradiční.“

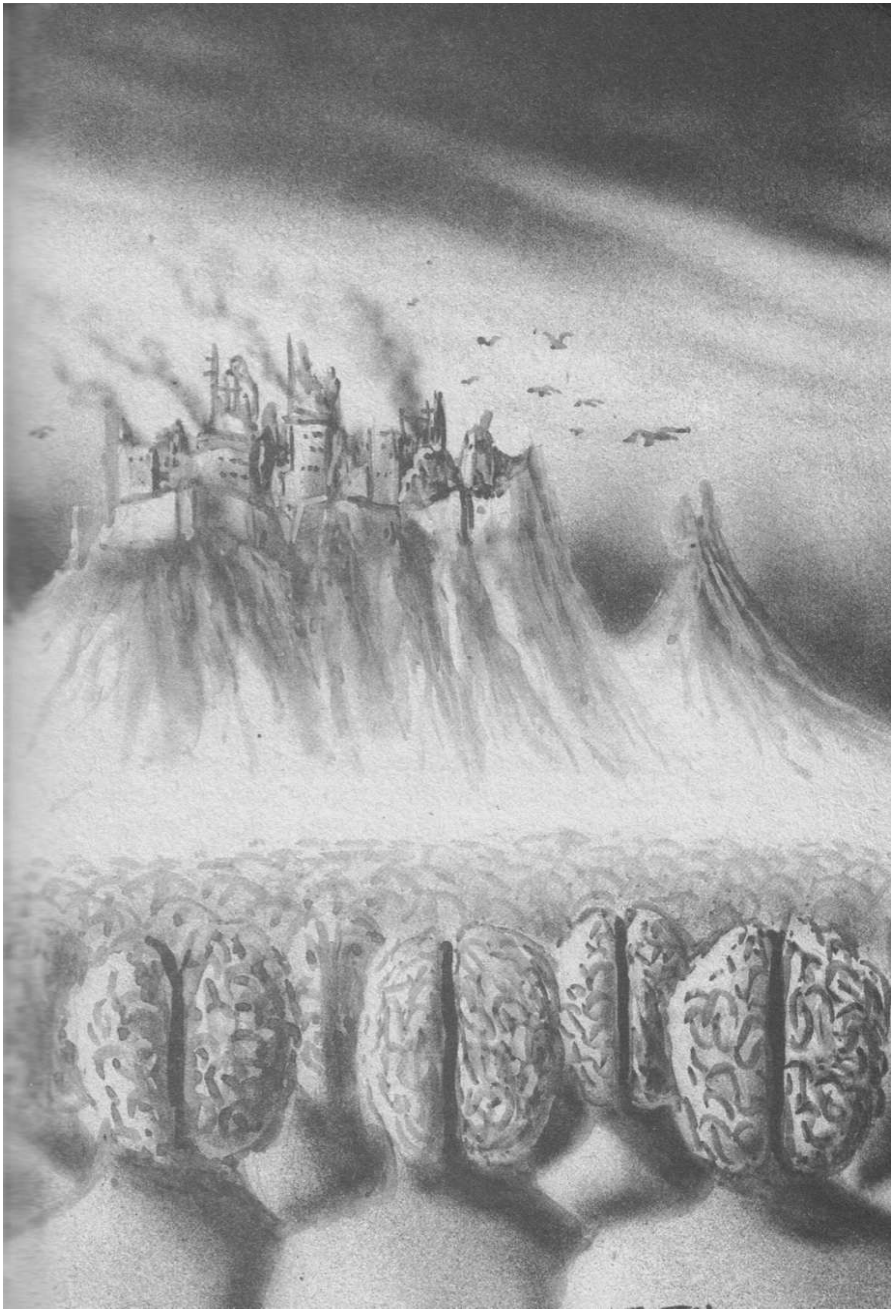
Claghorn přikývl. „Byl jsem rovněž překvapený stupněm jejich inteligence.“

„Vytýkal jsem Mekovi: ‚Proč zabíjíte? Proč ničíte naše životy, abyste tím rozmnožili svoje?‘ Jakmile jsem tu otázku vyslovil, uvědomil jsem si, že byla špatně položená. Mám dojem, že Mek si to uvědomil také, ale okamžitě odpověděl něco v tom smyslu jako: ‚Víme, že musíme jednat rozhodně. Vede nás k tomu vaše jednání. Mohli jsme se vrátit na Etamin devět, ale dáváme přednost vašemu světu, Zemi, a my si ji přivlastníme, vybudujeme si tady naše vlastní skluzavkové dráhy, čluny a sluneční rampy.‘

To se zdálo dost jasné, ale přesto jsem v tom cítil jistý náznak. Řekl jsem: ‚To je pochopitelné. Ale proč zabíjíte, proč ničíte? Mohli jste se usadit v jiné oblasti. My bychom vás neobtěžovali.‘

‚To je podle vašeho smýšlení neproveditelné. Pro dvě soupeřící rasy je svět příliš malý. Vy jste měli v úmyslu poslat nás zpět na skličující Etamin devět.‘

‚To je směšné!‘ řekl jsem. ‚To je absurdní, fantazie. Považujete mne za hlupáka?‘

‚Ne, trval si tvor na svém. ‚Dvě význačné osoby z hradu Hagedorn usilovaly o nejvyšší postavení. Jeden nás ujistil, že když bude zvolen, stane se toto jeho životním cílem.

‚To je tragické nedorozumění,‘ řekl jsem mu. ‚Jeden člověk, nějaký šílenec, nemůže mluvit za všechny!‘

‚Ne? Jeden Mek mluví za všechny Meky. Uvažujeme všichni stejně. Cožpak lidé nejsou všichni stejní?

‚Každý myslí za sebe. Ten šílenec, který vám namluvil takovou hloupost, je zlý člověk. Ale alespoň je ta záležitost jasná. Nemáme v úmyslu poslat vás zpět na Etamin devět. Stáhnete se z Janeilu, odejdete na vzdálené místo a necháte nás na pokoji?‘

‚Ne,‘ odpověděl..Události dospěly už příliš daleko. Zničíme celé lidstvo. Pravdivost této věty je zřejmá: jeden svět je příliš malý pro dvě rasy. ‚Pak tě tedy musím bohužel zabít,‘ řekl jsem mu. ‚Nedělám to rád, ale ty, kdybys měl příležitost, zabil bys co nejvíce urozených pánů.‘ Na ta slova se na mě tvor vrhl a já jsem ho zabil s myslí lehčí, než kdyby jen seděl a díval se na mě. Teď víte vše. Zdá se, že jste tu pohromu musel vyvolat buď vy nebo O.Z.Garr. O.Z.Garr? To je nepravděpodobné. Nemožné. Tedy vy, Claghorne, vy! Na vaší duši leží to břemeno!“

Claghorn zamračeně pohlédl na sekeru. „Břemeno, ano. Vina, ne. Upřímnost, ano. Hříšnost, ne.“

Xanten poodstoupil. „Claghorne, váš klid mě ohromuje! Předtím, než vás rozhněvaní lidé jako O.Z.Garr začali považovat za šílence –“

„Mírněte se, Xantene!“ vykřikl Claghorn. „Váš povýšený postoj je přehnaný a netaktní. Co špatného jsem udělal? Má chyba byla, že jsem byl příliš usilovný. Nezdar je tragický, ale souchotinová tvář shlížející na naši budoucnost je horší. Chtěl jsem se stát vládcem Hagedornu a chtěl jsem poslat všechny otroky domů. Nezdařilo se mi to, otroci se vzbouřili. Nechci o tom víc slyšet. Ta záležitost mě už nudí. Nedovedete si představit, jak mě obtěžuje pohled na vaše vypoulené oči a ohnutý hřbet.“

„Můžete být znuděný," křičel Xanten. „Můžete hanobit mé oči, můj hřbet – ale co ty tisíce mrtvých?"

„Jak dlouho by žili za jiných okolností? Nudný život ryb ve vodě. Navrhuji, abyste upustil od výčitek a raději věnoval tu energii na vaši záchranu. Uvědomujete si, že existuje prostředek? Nezírejte na mě tupě. Ujišťuji vás, že to, co říkám, je pravda. Ode mne se ten prostředek však nikdy nedozvíte."

„Claghorne," řekl Xanten, „letěl jsem sem, abych vám ustřelil tu vaši domýšlivou hlavu –" Claghorn už neposlouchal a dal se opět do sekání dřeva.

„Claghorne!" zakřičel Xanten. „Sledujte mě!"

„Xantene, buďte tak laskavý a vykřikujte si jinde. Protestujte si u svých Ptáků."

Xanten se otočil na podpatcích a rázně kráčel zpět po cestě. Dívky, které sbíraly ostružiny, na něj tázavě pohlédly a poodstoupily. Xanten se na chvilku zastavil a rozhlédl se kolem sebe. Glys Meadowsweetovou nikde nespatřil. V novém návalu vzteku šel dál. Za chvíli se zarazil. Na povaleném stromě, pár metrů od Ptáků, seděla Glys Meadowsweetová a zkoumala list trávy, jako kdyby to byl udivující artefakt minulosti. Ptáci ho kupodivu opravdu poslechli a zdálo se, že čekali klidně.

Xanten vzhlédl k obloze, kopl do drnu. Zhluboka se nadechl a přistoupil ke Glys Meadowsweetové. Všiml si, že si do dlouhých rozpuštěných vlasů vpletla květinu.

Za okamžik vzhlédla a zkoumala jeho tvář. „Proč jste tak rozzlobený?"

Xanten se plácl do stehna, pak se posadil vedle ní. „.Rozzlobený? Ne. Ničíme pocit marnosti. Claghorn je neoblomný jako skála. Ví, jak zachránit hrad Hagedorn, ale nehodlá vyzradit své tajemství."

Glys Meadowsweetová se zasmála – jasným, veselým smíchem, jaký Xanten na hradě Hagedorn nikdy neslyšel. „Tajemství? Když ho znám i já?"

„Musí to být tajemství," řekl Xanten. „Nechce mi to prozradit."

„Poslouchejte. Jestli se bojíte, že nás Ptáci uslyší, pošeptám vám to." Zašeptala mu pár slov do ucha. Snad sladký dech popletl

Xantenovi hlavu. Ale do jeho vědomí nepronikla jasná podstata toho sdělení. Trpce se zasmál. „Takže žádné tajemství. Jen to, co staří Scythiané nazývali bathos. Potupa urozených mužů! Máme tančit s Venkovany? Máme podávat Ptákům esence a diskutovat s nimi o kráse našich Fein?“

„Tedy ‚potupa‘?“ Vyskočila. „Takže je pro vás také potupa hovořit se mnou, sedět tu se mnou, dělat směšné návrhy?“

„Nedělal jsem žádné návrhy!“ protestoval Xanten. „Sedím tu ve vší slušnosti…“

„Až příliš slušnosti, až příliš důstojnosti!“ S vášní, která Xantena ohromila, si Glys Meadowsweetová vytrhla květinu z vlasů a mrštila ji na zem. „Tak! Tady máte!“

„Ne,“ řekl Xanten v náhlé pokoře. Ohnul se, sebral květinu, políbil ji a vpletl ji zpět do jejích vlasů. „Nejsem tak důstojný. Udělám, co budu moci.“ Položil jí ruku okolo ramen, ale odstrčila ho.

„Povězte mi,“ otázala se vážně, „vlastníte také nějakou z těch podivných éterických bytostí?“

„Já? Feiny? Nemám žádnou Feinu.“

To Glys Meadowsweetovou uklidnilo a dovolila Xantenovi, aby ji objal, zatím co Ptáci kvokali, chechtali se a křídly vyluzovali hrubé zvuky.

VII

1

Léto bylo čím dál víc teplejší. Třicátého června se na Janeilu a Hagedornu slavila Květinová slavnost, i když okolo Janeilu se tyčil vysoký val. Krátce poté zapřáhl Xanten šest vybraných Ptáků a v noci s nimi doletěl na hrad Janeil, kde slíbil radě, že obyvatelé

mohou být evakuováni v Ptačích spřeženích – kolik bude možné, kolik jich bude chtít odletět. Rada naslouchala s kamennými tvářemi a bez jakéhokoli komentáře přešla k řešení dalších záležitostí.

Xanten se vrátil na hrad Hagedorn. Co nejobezřetněji, za pomoci jen těch nejdůvěrnějších přátel, sestavil Xanten seznam asi třiceti nebo čtyřiceti kadetů a mužů, kteří zastávali jeho přesvědčení, i když nemohl samozřejmě zabránit tomu, aby jeho plány vyšly najevo.

První reakce tradicionalistů byla, že se mu vysmáli a obvinili ho ze zbabělosti. Na Xantenovo naléhání jeho horkokrevní společníci protesty nepřijali, ani neopětovali.

Večer devátého září byl dobyt hrad Janeil. Zprávu přinesli na hrad Hagedorn rozrušení Ptáci, kteří stále dokola hystericky vyprávěli ten krutý příběh.

Hagedorn, vyzáblý a unavený, svolal automaticky zasedání rady. Jednalo se o současných skličujících poměrech. „Jsme tedy poslední hrad! Mekové nám nemohou nijak myslitelně uškodit, mohou okolo hradeb budovat valy dvacet let a budou to dělat jen pro své rozptýlení. My jsme v bezpečí, ale přesto je zvláštní a zlověstné uvědomit si, že tady, na hradě Hagedorn, žijí poslední urozené lidské bytosti!“

Xanten promluvil, hlas se mu chvěl horlivým přesvědčením. „Dvacet let – padesát let – to pro Meky nic neznamená. Jak nás jednou obklíčí, jak zaujmou bojové postavení, jsme v pasti. Chápete, že teď máme poslední šanci prchnout z té obrovské klece, kterou se hrad Hagedorn stane?“

„‚Prchnout, Xantene? To je slovo! Hanba!“ křičel O.Z.Garr. „Seberte si ten svůj mizerný spolek a prchněte! Do stepi, do bažiny nebo do tundry! Jděte si, kam chcete s těmi svými zbabělci, ale buďte tak laskav a přestaňte už s tím ustavičným vyzváněním na poplach!“

„Garre, já si našel rozumné důvody k tomu být zbabělcem. Přežít je morální. To mám z úst věhlasného učence.“

„Pch! A to kterého?‘

„A.G. Philidora, když musíte vědět každý detail.“ O.Z. Garr se chytil za hlavu. „Myslíte Philidora, toho Kajícníka? Ten patří k

nejradikálnějšímu proudu, Kajícník, který chce smýt vinu z ostatních! Xantene, prosím vás, uvažujte rozumně!“

„Všichni máme před sebou léta života,“ řekl Xanten dutě, Jestliže se osvobodíme z hradu.“

„Ale hrad je naším životem!“ prohlásil Hagedorn. „Xantene, čím bychom, v podstatě, byli bez hradu? Divou zvěří? Kočovníky?“

„Byli bychom naživu.“

O.Z.Garr si znechuceně odfrkl a začal si prohlížet obraz na stěně.

Hagedorn nejistě a rozpačitě potřásl hlavou. Beaudry rozhodil rukou ve vzduchu. „Xantene, vám se daří podlamovat vůli nás všech. Přijdete sem a uvalíte na nás ten hrozný pocit naléhavosti – ale proč? Na hradě Hagedorn jsme bezpeční jako v matčině náručí. Co získáme, když odhodíme všechno – čest, důstojnost, pohodlí, uhlazené způsoby – jen pro to, abychom se plazili divočinou?“

„Janeil byl bezpečný,“ řekl Xanten. „Co je z Janeilu dnes? Smrt, plesnivé šatstvo, zkyslé víno. Plazením získáme záruku, že přežijeme. A já mám v úmyslu mnohem víc, než pouhé plazení.“

„Dovedu si představit stovku příležitostí, kdy smrt je lepší než život!“ odsekl Isseth. „Musím umírat v hanbě a zneuctění? Proč nemohu poslední roky života prožít důstojně?“

Do místnosti vešel B.F.Robarth. „Pánové, Mekové se přiblížili k hradu Hagedorn.“

Hagedorn se divoce rozhlédl po sále. „Je nějaký jednomyslný návrh? Co musíme udělat?“

Xanten rozhodil rukama. „Každý musí dělat to, o čem se domnívá, že bude nejlepší. Odmítám dál diskutovat: já jsem skončil, Hagedorne. Mohl byste ukončit zasedání, aby se mohl každý věnovat svým záležitostem? Já svému ‚plazení?“

„Zasedání je ukončeno,“ řekl Hagedorn a všichni vyšli na hradby.

Na přístupové cestě k hradu se houfovali Venkované z přilehlého okolí, na ramennou se jim pohupovaly brašny. Za údolím, na kraji Bartolomějského lesa byl vidět chumáč samohybů a neuspořádaná zlatohnědá masa: Mekové.

Auře ukázal na západ. „Podívejte – tamhle přicházejí, u Velké mokřiny.“ Otočil se a zadíval se na východ. „A podívejte tamhle u Bambridge: Mekové!“

Se všeobecným souhlasem se otočili, aby zkoumali Severní pohoří. O.Z.Garr ukázal na klidnou řadu zlatohnědých tvarů. „Tamhle čekají, havěť! Obklíčili nás! No dobrá, nechme je čekat!“ Otočil se, sjel dolů na náměstí a hbitě přešel do Domu rodiny Zumbeldů, kde po zbytek odpoledne pracoval se svou Glorianou, od které si mnoho sliboval.

2

Druhého dne zahájili Mekové formálně obležení. Kolem hradu Hagedorn se začal jasně rýsovat kruh činnosti Meků: hangáry, skladiště, kasárna. Na kraji tohoto okruhu, právě mimo dosah rychlopalných děl, začaly samohyby vršit hromady hlíny.

Během noci se tyto valy protáhly blíž ke hradu, stejně tak i další noc. Nakonec se účel valů objasnil: sloužily jako ochranný kryt nad cestami nebo tunely, které vedly ke skalnímu útesu, na kterém spočíval hrad Hagedorn.

Následujícího dne několik valů přirazilo až ke spodku skalního útesu. Za chvíli se na vzdáleném konci začaly vynořovat samohyby, naložené sutí. Vypluly, vyložily náklad a znova vpluly do tunelu.

Takových nadzemních tunelů bylo osm. Z každého z nich se valily nekonečné náklady sutě a kamenů, vyhloubené z útesu, na kterém stál hrad Hagedorn. Panstvo, které obléhalo hradby, nakonec pochopilo smysl té práce.

„Oni nás nechtějí zasypat,“ řekl Hagedorn. „Pouze pod námi podkopou útes!“

Šestého dne obležení se obrovská část kopce otřásla, propadla se a vysoký skalní sloup, který sahal téměř až ke spodku hradeb, se zřítil.

„Jestli to takhle půjde dál,“ mručel Beaudry, „vydržíme ještě méně než Janeil.“

„Pojďme tedy," zvolal O.Z.Garr, náhle aktivní. „Vyzkoušejme naše rychlopalná děla. Rozstřílíme jim ty jejich ubohé tunely a co si pak, mizerové, počnou?" Došel k nejbližšímu palebnému stanovišti a křiknul dolů na Venkovany, aby stáhli plachtu.

Xanten, který stál náhodou poblíž, řekl: „Dovolte, abych vám pomohl." Strhl plachtu. „Střílejte, prosím."

O.Z.Garr na něj nechápavě zíral, skočil dopředu a zatočil dělem tak, že mířilo na val. Otočil spínačem. Vzduch před kulatým čumákem zajiskřil, zavlnil se, zahořel nachovými jiskrami. Nad zacíleným místem se zvedl kouř, zčernal, pak se zbarvil rudě, pak klesl do žhavého kráteru. Ale metr silná vrstva země pod ním snesla hodně. Žhavá kaluž se rozžhavila do běla, ale už se nerozšířila, ani neprohloubila. Rychlopalné dělo náhle zadrnčelo, jak zkorodovanou izolací proběhl elektrický zkrat. Dělo zmlklo. O.Z.Garr zlostně a zklamaně prohlížel mechanismus, pak znechuceně mávl rukou a odvrátil se. Děla měla jasně omezenou účinnost.

O dvě hodiny později se na východní straně útesu zřítil další velký kus skály a těsně před západem slunce se stejná masa odchýlila na západní části, kde stěny hradu vyrůstaly v téměř nepřerušované linii z útesu níže.

O půlnoci Xanten a jeho věrní, s dětmi a ženami, opustili hrad Hagedorn. Šest Ptačích spřežení rychle přelétalo ze vzletové paluby na louku poblíž Vzdáleného údolí a přepravilo celou skupinu dlouho před svítáním. Nikdo jim nedal sbohem.

3

O týden později odpadla další část východního útesu a s ní i otřesy narušená opěrná zeď. U ústí tunelu se hromady vyhloubené suti znepokojivě zvětšovaly.

Jižní terasovitá část útesu byla poškozena nejméně, nejnápadnější škody byly na východní a západní straně. Náhle, měsíc po prvním útoku, se velká část terasy odklonila dopředu, čímž vznikla klikatá

trhlina, která přerušila přístupovou cestu a smetla dolů sochy bývalých význačných osobností rozestavěné na balustrádě.

Hagedorn svolal zasedání rady. „Okolnosti," prohlásil ve slabém pokusu o bodrost, „se nechtějí vylepšovat. Naše nejčernější vyhlídky se vyplnily, je to tísnivá situace. Přiznávám, že mne netěší vyhlídka na to, že zemřu mezi svými roztříštěnými věcmi."

Auře udělal zoufalé gesto. „Mne pronásledují stejné myšlenky! Smrt – co z toho! Všichni musí zemřít! Ale když pomyslím na mé drahocenné věci, je mi zle. Mé knihy pošlapané! mé křehké vázy roztříštěné! mé heroldské pláště rozervané! mé koberce zasypané! Mé Feiny zaškrcené! mé rodinné lustry odhozené! To jsou mé noční můry!"

„Váš majetek je stejně cenný jako majetek ostatních," odsekl Beaudry. „Přesto, věci nejsou živé. Když my zemřeme, koho zajímá, co se s nimi stane?"

Marune sebou trhl. „Před rokem jsem uložil osmnáct tuctů láhví nejlepší esence, dvanáct tuctů Zeleného deště, po třech od Baltazara a Faidora. Pomyslete na ně, kdybychom tu tragédii předpokládali!"

„Kdybychom jen věděli!" sténal Auře. „Já bych – já bych… „ Hlas mu vypověděl.

O.Z.Garr netrpělivě dupl. „Za každou cenu se musíme vyvarovat nářků! Mohli jsme si vybrat, vzpomínáte si? Xanten nás naléhavě prosil, abychom uprchli. Teď se on a jemu podobní skrývají a slídí po potravě v severních horách spolu s Kajícníky. My jsme zvolili zůstat a čelit dobrému nebo zlému, bohužel se dostavilo zlé. Musíme to přijmout statečně."

S tím rada trudomyslně souhlasila. Hagedorn vyjmul láhev nesmírně drahého Rhadamanthu a nalil s marnotratností, kterou by si dříve nikdy nedovolil. „Jelikož nemáme žádnou budoucnost – na naši skvělou minulost!"

Té noci zaznamenali na několika místech ležení Meků rozruch: na čtyřech místech plameny, slabý zvuk chraplavého křiku. Následujícího dne se zdálo, že se tempo prací trošku snížilo.

Během odpoledne se však utrhla obrovská část útesu na východě. O chvíli později, jakoby po majestátní úvaze, se vysoká východní

zeď roztrhla a zřítila se a zanechala zadní stěny šesti velkých Domů odkryté pod otevřeným nebem.

Hodinu po západu slunce přistálo na letové palubě Ptačí spřežení. Ze sedadla vyskočil Xanten. Seběhl po točitých schodech na hradby a odtud na náměstí u Hagedornova paláce.

Hagedorn, přivolaný svým druhem, vyšel a překvapeně zíral na Xantena. „Co tady děláte? Předpokládali jsme, že jste v bezpečí na severu s Kajícníky!“

„Kajícníci nejsou v bezpečí na severu,“ řekl Xanten. „Připojili se k nám. Bojujeme.“

Hagedornovi poklesla čelist. „Bojujete? Urození páni bojují s Meky?“

„Jak nejsilněji dokážeme.“

Hagedorn v úžasu potřásl hlavou. „Kajícníci také? Pochopil jsem, že měli v úmyslu utéct na sever.“

„Někteří to udělali, i A.G.Philidor. Mezi Kajícníky jsou také rozpory, jako tady. Většina jich je vzdálená jen na pár kroků. To samé Nomádi. Někteří vzali samohyby a uprchli. Zbytek zabíjí Meky s fanatickou vášní. Včera v noci to byla naše práce. Podpálili jsme čtyři skladiště, zničili kanystry na sirup, zabili asi stovku Meků a zničili tucet samohybů. Utrpěli jsme ztráty, které nás bolí, protože nás je málo a Meků plno. Proto jsem tu. Potřebujeme více mužů. Pojďte bojovat po našem boku!“

Hagedorn se otočil a zamířil na centrální náměstí. „Vyvolám lid z jejich Domů. Řekněte to každému.“

4

Ptáci si hořce stěžovali na svůj těžký úděl, když museli celou noc pracovat a přepravovat urozené pány, kteří vystřízlivěli vidinou hrozící zkázy hradu Hagedorn, zanechali všech pochybností a chtěli bojovat za svoje životy. Zavilí tradicionalisté stále odmítali slevit ze své důstojnosti, ale Xanten jim dal radostný příslib: „Zůstaňte tedy zde a můžete slídit po hradě jako spousta zlodějských krys. Můžete si

pohodlně užívat toho, že vás bráníme, budoucnost už pro vás mnoho nachystáno nemá.“

A ti, kteří ho slyšeli, znechuceně odkráčeli.

Xanten se obrátil k Hagedornovi. „A co vy? Jdete nebo zůstáváte?“

Hagedorn těžce vzdychl, téměř zasténal. „Čas hradu Hagedorn se nachýlil. Nezáleží na konečném výsledku. Půjdu s vámi.“

5

Situace se náhle změnila. Mekové, kteří okolo hradu Hagedorn utvořili volný kruh, neočekávali žádný odpor z krajiny a jen malý odpor z hradu. Kasárna a skladiště sirupu postavili jen pro své pohodlí a ne na obranu. Následkem toho se mohly skupiny nájezdníků přiblížit, způsobit škody a zmizet dřív, než mohly utrpět vážné ztráty ve vlastních řadách. Mekové, kteří se usadili podél Severního pohoří, byli napadáni téměř nepřetržitě, utrpěli velké ztráty a nakonec se stáhli. Kruh okolo hradu Hagedorn se protáhl do špičky. Pak, za dva dny, poté, co bylo zničeno dalších pět skladišť sirupu, Mekové ustoupili ještě dál. Opevňovacími pracemi před dvěma tunely, které vedly pod jižní stranou útesu, si vybudovali více méně udržitelnou obrannou pozici, ale teď se z obléhajících stali obléhaní, i když jejich samohyby stále vyvážely vytěžené kameny z útesu.

V takto chráněném prostoru Mekové soustředili zbývající zásoby sirupu, nástroje, zbraně, střelivo. Prostor za ochranným náspem byl osvětlen světlomety a střežen ozbrojenými Meky, takže jakýkoli čelní útok byl neproveditelný.

Na den zůstali útočníci ukryti v přilehlých ovocných sadech a rozebírali novou situaci. Pak se pokusili o novou taktiku. Postavili šest lehkých vozů, které naložili vaky naplněnými lehkým zápalným olejem, a k nim připevnili granát. Ke každému vozu připřáhli deset Ptáků a o půlnoci je vypustili do vzduchu. Na každém voze seděl jeden muž. Z velké výšky se pak Ptáci klouzavě snesli tmou nad

ležení Meků a shodili zápalné bomby. Místo se okamžitě zalilo plameny. Skladiště sirupu hořelo, samohyby, probuzené plameny, jezdily zběsile sem a tam , drtili Meky a sklady, narážely do sebe, přispívaly k hrůze, kterou působily plameny. Mekové, kteří přežili, hledali úkryt v tunelech. Některé světlomety zhasly a muži využili vzniklého zmatku a vtrhli na náspy. Po krátkém, krutém boji muži pobili všechny stráže a ovládli ústí tunelů, kde se skrýval zbytek armády Meků. Zdálo se, že vzpoura Meků je potlačena.

VIII.

1

Plameny uhasly. Lidští bojovníci – tři sta mužů z hradu, dvě stě Kajícníků a asi tři sta Nomádů – se shromáždili okolo vchodu do tunelu a během zbytku noci vymýšleli, jak naloží s uvězněnými Meky. Muži, jejichž ženy a děti byly ještě na hradě Hagedorn, se pro ně za úsvitu vrátili. S nimi při návratu přišla i skupina urozených pánů z hradu: mezi nimi Beaudry, O.Z.Garr, Isseth a Aure. Pozdravili své druhy, Hagedorna, Xantena, Claghorna a další, rázně, ale s jistým upjatým odstupem, který naznačoval ztrátu důstojnosti, kterou utrpěli ti, kteří bojovali s Meky jako se sobě rovnými.

„Co se bude dít dál?“ otázal se Beaudry Hagedorna. „Mekové jsou v pasti, ale nemůžete je odtud dostat ven. Pravděpodobně tam budou mít zásoby sirupu pro samohyby. Mohou tam přežít měsíce.“

O.Z.Garr, který hodnotil situaci z pohledu vojenského odborníka, předložil plán akce. „Sneste děla – nebo to nařiďte svým podřízeným – a přimontujte je na samohyby. Až ta havěť bude dostatečně vysláblá, vjedeme tam s děly a všechny je zničíme, kromě několika pro práci náhradě: dříve jsme jich měli čtyři sta, tak si s tím vystačíme.“

„Ha!“ zvolal Xanten. „Jsem velice potěšen, že vám mohu oznámit, že se toto nikdy nestane. Jestliže nějací Mekové přežijí, opraví kosmické lodě, naučí nás s nimi zacházet a my pak je a Venkovany dopravíme zpět do jejich rodných světů.“

„Jak si tedy podle vás máme uchovat naše životy?“ tázal se chladně O.Z.Garr.

„Máte přístroj na výrobu sirupu. Vybavte se váčky a pijte sirup.“

Garr zaklonil hlavu a chladně si prohlížel svůj nos. „To je váš hlas, jen váš, váš povýšený názor. Měli bychom také slyšet další. Hagedorne – vy jste byl kdysi urozeným pánem. Je toto také váš názor, že by civilizace měla odumřít?“

„Nemusí odumřít,“ řekl Hagedorn, „za předpokladu, že my všichni – vy stejně jako my – pro to budeme pracovat. Už nemůžeme mít dál otroky. O tom jsem teď přesvědčený.“

O.Z.Garr se otočil na podpatku a hrdě kráčel po cestě nahoru k hradu, za ním jeho nejkonzervativnější druhové. Pár jich poodstoupilo stranou, tlumeně mezi sebou hovořili a vrhali zlostné pohledy na Xantena a Hagedorna.

Náhle se z hradeb ozval výkřik: „Mekové! Obsazují hrad! Rojí se ze spodních pater! Útočí, zachraňte nás!“

Muži pod hradem zděšeně vzhlédli. Právě v tom okamžiku se hradní brána zabouchla.

„Jak je to možné?“ nechápal Hagedorn. „Přísahám, že všichni vběhli do tunelů!“

„To je jasné,“ řekl trpce Xanten. „Zatímco lámali kamení, vybudovali tunel do spodních pater!“

Hagedorn se rozběhl dopředu, jako kdyby chtěl útes dobýt sám, pak se zastavil. „Musíme je vyhnat. Není možné, aby drancovali náš hrad!“

„Bohužel,“ řekl Claghorn, „zdi nám brání v přístupu stejně dobře, jako bránily Mekům.“

„Můžeme vyslat nahoru oddíl v Ptačím voze! Jak se jednou spojíme, můžeme je dopadnout a vyhubit!“

Claghorn potřásl hlavou. „Oni mohou čekat na hradbách a vzletových palubách a sestřelit Ptáky, jakmile se přiblíží. I kdybychom získali pozici, došlo by k velkému krveprolití: jeden náš mrtvý za každého jejich. A jich je stále třikrát, čtyřikrát víc.“

Hagedorn zasténal. „Když si je představím, jak hýří mým majetkem, vykračují si v mých šatech, nasávají mé esence – dělá se mi zle!“

„Poslouchejte!“ řekl Claghorn. Z výšky byl slyšet chroptivý řev pánů, praskání rychlopalných děl. „Někdo alespoň brání hradby!“

Xanten přešel k nedaleké skupině Ptáků, kteří byli událostmi náhle pokořeni a naplněni respektem. „Vyneste mě nad hrad, mimo dosah brokovnic, ale tak, abych viděl, co Mekové dělají!“

„Buďte opatrný!“ zaskřehotal jeden z Ptáků. „Zlé věci se dějí na hradě.“

„Nevadí, vyneste mě nad hradby!“

Ptáci se s ním vznesli, zakroužili nad útesem a nad hradem, dostatečně daleko z dostřelu brokovnic Meků. Mezi děly, která ještě fungovala, stálo třicet mužů a žen. Mezi velkými Domy, Rotundou a palácem, všude tam, kde nešla uplatnit děla, se rojili Mekové.

Náměstí bylo poseto mrtvolami: páni, dámy a jejich děti – všichni ti, kteří zvolili zůstat na hradě Hagedorn.

U jednoho děla stál O.Z.Garr. Když spatřil Xantena, vydal ze sebe zuřivý, hysterický výkřik, otočil dělem a vystřelil. Ptáci zavřeštěli, pokusili se uhnout, ale střela dva zasáhla. Ptáci, vůz, Xanten padali ve změti dolů. Nějakým zázrakem zbylí čtyři Ptáci získali opět rovnováhu a sténajíce námahou se jim sto stop nad zemí podařilo zpomalit pád, zklidnili se, na okamžik zůstali nehybně na místě, pak klesli k zemi. Xanten se vypotácel ze změti. Muži přibíhali. „Jste v pořádku?“ volal Claghorn.

„V pořádku, ano. Ale také vyděšený.“ Xanten se zhluboka nadechl a odešel si sednout na skalní výčnělek.

„Co se tam nahoře děje?“ tázal se Claghorn.

„Všichni mrtví,“ odvětil Xanten, „všichni až na pár. Garr se zbláznil. Střílel po mně.“

„Podívejte! Mekové na hradbách!“ vykřikl A.L.Morgan.

„Tamhle!“ křičel někdo jiný. „Muži! Skáčou!…Ne, oni je shazují!“

Něco byli muži, něco Mekové, které strhli s sebou. Pomalu se snášeli do náruče smrti. Pak už nepadal nikdo. Hrad Hagedorn ovládli Mekové.

Xanten obhlédl celou siluetu, tak známou a zvláštní zároveň. „Nemohou doufat, že vydrží. Musíme jen zničit sluneční kolektory, aby nemohli vyrábět sirup.“

„Udělejme to hned," řekl Claghorn, „dřív než je to napadne a postaví hlídky k dělům! Ptáci!"

Odešel vydat rozkazy a čtyřicet Ptáků, každý svíral dva kameny velikosti lidské hlavy, zamávalo křídly, obletěli hrad a za chvíli se vrátili a hlásili, že sluneční kolektory jsou zničené.

Xanten prohlásil: „Jediné, co nám teď zbývá, je zajistit vchody do tunelů před náhlým výbuchem, který by odvedl naši pozornost. Pak jen trpělivost."

„Co Venkované ve stáji – a co Feiny?" zeptal se zoufale.

Xanten pomalu potřásl hlavou. „Kdo nebyl Kajícníkem dřív, musí se jím stát teď."

Claghorn zamručel: „Mohou přežít dva měsíce, ne víc."

Ale uběhly dva měsíce, tři měsíce a čtyři měsíce, pak se jednoho dne velká hradní brána otevřela a ven se vypotácel vyhublý Mek. Zasignalizoval: „Lidé, hladovíme. Nezničili jsme vaše poklady. Dejte nám život nebo zničíme všechno, než zemřeme."

Claghorn odpověděl: „Toto jsou naše podmínky. Dáme vám život. Vy musíte uklidit hrad, odstranit a spálit mrtvá těla. Musíte opravit kosmické lodě a naučit nás všechno, co o nich víte. My vás pak dopravíme na Etamin devět."

2

O pět let později cestovali Xanten a Glys Meadowsweetová s dětmi ze svého domova u řeky Sande na sever. Využili té příležitosti a navštívili hrad Hagedorn, kde nyní žily jen dva nebo tři tucty obyvatel, mezi nimi Hagedorn.

Zestárl, zdálo se Xantenovi. Vlasy měl bílé, jeho tvář, kdysi upřímná a srdečná, byla průsvitná, téměř vosková. Xanten nemohl rozpoznat, v jaké je náladě. Stáli ve stínu velkého ořechu, nad nimi se rýsoval hrad a skalní útes. „To je teď obrovské muzeum," řekl Hagedorn. „Já jsem správce a to také bude funkce všech Hagedornů, kteří přijdou po mně. Jsou tu ohromné poklady, které je třeba strážit a udržovat. Z hradu se už stala starožitnost. V Domech žijí duchové.

Často je vídávám, zvláště v noci o svátcích… Ach, to byly časy, že, Xantene?“

„Ano, skutečně,“ řekl Xanten. Pohladil své dvě děti po hlavách. „Přesto netoužím po tom vrátit se sem. Jsme teď lidé, v našem vlastním světě, tak jako nikdy předtím.“

Hagedorn lítostivě přisvědčil. Vzhlédl k ohromné stavbě, jako kdyby se na ni díval poprvé. „Lidé v budoucnosti – co si asi budou myslet o hradu Hagedorn? O pokladech, knihách, heroldských pláštích?“

„Budou přicházet, budou žasnout,“ odvětil Xanten. „Téměř tak jako já dnes.“

„K obdivování je toho tu hodně. Nepůjdete dál, Xantene? Stále jsou tam láhve s prvotřídní esencí.“

„Ne, děkuji,“ řekl Xanten, „příliš by to rozdmýchalo vzpomínky. Půjdeme svou cestou a myslím, že hned.“

Hagedorn smutně přikývl. „Dobře vám rozumím. Mě samotného také teď často pronásledují přeludy. Tak tedy sbohem a šťastnou cestu domů.“

„Děkujeme, Hagedorne, a sbohem.“

STANICE ABERCROMBIE

Myšlenka, která nese tuto povídku, je velmi rafinovaná a objevná, dokonce bych si troufl říci téměř geniální. Škoda jenom, že jsem ji neformuloval já sám. Nápad se totiž zrodil kdesi v nezměrných prostorách intelektu Damona Knighta. Tu povídku jsem napsal takto: V době, kdy Damon Knight vydával časopis Mimosvět (World's Beyond), prodal jsem mu dvě povídky, Nový rozkvět a Tajemství. V jednom běžném rozhovoru mi načrtl myšlenku, na které je založena Stanice Abercrombie, a prakticky si u mě tuto povídku objednal.

Dal jsem jí příslušný slovní háv, ale právě když jsem přičinil poslední tečku, Mimo-svět zanikl a já jsem povídku udal jinde. S Damonemjsem se pak sešel až za rok či za dva, a to už na celou transakci zapomněl. Složil mi velkorysou, i když trochu melancholickou poklonu, týkající se námětu povídky. „Je to zvláštní," řekl, „ale měl jsem kdysi podobný nápad, ovšem nikdy jsem se nedostal k tomu, abych to hodil na papír."

Tak jsem se ho nakonec zeptal: „Damone, ty se nepamatuješ, žes mi ten námět tehdy přihrál a objednal si u mě povídku pro Mimosvět?"

Damon byl (a je dosud) příliš zdvořilý člověk, aby mi odporoval, a tak využívám této příležitosti k tomu, abych ocenil jeho zásluhu na povídce, která následuje. Ještě jedna zajímavá poznámka o mém spojení s Mimosvětem, která se týká Tajemství, druhé povídky, kterou jsem Damonovi prodal. Když Mimosvět zanikl, odnesl s sebou do zapomnění tuto dosud nepublikovanou povídku, která pak záhadně zmizela a už ji nikdo nikdy nespatřil. Asi o pět let později jsem ji napsal znovu, se stejným názvem. A Tajemství se znovu vypařilo, někdy poté, co opustilo redakční místnost Scotta Mereditha, ale ještě předtím, než se dostalo na trh. Hledal jsem průklepy obou verzí všude možně – obě beze stopy zmizely. Mohu pouze předpokládat, že jsem se v té povídce dotkl nějaké základní elementární pravdy, nějakého tajemství v nejpravějším smyslu slova, a že některá z Vyšších sil pokládala za nutné potlačit tuto nebezpečnou informaci, než se dostane do oběhu. O třetí verzi se pokoušet nebudu. Cením si svého života a zdravého rozumu, a stačí mi naznačit.

Stanice Abercrombie

1

Vrátný byl robustní nesmlouvavý muž s odpudivou koňskou tváří a pletí podobnou zkorodovanému zinku. Dvě dívky se ho koketně vyptávaly.

Jean postřehla, jak vyhýbavě zamručel. „Počkejte tady, já vám nic říct nemůžu.“

Pokynul elegantně oblečené blondýnce, která seděla vedle Jean. Dívka vstala a vrátný odsunul dveře. Prošla rychle dovnitř a dveře se za ní zavřely.

Nejistě postoupila o pár kroků a zastavila se.

Na staromódním koženém gauči nehybně seděl muž a pozoroval ji přivřenýma očima.

První její dojem byl, že se tu nemá čeho bát. Muž byl mladý – tak dvacet čtyři nebo dvacet pět let. Zařadila ho do průměru – nebyl ani velký, ani malý, ani tlustý, ani hubený. Vlasy neurčité barvy, obvyklé rysy, nevtíravé, všední oblečení.

Pohnul se a o trochu víc otevřel oči. Blondýnku krátce zamrazilo. Možná se mýlí.

„Kolik je vám let?“

„Je mi… dvacet.“

„Svlékněte se.“

Hleděla na něj bez hnutí, na rukou sevřených na kabelce vystoupily bílé klouby. Náhlý záblesk intuice; krátce se nadechla. Poslechni ho, oddej se mu, bude tvým pánem po celý tvůj život.

„Ne… ne, nemohu.“

Rychle se otočila a sáhla po dveřích. Bez pohnutí v hlase řekl: „Stejně jste moc stará.“

Dveře se prudce odsunuly a ona prošla předpokojem rychle a bez ohlížení.

Někdo se jí dotkl rukou. Zastavila se a pohlédla do růžové a slonovinové tváře v černém rámci. Do mladé inteligentní vnímavé tváře s černýma očima, nádhernou čistou pletí a nenalíčenými ústy.

Jean se zeptala: „O co jde? Co je to za práci?“

Blondýnka řekla sevřeným hlasem: „Nevím. Nestačila jsem se to dovědět. Není to nic pěkného.“ Otočila se a vyšla ze dveří.

Jean zapadla do křesla a zamyšleně našpulila pusu. Po minutě vyšla zevnitř jiná dívka, nosní dírky široce rozevřené, a bez ohlížení prošla ven.

Jean se pousmála. Měla široká, panovačná i poddajná ústa s malými bílými, velmi ostrými zuby.

Vrátný jí pokynul. Vyskočila na nohy a vešla dovnitř.

Nehybný muž kouřil. Stříbřitý oblak se zvedal nad jeho tvář, rozplýval se ve vzduchu nad hlavou. Jean si pomyslela: *V jeho naprosté nehybnosti je něco divného. Je příliš ztuhlý, příliš sevřený.*

Vyčkávala s rukama za zády a bedlivě ho pozorovala.

„Kolik je vám let?“

Této otázce se obvykle moudře vyhnula. Naklonila hlavu k rameni a usmála se tak, alby vypadala nezávisle a bezstarostně.

„Kolik byste řekl?“

„Šestnáct nebo sedmnáct.“

„Přibližně.“

Kývl hlavou. „Přibližně. Jak se jmenujete?“

„Jean Parlierová.“

„U koho žijete?“

„U nikoho. Jsem sama.“

„Otec? Matka?“

„Umřeli.“

„Prarodiče? Poručník?“

„Jsem sama.“

Pokývl. „Nemáte kvůli tomu potíže se zákonem?“

Obezřetně ho pozorovala. „Ne.“

Lehce pohnul hlavou a stoupající proužek dýmu se zavlnil.

„Svlékněte se.“

„Proč?“

„Tak se rychle pozná, jaké máte předpoklady.“

„Asi ano. Svým způsobem to je… Tělesné nebo morální?“

Neodpověděl, díval se na ni nezúčastněně a šedé pramínky dýmu stoupaly kolem jeho tváře.

Pokrčila rameny, rukama si sáhla na boky, na krk, k pasu, na záda, na nohy – a byla bez šatů.

Vložil cigaretu do úst, potáhl, zpříma se posadil, zamáčkl špačka, vstal a kráčel zvolna k ní.

Chce mne vystrašit, pomyslela si a v duchu se usmála. Může to zkusit.

Kousek od ní se zastavil a pohlédl jí do očí. „Opravdu chcete milión dolarů?“

„Proto jsem tady.“

„To berete naši reklamu tak doslova?“

„A jak bych ji měla brát?“

„Mohla byste ji pochopit jako – přirovnání, nadsázku.“

Ušklíbla se a objevily se její ostré bílé zuby. „Nevím, co tím chcete říct. V každém případě jsem teď tady. A jestli šlo jen o to, abyste mne viděl nahou, půjdu.“

Jeho výraz se nezměnil. Je zvláštní, že při pohybu tělem, při otočení hlavy jsou jeho oči stále nehybné, myslela si Jean. Řekl, jako by ji neslyšel: „Mnoho dívek se nepřihlásilo.“

„To mne nezajímá. Já chci milión dolarů. O co jde? O vydírání? Mám se za někoho vydávat?“

Jejích otázek si nevšímal. „Co byste dělala s miliónem, kdybyste ho měla?“

„Nevím… O to se budu starat, až ho dostanu. Už jste si ověřil mé předpoklady? Je mi zima.“

Rychle se otočil, šel ke gauči a posadil se. Vklouzla do šatů, přešla pokoj a nejistě si sedla proti němu.

Suše poznamenal: „Vaše předpoklady jsou až příliš dobré!“

„Proč?“

„To není důležité.“

Jean naklonila hlavu, zasmála se. Vypadala jako zdravá, velice hezká středoškolačka, která by se trochu potřebovala opálit. „Tak jak si mohu vydělat milión dolarů?“

„Vezmete si bohatého mladíka, který trpí – nazvěme to nevyléčitelnou chorobou. Až umře, jeho majetek vám bude patřit. Prodáte mi ho za milión dolarů.“

„Logicky má tedy větší hodnotu než milión.“

Pochopil nevyslovenou otázku. „Je v tom něco k miliardě.“

„Co má za nemoc? Mohla bych se nakazit.“

„Já se postarám o konec nemoci. Nechytnete nic, pokud nebudete do ničeho strkat nos.“

„Ach tak, rozumím – řekněte mi o něm víc. Je hezký? Velký? Silný? Co když mi ho bude líto, až umře?“

„Je mu osmnáct. Zabývá se hlavně sběratelstvím.“ Výsměšně dodal: „A má rád zoologii. Je pozoruhodný zoolog. Jmenuje se Earl Abercrombie. Patří mu – ukázal vzhůru – stanice Abercrombie.“

Jean zůstala koukat, potom se chabě zasmála. „To je těžká cesta k miliónu… Earl Abercrombie…“

„Bojíte se?“

„Pokud jsem vzhůru, tak ne. Ale mívám noční můry.“

„Rozhodněte se sama.“

Pohlédla skromně na své ruce složené v klíně. „Milión není velká část miliardy.“

V jeho pohledu se zračila téměř pochvala. „Ne, není.“

Vstala, útlá jako tanečnice. „Vy jen podepíšete šek. Já si ho musím vzít a jít s ním do postele.“

„Na stanici Abercrombie nemají postele.“

„Možná ho nebudu zajímat, když žije na Abercrombie.“

„Earl je jiný,“ řekl muž. „Earl má rád pozemské dívky.“

„Uvědomte si, že až umře, budete se muset spokojit s tím, co vám dám. Možná se stane správcem jmění nějaký úředník.“

„Nestane. Občanský zákoník na Abercrombie dává vlastnická práva komukoli nad šestnáct let. Earlovi je osmnáct. Je bezvýhradným vládcem stanice a je vázán jen několika zanedbatelnými omezeními. Postarám se, aby bylo vše v pořádku.“ Šel ke dveřím a otevřel. „Hammonde.“

Muž s dlouhou tváří přišel beze slova.

„Už jsem si vybral. Pošli ostatní domů.“

Zavřel dveře a otočil se k Jean. „Chtěl bych, abyste se mnou povečeřela.“

„Nejsem na to oblečena.“

„Pošlu sem krejčího. Pokuste se být za hodinu hotová.“

Vyšel z pokoje. Dveře zaklaply. Jean se protáhla, pohodila hlavou dozadu a zasmála se nehlučným triumfálním smíchem. Zdvihla ruce nad hlavu, nakročila si, přes celý koberec udělala hvězdu a u okna dopadla na nohy.

Poklekla, opřela si hlavu o ruce a dívala se na Metropolis. Padal soumrak. Ohromné šedozlaté nebe naplňovalo tři čtvrtiny obzoru. Tři sta metrů pod ní byla změť šedavých, fialových a černých staveb, bledé ulice plné proudících zlatých zrnek. Podle naváděcích věží tiše klouzalo letadlo mířící doprava k horským předměstím. Normální unavení lidé se vrací do svých normálních vlídných domovů. Co by si pomysleli, kdyby věděli, že ona, Jean Parlierová, je pozoruje? Co by napadlo třeba pilota zářícího letounu se světle zelenými světly?… Představila si ho: podsaditý chlapík, čelo zbrázděné starostmi. Pospíchá domů k ženě, bude se chlubit a stěžovat si a ona mu bude s účastí naslouchat. Když si Jean představila takový typ ženy, vybavily se jí spíše krávy ve stádu dobytka. Přitom k nim necítila žádnou zášť. Který muž by si mohl podrobit ji? Kde byl muž, který by byl dost

divoký, silný a skvělý…? Ušklíbla se, když pomyslela na svou novou práci. Žena Earla Abercrombieho. Vzhlédla k nebi. Hvězdy ještě nevyšly a světla stanice Abercrombie nebylo vidět. Milión dolarů, to je skvělé!

„Co uděláte s miliónem dolarů?“ otázal se její nový zaměstnavatel. Když se k té představě vrátila, byla jí najednou nepříjemná jako knedlík v krku.

Jaký to bude pocit? Jak bude… Její mysl ucouvla před touto představou, stáhla se nervózně do sebe, jako by šlo o něco, čeho je lépe se nedotýkat. „Blbost,“ řekla Jean. „O to se budu starat, až ty prachy dostanu… Milión dolarů. Vlastně to není velký díl miliardy. Dva milióny by byly lepší.“ Sledovala pohledem útlý červený letoun padající ostrou zatáčkou střemhlav na letiště: blýskavý Marshallův Lovec měsíce, nový typ. Něco takového by chtěla. Jedna z věcí, které by si koupila nejdříve.

Dveře se odsunuly. Vrátný Hammond krátce nahlédl dovnitř. Pak vkročil krejčí, křehký malý blondýn s velkýma žlutozelenýma očima, a postrkoval před sebou vozík se svými potřebami. Dveře se zavřely.

Jean se odvrátila od okna. Na smaltované jmenovce bylo napsáno jméno – krejčí se jménoval André. Požádal o více světla a hned začal Jean obcházet a prohlížet si ji od hlavy k patě.

„Tak, tak,“ mumlal a žmoulal si přitom rty. „Tak, tak… a co by si dáma přála?“

„Nějaké večerní šaty.“

Pokývl. „Pan Fotheringay se zmínil o slavnostním večerním oblečení.“

Tak takhle se jmenoval – Fotheringay. André rozsvítil obrazovku. „Prohlédněte si prosím několik mých modelů, snad se vám bude některý z nich líbit.“

Na obrazovce se objevily manekýnky. Předstoupily, usmály se, odešly.

„Něco takového,“ řekla Jean.

André udělal pochvalné gesto a luskl prsty. „Slečna má dobrý vkus. A nyní se na to podíváme… jestli mohu slečně pomoci…“

Obratně rozepnul její šaty a odložil je na pohovku.

„Nejdříve se osvěžíme.“ Vybral ze svého vybavení jakousi lahvičku a útlým palcem a ukazováčkem si přidržel Jeanino zápěstí. Nastříkal její paže chladnou mlhou, pak teplým vonným vzduchem. Kůže se jí napjala – čerstvá, plná síly.

André si poklepal na bradu: „Teď se podíváme na podklad.“

Stála s přivřenýma očima, zatímco krejčí kolem ní pobíhal, přibližoval se a odstupoval, mumlal jakési poznámky a dělal jen sobě srozumitelná gesta.

Nasprejoval na ni šedozelenou síťovinu a vlákna urovnal. Pomocí ohebné a pružné rourky pak vykouzlil černozelené hedvábí. Odložil tajemný nástroj mezi ostatní a dál se věnoval tkanině: přehýbal ji, rovnal a spínal.

Pak nastříkal Jean slonovinově bílým sprayem. Přiskočil k ní a látku na ní skládal, tvaroval, spínal a napínal, řasil – a šaty spadaly ve vlnivých proudech z jejích ramen až k široké šustivé sukni.

„A teď rukavice.“ Pokryl jí paže teplou černozelenou kaší, která ztuhla ve třpytivou fialovou tkaninu. Rukavice zručně vystřihl tak, že odhalil hřbety jejích rukou.

„Střevíce.“ Černý satén se smaragdově zeleným leskem.

„Teď šperky.“ Do pravého ucha jí zavěsil rudou náušnici, na pravou ruku navlékl přírodní rubín.

„Trošičku parfému. Podívejte – pravý Levailleur.“ Postříkl ji vůní připomínající květiny střední Asie. „A slečna je hotova. Snad mohu říci, že“ – okázale se uklonil – „vypadá nepřekonatelně.“

Po krátké manipulaci se svým vozíkem rozvinul vzhůru zrcadlo.

Jean studovala svůj vzhled. Živá najáda. Kdyby získala ten milión dolarů – dva milióny by byly lepší – angažovala by Andrého natrvalo.

André stále mumlal komplimenty. „ – půvab sám. Kouzelná. Ohromující. Všechny oči…“

Dveře se otevřely. Fotheringay vkročil do pokoje. André se uklonil a sevřel ruce před sebou.

Fotheringay pohlédl na Jean. „Jste hotova. Dobře. Pojďte se mnou.“

Jean si pomyslela: Mohli bychom to dojednat hned. „Kam?“

Trochu se zamračil a ustoupil Andrému, který strkal svůj vozík ven.

Jean řekla: „Přišla jsem sem ze svobodné vůle. Z vlastního rozhodnutí jsem vstoupila do tohoto pokoje. V obou případech jsem věděla, kam jdu. Teď říkáte: ‚Pojďte se mnou.‘ Nejdřív chci vědět kam. Pak se rozhodnu, jestli půjdu nebo ne.“

„Vy o ten milión dolarů tak moc nestojíte.“

„Dva milióny. Chci je do té míry, abych si mohla dovolit strávit odpoledne výzkumem… Ale – jestli je nezískám dnes, získám je zítra. Nebo příští týden. Nějak se k nim dostanu, k tomu jsem se rozhodla už dávno. Takže?“ Graciézně se uklonila.

Panenky v očích se mu zúžily. Nezměněným hlasem řekl: „Výborně. Dva milióny. Půjdeme povečeřet na střechu a tam dostanete instrukce.“

2

Vznášeli se pod kupolí v zelenavé plastické bublině. Pod nimi se rozprostírala komerční kreace mimozemské krajiny: šedý trávník, pokroucené červené a zelené stromy vrhající dramatické černé stíny, rybník fluorescentní zelené tekutiny, záhony exotických květů a hub.

Bublina se vznášela zlehka a jakoby náhodně. Byla vysoko pod téměř neviditelnou klenbou, pak při zemi pod listovím stromů. Ve středu stolu se objevovaly jednotlivé chody spolu s chladným vínem a ledovými koktejly.

Je to nádherné a marnotratné, říkala si Jean. Ale proč na ni Fotheringay vynakládal peníze? Možná měl romantické představy… Zahrávala si s touto myšlenkou, skrytě ho pozorovala… Nápadu chyběla přesvědčivost. Nepokoušel se ji omámit svým kouzlem ani ji neohromoval zdůrazňovanou mužností. Ačkoliv ji to popuzovalo, musela připustit, že se k ní chová lhostejně.

Jean stiskla rty. Vyvádělo ji to z míry. Pokusila se o lehký úsměv, postranní pohled zpod sklopených řas.

„Šetřte si to," řekl Fotheringay. „To všechno budete potřebovat, až se dostanete na Abercrombie."

Jean se vrátila ke své večeři. Po minutě tiše pronesla: „Byla jsem – zvědavá."

„Tak teď to víte."

Jean ho chtěla vyprovokovat, donutit ho, aby se projevil: „Vím co?"

„To, nač jste byla zvědavá."

„Hmmm… Muži jsou většinou stejní. Mají všichni stejný knoflík. Zmáčkneš ho – a všichni vyskočí stejným směrem."

Fotheringay se zamračil, pohlédl na ni přimhouřenýma očima. „Asi přece jen nejste tak chytrá."

Jean se začala cítit stísněně. Nevěděla proč, ale tento rozhovor byl pro ni velice důležitý. Jako by její přežití záviselo na důvěře ve vlastní inteligenci a pohotovost. „Co tím myslíte?"

„Napadá vás totéž, co většinu hezkých dívek," řekl se stopou posměchu. „Myslel jsem, že jste chytřejší."

Jean se zamračila. Ve svém životě neměla mnoho příležitostí k abstraktním úvahám. „Nikdy jsem nezažila, že by to fungovalo jinak. Ale jsem ochotna připustit, že jsou výjimky… Je to taková hra. Nikdy jsem v ní neprohrála. Pokud si něco namlouvám, zatím se to neprojevilo."

Fotheringay se vrátil ke smířlivějšímu tónu: „Máte štěstí."

Jean se protáhla a usmála se, jako by měla své tajemství. „Můžete tomu říkat štěstí…"

„Štěstí vám s Earlem Abercrombiem moc nepomůže.

„To vy používáte slovo štěstí. Podle mne je to spíš – no, talent."

„Budete muset použít i mozek." Zaváhal a dodal: „Earl si totiž libuje – v podivných věcech."

Jean na něj hleděla a mračila se.

Řekl chladně: „Teď se rozhodujete, jak se zeptat: ‚Co je divné na mně?'"

Jean odsekla: „Nepotřebuji, abyste vy mně říkal, co je na mně divné. Vím to sama."

Fotheringay neodpověděl.

„Jsem úplně nezávislá," řekla Jean. „V celém vesmíru není lidská duše, za kterou bych dala zlámanou grešli. Dělám si, co mne napadne." Pozorně se na něj dívala. Lhostejně přikývl. Jean potlačila svůj vztek. Pohodlně se opřela a pozorovala ho tak, jako by byl vystaven za sklem… Zvláštní mladík. Usmál se vůbec někdy? Pomyslela na vlákna kapelanů, kteří se podle obecného přesvědčení přichycovali k lidské páteři a ovládali inteligenci napadeného. Fotheringayův zvláštní chlad by mohl naznačovat jejich přítomnost… Kapelan nemůže pohybovat současně oběma rukama. Fotheringay má v jedné ruce nůž, ve druhé vidličku a manipuluje oběma rukama najednou. Takže to není správná teorie.

Poznamenal s klidem: „Také jsem pozoroval vaše ruce."

Jean pohodila hlavou a zasmála se zdravým mladým smíchem. Fotheringay ji sledoval, aniž by bylo možné z jeho výrazu cokoli přečíst.

„Vlastně byste se o mně chtěl něco dovědět, ale nechcete si zadat tím, že byste se mě na to zeptal."

„Narodila jste se v Angel City v Codironu," řekl Fotheringay. „Vaše matka vás opustila v jedné hospodě. Až do deseti let se o vás staral hráč Joe Parlier. Pak jste zabila jeho a tři další muže a odplula na nákladní lodi Bucyrus. Vzali vás do útulku pro opuštěné děti v Paie na Bella's Pride. Utekla jste a vychovatele našli mrtvého… Mám pokračovat? Ještě zbývá pět dalších let."

Jean srkala víno, nikterak na rozpacích. „Pracujete rychle… Ale nemluvíte pravdu. Řekl jste: ‚Zbývá pět dalších let. Mám pokračovat?', jako byste mohl ještě něco říct. Nevíte nic o dalších pěti letech."

Fotheringayova tvář se nepohnula. Mluvil dál, jako by Jean nic neřekla: „Teď pozorně poslouchejte, abyste věděla, co vás čeká."

„Prosím. Jsem celá napjatá." Pohodlně se opřela. To je dobrá strategie – ignorovat nevítanou situaci, jako by se nic nepřihodilo. Aby to člověk zvládl, musí mít určitou povahu. Suchar Fotheringay to provedl přímo skvěle.

„Dnes se zde setkáme s panem Webbardem, vrchním správcem stanice Abercrombie. Náhodou mám na něj určitý vliv. Vezme vás s sebou nahoru a udělá z vás pokojskou v soukromých pokojích."

Jean nakrčila nos. „Pokojskou? Proč tam nemohu být platícím hostem?"

„To by nebylo přirozené. Děvče jako vy by letělo na Capricorn nebo Verge. Earl Abercrombie je krajně podezřívavý. Určitě by se vám raději vyhnul. Jeho matka, stará paní Klára, ho bedlivě hlídá. Neustále mu vštěpuje do hlavy, že všechny dívky na Abercrombie chtějí jeho peníze. Jako pokojská budete mít příležitost se s ním setkávat v soukromí. Zřídka opouští svou studovnu, je pohlcen svými sbírkami."

„Proboha," vydechla Jean. „A co sbírá?"

„Cokoliv, nač si vzpomenete," řekl Fotheringay a pohnul koutky úst tak, že se téměř usmál. „Vím ale od Webbarda, že je dost romantický a že už prožil s dívkami na stanici nějaké milostné románky."

Jean se povýšeně ušklíbla. Fotheringay ji nezúčastněně pozoroval.

„A kdy – začnu?"

„Webbard letí zítra nahoru nákladním raketoplánem. Poletíte s ním."

Tiše zazněl bzučák. Fotheringay stiskl tlačítko. „Ano?"

„Čeká na vás pan Webbard, pane."

Fotheringay řídil bublinu k přistávací ploše. Webbard už tam čekal – nejtlustší muž, jakého kdy Jean viděla.

Vizitka na dveřích oznamovala: Richard Mycroft, právní zástupce. Kdysi dávno řekl někdo v blízkosti Jean, že Richard Mycroft je dobrý právník.

Sekretářka byla snědá, asi pětatřicetiletá žena s přímýma pronikavýma očima. „Jste objednána?"

„Ne," řekla Jean. „Hodně to spěchá."

Sekretářka trochu zaváhala, pak se sklonila nad mikrofonem.

„Je tu nějaká slečna – Jean Parlierová – a chtěla by s vámi hovořit. Nová záležitost.“

„Ať jde dál.“

Sekretářka ukázala na dveře. „Můžete jít dál,“ řekla úsečně.

Nelíbím se jí, napadlo Jean. Protože jsem taková, jaká ona byla a jaká by zase chtěla být.

Mycroft byl urostlý muž s příjemnou tváří. Jean se proti němu vnitřně obrnila. Pokud se ti někdo líbí a ví to, cítí se povinen radit a zasahovat. Nechtěla radu ani pomoc. Chtěla dva milióny dolarů.

„Tak, slečno,“ řekl Mycroft. „Co pro vás mohu udělat?“

Jedná se mnou jako s děckem, pomyslela si Jean. Asi mu připadám jako dítě. Řekla: „Potřebuji pár informací. Nevím, kolik se u vás platí. Mohu vám zaplatit sto dolarů. Až cena dosáhne sta dolarů, řekněte a já odejdu.“

„Za sto dolarů je informací spousta,“ odpověděl Mycroft. „Jsou levné.“

„U právníka ne.“

Mycroft přešel k věci. „Jaké máte problémy?“

„Platí zde naprostá diskrétnost?“

„Zajisté.“ Mycroftův úsměv ztuhl ve zdvořilou masku.

„Nejde o nic nezákonného – pokud mne se týče – ale nechtěla bych, abyste cokoli naznačil lidem, kteří by mohli mít na věci zájem.“

Mycroft se vzpřímil za svým stolem. „Právník musí respektovat důvěru svého klienta.“

„Dobře… Jde o tohle.“ Vyprávěla mu o Fotheringayovi, o stanici Abercrombie a Earlu Abercrombiem. Řekla, že Earl Abercrombie trpí nevyléčitelnou chorobou. Nezmínila se, proč je o tom Fotheringay přesvědčen. Byla to věc, kterou si raději do mysli nevpouštěla. Fotheringay si ji najal. Oznámil jí, co má dělat a že Earl Abercrombie je nemocen. To vše bylo pro ni dobré. Kdyby se příliš vyptávala, mohla by zjistit, že je to příliš špinavá záležitost i pro její žaludek a Fotheringay by si našel méně zvědavé děvče… Vyhnula se pravé podstatě Earlovy nemoci. Vlastně sama nic nevěděla. Nechtěla vědět.

Mycroft pozorně a beze slova naslouchal.

„Potřebuji vědět," řekla Jean, „jestli na Abercrombie manželka skutečně zdědí majetek svého muže. Nechci se dostat do nesnází pro nic za nic. Earlovi ještě není jednadvacet. Napadlo mne, že pro případ jeho smrti by bylo nejlepší – no, vědět, jak se věci mají."

Chviličku se Mycroft vůbec nepohnul. Seděl a bez pohnutí se na ni díval. Pak si nacpal dýmku.

„Jean," řekl. „Dám vám radu. Je zadarmo. Nic za to nechci."

„Tím se neobtěžujte," odpověděla. „Nepotřebuji radu, která se dává zadarmo. Potřebuji takovou, za kterou se platí."

Mycroft zvedl obočí. „Vy jste pozoruhodně chytré dítě."

„Naučila jsem se… Když chcete, říkejte mi dítě."

„Co budete dělat s miliónem dolarů? Nebo, pokud dobře rozumím, to mají být dva milióny?"

Jean zůstala koukat. Odpověď byla přece jasná… nebo nebyla? Když se pokoušela odpovědět, nic ji nenapadlo.

„No," řekla neurčitě, „chtěla bych letadlo, pěkné šaty a možná… V mysli se jí náhle objevil obraz, kde byla obklopena přáteli. Byli tam příjemní lidé, takoví jako pan Mycroft.

„Kdybych byl psycholog a ne právník," odpověděl Mycroft, „řekl bych, že potřebujete spíš mámu a tátu než dva milióny dolarů."

Jean se rozčílila. „Ne, ne! Vůbec je nepotřebuji. Jsou mrtví." Pro ni byli mrtví. Umřeli, když ji nechali na hracím stole Joea Parliera v Aztécké krčmě.

Rozhořčeně pokračovala: „Pane Mycrofte, já vím, že to myslíte dobře, ale odpovězte mi na to, na co jsem se ptala."

„Budu muset," řekl Mycroft, „protože pokud vám neodpovím já, udělá to někdo jiný. Vlastnictví na Abercrombie, pokud se nemýlím, podléhá jejich vlastnímu občanskému zákoníku… Podívejme se na to…" Otočil se na židli a mačkal tlačítka na psacím stole.

Na obrazovce se objevil rejstřík Ústřední právnické knihovny. Mycroft dále vybíral cestu k žádané informaci. Za několik vteřin se k ní dostal. „Osoba nabývá vlastnických práv v šestnácti letech. Vdovy dědí minimálně padesát procent pozůstalosti, pokud není výslovně stanoveno jinak v poslední vůli."

„Děkuji," řekla Jean. Vyskočila na nohy. „To jsem si potřebovala ověřit."

Mycroft se zeptal: „Kdy odlétáte?"

„Dnes odpoledne."

„Je asi zbytečné vám říkat, že váš plán není příliš – morální."

„Pane Mycrofte, jste strašně hodný. Ale já nemám žádnou morálku."

Pokývl hlavou, pokrčil rameny a zabafal z dýmky: „Jste si tím jistá?"

„No – samozřejmě." Jean se na chvíli zamyslela. „Myslím si to. Mám vám to vysvětlit?"

„Ne. Chtěl jsem se zeptat na něco jiného. Jste si jistá, že víte, co chcete od života?"

„Jistě. Hodně peněz."

Mycroft se kysele usmál. „To není moc dobrá odpověď. A co si koupíte za své peníze?"

Jean pocítila, jak v ní stoupá nesmyslný vztek. „Ach – mnoho věcí." Vstala. „Co jsem vám dlužná, pane Mycrofte?"

„Deset dolarů. Dejte je Ruth."

„Děkuji vám, pane Mycrofte." Zpříma odkráčela z jeho kanceláře.

Když scházela chodbou dolů, s překvapením zjistila, že byla na sebe stejně rozzlobená jako na pana Mycrofta. Neměl právo mluvit tak, aby musela pochybovat sama o sobě. Nebylo by to tak zlé, kdyby trochu nepochybovala už předtím.

Ale to všechno je nesmysl. Dva milióny dolarů jsou dva milióny dolarů. Až bude bohatá, zastaví se u pana Mycrofta. Zeptá se ho, jestli si opravdu nemyslí, že to stálo za trochu nemorálnosti.

A dnes – vzhůru na Abercrombie. Najednou pocítila vzrušení.

3

Pilot nákladního raketoplánu letícího na Abercrombie tvrdil se vší rozhodností: „Určitě děláte chybu. To není nic pro takové pěkné mladé děvče."

Byl to podsaditý třicátník s mnoha zkušenostmi a důvěrou v sebe sama. Na hlavě mu už řídly světlé vlasy, hluboké rýhy kolem úst mu dávaly trochu cynický výraz. Webbard, vrchní správce na Abercrombie, se usídlil na zádi ve zvláštním úložném prostoru. Obvykle užívané bezpečnostní pásy by nedokázaly ochránit jeho korpulentní tělo. Proto byl až po bradu ponořen do nádoby s emulzí stejné měrné váhy jako on sám.

Nebylo tam žádné oddělení pro pasažéry a Jean vklouzla na sedadlo vedle pilota. Měla na sobě skromné bílé šaty, bílý klobouček a šedočerně pruhovaný kabátek.

Pilot neřekl na adresu stanice Abercrombie dobré slovo. „Tomu říkám ostuda: chtít po takovém dítěti jako vy, aby jim sloužilo… Proč si nevezmou někoho jako oni sami? Určitě by byla větší spokojenost na obou stranách."

Jean na to odpověděla se vší nevinností: „Jedu tam jen na krátký čas."

„To si jenom myslíte. I vás to chytne. Za rok budete stejná jako oni. Člověku se tam dělá špatně i ze vzduchu, je sytý a sladký jako olivový olej. Pokud nemusím, vůbec tam nevystupuji."

„Myslíte, že tam budu – bezpečná?" Pozdvihla řasy a rozmarně na něj ze strany pohlédla.

Olízl si rty a zavrtěl sebou: „Budete docela bezpečná," zabručel. „Přinejmenším před těmi, kteří tam už nějakou dobu žijí. Možná se budete muset vyhnout těm, kteří právě přišli ze Země … Ale po krátkém čase se jejich pohled změní a oni nezavadí okem o nejhezčí pozemské děvče."

„Hmm." Jean sevřela rty. Earl Abercrombie se na stanici narodil.

„Ale na to jsem zrovna nemyslel," řekl pilot. Pomyslel si, jak je těžké mluvit na rovinu s takovým nezkušeným mládětem. „Chtěl jsem tím říct, že v tamní atmosféře snadno odhodíte zábrany. Hodně brzy budete vypadat jako oni – a nikdy už nebudete chtít

Abercrombie opustit. Někteří už odletět nemohou – i kdyby se chtěli vrátit na Zem, nemohli by tam už žít.“

„To se mně nestane. Mně rozhodně ne.“

„Každého to chytne,“ řekl pilot s jistotou. „Podívejte, děvče – znám to. Létám na všechny stanice a viděl jsem, jak se na nich žije. Všechny mají své zvláštnosti a každý se jim časem přizpůsobí. Podléhají tomu všichni.“ Rozpačitě se usmál. „Možná proto jsem i já takový cvok… Třeba Madeira. Teplouši v hedvábí a krajkách.“ Prsty naznačil afektované cupitání. „To je Madeira. V tom se ještě nevyznáte… Ale vezměte si Balchester Aerie, Merlin Dell nebo Starhome…“

„Pokud vím, jsou to normální rekreační místa.“

Pilot neochotně připustil, že z dvaadvaceti rekreačních satelitů se dobrá polovina podobá pobřeží Miami Beach. Ale ty ostatní – Pane Bože! Obrátil oči vzhůru. „A Abercrombie je nejhorší.“

V kabině bylo ticho. Země se podobala obrovskému zelenomodrobíločernému míči nad Jeaniným ramenem. Slunce se hrozivě propalovalo prostorem pod nimi. Vpředu zářily hvězdy – a shluk blikajících modrých a červených světel.

„To je Abercrombie?“

„Ne, to je Masonic Temple. Abercrombie je dál.“ Nesměle na ni koutkem oka pohlédl. „Podívejte, slečno, nemyslete si, že jsem drzý. Nebo si to myslete. Ale jestli opravdu potřebujete práci – proč se se mnou nevrátíte na Zem? Mám na Long Beach docela pěkný bar – není to nic převratného – ale je to přímo na pláži a pro vás určitě lepší než práce pro bandu bláznivých zhýralců.“

Jean řekla nepřítomně: „Ne, děkuji.“ Pilot sklopil bradu na prsa, lokty přitáhl k tělu a celý se zachmuřil.

Uběhla hodina. Zezadu se ozval rachot a ve stěně se odsunul malý panel. Ve vzniklém okénku se objevila Webbardova tučná tvář. Raketoplán dosáhl nulového bodu, vliv gravitace ustal. „Jak dlouho ještě poletíme?“

„Už jsme skoro u cíle. Ještě tak asi půl hodiny a přistaneme na místě.“

Webbard něco zabručel a zmizel v okénku.

Žlutá a zelená světla před nimi zamrkala. „To je Abercrombie," řekl pilot. Natáhl ruku k ovládacímu pultu. „Připoutejte se." Stiskl. Světle modré kontrolní rakety vytryskly vpřed.

Zezadu se ozvala rána a zlostné kletby. Pilot se zasmál. „Dobře jsem ho dostal." Rakety zazářily a zhasly. „Je to vždycky to samé. Za chvíli vystrčí hlavu a seřve mě."

Panel se odsunul. Webbard ukázal svou zuřivou tvář. „Proč ksakru neřeknete, že budete střílet rakety? Právě jsem se praštil tak, že jsem se mohl zranit! Co jste to za pilota, když riskujete zdraví pasažérů?"

Pilot odvětil s patrným výsměchem: „Pardon, pane, hluboce se omlouvám. Už se to víckrát nestane."

„To bych prosil! Jestli ano, sám se postarám o to, abyste byl okamžitě propuštěn."

Okno ve stěně zapadlo. „Někdy se to povede líp, někdy hůř," řekl pilot. „Tentokrát to vyšlo, poznal jsem to podle zvuku."

Poposedl si, objal Jean kolem ramen a přitáhl ji k sobě. „Dej mi pusu, než přistaneme." Jean se předklonila, vztáhla ruku. Viděl, jak se k němu blíží její tvář – zářivá nádherná tvář, onyx, růže, slonovina, úsměv, horký život… Sáhla mimo něj, zmáčkla tlačítko. Čtyři rakety vypálily vpřed. Raketoplán se zakymácel. Pilot upadl na řídící desku s komickým překvapením ve tváři.

Zezadu se ozval rezonující zvuk těžkého úderu.

Pilot se přitáhl zpět na sedadlo a vrátil vypínač do nulové polohy. Na bradě mu prosakovala krev a slévala se v malý ostrůvek. Za nimi se rozlétlo okno. Ukázala se Webbardova vztekem brunátná tvář.

Po smršti nadávek se okno zavřelo a pilot pohlédl na Jean. Seděla pohodlně usazená v sedadle, její ústa se zasněně usmívala.

Zhluboka se nadechl a pronesl: „Kdybych s tebou byl o samotě, ztloukl bych tě do modra."

Jean si přitáhla kolena pod bradu, objala si je rukama a tiše hleděla před sebe.

Stanice Abercrombie byla postavena podle modelu Fitchova válce: pohonná a servisní sféra v centru, několik soustředných pater a průhledný plášť. V původní konstrukci se mnoho změnilo, byla k ní

připojena další tělesa. Vnější krycí vrstva obalovala celý satelit. Vytvořil ji kovový štít k uchycení magnetických kotev malých vesmírných člunů, nosičů pro připoutání nákladů, magnetických bot a čehokoliv, co bylo potřeba na delší nebo kratší dobu připevnit. Oba konce válce ústily do koridorů, které ho spojovaly s přídatnými konstrukcemi. První z nich měla tvar koule a sloužila jako soukromé sídlo rodiny Abercrombie. Druhé těleso bylo válcovité a rotovalo takovou rychlostí, aby se v něm voda rozprostřela po vnitřním povrchu v rovnoměrné třímetrové vrstvě. To byl plavecký bazén. Takový bylo možno najít jen na třech rekreačních satelitech.

Raketoplán se pomalu blížil k místu přistání, dosedl. Čtyři muži upevnili kotevní lana ke kruhům ve vodící konstrukci a přesunuli raketoplán k nákladnímu přístavišti. Vesmírná loď dosedla na svou rampu, kotvy se uvolnily, dveře se s sykotem otevřely.

Vrchní správce Webbard ještě skrytě doutnal, ale teď už bylo pod jeho důstojnost dát to najevo. Opovrhnul magnetickými botami a hrnul se ke dveřím. Pokynul Jean: „Vezměte si zavazadla.“

Jean sáhla po svém elegantním kufru, hodila ho k východu a bezmocně vzlétla do vzduchu. Vznášela se uprostřed úložného prostoru. Webbard se pro ni netrpělivě vrátil s magnetickými sponami k botám. Pak jí pomohl přepravit kufr na stanici.

Dýchala odlišný, bohatý vzduch. V raketoplánu to bylo cítit ozónem, olejem, pytlovinou, ale venku…

Aniž by se vědomě snažila rozeznávat vůně, vybavily se jí vafle s máslem a sirupem smíšeným s mletým mastkem.

Webbard se vznášel před ní – impozantní podívaná. Tuk už na něm nevisel v záhybech, ale rovnoměrně se vypjal. Tvář se vyhladila a podobala se melounu, rozměklé rysy se proměnily v ostře řezanou tvář. Soustředil svůj pohled kousek nad temnou hlavu Jean. „Bude dobře, když spolu budeme dobře vycházet, slečno.“

„Jistě, pane Webbarde.“

„Přivezl jsem vás sem z přátelství k panu Fotheringayovi. Kromě této jediné akce nejsem dál za nic odpovědný. Nebudu vám dělat ochránce. Pan Fotheringay vám dal nejlepší doporučení, tak se snažte ho nezklamat. Vaší bezprostřední nadřízenou bude paní Blaiskellová,

musíte ji ve všem poslouchat. Zde na Abercrombie je velmi přísný řád – vlídné zacházení a dobrý plat – ale musíte si ho zasloužit. Vaše práce musí za vás mluvit sama a neočekávejte žádné výhody.“ Zakašlal. „Musím říci, máte vskutku velké štěstí, že jste zde našla zaměstnání. Obvykle zde pracují lidé jako my. Přispívá to k harmonickému životu.“

Jean čekala s pokorně skloněnou hlavou. Webbard mluvil dál, rozdával další upozornění, varování, příkazy.

Jean pilně přikyvovala. Bylo by zbytečné si znepřátelit pompézního Webbarda. A Webbard předpokládal, že má před sebou uctivé děvče, štíhlé, mladounké, se zvláštním nezkrotným leskem v očích. Hlavně že byla dostatečně zaujatá jeho důstojností… Krásná barva vlasů, očí, pleti. Příjemné rysy. Kdyby dokázala přibrat sto kilo, mohla by na něj udělat dojem.

„Teď tudy,“ řekl Webbard.

Plavně se pohyboval vpřed. Z jakési podivuhodné vnitřní síly stále vyzařoval neochvějnou důstojnost a to i tehdy, když proplouval chodbou hlavou napřed.

Jean teď šla díky zmagnetizovaným podrážkám přirozeněji, kufr pro ni neváží víc než papírový sáček.

Došli do centra. Webbard se ohlédl přes svá dmoucí se ramena a vrhl se do chodby kolmo vzhůru.

Skleněné tabule ve stěnách dovolovaly pohled do rozmanitých sálů určených k zábavě, jídlu i odpočinku. Jean se zastavila u pokoje s rudými plyšovými závěsy a mramorovými sochami. Hleděla tam nejdřív s údivem, pak pobaveně.

Webbard na ni netrpělivě volal: „Pojďte, slečno, pojďte.“

Jean se odtrhla od skla. „Dívala jsem se na hosty. Vypadají jako – “ Náhle se zakuckala smíchy.

Webbard se zamračil a sevřel rty. Jean napadlo, že by se rád zeptal na důvod její veselosti, ale zřejmě to bylo pod jeho důstojnost. Zavolal: „Tak pojďte. Mohu vám věnovat jen chviličku.“

Naposledy pohlédla do sálu a zasmála se nahlas.

Tlusté ženy podobné rybám v akváriu. Tlusté ženy kulaté a měkké jako žluté broskve. Tlusté ženy bez vlivu gravitace zázračně

lehké a pohyblivé. Uvnitř se zřejmě konalo hudební odpoledne. Sál byl přeplněný a přetížený míči růžového masa v bílém, světle modrém a žlutém oblečení.

Současná móda na Abercrombie se snažila zdůraznit kulatost těl. Přes prsa se nosily řemeny podobné těm, které mívali vojáci v britské armádě. Prsa jimi byla stažena směrem dolů k pažím. Vlasy s pěšinkou uprostřed se sčesávaly hladce do drdolku na šíji. Maso, koule měkkého masa, hladké zářivé balóny. Chvění jemných rysů ve tváři, tanec prstů rukou i nohou, koketně namalované oči a rty. Na Zemi by každá z těchto žen jen nehybně seděla, hromada zhroucené potící se hmoty. Na stanici Abercrombie – v takzvaném ‚Ráji tlouštíků' – se pohybovaly s lehkostí chmýří pampelišek a jejich tváře a těla byly tak hladké, jako by byly z másla.

„Tak už pojďte!" vyštěkl Webbard. „Na Abercrombie se neokouní!"

Jean potlačila přání vyslat svůj kufr proti Webbardově kulatému pozadí, jež tvořilo velice svůdný terč.

Čekal na ni na protilehlém konci chodby.

„Pane Webbarde," zeptala se zamyšleně, „kolik váží Earl Abercrombie?"

Webbard se k ní otočil a vyčítavě na ni shlédl. „Slečno, takové důvěrnosti si zde nesmíte dovolovat."

Jean řekla: „Chtěla jsem jen vědět, jestli je – no, stejně impozantní jako vy."

Webbard se hlasitě nadechl. „Na to vám nemohu odpovědět. Pan Abercrombie je vysoce postavený muž. Můžete se s jeho osobou seznámit, ale nemůžete o něm diskutovat. To se nehodí, nepatří to k dobrým mravům."

„Děkuji, pane Webbarde," uctivě odpověděla Jean.

Webbard jí řekl: „Všechno se naučíte. Časem z vás něco bude. Teď projdeme tímto koridorem a já vás vezmu k paní Blaiskellové."

Paní Blaiskellová byla malá a kulatá jako mandarinka. Vlasy měla kovově šedé, podle módy hladce sčesané do drdolku na šíji. Oblečená byla v přiléhavé černé kombinéze – jak Jean později zjistila, byla to uniforma služebnictva na Abercrombie.

Jean zřejmě na paní Blaiskellovou velký dojem neudělala.

Cítila, jak si ji pronikavé šedé oči prohlížejí od hlavy k patě, a nechala hlavu skromně sklopenou.

Webbard vysvětloval, že Jean byla přijata jako služebná. Navrhl paní Blaiskellové, aby ji využila pro hlavní sál a ložnice.

Paní Blaiskellová přikývla. „To je dobrý nápad. Vrtochy mladého pána zná každý, ale on má v poslední době sklon děvčata obtěžovat a rušit při práci. Bude dobře, když tam bude jedna, která – nic ve zlém, slečno, za to může gravitace, ne vy – tak snadno nepřivábí jeho pohled."

Webbard pokývl paní Blaiskellové a odpluli spolu stranou. Něco si tiše šeptali.

Jeanina ústa se v koutcích zachvěla. Blázni!

Uplynulo pět minut. „ Jean začala nervózně přešlapovat. Proč něco nedělají? Už by měli někam jít. Potlačila svůj neklid. Život! Krásný sladký život! Ptala se sama sebe: Budu mít v sobě stejně radosti, až mi bude dvacet? Nebo třicet, čtyřicet? Stáhla odhodlaně ústa. Ovšemže ano! Nepodlehnu, nezměním se… Život je příležitost, která se musí využít. Každá jiskřička nadšení a vzrušení se musí vyždímat a vychutnat. Zasmála se. Vznášela se tu bez tíže a vdechovala přezrálý vzduch stanice Abercrombie. Bylo to vlastně dobrodružství. A dobře zaplacené – dva milióny dolarů za pouhé svedení osmnáctiletého chlapce. Svést ho nebo si ho vzít – to vyjde nastejno. Ovšem byl to Earl Abercrombie a jestli byl tak impozantní jako pan Webbard… Pozorovala Webbardovo velké tělo s hořkými úvahami. Ale – dva milióny jsou dva milióny. Kdyby to šlo špatně, cena může stoupnout. Třeba na deset miliónů. Z miliardy to není zrovna moc.

Webbard se vzdálil beze slova a rychle zmizel v koridoru vedoucím do centra.

„Tak pojďte," řekla paní Blaiskellová. „Ukážu vám váš pokoj. Můžete si odpočinout – a zítra vás všude provedu."

4

Paní Blaiskellová přihlížela velmi kriticky, jak se Jean obléká do černé kombinézy. „Pro smilování Boží, nestahujte si to v pase tolik! Jste vyzáblá jako kostlivec, dítě ubohé. Nesmíte si to tak spínat. Možná byste se mohla vycpat nafukovacími polštářky. Bůh ví, že to není zrovna důležité, vždyť jste jen uklízečka. Ale vzhledu domácnosti prospívá, když služebné vypadají pěkně, a mladý Earl při vší své podivnosti dovede ocenit hezkou ženu… A teď vaše prsa, musíme s tím něco udělat. Vždyť vy vepředu téměř nic nemáte! Jak nařasíme látku pod paže?“ Ukázala na své mohutné vaky tuku. „Co kdybychom svinuli polštářek a –“

„Ne,“ řekla Jean roztřeseným hlasem. Bylo vůbec možné, že se jim zdála tak ošklivá? „Nebudu se vycpávat.“

Paní Blaiskellová si odfrkla. „Jde o vás a vaše dobro, má drahá. Já určitě vyzáblá nejsem.“

Jean se sklonila nad černými střevíci. „Ne, vy vypadáte blahobytně.“

Paní Blaiskellová hrdě přikývla. „Udržuji si díky bohu pěknou postavu. Ve vašem věku jsem ale tak pěkně nevypadala, to musím přiznat. V té době jsem žila na Zemi –“

„Vy jste se tu nenarodila?“

„Ne, slečno, byla jsem jednou z ubohých duší tísněných a ovládaných zemskou přitažlivostí a pouhá nutnost se pohybovat stravovala mé tělo. Narodila jsem se v Sydney v Austrálii. Pocházím z dobré rodiny, ale mí rodiče si nemohli dovolit koupit pro mě místo na Abercrombie. Měla jsem ale štěstí a vzali mě sem do služby jako vás. V té době byli ještě naživu pan Justus a paní Eva, jeho matka – Earlova babička. Od té doby jsem nebyla na Zemi. A nikdy už na ni nevstoupím.“

„Nechybí vám slavnosti a paláce a krásná krajina?“

„Pch!“ Paní Blaiskellová to slovo přímo vyplivla. „Abych se scvrkla do odporných rýh a vrásek? Jezdit vozem, nechat se okukovat a být terčem posměchu? Jsou tencí jako tyčky z ustavičných starostí a boje proti zemské přitažlivosti! Ne, slečno,

máme své vlastní krajiny a svátky. Zítřejšího večera se koná ples. V příštím měsíci se koná Velká maškarní pantomima a Průvod krásných žen. Ale podstatné je, že jsem mezi svými, mezi kulatými lidmi a že nemám jedinou vrásku ve tváři. Jsem jako dobře nafouknutý balón. Nechci tam s těmi dole nic mít.

Jean pokrčila rameny. „Hlavní je, že jste šťastná. Spokojeně se dívala na sebe do zrcadla. Ať si tlustá paní Blaiskellová myslí, co chce, černá kombinéza jí moc pěkně sluší, obzvlášť když ji zabrala na bocích a stehnech. Věděla, že má krásné nohy: štíhlé, oblé, ze zářivé slonoviny. I když ti podivíni pan Webbard a paní Blaiskellová si mysleli něco jiného. Jen počkejte, až je vyzkouší na mladém Earlovi. Ten dával přednost pozemským dívkám, alespoň Fotheringay to tvrdil. A přece – Webbard a paní Blaiskellová naznačovali něco jiného. Že by měl rád obojí…? Jean se usmála, ale trochu rozpačitě. Jestli měl Earl rád obojí, pak měl rád vše, co se hýbe, dýchá a má teplou krev. Tam určitě patřila i ona.

Kdyby se zeptala paní Blaiskellové přímo, byla by velice překvapena. Dobrá paní Blaiskellová! Mateřská duše nepodobná všem těm opatrovnicím z různých útulků a sirotčinců, kterými prošla. Mohutné ženy, praktické, s rychlýma rukama… Ale paní Blaiskellová byla laskavá – nikdy by nenechala své dítě na stole herny. Paní Blaiskellová by se snažila své dítě vychovat, i kdyby měla sama hladovět… Jean zabloudila k myšlence, jaké by to bylo s paní Blaiskellovou jako matkou. Pan Mycroft by mohl být otcem. Jako by ji něco bodlo a z hloubi jejího nitra vystoupil temný odpor okořeněný vztekem.

Jean sebou neklidně a nespokojeně trhla. Co je to za nesmysl! Hraješ přece svou vlastní hru. Co by sis počala s příbuznými? Taková příšerná otrava! Tento výlet na Abercrombie by jí nikdy nedovolili… Na druhou stranu by s rodinou mohla snáze utratit dva milióny dolarů.

Jean si povzdechla. Její vlastní matka nebyla laskavá a starostlivá jako paní Blaiskellová. Ani to nezkusila – a tím se celý problém

přenesl na akademickou půdu. Zapomeň na to, úplně to vymaž z hlavy.

Paní Blaiskellová přinesla služební boty, které nosil čas od času každý na stanici: střevíce s magnetickými spirálami v podrážkách. Dráty vedly do elektrického zásobníku v opasku. Nastavením odporu mohl být dosažen libovolný stupeň magnetismu.

„Když člověk pracuje, potřebuje chodit," vysvětlovala paní Blaiskellová. „Ovšemže tu není mnoho práce, jen co se do toho dostanete. Jsou tu dobré filtry, takže udržet čistotu je snadné; přece se však někdy zvíří prach a ze vzduchu se usazuje na věcech vrstvička oleje."

Jean se narovnala. „Okay, paní B., jsem hotova. Kde začneme?"

Paní Blaiskellová zdvihla obočí nad tou familiérností, ale vlastně jí to ani nevadilo. Děvče se zdálo celkem uctivé, ochotné a inteligentní. Podstatné bylo, že z pletek s panem Earlem nemusely být obavy.

Palcem u nohy se odrazila od zdi a plula dolů chodbou až k bílým dveřím, které odsunula.

Vešly do pokoje jakoby stropem. Jean na okamžik pocítila závrať, když po hlavě zamířila k podlaze.

Paní Blaiskellová se hbitě zachytila židle, udělala elegantní obrat a postavila se na podlahu. Jean ji následovala. Stály ve velkém kruhovitém pokoji, rozprostírajícím se přes celou budovu. Okna se otevírala do vesmíru, hvězdy svítily dovnitř ze všech stran; celý zvěrokruh bylo možno přehlédnout jediným pohledem.

Sluneční záře přicházela zespodu a odrážela se na stropě. Čtvrtinu okna vyplňoval půlměsíc, ostrý a tvrdý jako nová mince. Pro Jean byl pokoj příliš luxusní. Dívala se na vše zaplavující hořčicově zlatý koberec, bílé obložení se zlatými arabeskami, kulatý stůl připevněný k podlaze a obklopený židlemi na magnetických kolečkách. Křišťálový lustr trčel toporně dolů; baculatí andělíčci vykukovali každou chvilku z rohů u stropu.

„To je Pleasaunce," řekla paní Blaiskellová. „Každého rána začnete úklid v tomto sále." Popsala podrobně Jeaniny povinnosti.

„Teď půjdeme do…“ strčila Jean loktem. „To je paní Klára, Earlova matka. Ukloňte se jako já.“

Do místnosti vplula růžovo-purpurově oblečená žena. Ve tváři měla roztržitou přezíravost, jako kdyby v celém vesmíru neexistovaly pochybnosti, nejistota a dvojznačnost. Byla téměř dokonale kulatá, na šířku měřila stejně jako na výšku. Vlasy měla z bílého stříbra, tvář jako bublinu z hladkého masa náhodně pomalovanou rtěnkou. Šperky z drahých kamenů jí spadaly přes ramena a překypující poprsí.

Paní Blaiskellová přeuctivě sklonila hlavu. „Drahá paní Kláro, dovolte mi, abych vám představila nové děvče na úklid a posluhu. Teď přiletěla ze Země a je moc šikovná.“

Paní Klára Abercrombie vrhla na Jean rychlý pohled: „Vychrtlé stvoření.“

„Ona se vyzdraví,“ vrkala paní Blaiskellová. „Spousta dobrého jídla a tvrdá práce s ní udělají zázraky, je to koneckonců ještě dítě.“

„Hmmm. Sotva. To je v krvi, Blaiskellová, a vy to dobře víte.“

„Ano, jistě, paní Kláro.“

Paní Klára pokračovala kovovým hlasem a těkala pohledem po pokoji. „Buď máte dobrou krev nebo ocet. Tohle děvče nebude nikdy vypadat blahobytně, to vidím. Nemá to v krvi.“

„Nemá, paní, máte úplnou pravdu.“

„Ani Earl to nemá v krvi. Dělá mi starosti. Hugo byl bohatě obdarován, ale jeho bratr Lionel zůstal pozadu, ubohý drahý Lionel, a…“

„Co je s Lionelem?“ ozval se chraptivý hlas. Jean se otočila. Za nimi stál Earl. „Víte něco o Lionelovi?“

„Ne, zlatíčko. Je pryč a už se nevrátí. Mluvila jsem jen o tom, že ani jeden z vás dvou nedosáhl patřičného vzhledu. Sám víš, jak jsi kostnatý.“

Earl hleděl zachmuřeně přes matku a paní Blaiskellovou – a jeho pohled padl na Jean. „Co to je? Další služebná? Nepotřebujeme ji. Pošli ji pryč. Pořád vymýšlíš, jak víc utrácet.“

„Bude uklízet tvé pokoje, drahý Earle,“ řekla mu matka.

„Kde je Jessy? Co ti vadilo na Jessy?“

Paní Klára a paní Blaiskellová se na sebe shovívavě podívaly. Jean hodila po Earlovi koketním úsměvem. Zamrkal a zamračil se. Jean sklopila oči a malovala si nohou po koberci. Věděla, že při tom dělá její noha zajímavé pohyby. Získat ty dva milióny dolarů nebude tak protivné, jak se obávala. Earl nebyl vůbec tlustý. Byl podsaditý, s pevnou stavbou těla, býčími rameny a šíjí. Měl krátce ostříhané drobné světlé kudrny, ruměnou pleť, velký voskový nos a masivní čelisti. Pěkná ústa teď vyjadřovala znechucení.

Není přímo atraktivní, pomyslela si Jean. Na Zemi by ho ignorovala a kdyby naléhal, dohnala by ho sérií urážek k nepříčetnosti. Ale čekala něco daleko horšího: nateklého tvora jako je Webbard, lidský balón… Nebyl ostatně důvod, proč by Earl musel být tlustý. Děti tlustých lidí mají stejnou šanci jako ostatní vypadat normálně.

Paní Klára dávala paní Blaiskellové příkazy pro tento den. Paní Blaiskellová přikyvovala přesně po každém šestém slově a odpočítávala si jednotlivé body na krátkých baculatých prstech.

Paní Klára skončila a paní Blaiskellová pokývla Jean. „Pojďte, slečno, máme tu ještě něco na práci.“

Earl za nimi volal: „Nezapomeňte: nikdo nesmí vkročit do mé studovny!“

Jean se zvědavě zeptala: „Proč nikdo nesmí do jeho studovny?“

„Má tam všechny své sbírky. Nesmí se tam pohnout s jedinou věcí. Někdy je pan Earl velice zvláštní. Budete mu muset mnohé věci prominout a nezapomenout přitom na své dobré vychování. Leckdy je těžší mu vyhovět než paní Kláře.“

„Earl se tu narodil?“

Paní Blaiskellová přikývla. „Nikdy nebyl na Zemi. Říká, že je to místo bláznů a Bůh ví, že má pravdu víc než z poloviny.“

„Kdo jsou Hugo a Lionel?“

„To jsou dva nejstarší. Hugo je mrtvý, pokoj s ním, a Lionel je na cestách. Mladší než Earl jsou Harper a Dauphin a Millicent a Clarice. To všechno jsou děti paní Kláry, všechny velmi hrdé a statné. Earl je proti ostatním kost a kůže. Má velké štěstí, protože když Hugo

umřel, Lionel byl právě na cestách, a tak Earl zdědil… A tady jsou jeho pokoje. Má tu hrozný binec.“

Během práce paní Blaiskellová povídala o tom, co je v pokoji. „Tahle postel! Earlovi nestačilo spát pod sedlovým řemenem jako nám ostatním, jemu to bylo málo! Má na sobě pyžamo ze zmagnetizované látky a to ho přitiskne na polštář skoro stejně, jako kdyby žil na Zemi… A to čtení a studování, na mou duši, neexistuje nic, o co by se nezajímal! A jaký má dalekohled! Sedí v kupoli a hodiny se dívá na Zemi.“

„Možná by ji rád navštívil?“

Paní Blaiskellová přikývla. „Nepřekvapilo by mne, kdybyste měla pravdu. Je Zemí přímo fascinován. Ale to víte, nemůže opustit Abercrombie.“

„To je zvláštní. Proč ne?“

Paní Blaiskellová zdvihla svůj moudrý pohled. „Protože pak by byl zbaven svého dědictví. V původní chartě Abercrombie stojí, že vlastník musí zůstat na svých pozemcích.“ Ukázala na šedé dveře. „To je jeho studovna. Teď tam společně nahlédneme, aby vás netrápila zvědavost. Bez mého dohledu byste se mohla dostat do nesnází… Nenechte se vyvést z míry tím, co uvidíte. Nic vám tu neublíží.“

Paní Blaiskellová se zatvářila jako kněžka odhalující tajemství. Chvíli manipulovala s knoflíkem u dveří. Jean neviděla, co vlastně dělá.

Dveře se odsunuly. Paní Blaiskellová se zasmála, když Jean v úleku odskočila.

„No, no, no, neplašte se; řekla jsem vám, že vám nic neublíží. To je jeden ze zoologických exemplářů pana Earla. Stál ho mnoho starostí a peněz…“

Jean zhluboka vydechla a prohlédla si černou rohatou stvůru, která stála na dvou nohách přímo mezi dveřmi, opřená tak, jako by chtěla obejmout vetřelce svýma zvířecíma černýma rukama.

„To je ze všeho nejstrašidelnější,“ řekla paní Blaiskellová s klidným uspokojením. „Brouky a jinou havěť má tamhle“ – ukázala kde – „drahé kamení tam, tady desky staré hudby, tady známky, tahle

skříň je plná knih. Odporné věci, stydím se za něj. Ať se nedovím, že jste nakukovala do těch hnusných knih, které pan Earl tak hltá.“

„Ne, paní Blaiskellová,“ řekla Jean pokorně. „O to se nezajímám. Jestli to je to, co si myslím.“

Paní Blaiskellová důrazně přikývla. „Je to to, co si myslíte, a ještě horší věci.“ Dále nerozvíjela téma své obeznámenosti s knihovnou a Jean nepovažovala za vhodné se vyptávat.

Za nimi stál Earl. „Copak?“ zeptal se kousavě. „Nemůžete se vynadívat?“ Klátil se přes pokoj a práskl dveřmi. Paní Blaiskellová řekla smířlivým hlasem: „Ale pane Earle, ukazovala jsem jen novému děvčeti, čemu se má vyhnout a na co se nemá dívat. Nechtěla jsem, aby tu omdlela se srdcem ochromeným hrůzou, kdyby sama nevinná náhodou nahlédla dovnitř.“

Earl zabručel. „Jestli nahlédne dovnitř, když tam budu já, omdlí určitě.“

„A také dobře vařím“, řekla Jean. Otočila se k němu zády. „Paní Blaiskellová, pojďme pryč, dokud pan Earl nedostane lepší náladu. Nechci, aby se bolestně dotýkal vašich citů.“

Paní Blaiskellová zakoktala: „Určitě se nestala žádná škoda…“ Zmlkla. Earl vešel do studovny a zabouchl dveře.

Oči paní Blaiskellové byly hned plné slz. „Ach, má drahá, tak nenávidím hrubá slova…“

Pracovaly v tichu a dokončily práci v ložnici. U dveří řekla paní Blaiskellová důvěrně Jean do ucha: Proč si myslíte, že je Earl tak hrubý a špatně naladěný?“

„To nevím,“ vydechla Jean. „Opravdu ne.“

„No,“ řekla obezřetně paní Blaiskellová, „všechno směřuje k jedinému: k tomu, jak vypadá. Tolik ho trápí jeho hubenost a užírá ho zevnitř. Nesnese, aby se na něj někdo díval; myslí si, že se mu posmívají. Slyšela jsem, jak to říká paní Kláře. Nikdo se mu ovšem neposmívá, spíš ho litují. Jí jako kůň, užívá hormonální tablety, ale stále je tak vyzáblý a šlachovitý.“ Důkladně si Jean prohlížela. „Myslím, že vás dáme na stejný režim a uvidíme, zda se nám podaří z vás něco udělat.“ Potom potřásla pochybovačně hlavou a mlaskla

jazykem. „Možná to opravdu nemáte v krvi, jak říká paní Klára. Nezdá se mi, že byste to v krvi měla.“

5

Jean měla na střevících tenké červené stužky, stuhu stejné barvy ve vlasech, na tváři koketní černé znamínko krásy. Upravila si kombinézu tak, že jí nevtíravě přiléhala k pasu a kyčlím.

Než odešla z pokoje, prohlížela se v zrcadle: Snad vypadám opravdu divně já. Jak bych vypadala, kdybych měla alespoň o sto kilo víc? Ne. Myslím, že ne. Jsem chlapecký typ. Až mi bude šedesát, budu vypadat jako stará čarodějnice, ale příštích čtyřicet let si na mě dejte pozor.

Šla chodbou kolem hlavního sálu, kolem hudebních pokojů, salónu pro oficiální návštěvy, kolem jídelny a nahoru k ložnicím. Zastavila se u Earlových dveří, strčila do nich, až se rozlétly, a vstoupila, tlačíc před sebou elektrostatický vysavač.

Pokoj byl temný, průhledné stěny pod vlivem střídavého elektrického pole světlo nepropouštěly.

Jean našla číselník a rozsvítila.

Earl byl vzhůru. Ležel na boku a jeho žluté magnetické pyžamo ho tisklo do matrací. Bleděmodrou pokrývku měl přitaženou k ramenům, paži položenou přes obličej. Z jeho oka zastíněného paží sálal vztek.

Ležel bez hnutí, tak vyveden z míry, že se nemohl pohnout.

Jean si dala ruce v bok a pronesla jasným mladým hlasem: „Vstávejte, vy lenochu! Budete-li se takhle dlouho válet, ztloustnete tak jako všichni ostatní…“

Ticho bylo dusivé a zlověstné. Jean se sklonila a nahlédla pod Earlovu paži. „Jste naživu?“

Aniž by se sebeméně pohnul, Earl zachraptěl: „Co tady proboha děláte?“

„Svou obvyklou práci. Dokončila jsem úklid Pleasaunce. Teď je na řadě váš pokoj.“

Pohlédl na hodiny. „V sedm hodin ráno?“

„Proč ne? Čím dřív budu hotová, tím dřív se budu moci věnovat svým záležitostem.“

„Vaše záležitosti ať jdou k čertu. Vypadněte, než vám něco udělám.“

„Ne, pane. Jsem svobodný člověk. Až budu s prací hotova, mohu se cele věnovat sebevyjádření.“

„Vypadněte!“

„Jsem umělkyně, maluji. Nebo možná budu letos skládat básně. Nebo tančit. Byla bych úžasná baletka. Podívejte.“ Pokusila se o piruetu, ale vznesla se ke stropu – s půvabem, na tom si dala záležet.

Vrátila se zpět k podlaze. „Kdybych měla magnetické boty, vířila bych tu půldruhé hodiny. Miluji grand jeté…“

Opřel se o loket, mžouraje očima sršícíma vztekem. Vypadal, jako by se na ni měl každou chvílí vrhnout.

„Buď jste blázen – nebo tak neuvěřitelně drzá, že se to bláznovství vyrovná.“

„Vůbec ne,“ řekla Jean. „Jsem velice zdvořilá. Můžete mít jiný názor, ale to neznamená, že máte automaticky pravdu.“

Zhroutil se zpět na postel. „Hádejte se s Webbardem,“ pronesl otupěle. „A říkám vám naposledy – vypadněte!“

„Půjdu, ale budete litovat.“

„Litovat?“ Hlas mu vystoupil téměř o oktávu. „Proč bych měl litovat?“

„Dejme tomu, že mě vaše hrubost urazí a oznámím panu Webbardovi, že dávám výpověď?“

Earl zamumlal sevřenými rty: „S panem Webbardem dnes promluvím a on vám zřejmě oznámí, že jste propuštěna. Podivuhodné!“ řekl si hořce. „Služka jako strašák do zelí sem za svítání vtrhne…“

Jean hleděla v úžasu. „Strašák! Já? Na Zemi ve mně vidí velmi hezké děvče. Můžu si dovolit takové věci, můžu lidi rozčilovat, protože jsem hezká.“

„Toto je stanice Abercrombie," řekl suše Earl. „Díky Bohu!"

„Vy sám jste dost hezký," zkusila to Jean.

Earl se posadil, tvář zrudlou hněvem. „Vypadněte odsud!" křičel. „Jste propuštěna!"

„Kdepak," řekla Jean. „Neodvážil byste se mě vyhodit."

„Neodvážil bych se?" Earlův hlas zněl nebezpečně. „Proč bych se neodvážil?"

„Protože jsem chytřejší než vy."

Earlovi zachrčelo v hrdle. „Jak jste na to přišla?"

Jean se zasmála. „Byl byste moc milý, Earle, kdybyste nebyl tak nedůtklivý."

„Dobře, tak tímhle začneme. Proč jsem nedůtklivý?"

Jean pokrčila rameny. „Řekla jsem, že jste hezký a vy jste málem vybuchl jako granát." Smetla si z hřbetu ruky neexistující smítko. „Tomu já říkám nedůtklivost."

Earl se pochmurně usmál, což připomnělo Jean Fotheringaye. Earl by mohl být houževnatý protivník, kdyby byl vyprovokován. Ale ne tak houževnatý, jako – třeba Ansel Clellan. Nebo Fiorenzo. Nebo Party MacClure. Nebo Fotheringay. Nebo vlastně i ona sama.

Díval se na ni, jako by ji viděl poprvé. To právě chtěla. „Proč si tedy myslíte, že jste chytřejší?"

„Ani nevím… Vy jste chytrý?"

Jeho pohled zalétl ke dveřím jeho studovny. Přes tvář mu přeběhl záchvěv uspokojení. „Ano, jsem chytrý."

„Hrajete šachy?"

„Ovšem, že hraju šachy," řekl útočně. „Patřím mezi nejlepší současné šachisty na světě."

„Porazila bych vás jednou rukou." Jean hrála šachy čtyřikrát v životě.

„Přál bych si, abyste měla něco, co chci," řekl pomalu. „Vzal bych vám to."

Jean na něj koketně pohlédla. „Pojďte si zahrát na fanty."

„Ne!"

„Chyba!" Smála se, v očích jí blýskalo.

Zrudl. „Tak dobře."

Jean zvedla vysavač. „Teď ale ne.“ Získala víc, než doufala. Ohlédla se přes rameno tak, aby si toho všiml. „Musím pracovat. Kdyby mě tu našla paní Blaiskellová, obvinila by vás, že mě tu svádíte.“

Zkřivil rty a zamručel. Vypadá jako rozzlobený plavý kanec, napadlo Jean. Ale dva milióny dolarů jsou dva milióny dolarů. A není to tak zlé, jako kdyby byl tlustý. Do jeho mysli už bylo zaseto semínko. „Přemýšlejte nad fantem,“ řekla Jean. „Já musím jít pracovat.“

Při odchodu z pokoje mu přes rameno poslala pohled, který měl skrývat tajemný příslib.

Místnosti pro služebnictvo byly v hlavním válci, ve vlastní stanici Abercrombie. Jean seděla tiše v rohu společné jídelny. Pozorovala a naslouchala, jak probíhá dopolední svačina sloužících. Podávalo se kakao s velkým kopcem šlehačky, koláče a zmrzlina. Řeči byly útočné, podrážděné. Jean se divila, kde se vzala představa o pomalosti a snášenlivosti tlustých lidí.

Koutkem oka spatřila pana Webbarda, jak vplul do místnosti. Jeho tvář byla napjatá a šedá vztekem.

Sklonila hlavu nad kakaem a pozorovala ho zpod svých řas.

Webbard se podíval přímo na ni, stáhl rty a jeho odulé tváře se zachvěly. Na okamžik se zdálo, že se na ni rovnou vrhne, ovládán pouze silou svého vzteku. Nějak se dokázal přemoci. Díval se po místnosti, až našel paní Blaiskellovou. Mávnutím prstů se přenesl ke krajnímu stolu, kde seděla přidržována magnety na kombinéze.

Naklonil se nad ní a šeptal jí do ucha. Jean nemohla slyšet slova, ale viděla, jak se tvář paní Blaiskellové mění a jak její oči putují po místnosti.

Pan Webbard ukončil své dramatické vyprávění a začal se cítit lépe. Otřel si dlaně o velké plochy svých tmavomodrých manšestráků, otočil se rychlým trhnutím ramen a lehkým odrazem palce u nohy vyplul ke dveřím.

Nádherné, pomyslela si Jean, ta majestátnost, impozantnost Webbardovy cesty vzduchem. Tvář měsíce v úplňku s těžkými víčky, plná míru; brady a tváře nafouklé dokulata, lesklé a mastné, bez

jakékoli poskvrnky, vady nebo vrásky; polokoule hrudníku, pak vidlicovitá spodní část v bohatém tmavomodrém manšestru: celý tento div se pohyboval s neúprosnou setrvačností přetíženého člunu…

Jean si uvědomila, že paní Blaiskellová jí ode dveří dává tajná znamení svými tlustými prsty.

Paní Blaiskellová čekala v místnůstce, kterou nazývala svou kanceláří. Na její tváři se zrcadlily protichůdné city.

„Pan Webbard mi poskytl vážné informace," řekla hlasem, který měl být přísný.

Jean se ulekla. „O mně?"

Paní Blaiskellová přikývla se vší rozhodností. „Pan Earl si stěžoval na vaše dnešní velice podivné chování. V sedm hodin ráno nebo dříve…"

Jean zalapala po dechu. „Je vůbec možné, že Earl má tu drzost a –"

„Pan Earl," opravila ji paní Blaiskellová upjatě.

„Paní Blaiskellová, musela jsem nasadit všechny síly, abych mu utekla!"

Paní Blaiskellová rozpačitě zamrkala. „Pan Webbard mi říkal trochu něco jiného. Říkal, že jste –"

„Copak to zní pravděpodobně? Bylo by to možné, paní B.?"

„No – nebylo," připustila paní Blaiskellová. Dala si ruku na bradu a poklepala nehtem na zuby. „Z bližšího pohledu se to zdá podivné, to ano." Podívala se na Jean. „Ale jak je možné, že jste –"

„Zavolal mě do svého pokoje a pak –" Jean se nedovedla rozplakat, ale skryla tvář do dlaní.

„Ale no tak," řekla paní Blaiskellová. „Já jsem to panu Webbardovi stejně nevěřila. Chtěl vás – chtěl vás –" Nebyla schopná otázku vyslovit.

Jean zavrtěla hlavou. „O to mu nešlo."

„Jenom se předvádí," mumlala si paní Blaiskellová. „A já si myslela, že už z toho nesmyslu vyrostl."

„Nesmyslu?" Pronesla to slovo tónem, který změnil jeho význam.

Paní Blaiskellová byla na rozpacích. Uhnula očima. „Earl prodělal různá období a já nevím, které z nich bylo nejhorší… Před rokem nebo dvěma – před dvěma lety, protože to bylo v době, kdy byl Hugo ještě naživu a rodina pohromadě – viděl tolik filmů ze Země, že začal obdivovat pozemské ženy. Všichni jsme si s tím dělali starosti. Díky bohu tuto ohavnou zálibu zcela odhodil, ale je kvůli tomu ještě nesmělejší a zaraženější.“ Povzdychla si. „Kdyby jen ho jedna z těch hezkých dívek na stanici milovala pro něho samotného, pro jeho vynikajícího ducha… ale nejsou všechny romantické a více je přitahuje kulaté pěstěné tělo. Ubohý neforemný Earl si je jist, že pokud se některá z nich na něj usměje, je to kvůli jeho penězům. Vím, že je v tom hodně pravdy.“

Zamyšleně se podívala na Jean. „Jenom mě napadlo, že by se Earl mohl vrátit ke své bývalé – no, zvláštnosti. Ne že byste nebyla milé dobré stvoření, to určitě jste.“

No dobře, pomyslela si Jean deprimovaně. Takže dnešního rána nedosáhla tolik, kolik předpokládala. Každý někdy prohraje, tak už to chodí.

„V každém případě mě pan Webbard požádal, abych vás zaměstnala tam, kde byste Earlovi nepřišla na oči, protože on k vám pojal zjevné antipatie… Po zážitcích tohoto rána jsem si jista, že nebudete nic namítat.“

„Ovšem že ne,“ řekla Jean nepřítomně. Earl, ten fanatický deformovaný mizera!

„Dnes se podíváte jen na hlavní sál, vyměníte časopisy a zalijete květiny v atriu. Zítra – zítra uvidíme.“

Jean přikývla a otočila se k odchodu. „Ještě jednu věc,“ řekla paní Blaiskellová váhavým hlasem. Jean se zastavila. Zdálo se, že paní Blaiskellová nemůže najít správná slova.

Pak ze sebe vychrlila všechno najednou. „Buďte na sebe opatrná, zvlášť pokud jste sama v Earlově blízkosti. Toto je stanice Abercrombie a on je Earl Abercrombie a nejvyšší instance. Dějí se tu velmi divné věci…“

Jean vyděšeně zašeptala: „Fyzické násilí, paní Blaiskellová?“

Paní Blaiskellová se zakoktala a zrudla. „Ano, mohlo by se to tak říci… Přišlo se na některé velmi nepěkné věci. Neměla bych vám to říkat. Jste tu teprve první den. No – buďte opatrná. Nechtěla bych vás mít na svědomí.“

„Budu opatrná,“ řekla Jean patřičně ztišeným hlasem.

Paní Blaiskellová pokývla hlavou na znamení, že rozhovor je u konce.

Jean se vrátila do jídelny. Od paní Blaiskellové bylo moc milé, že si o ni dělala starosti. Bylo to skoro tak, jako by ji paní Blaiskellová měla ráda. Jean se automaticky ušklíbla. Bylo to víc, než mohla očekávat. Ženám byla vždycky protivná, protože jejich muži nebyli v Jeanině blízkosti nikdy v bezpečí. Ne že by Jean vědomě flirtovala – alespoň ne vždy – ale něco na ní přitahovalo dokonce i staré muže. Tvrdili, že Jean je ještě dítě, jejich oči ji však hltaly stejným způsobem jako oči mladíků.

Ale tady na Abercrombie to bylo jiné. Jean s lítostí připustila, že na ni nikdo nežárlí, vůbec nikdo na celé stanici. Bylo to úplně naopak; dívali se na ni jako na tvora hodného soucitu. Ale stejně bylo od paní Blaiskellové hezké, že ji vzala pod svá křídla; ten pocit Jean hřál. Až získá ty dva milióny dolarů – a její myšlenky sklouzly k Earlovi. Hřejivý pocit jí vyprchal z mysli. Earl, nafoukaný Earl se naježil, protože ho vyrušila v odpočinku. Byla pro něj neduživá a deformovaná! Došla ke křeslu a s žuchnutím si sedla. Uchopila pohárek s kakaem a usrkávala z hubičky.

Earl! Představila si ho: zachmuřená tvář, kudrnaté blond vlasy, přezrálá ústa, podsadité tělo, které tak zoufale toužil vykrmit. To je muž, kterého musí vlákat do manželství. Na Zemi nebo na kterékoli jiné planetě ve vesmíru by to byla dětská hra…

Toto je stanice Abercrombie!

Upíjela kakao a přemýšlela o problému. Pravděpodobnost, že se do ní Earl zamiluje a sám ji požádá o ruku, se zdála mizivá. Mohl by být vmanévrován do pozice, kdy by si ji musel vzít, aby si zachoval tvář nebo postavení? Asi ne. Pochopila, že na stanici Abercrombie manželství s ní představovalo téměř úplnou prohru. Ale ještě zbývaly neprozkoumané cesty. Dejme tomu, že by porazila Earla v šachách.

Mohlo by být manželství cenou, kterou by za prohru zaplatil? Těžko. Earl je moc lstivý a prolhaný na to, aby dodržel slovo. Bylo nezbytné ho přimět, aby si ji chtěl vzít. To znamenalo stát se v jeho očích žádoucí, z čehož dále plynula nutnost změny celého Earlova pohledu na svět. Pro začátek by musel získat pocit, že on sám není zcela odporný (ačkoliv je). Earlovo sebevědomí musí být vybudováno až k bodu, kdy se bude cítit nadřazený ostatním na stanici. Pak bude pyšný na to, že se žení s dívkou jako ona.

Opačná možnost: kdyby Earlova sebeúcta byla tak dokonale rozmetána a zničena, kdyby se podařilo ho dohnat k pocitu takového sebeopovržení a bezmoci, že by se styděl vyjít za práh svého pokoje, možná by si ji vzal. Neměl by jinou alternativu… A ještě jiná možnost: pomsta. Kdyby si Earl uvědomil, že dívky, které mu lichotí, se mu za zády vysmívají, vzal by si ji jen ze zášti k nim.

Poslední možnost: nátlak. Manželství nebo život. Přemýšlela nad jedy a protijedy, nemocemi a léčením, nad pistolí do žeber…

Jean naštvaně hodila prázdný pohárek od kakaa do koše na odpadky. Lstivost, svádění, lichocení, vyhrožování, pomsta, strach – co z toho bylo nejvíc přitažené za vlasy? Všechno to bylo směšné.

Došla k závěru, že potřebuje víc času a informací. Snad měl Earl nějaké slabé místo, od kterého by mohla začít. Kdyby měli společné zájmy, pokročila by hodně kupředu. Při průzkumu jeho studovny by mohla na něco přijít.

Zazněl zvonek, na tabuli se objevilo číslo a hlas oznámil: „Sál Pleasaunce.“

Objevila se paní Blaiskellová. „To je pro vás, slečno. Jděte dovnitř a co nejzdvořileji se zeptejte paní Kláry, co si přeje. Pak máte volno až do tří.“

6

Paní Klára Abercrombie však nebyla přítomna. V sále Pleasaunce bylo dvacet až třicet mladých lidí, kteří hovořili a přeli se s trochu přehnaným zápalem. Dívky v jemném saténu a hedvábí pastelových barev, růžová kulatá těla těsně obepnutá, s nadýchanými volány a stuhami. Mladíci měli na sobě obleky v elegantní tmavě šedé, modré a třídlově hnědé barvě s bílými a červenými vojenskými prýmky.

Podél zdi byly vyrovnány miniaturní ukázky divadelních scén. Nad nimi visela papírová stuha se slovy: Pandora v kraji Elis. Libreto: A. Percy Stevanic, hudba: Colleen O'Casey.

Jean obhlížela sál, aby zjistila, kdo si ji vyžádal. Earl zdvihl pánovitě prst. Jean v magnetických střevících šla k miniaturní scéně, blízko níž se Earl vznášel. Ukázal na kaši z kakaa a šlehačky, přilepenou jako nádor ke stěně scény – zřejmě rozbitý pohárek.

„Ukliďte ten binec," řekl Earl tvrdě.

Jean si pomyslela: Chtěl by rozmazávat, co se stalo, a zároveň předstírá, že mne nezná. Poslušně přikývla. „Dojdu si pro kýbl a houbu."

Když se vrátila, Earl vážně hovořil na opačné straně pokoje s dívkou, jejíž kulaté tělo bylo oblečeno v zářivých šatech z růžového hedvábí. Za každým uchem měla růžové poupě a hrála si se směšným bílým psíkem. Earlovi naslouchala s lhostejně předstíraným zájmem.

Jean pracovala hodně pomalu, aby je mohla koutkem oka pozorovat. Občas zachytila útržek rozhovoru: „Lapwill na tom vydání odvedl prostě úžasnou práci, ale Myrasovi zřejmě nedal stejnou šanci –"

„Jestli náš průvod vynese deset tisíc dolarů, paní Klára přidá na investiční konto dalších deset tisíc. To by bylo skvělé – mohli bychom mít vlastní divadélko!" Přes Pleasaunce se ozýval vzrušený spiklenecký šepot, „– a ve vodní scéně by mohl chór plout nebem jako luna."

Jean pozorovala Earla. Visel na rtech tlusté dívky, a když mluvil, dojemně se snažil navodit kamarádské ovzduší plné legrace. Dívka nasadila zdvořilý úsměv a přikyvovala. Jean si všimla, že její oči sledují hlučného mladíka, jehož tělo nadouvalo purpurové pumpky

jako vítr v plachtoví. Earl postřehl dívčinu nepozornost. Jean viděla, jak se zadrhl v řeči, ale hned se ještě usilovněji pustil do dalšího žertování. Tlustá dívka si olízla rty, přitáhla si na šňůře směšného psíka a dívala se tam, kde mladík v purpurových kalhotách řval smíchy.

Náhlý nápad přiměl Jean ke spěchu. Earl zde bude bezpochyby zaměstnán až do oběda – celé dvě hodiny. A paní Blaiskellová jí dala volno až do třech.

Zmizela ze sálu, odložila čistící náčiní a vydala se chodbou vedoucí k Earlovým pokojům. Zastavila se u bytu paní Kláry a naslouchala u dveří. Uslyšela chrápání!

Ještě pár metrů k Earlovým pokojům. Ohlédla se napravo i nalevo, odsunula dveře a opatrně vklouzla dovnitř.

Místnost byla tichá. Jean ji zběžně prohlédla. Skříň, šatna na jedné straně, sluncem zaplavená koupelna na druhé. Na protějším konci pokoje byly vysoké šedé dveře do studovny. Na dveřích visela zjevně čerstvě namalovaná tabulka:

NEBEZPEČÍ VSTUP ZAKÁZÁN.

Jean se zastavila a zamyslela se. Jaké nebezpečí? Earl mohl do svých soukromých pokojů instalovat nějaký důmyslný bezpečnostní systém.

Zkoumala knoflík na dveřích. Byl chráněn zdánlivě nevinným krytem – který mohl, ale nemusel být napojen na poplašné zařízení. Přitiskla sponu na opasku ke knoflíku tak, aby elektrický obvod zůstal propojen, pak odsunula kryt stranou a velice opatrně stiskla knoflík nehtem. Slyšela o zařízeních, která při stisknutí vystřelovala podkožní injekce.

Nic se neozvalo. Dveře se ani nepohnuly. Jean rozčileně hvízdla mezi zuby. Ani klíčová dírka, ani číselník, na němž by mohla hledat kód… Paní Blaiskellová si poradila bez nesnází. Jean se snažila vybavit si její pohyby. Šla těsně ke dveřím a dala hlavu na místo, kde viděla odlesk světla ze zdi… Na lesklém povrchu byla šmouha.

Podívala se zblízka a signální záblesk jí odhalil fotoelektrickou buňku.

Položila na ni prst a stiskla knoflík. Dveře se otevřely. Ačkoliv už byla předem varována, Jean uskočila před strašnou černou postavou, která se nakláněla tak, jako by ji chtěla chytit.

Vyčkávala. Za chvilku dveře pomalu zapadly na své místo.

Jean se vrátila do venkovní chodby a postavila se tak, aby se mohla skrýt v bytě paní Kláry, kdyby se v chodbě vynořila podezřelá postava. Earl se nemusel spokojit jen s tajným elektrickým zámkem.

Uplynulo pět minut. Okolo přešla osobní služka paní Kláry, kulatá malá Číňanka s očima jako dva zářící černí broučci, ale nikdo jiný.

Jean se vrátila do Earlova pokoje a přešla ke dveřím studovny. Ještě jednou četla nápis.

NEBEZPEČÍ VSTUP ZAKÁZÁN

Váhala. „Je mi šestnáct let. Bude mi sedmnáct. Jsem příliš mladá na to, abych umřela. Ten podivný člověk je schopen vybavit svou studovnu nebezpečnými pastmi.“ Odehnala takové představy. „Co by člověk neudělal pro peníze.“

Otevřela dveře a vklouzla dovnitř.

Dveře se za ní zavřely. Rychle proklouzla kolem démonického zvířete a dala se do zkoumání Earlovy svatyně. Prohlížela úplně všechno.

„Je toho tu opravdu hodně,“ říkala sama sobě. „Doufám, že Earl nespustí oddané oči ze své tlusté krásky a že si nevzpomene, že právě teď potřebuje určitý výstřižek z novin…“

Zapnula energii do magnetů svých bot a přemýšlela, kde začít. Pokoj vypadal spíš jako skladiště nebo muzeum než jako studovna. Vzbuzoval dojem divokého zmatku vytvořeného, roztříděného a uspořádaného podivnou nepřirozenou myslí.

Svým způsobem to byl krásný pokoj z tmavého dřeva, který byl prosycen atmosférou učenosti. Protější stěna žhavě zářila sytými

barvami – rozetové okno ze staré katedrály v Chartres se nádherně rozsvítilo ostrými paprsky vesmírného slunce.

„Chyba je, že Earl nemá žádné další venkovní stěny," napadlo Jean. „Sbírka barevných kostelních oken potřebuje mnoho volných zdí, jedno okno je na sbírku málo… Možná je tu ještě jiný pokoj…" Studovna, ačkoliv obrovská, zjevně zabírala pouze polovinu prostoru, který připadal na Earlovy pokoje. „Ale teď je toho dost k prohlížení tady."

Regály, bedny, pořadače, vitríny z ořechového dřeva zabíraly zdi, skříňky nahoře prosklené pokrývaly podlahu. Nalevo stála baterie skleněných nádob. V prvních řadách plavali úhoři, stovky úhořů: úhoři pozemští i úhoři z jiných světů. Otevřela skříň. Na věšácích zavěšené čínské mince, u každé dokumentace napsaná kostrbatým chlapeckým rukopisem.

Když se rozhlédla kolem sebe, žasla nad takovým nadbytkem.

Byly tam krystaly hornin ze dvaačtyřiceti různých planet, pro Jeanino necvičené oko byly všechny stejné.

Byly tam svitky papyru, mayské zákoníky, středověké pergameny iluminované zlatem a tyrským purpurem, keltské runy na zpuchřelých ovčích kůžích, hliněné válce s vyrytým klínovým písmem.

Složité řezbářské práce – fantastické řetězy, klece uvnitř jiných klecí, složitě se prostupující kruhy, sedm skrytých bráhmanských chrámů.

Centimetrové krychle se vzorky všech známých prvků. Tisíce poštovních známek, nalepených na lístcích, přetékalo z kruhové skříně.

Byly tam svazky podpisů slavných zločinců spolu s jejich fotografiemi a mírami podle Bertillona a Pevetského. Z jednoho rohu přicházela bohatá vůně parfémů – tisíc malých flakónů drobounce popsaných a označených kódem, vedle rejstřík s vysvětlením kódu. I ony pocházely z velkého množství světů. Byly tam exempláře hub z celého vesmíru a plné police miniaturních gramofonových desek o průměru několik centimetrů, mikrokopie originálních výlisků.

Našla fotografie z Earlova každodenního života, na kterých byla neúhledným písmem uvedena váha, výška a obvod pasu. Na každém obrázku byla barevná hvězda, barevný čtvereček a červené nebo modré kolečko. Teď už Jean znala styl Earlovy osobnosti. Věděla, že blízko najde rejstřík a vysvětlivky. Našla je blízko fotoaparátu, kterým byly fotografie udělány. Kolečka označovala tělesné funkce, hvězdy popisovaly složitým, pro Jean těžko srozumitelným způsobem Earlův psychický stav. Barevné čtverečky zaznamenávaly milostné záležitosti. Jean se kysele ušklíbla. Bezcílně přecházela, otáčela globusy planet, kterých zde byly stovky, a prohlížela zeměpisné a speciální mapy.

Horší stránku Earlovy osobnosti ukázala sbírka pornografických fotografií. Blízko stál malířský stojan s plátnem, na němž Earl vytvářel oplzlou studii sebe sama. Jean stáhla pohoršeně ústa. Představa sňatku s Earlem se stávala čím dál méně okouzlující.

Našla výklenek plný malých šachovnic. Na každé z nich byla rozehrána hra. Ke každé šachovnici byla připevněna očíslovaná karta a záznam tahů. Jean zdvihla nepostradatelný rejstřík a nahlédla do něj. Earl hrál korespondenční šachy se soupeři z celého vesmíru. Našla záznam výher a proher. Často vítězil, ale zdaleka ne vždy. Jeden šachista, William Angelo z Toronta, ho vždycky porazil. Jean si zapamatovala jeho adresu. Kdyby Earl někdy přijal její výzvu a zahrál si s ní šachy, věděla, jak ho porazit. Zatáhla by do hry Angela. Posílala by Earlovy tahy Angelovi jako své a sama by s Earlem hrála tahy Angela. Bylo by to trochu rozvláčné a únavné, ale spolehlivé – skoro.

Pokračovala v prohlídce studovny. Mořské škeble, noční můry, vážky, pravěcí trilobiti, opály, mučící nástroje, scvrklé lidské lebky. Pokud by měl sbírky někdo opravdu znát, pomyslela si Jean, bylo by možno jimi plně zaměstnat čtyři pozemské génie. Ale všechno zde bylo v podstatě bezmyšlenkovitě a mechanicky nakupeno, nic víc než klukovské sbírky školních vlajek nebo odznaků nebo krabiček od zápalek, jen v daleko větším měřítku.

Z jedné strany byl přístup do přístěnku, kam se oknem dopravovaly náklady zvenku. Neotevřené krabice, bedny, kufry,

balíky – zjevně materiál, který čekal na zařazení mezi Earlovy poklady – zaplňovaly místnost. V rohu stála další bizarní obrovitá příšera nakloněná tak, jako by po ní chtěla sáhnout. Jean trochu zaváhala, když měla vstoupit do dosahu tohoto podivného tvora. Měřil téměř dva a půl metru. Měl huňatý kožich medvěda a vzdáleně připomínal gorilu. Jeho tvář byla však dlouhá a zašpičatělá a jak vykukovala zpod srsti na temeni, podobala se francouzskému pudlovi.

Jean si vzpomněla na Fotheringayovu poznámku, že Earl je „pozoruhodný zoolog“. Přelétla pokoj pohledem. Vycpaná zvířata, nádoby s úhoři, pozemské tropické ryby a mnohonožky z Maniacanu byly jedinými zoologickými druhy, které viděla. Podle toho by mohla Earla stěží pokládat za zoologa. Ovšem, ještě tu musela být zadní místnost… Zaslechla nějaký zvuk. Cvaknutí u vnějších dveří.

Jean zmizela za vycpané zvíře se srdcem bušícím až v krku. Rozzlobeně hubovala sama sebe: Je to osmnáctiletý chlapec… Pokud se mu nedokážu postavit, pokud ho nepřemůžu ve slovech, v myšlení i ve rvačce, pokud nad ním ve všem nezvítězím, pak si můžu začít vydělávat háčkováním deček. Nicméně zůstala v úkrytu.

Earl stál nehybně ve dveřích. Dveře za ním zaklaply. Jeho tvář byla zrudlá a vlhká, jako by se byl právě vzpamatoval z rozčilení nebo trapné situace. Jeho kobaltově modré oči se nevidoucně upíraly do neznáma a teprve postupně se zaostřovaly.

Zamračil se, podezřívavě se ohlédl napravo i nalevo a zavětřil. Jean se schoulila za huňatou srstí. Copak cítil její pach?

Pokrčil nohy, odrazil se od zdi a letěl přímo k ní. Pod paží příšery viděla, jak se blíží, větší, větší, stále větší, ruce podél těla, hlavu zakloněnou jako potápěč. Narazil do chlupaté hrudi, postavil se na nohy a zůstal stát ani ne dva metry od ní.

Pro sebe si potichu mumlal. Jean dobře rozuměla jeho slovům. „Takhle mne urazit… Kdyby jenom věděla! Cha“ Opovržlivě se zasmál s hlasitým vyštěknutím. „Cha!“

Jean si úlevou oddechla tak, že ji bylo téměř slyšet. Earl ji neviděl a neměl tušení o její přítomnosti.

Bezradně, nerozhodně hvízdl mezi zuby. Nakonec přistoupil ke zdi a sáhl na mřížoví. Panel se odsunul a záplava slunečního světla se vlila do studovny.

Earl si jen tak bez melodie pohvizdoval. Vešel do místnosti, ale nezavřel za sebou. Jean vyrazila ze svého úkrytu, nahlédla dovnitř a přelétla pokoj očima. Jen zalapala po dechu.

Earl stál dva metry od ní a četl jakýsi seznam. Náhle vzhlédl a Jean ucítila, jak ji přejel pohledem.

Nepohnul se… Viděl ji?

Na okamžik zůstal nehybně stát, aniž by vydal hlásku. Pak šel ke dveřím, hleděl do studovny a stál tak deset až patnáct vteřin. Zpoza vycpané příšery Jean viděla, jak pohybuje rty, jako by si něco v duchu propočítával.

Vybavila si zadní místnost a navlhčila si rty.

Vyšel ven do přístěnku mezi neotevřené krabice a balíky. Několik z nich vytáhl a hodil je k otevřenému oknu. Vypluly do záplavy slunečního světla. Další balíky odsunul stranou, našel, co hledal, a ještě jeden balík vyhodil za předešlými.

Vrátil se zpátky ke dveřím. Náhle se zastavil a zůstal nehybně stát s rozšířeným chřípím a pátravýma očima. Větřil. Jeho oči sklouzly k vycpanému monstru. Pomalu se k němu přiblížil s pažemi volně visícími podél těla.

Podíval se za zvíře a vydechl s dlouhým zasyčením. Zamručel. Jean si v zadní místnosti pomyslela: Buď mě vyčenichal, nebo je to telepatie! Vrhla se tam před chvílí, když se Earl prohraboval v krabicích, a skryla se pod široký divan. Ležíc na břiše sledovala Earla, jak prohlíží vycpané zvíře a naskočila jí husí kůže. Čichá mě, cítí mě, ví o mně.

Earl stál ve dveřích a rozhlížel se po studovně. Potom pomalu a pozorně zavřel dveře a zajistil zámek. Otočil se a vešel do zadního pokoje.

Pět minut se zabýval krabicemi. Vybaloval a rovnal jejich obsah na police. Byly tam zřejmě samé láhve s bílým práškem.

Jean se nadzdvihla z podlahy blíž ke spodní straně divanu a našla si polohu, ve které mohla dobře vidět, aniž by bylo vidět ji. Teď už

chápala, proč Fotheringay mluvil o Earlovi jako o „pozoruhodném zoologovi“.

Existuje jiné slovo, které by se na něj lépe hodilo. Slovo nepříliš běžné, které si Jean nemohla hned vybavit. Její slovní zásoba se nelišila od slovní zásoby dívek jejího věku, ale toto slovo na ni kdysi udělalo dojem.

Teratologie. Tak to bylo. Earl se zabýval zrůdami.

Stejně jako v ostatních jeho sbírkách tu byla zastoupena jen taková stvoření, která se dala snadno získat. Složení sbírky bylo náhodné. Exempláře byly vystaveny v skleněných boxech. Plné zadní stěny nepropouštěly sluneční světlo a při absolutní nule se tu mohly exponáty uchovávat neomezeně dlouho, aniž by musely být vycpané nebo nabalzamované.

Soubor zrůd byl velice nesourodý. Byli tu znetvoření lidé, makro– a mikrocefalové, hermafroditi, tvorové s více končetinami a také úplně bez nich, tvorové s pučícími novotvary podobnými pupenům kvasnicových buněk, zkřivení hrbáči, stvoření zelená, modrá a šedá.

A pak tu byly jiné druhy, stejně ošklivé, ale zřejmě ve svém prostředí normální: nesourodá směs pocházející ze stovky planet, na nichž existuje život.

Vrcholem absurdity, alespoň v očích Jean, byl tlustý muž, vystavený na význačném místě! Nápadné postavení získal zřejmě svou vlastní zásluhou. Dosahoval takových rozměrů, že to Jean nepokládala za možné. Webbard by vedle něj působil aktivně a atleticky. Tento tvor by se na Zemi roztekl jako medúza vytažená z vody. Zde na Abercrombie se volně vznášel, nafouklý a nadmutý jako hrdlo zpívající žáby! Jean se podívala na jeho tvář – a podívala se ještě jednou! Světlé kudrny přilepené k hlavě…

Earl zívl a protáhl se. Pokračoval ve svlékání. Zcela nahý zůstal stát uprostřed místnosti. Pomalu, ospale hleděl na řady svých exponátů.

Rozhodl se a vydal se loudavě k jedné kóji. Stiskl vypínač.

Jean zaslechla slabý melodický zvuk, zasyčení a ucítila omamný ozón. Po chvíli slyšela sání vzduchu. Vnitřní dveře skleněné kóje se otevřely. Stvoření uvnitř, slabě se hýbající, vplulo do místnosti…

Jean pevně stiskla rty. Po chvíli se odvrátila.

Vzít si Earla? Otřásla se. Ne, pane Fotheringay. Můžete si ho vzít sám, hodíte se na to stejně dobře jako já… Dva milióny dolarů? Rozklepala se. Pět miliónů by znělo lépe. Za pět miliónů by si ho možná vzala. Ale nesmělo by už nic následovat. Prsten by si nasadila sama. Polibek novomanželů by se nekonal. Ona je Jean Parlierová, ne sádrový svatý. Co je moc, to je moc a toto už je příliš.

7

Earl zanedlouho opustil místnost. Jean tiše ležela a naslouchala. Zvenku se nic neozývalo. Musí být opatrná. Earl by ji určitě zabil, kdyby ji tu našel. Čekala pět minut. Nedolehl k ní žádný zvuk, nic se ani nepohnulo. Obezřetně se vyplížila zpod divanu.

Sluneční paprsky zaplavily její kůži příjemným teplem, ale ona téměř nic necítila. Připadala si nečistá. Zdálo se jí, že zkažený vzduch pošpinil její hrdlo a plíce. Chtěla by se vykoupat… S pěti milióny dolary by se mohla koupat pořád. Kde je rejstřík? Někde tu musí být rejstřík. Určitě tu někde musí být… Je tu. Našla ho a rychle nahlédla do úvodu. Bylo tam nad čím přemýšlet.

Byla tam i pasáž popisující oživovací proces. Spěšně ji přelétla a moc jí nerozuměla. Věděla, že takové věci existují. Silná magnetická pole proudí protoplazmou, zachycují a pevně vážou každý jednotlivý atom a pokud je objekt uchováván při teplotě absolutní nuly, výdej energie klesne na zanedbatelné množství. Zruší-li se magnetické pole, lze uvést částice do pohybu pronikavou vibrací a tvor se vrací k životu.

Vrátila rejstřík na místo a přiblížila se ke dveřím.

Zvenku nepřicházel žádný zvuk. Earl možná píše nebo šifruje události dne do svých záznamů… Co pak? Přece není bezbranná. Otevřela dveře a pustila se odvážně dovnitř.

Studovna byla prázdná!

Vrhla se ke vnějším dveřím a naslouchala. Zaslechla slabý hluk tekoucí vody. Earl je ve sprše. Teď by mohla odsud zmizet.

Zmáčkla ovladač dveří. Křídla se tiše odsunula.

Vstoupila do Earlovy ložnice a vydala se k venkovním dveřím.

Earl se vynořil z koupelny. Právě se osprchoval a ještě se leskl vodou.

Ztuhl, pak si honem uvázal ručník kolem boků. Na tváři mu náhle vyskákaly červené a růžové skvrny. „Co tady proboha děláte?“

Jean sladce odvětila: „Přišla jsem vám zkontrolovat prádlo. Nepotřebujete čisté ručníky?“

Neodpověděl a upřeně na ni zíral. Zeptal se hrubě: „Kde jste byla tuto hodinu?“

Jean mávla ledabyle rukou. „Všude možně. Vy jste mne hledal?“

Nenápadně se k ní přiblížil. „Mám sto chutí vás –“

„Co?“ Šmátrala za zády po ovladači dveří.

„Vás –“

Dveře se otevřely.

„Počkejte,“ řekl Earl. Vrhl se k ní.

Jean se o vlásek vyhnula Earlovým rukám a vyklouzla do chodby.

„Pojďte sem!“ Earl se ještě jednou pokusil po ní chňapnout.

Za nimi se ozval pobouřený hlas paní Blaiskellové. „No tohle! Pane Earle!“ Vynořila se z pokoje paní Kláry – Earl zacouval do svého pokoje a neslyšně klel. Jean za ním strčila hlavu. „Až se příště uvidíme, budete litovat, že jste se mnou nehrál šachy.“

„Jean!“ vyštěkla paní Blaiskellová.

Earl se nepřátelsky zeptal: „Co tím chcete říct?“

Jean nevěděla, co tím chtěla říct. Její mysl pádila jako o závod. Raději si nechá své myšlenky pro sebe.

„Prozradím vám to zítra ráno.“ Rozpustile se zasmála. „Tak asi v šest nebo v půl sedmé.“

„Slečno Jean!“ rozhněvaně křičela paní Blaiskellová. „Pojďte okamžitě od těch dveří!“

Jean se zklidňovala v jídelně pro služebnictvo u šálku čaje.

Uvnitř se objevil Webbard, tlustý, pompézní a naježený jako ježek. Spatřil Jean a tón jeho hlasu napodobil pronikavý zvuk hoboje. „Slečno, slečno!“

Jean si věděla rady. Vystrčila svou pevnou mladou bradu, přimhouřila oči a promluvila kovovým hlasem. „Hledáte mne?“

Webbard řekl: „Ano, vás hledám. Kde proboha…“

„Já zase hledám vás. Chcete slyšet, co vám chci říct, v soukromí, nebo rovnou tady?“

Webbard zamrkal. „Tón vašeho hlasu je nevhodný, slečno. Kdybyste laskavě…“

„Okay,“ kývla Jean. „Tak rovnou tady. Především dávám výpověď. Vracím se na Zemi. Chtěla bych vědět, jestli –“

Webbard zdvihl zděšeně ruku a rozhlédl se po jídelně.

Konverzace u stolů ztichla. Sledovalo je mnoho párů zvědavých očí.

„Vyslechnu vás ve své kanceláři,“ řekl Webbard.

Dveře za ní zaklaply. Webbard nacpal své korpulentní tělo do křesla; magnetické pásy v kalhotech ho přidržovaly na místě. „Tak co to má znamenat? Musím vám sdělit, že jsou na vás vážné stížnosti.“

Jean na to znechuceně řekla: „To si strčte za klobouk, Webbarde. Mluvte k věci.“

Webbard byl šokován. „Vy jste ale drzá holka!“

„Přece nechcete, abych Earla seznámila s tím, jak jsem se dostala k tomuto místu?“

Webbardovi zaškubalo ve tváři. Otevřel ústa a čtyřikrát nebo pětkrát rychle mrkl. „Neopovážila byste se…“

Jean trpělivě pokračovala: „Zapomeňte na pět minut na své šéfování. Toto je rozhovor mezi sobě rovnými.

„Co vlastně chcete?“

„Mám několik otázek, na které se vás chci zeptat.“

„Poslouchám.“

„Povězte mi o starém panu Abercrombiem, manželovi paní Kláry.“

„Nevím, co bych měl o něm povídat. Pan Justus byl distingovaný gentleman.“

„Kolik měli s paní Klárou dětí?“

„Sedm.“

„Nejstarší dědí stanici?“

„Nejstarší, vždycky nejstarší. Pan Justus věřil v pevnou organizaci. Ostatní děti mají samozřejmě zde na stanici zaručený domov, tedy ty z nich, které tu chtějí zůstat.“

„Nejstarší byl Hugo. Za jak dlouho po smrti pana Justa zemřel on?“

Webbard byl tímto rozhovorem zhnusen. „To je všechno úplný nesmysl,“ bručel.

„Za jak dlouho?“

„Za dva roky.“

„A co se mu stalo?“

Webbard rychle odpověděl: „Infarkt. Srdeční selhání. A co je s tou vaší výpovědí?“

„Kdy se to stalo?“

„Tak – před dvěma lety.“

„Dědicem se stal Earl?“

Webbard našpulil pusu. „Pan Lionel byl bohužel mimo stanici a pan Earl se tu stal legálním pánem.“

„Dobře načasováno – z Earlova pohledu.“

Webbard nafoukl tváře. „Tak slečinko, už toho bylo dost! Jestliže –“

„Pane Webbarde, tak abychom si jednou provždy rozuměli. Buď zodpovíte moje otázky a přestanete mi vyhrožovat, nebo se zeptám někoho jiného. Až to udělám, ten někdo se pak bude ptát vás.“

„Drzá malá potvoro!“ zuřil Webbard.

Jean se otočila k odchodu. Webbard zamručel a vrhl se vpřed. Jean mávla rukou, zčistajasna se jí v ruce zablýskal skleněný nůž.

Webbard se vyděšeně zazmítal ve snaze zastavit svůj let vzduchem. Jean zdvihla nohu a strčila ho do břicha, až odletěl zpátky do křesla.

Řekla: „Chci vidět fotografii celé rodiny.“

„Nemám žádné fotografie.“

Jean pokrčila rameny. „Mohu jít do kterékoli veřejné knihovny a projít si Kdo je kdo.“ Chladně na něj hleděla a zavírala nůž. Webbard se schoulil do křesla. Snad ji považoval za zabijáka, a k tomu šíleného. Nebyla šílená a zabíjela, jen pokud k tomu byla dohnána. Nenuceně se zeptala: „Je pravda, že Earl stojí miliardu dolarů?“

Webbard si odfrkl. „Miliardu? Hloupost! Rodina vlastní jen stanici a žije z renty. Za sto miliónů dolarů by byl satelit dvakrát větší a luxusnější.“

„Kde Fotheringay tu sumu vzal?‘ zeptala se udiveně.

„To nevím.“ odpověděl krátce Webbard.

„Kde je teď Lionel?“

Webbard se nešťastně kousal do rtů. „Je – pobývá někde na Riviéře.“

„Hm… Říkáte, že nemáte žádné fotografie?“

Webbard se poškrabal na bradě. „Myslím, že tu mám jednu Lionelovu… Podívám se… Ano, chviličku strpení.“ Hrabal se ve svém stole a usilovně hledal, až nakonec vytáhl snímek. „Pan Lionel.“

Jean si se zaujetím prohlížela fotografii. Tato tvář a tvář tlustého muže v Earlově zoologické sbírce byly stejné. „Dobrá.“ Rychle vzhlédla. „Jakou má adresu?“

„To tedy nevím,“ Webbard se pokusil nabýt zpět svou ztracenou důstojnost.

„Nezdržujte, Webbarde.“

„Tak tedy – Villa Passe-temps, Juan-les-pins.“

„Uvěřím tomu, až uvidím vaši kartotéku. Kde ji máte?“

Webbard začal ztěžka dýchat. „Podívejte, slečno, tady jde o velice vážné věci!“

„O jaké vážné věci?“

„No…“ Webbard ztišil hlas a podezřívavě zkontroloval zdi místnosti. „Na stanici všichni vědí, že pan Earl a pan Lionel – no, nejsou zrovna přátelé. A kolují pověsti – jen pověsti, víte – že pan Earl si najal proslulého vraha, aby pana Lionela zabil.“

To bude Fotheringay, dohadovala se Jean.

Webbard pokračoval. „Tak vidíte, že je nutná nejvyšší opatrnost…“

Jean se zasmála. „Ukažte mi ty adresy.“

Webbard nakonec ukázal na řadu kartiček. Jean řekla: „Vy víte, kde to je. Vytáhněte tu adresu.“

Webbard se zachmuřeně prohraboval lístky. „Tady je.“

Adresa zněla: Hotel Atlantida, apartmá 3001, francouzská kolonie, Metropolis, Země.

Jean si vtiskla adresu do paměti a zůstala nerozhodně stát. Snažila se přijít na další otázky. Webbard se pomalu začal usmívat. Jean si ho nevšímala a kousala si nehty. V takovýchto chvílích cítila nedostatečnost svého mládí. Pokud šlo o akce – rvát se, smát, špehovat, hrát si, milovat – to si byla úplně jistá. Ale s rozhodováním, které možnosti jsou pravděpodobné a které nemožné, si nevěděla rady. Jako teď… Webbard, ta tlustá koule, se uklidnil a začal se pást na jejích rozpacích. Ať se pobaví… Ona se musí dostat na Zem. Musí najít Lionela Abercrombieho. Fotheringay mohl být najat, aby ho zabil. Mohl vědět, kde by Lionela našla. Ale mohlo to být také jinak. Webbard znal Fotheringaye; byl asi Earlovým prostředníkem. Nebo měl Webbard nějaké své vlastní nejasné záměry. Bylo jasné, že její zájmy jsou v souladu spíš se zájmy Lionela než Fotheringaye, protože sňatek s Earlem už vůbec nepřicházel v úvahu. Lionel musí zůstat naživu. Kdyby to mělo znamenat zradu Fotheringaye, jeho smůla. Mohl jí říct víc o Earlově „zoologické sbírce“ dřív, než ji poslal sem, aby si Earla vzala… Ovšem Fotheringay určitě nemohl vědět, jaké zvláštní využití má Earl pro své exponáty.

„Co ještě?“ zeptal se Webbard s nepříjemným úsměvem.

„Kdy odlétá nejbližší raketa na Zemi?“

„Nákladní raketoplán se vrací ještě dnes.“

„To je skvělé. Jestli přemluvím pilota. Můžete mi dát mou mzdu.“

„Mzdu? Vždyť jste tu pracovala pouze jeden den. Dlužíte stanici za přepravu, uniformu, jídlo –“

„Na tom nesejde.“ Jean se otočila a vyšla do chodby. Šla do svého pokoje a balila si věci.

Paní Blaiskellová strčila hlavu do dveří: „Tak tady jste…“ Nadechla se. „Pan Earl se po vás ptal. Chce s vámi okamžitě mluvit.“ Její nesouhlas byl zřejmý.

„Jistě,“ řekla Jean. „Hned jdu.“

Paní Blaiskellová odešla.

Jean se vydala chodbou na přistávací plochu. Pilot raketoplánu pomáhal při nakládání prázdných plechových barelů. Spatřil Jean a výraz jeho tváře se změnil. „Zase vy?“

„Vracím se s vámi zpátky na Zem. Měl jste pravdu. Nelíbí se mi tu.“

Pilot kysele přikývl. „Tentokrát poletíte ve skladovacím prostoru. Tak se nikomu z nás nic nestane… Kdybyste byla vepředu, nemohl bych za nic ručit.“

„To mně vyhovuje,“ řekla Jean. „Jdu na palubu.“

Když Jean dorazila k hotelu Atlantidě v Metropolis, měla na sobě černé šaty a černé střevíčky. Věděla, že v nich vypadá starší a zkušenější. Ve vestibulu si dávala dobrý pozor na hotelového detektiva. Někteří chovali k dívkám bez doprovodu všelijaká podezření. Policii bylo lepší se vyhnout, držet se od ní v dostatečné vzdálenosti. Zjistí-li, že nemá otce, matku ani poručníka, jsou schopni se obrátit na nějakou hroznou státní instituci. Už několikrát musela použít dost extrémní opatření, aby si uhájila nezávislost.

Ale detektiv v hotelu Atlantidě si černovlasé dívky přecházející vestibul nevšímal, snad ji ani neviděl. Zřízenec ve výtahu zaznamenal její neklid. Jako by v sobě potlačovala velké nadšení nebo nervozitu. Recepční na třicátém patře viděl, jak hledá číslo apartmá, a v mysli ji zařadil mezi lidi v hotelu neznámé. Pokojská ji pozorovala, když zvonila u dveří apartmá 3001. Viděla, jak se dveře otevřely, dívka překvapeně ucouvla a pak pomalu vešla dovnitř.

Podivné, pomyslela si pokojská a na chvilku se mírně zahloubala. Pak šla vyměnit do společných koupelen zásobníky s pěnou a událost se jí vypařila z mysli.

Apartmá bylo prostorné, elegantní, nákladné. Z oken bylo vidět Centrální zahrady a za nimi Morisonův palác spravedlnosti. Zařízení bytu bylo dílem bytového architekta, harmonické a sterilní; několik náhodných předmětů v místnosti však naznačovalo přítomnost ženy. Jean ale žádnou neviděla. Byla tam jen ona a Fotheringay.

Fotheringay byl oblečen do nenápadně šedého flanelového obleku s černou kravatou. Mezi dvaceti lidmi by se ztratil.

Když minul okamžik překvapení, poodstoupil. „Pojďte dál."

Jean přelétla pohledem pokoj, zpola očekávajíc, že uvidí zhroucené tlusté tělo. Ale Lionel asi nebyl doma a Fotheringay na něj čekal.

Zeptal se: „Tak co vás sem přivádí?" Hleděl na ni se skrývanou zlomyslností. „Posaďte se."

Jean klesla do křesla a kousala se do rtů. Fotheringay ji pozoroval číhavě jako kočka. Tiše přecházel po pokoji. Horečně přemýšlela. Jakou rozumnou výmluvu měla pro návštěvu Lionela? Fotheringay možná očekával, že ho podvede… Kde je Hammond? Zasvrbělo ji na šíji. Zezadu ucítila něčí pohled. Rychle se otočila.

Někdo v předsíni se pokusil zmizet z dohledu. Ne dost rychle. V Jeanině mozku se roztrhla rouška nevědomosti a rozlil se teplý konejšivý proud poznání.

Usmála se a mezi rty se objevily její malé ostré bílé zuby. Bylo to tlusté děvče, koho spatřila v předsíni, velice tlusté děvče, zrudlé a chvějící se.

„Čemu se smějete?" zeptal se Fotheringay.

Použila jeho vlastní metodu. „Divíte se, od koho mám vaši adresu?"

„Zajisté od Webbarda."

Jean přikývla. „Je ta paní vaší ženou?"

Fotheringay pozdvihl bradu. „Přejděte k věci."

„Dobře." Naklonila se dopředu. Byla tu stále možnost, že dělá hroznou chybu, ale musela riskovat. Otázky by odhalily její nejistotu

a znevýhodnily její postavení. „Kolik peněz můžete vyzvednout – hned teď? V hotovosti.“

„Deset nebo dvacet tisíc.“

Její tvář zřetelně vyjadřovala zklamání.

„Je to málo?“

„Ano. Poslal jste mne do pěkné mizérie.“

Fotheringay mlčel.

„Earl si raději ukousne jazyk, než by mne jen oslovil. Líbí se mu ženy – stejné jako vám.“

Fotheringay se nerozčílil. „Ale před dvěma roky –“

„To má svůj důvod.“ Vyčítavě zdvihla obočí. „Nepěkný důvod.“

„Tak sem s ním.“

„Líbily se mu pozemšťanky, protože to byly zrůdy. Tedy podle jeho názoru. Earl miluje zrůdy.“

Fotheringay si třel bradu a sledoval ji bezvýraznýma široce otevřenýma očima. ‚To mne nikdy nenapadlo.“

„Váš plán by mohl fungovat, kdyby byl Earl jen z poloviny normální. Ale já nejsem obdařena tím, co on potřebuje.“

Fotheringay se mrazivě usmál. „Nepřišla jste sem, abyste mi to vyprávěla.“

„Ne. Vím, jak může Lionel Abercrombie získat stanici pro sebe… Vy se ovšem jmenujete Fotheringay.“

„Jestliže se jmenuji Fotheringay, proč jste sem za mnou přišla?“

Jean se zasmála veselým zvonivým smíchem. „Proč si myslíte, že hledám vás. Přišla jsem za Lionelem Abercrombiem. Fotheringaye potřebuji, jen pokud si vezmu Earla. To nemohu. Nejsem na to dost vybavena. Teď hledám Lionela Abercrombieho.“

8

Fotheringay si poklepal pěstěným prstem na dobře oblečené koleno a nevzrušeně řekl: „Já jsem Lionel Abercrombie.“

„Jak vám to mám věřit?“

Hodil jí svůj pas. Pohlédla do něj a hodila mu ho zpět.

„Dobře. Takže – máte dvacet tisíc. To nestačí. Chci dva milióny… Když je nemáte, tak je nemáte. Nejsem nerozumná. Ale chci se ujistit, že je dostanu, až je budete mít… Tedy – napíšete mi papír, kupní smlouvu, něco, čím na mne legálně převedete svůj nárok na stanici Abercrombie. Prodám vám ho zpět za dva milióny dolarů."

Fotheringay zavrtěl hlavou. „Taková smlouva by zavazovala mne, ale vás ne. Jste nezletilá."

Jean řekla: „Čím dřív se zbavím Abercrombie, tím líp. Nejsem nenasytná. Nechte si vaši miliardu. Chci jen dva milióny… Mimochodem, jak jste přišel na tu miliardu? Webbard říká, že celá stanice nestojí za víc než sto miliónů."

Lionelova ústa se zkřivila v mrazivém úsměvu. „Webbard nepočítal jmění hostů na Abercrombie. Mnoho velice bohatých lidí je tlustých. Čím jsou tlustší, tím méně se jim líbí život na Zemi."

„Mohou se kdykoli přestěhovat na jinou stanici."

Lionel zavrtěl hlavou. „Není tam stejná atmosféra. Abercrombie je svět tlouštíků. Jediné místečko v celém vesmíru, kde je tlustý člověk pyšný na svou váhu." V jeho hlase zazněl teskný tón.

Jean řekla soucitně: „I vám se stýská po Abercrombie."

Lionel se pochmurně usmál. „Zdá se vám to divné?"

Jean si poposedla. „Teď půjdeme k právníkovi. Znám jednoho dobrého. Jmenuje se Richard Mycroft. Nechci, aby v té smlouvě byly mezery. Možná bych si měla najít poručníka, který by se postaral o mé majetkové záležitosti."

„Vy žádného nepotřebujete."

Jean se sebevědomě usmála. „Nepotřebuju, to je pravda."

„Ještě jste mi neřekla, v čem spočívá váš plán."

„To vám řeknu, až sepíšeme smlouvu. Nic neztratíte, vzdáte-li se majetku, který nevlastníte. Až se ho vzdáte, bude v mém zájmu pomoci vám ho získat."

Lionel vstal. „Nepokoušejte se mne podvést."

„Nebojte se."

Tlustá dívka přišla do pokoje. Byla očividně ze Země, zároveň vyplašená i polichocená Lionelovými pozornostmi. Při pohledu na Jean se její tvář zachmuřila žárlivostí.

Venku na chodbě řekla Jean moudře: „Až ji vezmete nahoru na Abercrombie, hodí vás přes palubu kvůli jednomu z těch tlustých budižkničemů.“

„Mlčte!“ řekl Lionel a znělo to, jako by zasvištěla kosa.

Pilot nákladního raketoplánu řekl mrzutě: „O tom já nic nevím.“

Lionel se ho nevzrušeně zeptal: „Máte rád svou práci?“

Pilot si potichu reptal, ale nahlas už neprotestoval. Lionel se připoutal v sedadle vedle něj. Jean, muž s koňskou tváří jménem Hammond a dva starší rozpačití muži profesionálního vzezření se usadili v nákladním prostoru.

Raketoplán vzlétl z rampy, vznesl se nad atmosféru a napojil se na oběžnou dráhu Abercrombie.

Stanice se vznášela před nimi a zářila ve slunečních paprscích.

Raketoplán přistál na nákladové plošině, dělníci ho přesunuli na rampu a dveře se se zasyčením otevřely.

„Pojďte,“ řekl Lionel. „Pospěšte si. Ať už to máme z krku.“ Poklepal Jean na rameno. „Jděte první.“

Vedla je nahoru do centra. Tlustí hosté proplouvali kolem nich, lehcí a kulatí jako mýdlové bubliny, ve tvářích masku údivu, když viděli tolik hubeňourů.

Vzhůru do centra a pak spojovací chodbou do soukromého tělesa. Minuli sál Pleasaunce, kde Jean zahlédla paní Kláru, tlustou jako špekáček, ve společnosti úslužného Webbarda.

Minuli paní Blaiskellovou. „Pane Lionel!“ zalapala po dechu. „To je nemožné, nemožné!“

Lionel prolétl kolem ní. Jean pohlédla přes rameno do jeho tváře a pocítila nevolnost. V jeho očích doutnalo něco temného. Triumf, zloba, odplata, krutost. Něco trochu nelidského. Kdyby nic jiného, Jean byla hluboce lidská a bylo jí nevolno v přítomnosti mimozemských tvorů… Teď se dobře necítila.

„Pospěšte si,“ zazněl Lionelův hlas. „Pospěšte si.“

Kolem pokojů paní Kláry ke dveřím Earlovy ložnice. Jean stiskla knoflík; dveře se otevřely.

Earl stál před zrcadlem a vázal si červenomodrou hedvábnou kravatu kolem své býčí šíje. Měl na sobě perlově šedý gabardénový oblek, velmi volně střižený a vatovaný, aby bylo jeho tělo kulaté a měkké. Spatřil Jean v zrcadle a za ní sveřepou tvář svého bratra Lionela. Prudce se otočil, ztratil půdu pod nohama a vznesl se bezmocně do vzduchu.

Lionel se zasmál. „Chytni ho, Hammonde. Postav ho sem."

Earl zuřil a běsnil. Tady je pánem on, všichni okamžitě ven. Nechá je všechny zavřít, popravit. Zabije je vlastní rukou…

Hammond ho prohledal, zda nemá u sebe zbraně. Dva profesionálně vyhlížející muži postávali zmateně v pozadí a něco si šeptali.

„Podívejte, pane Abercrombie," řekl konečně jeden z nich. „Nemůžeme se účastnit násilí…"

„Mlčte," řekl Lionel. „Jste tu jako svědkové, jako lékaři. Zaplatil jsem vám, abyste se dívali, nic víc. Jestli vám to vadí, váš problém." Pokynul Jean. „Jděte dál."

Jean se vydala ke dveřím studovny. Earl pronikavě vykřikl: „Zmizte od těch dveří, zmizte! To je můj pokoj, tam nikdo nesmí!"

Jean pevně stiskla rty. Nebylo možné nepocítit lítost k ubohému Earlovi. Ale – pomyslela na jeho „zoologickou sbírku". Odhodlaně zakryla elektrické oko a stiskla knoflík. Dveře se otevřely a odhalily slávu katedrálního okna zářícího nebeským ohněm.

Jean se vydala k chlupaté dvounohé stvůře. Tam čekala.

Earl se vzepřel, když měl projít dveřmi. Hammond mu zkroutil ruce; Earl chraptivě zaječel a vrhl se vpřed dýchaje jako uštvané kuře.

Lionel řekl: „Nehraj si s Hammondem, Earle. Rád lidem ubližuje."

Dva svědkové rozzlobeně reptali. Lionel je umlčel jediným pohledem.

Hammond uchopil Earla za zadnici u kalhot a zdvihl ho nad hlavu. Jeho magnetické boty se sotva dotýkaly přecpané podlahy studovny. Earl bezmocně mával rukama a bušil do vzduchu.

Jean šmátrala v mřížoví na panelu zakrývajícím vchod do zadní místnosti. Earl zaječel: „Nesahejte na to! Vypijete si to strašně, strašně!“ Hlas mu ochraptěl a on propukl v pláč.

Hammond jím zatřásl jako teriér krysou.

Earl zavzlykal hlasitěji.

Ten zvuk Jean zabolel v uších. Zamračila se, našla knoflík, stiskla ho. Panel se odsunul.

Všichni vešli do prozářené místnosti, zcela zlomený Earl vzlykal a naříkal.

„Tady to je,“ řekla Jean.

Lionel přejel pohledem sbírku zrůd. Netvorové z jiných světů, draci, baziliškové, ptakoještěři, opancéřovaný hmyz, hadi s velkýma očima, změti svalů, stočené příšery s vyčnívajícími zuby, obnažené mozky a vnitřnosti. A pak tam byla lidská stvoření, neméně bizarní. Lionelovy oči se zastavily na tlusťochovi.

Podíval se na Earla, který ochromeně zmlkl.

„Chudák Hugo,“ řekl Lionel. „Měl by ses stydět, Earle.“

Earl zavzdychal.

Lionel řekl: „Ale Hugo je mrtvý… Je tak mrtvý, jako ti ostatní okolo. Mám pravdu, Earle?“ Podíval se na Jean. „Mám pravdu?“

„Myslím, že ano,“ řekla Jean nervózně. Neměla z týrání Earla žádné potěšení.

„Ovšemže je mrtvý,“ zasípal Earl.

Jean šla k vypínači ovládajícímu magnetické pole.

Earl zařval: „Ty bestie! Bestie!“

Jean stiskla knoflík. Ozval se melodický zvuk, zasyčení a vůně ozónu. Za okamžik se ozvalo sání vzduchu. Kóje se s mlasknutím otevřela. Hugo vplul do místnosti.

Poškubával rukama, dávil se a zvracel, z hrdla se mu vydralo zavzlykání.

Lionel se obrátil na své dva svědky. „Je ten muž živý?

Vzrušeně odpovídali: „Ano, ano!“

Lionel se otočil k Hugovi: „Řekni jim, jak se jmenuješ.“

Hugo něco tichounce zašeptal, přitiskl lokty k tělu, přitáhl atrofované nožičky a pokusil se zaujmout pozici plodu v břiše matky.

Lionel se zeptal svých dvou svědků: „Je ten muž duševně zdráv?“

Nervózně se ošívali. „To ovšem není věc, kterou bychom mohli okamžitě rozhodnout.“ Mluvili dál o testech, encefalogramech, reflexech.

Lionel chvilku čekal. Hugo si broukal, pak naříkal jako miminko. „Tak – je zdráv?“

Lékaři odpověděli: „Utrpěl těžký šok. Pro hluboké zmrazení je příznačné narušení synapsí.“

Lionel se ušklíbl: „Je při smyslech?“

„No – není.“

Lionel přikývl. „V tom případě – nyní mluvíte s novým pánem stanice Abercrombie.“

Earl protestoval: „Tohle ti nevyjde, Lionele! Už dávno přišel o rozum a ty jsi nebyl na stanici!“

Lionelův úsměv připomínal vyceněné zuby vlka. „Chceš tuto při přednést před tribunálem v Metropolis?“

Earl ztichl. Lionel pohlédl na doktory, kteří si něco horečně špitali.

„Promluvte na něj,“ řekl Lionel. „Přesvědčte se, je-li při smyslech nebo ne.“

Lékaři se svědomitě vyptávali Huga, který vydával kňouravé zvuky. Došli k nepříjemnému, ale konečnému rozhodnutí. „Tento muž zajisté není schopen rozhodovat o svých vlastních záležitostech.“

Earl se nedůtklivě vykroutil z Hammondova sevření. „Nech mě bejt.“

„Dávej si pozor,“ řekl Lionel. „Hammond tě nemá moc rád.“

„Já nemám rád Hammonda,“ řekl Earl zlostně. Nemám rád nikoho.“ Jeho hlas potemněl. „Nemám rád ani sebe.“ Stál a upřeně hleděl do kóje, v níž býval Hugo.

Jean pocítila, jak v něm stoupá příval nenávisti ke všemu. Chtěla promluvit.

Ale Earl již vyrazil.

Čas se zastavil. Zdálo se, že se Earl pohybuje podivuhodně pomalu. Všichni strnuli jako přimrazeni.

Jean se probrala. „Musím odsud!“ vyjekla. Věděla, co pološílený Earl udělá. Earl běžel podél řady monster, magnetické boty klapaly na podlaze. V běhu mačkal vypínače. Tak doběhl na druhý konec místnosti. Za ním se příšery probouzely k životu.

Hammond se vzpamatoval, vyřítil se za Jean. Černá paže, která kolem sebe nazdařbůh máchala, ho chytila za nohu. Ozval se tlumený praskot. Hammond zařval hrůzou.

Jean prchala ke dveřím. S výkřikem uskočila. Proti ní stála dvou a půl metrová zrůda gorilího vzhledu s tváří francouzského pudla. Někde cestou Earl stiskl vypínač, který ji osvobodil z magnetické hypnózy. Černé oči svítily, z huby ukapávala pěna, ruce se svíraly a otvíraly. Jean ucouvla.

Zezadu se ozývaly hrozivé zvuky. Slyšela, jak Earl, náhle vyděšen, těžce dýchá. Ale nemohla odtrhnout oči z gorilí příšery, která mířila do místnosti. Černé psí oči zíraly přímo do očí Jean. Nemohla se pohnout! Obrovská černá bezhlavě máchající paže dopadla vedle Jeanina ramene a dotkla se gorily.

Rozpoutala se vřava. Jean se přitiskla ke zdi. Zelená kmitající vláknitá příšera vylétla do studovny a demolovala police, obrazovky, vitríny. Knihy, minerály, papíry, přístroje, krabice a skříňky vzlétaly a tříštily se. Za ní vyšla gorila, zkroucená paže jí visela podél těla. Následovalo svíjející se klubko, v němž se daly čas od času rozeznat nohy s plovacími blánami, svalnatý ocas, velké šupiny a části lidského těla – Hammond bojoval s ptakoještěrem ze světa s přiléhavým jménem Morová jáma.

Jean prolétla dveřmi a chtěla se schovat v přístěnku. Oknem spatřila Earlův vesmírný člun. Skočila do jeho otevřených dveří.

Za ní se zběsile přihnal jeden z lékařů, které si Lionel přivezl jako svědky.

Jean vykřikla: „Tady, tady!“

Lékař se vrhl do člunu.

Jean číhala u dveří, připravená je zabouchnout při sebemenším ohrožení… Povzdychla si. Všechny naděje, plány, budoucnost vylétly do povětří. Místo toho sklízela smrt, rozvrat, katastrofu.

Zeptala se lékaře: „Kde je váš kolega?“

„Mrtev! O Bože, ó Bože, co s námi bude?“

Otočila se, pohlédla na něj a znechuceně se ušklíbla. Náhle ho ale spatřila v novém, příznivějším světle. Nezaujatý svědek. Vlastně zlatý důl. Mohl dosvědčit, že Lionel byl nejméně půl minuty pánem na stanici Abercrombie. Půl minuty stačilo, aby se majitelkou stala ona. Nezáleželo na tom, zda byl Hugo normální nebo ne, protože Hugo zahynul půl minuty před tím, než kovová žába se zobákem ostrým jako nůž skočila Lionelovi na hrdlo.

Chtěla se hned ujistit. „Poslyšte,“ řekla Jean. „Jde o důležitou věc. Dejme tomu, že byste vypovídal u soudu. Kdo zemřel první, Hugo nebo Lionel?“

Lékař chvíli mlčel. „Hugo, určitě! Viděl jsem ho se zlomeným vazem, když Lionel ještě žil.“

„Jste si tím jist?“

„Naprosto.“ Snažil se vzchopit. „Musíme něco udělat.“

„Jistě,“ řekla Jean. „A co?“

„Nevím.“

Ze studovny zaznělo bublání a o minutu později ženský výkřik. „Bože!“ zděsila se Jean. „Zrůdy se dostaly do ložnice… Co s Abercrombie provedou…“ Neovládla se a zvracela na dno člunu.

Zpoza rohu na ně vykoukla hnědá pudlí tvář potřísněná krví. Zrůda se snažila nepozorovaně přikrást blíž.

Ochromená Jean viděla, že nyní má paži docela urvanou. Gorila se vrhla vpřed. Jean uskočila a přibouchla dveře. Těžké tělo narazilo na kov.

Byli zavřeni v Earlově člunu. Muž omdlel. Jean řekla: „Kamaráde, neumírej, prosím. Jseš pro mne zlatý důl…“

Přes kov k nim slabě doléhal třeskot a rány. Pak se ozvalo tlumené vauuuu… vystřelených protonů.

Protonové zbraně zněly s jednotvárnou pravidelností. Vauuuu… vauuu… vauuu… vauuu… vauuu… vauuu…

Pak bylo naprosté ticho.

Jean pootevřela dveře. Přístěnek byl prázdný. Viděla mrtvé tělo gorily, jak pluje prostorem.

Jean se odvážila do přístěnku a vyhlédla do studovny. Deset metrů od ní stál Webbard, pevně rozkročen jako kapitán pirátské lodi na velitelském můstku. Měl bílou a strhanou tvář; od nosu kolem téměř neviditelných úst se mu táhly hluboké rýhy. V rukou měl dva velké protonové revolvery, ústí obou bylo rozpálená do běla.

Spatřil Jean a v očích mu zajiskřilo. „Vy! Vy jste příčinou toho všeho s vašimi intrikami a slíděním!“

Pozvedl pistole.

„Ne!“ vykřikla Jean. „To není moje vina!“

Zaslechli Lionelův slabý hlas. „Dej pryč ty pistole, Webbarde.“ S rukou přitisknutou na hrdle se Lionel přibelhal do studovny. „To je nová majitelka,“ výsměšně zachrčel. „Přece bys nechtěl zabít svou šéfku…“

Webbard překvapeně zamrkal. „Pan Lionel!“

„Ano,“ řekl Lionel. „Zase doma… A je tu dost co uklízet, Webbarde…“

Jean nahlédla do vkladní knížky. Číslice vyražené v umělohmotné pásce zabíraly téměř celou řádku.

„Dva milióny dolarů.“

Mycroft pokuřoval z dýmky a hleděl z okna. „Jednu věc byste si měla rozvážit,“ řekl. „Jde o to, jak investujete své peníze. Nemůžete to vést sama, obchodní partneři budou trvat na jednání se zodpovědnou osobou – to znamená mít správce nebo poručníka.“

„V takových věcech se moc nevyznám,“ řekla Jean. „Já – spíš jsem předpokládala, že byste se o to postaral vy.“

Mycroft sáhl po dýmce a vyklepal z ní zbytek tabáku.

„Nebo nechcete?“ zeptala se Jean.

Mycroft se nepřítomně pousmál. „Ale ano, chci… Bude mi potěšením spravovat dvoumiliónový majetek. Vlastně se tak stanu vaším zákonným zástupcem, dokud nedosáhnete plnoletosti. Musíme získat soudní výnos o mém jmenování. Podle tohoto výnosu nebudete mít v rukou správu vašich peněz; můžeme však do smlouvy zařadit podmínku, zaručující vám řádný příjem – což, jak předpokládám, chcete. Mohlo by to být – no, řekněme padesát tisíc ročně po odečtení daní.“

„To mně vyhovuje," řekla Jean bez zájmu. „Teď mě zrovna nezajímá nic… Padly na mne nějaké chmury."

Mycroft přikývl. „Vím, to se stává."

Jean řekla: „Mám peníze. Vždycky jsem je chtěla a teď je mám. A dál – „ Vztáhla ruce a zdvihla obočí. „Je to jen číslo ve vkladní knížce… Zítra ráno vstanu a řeknu si: ‚Co budu dneska dělat? Koupím dům? Objednám si šaty za tisíc dolarů? Vydám se na dvouletou cestu s agenturou Argo Navis?' A odpověď bude: ‚Ne, k čertu s tím vším.'"

„To, co potřebujete," řekl Mycroft, „jsou přítelkyně, děvčata vašeho věku."

Na jejích ústech se objevil poněkud mdlý úsměv. „Bojím se, že bychom neměly mnoho společného… Je to asi dobrý nápad, ale – nefungovalo by to." Seděla letargicky v křesle, koutky úst svěšené.

Mycroft si povšiml, že v klidu jsou její ústa něžná a šlechetná.

Tiše řekla: „Nemůžu z hlavy vyhnat myšlenku, že mám určitě někde ve vesmíru mámu a tátu…"

Mycroft se poškrabal na bradě. „Lidé, kteří nechali dítě v hospodě, si nezaslouží, abyste na ně myslela, Jean.

„Vím," řekla stísněným hlasem. „Ach, pane Mycrofte, jsem tak strašně sama…" Jean plakala, hlavu v dlaních.

Mycroft jí váhavě položil ruku na rameno a nešikovně ji pohladil.

Po chvilce řekla: „Určitě si myslíte, že jsem hrozný blázen."

„Ne," řekl ochraptěle Mycroft. „Nic takového si nemyslím. Přeji si, abych…" Nemohl najít správná slova.

Vzpamatovala se a vstala. „Tak dost…" Pozdvihla mu hlavu a políbila ho na bradu. „Jste opravdu moc milý, pane Mycrofte… Ale já nestojím o soucit. Nesnáším ho. Jsem zvyklá se o sebe postarat sama."

Mycroft se opět posadil a nacpával si dýmku, aby nějak zaměstnal ruce. Jean zvedla kabelku. „Teď jdu ke krejčímu jménem André. Oblékne mě úžasně, všichni budou koukat. A pak půjdu –" Zarazila se. „Raději vám to neřeknu. Vyděsil byste se."

Odkašlal si. „Asi ano."

Vesele přikývla. „Tak nashle." A odešla z kanceláře.

Mycroft si zase odkašlal, popotáhl si kalhoty, uhladil sako a vrátil se ke své práci… Bůhvíproč mu připadala nudná, nezáživná, šedivá. Bolela ho hlava.

Řekl: „Asi se půjdu opít…“

Uběhlo deset minut. Dveře kanceláře se otevřely. Jean nakoukla dovnitř.

„Dobrý den, pane Mycrofte.“

„Dobrý den, Jean.“

„Rozmyslela jsem si to. Napadlo mne, že by bylo lepší, kdybych vás vzala na večeři a pak bychom mohli jít třeba do divadla… Šel byste?“

„Moc rád,“ řekl Mycroft.

MĚSÍČNÍ MŮRA

Symbolické atributy, které podtrhují osobnost člověka, jsou samozřejmě velmi početné. Oděv představuje velmi významnou kategorii těchto symbolů, a když se někdy lidé sejdou, bývá docela zábavné studovat (nenápadně, samozřejmě), jak jsou oblečeni, a zjišťovat, do jaké míry volili tu kterou součást ošacení se záměrem dosáhnout určitého specifického účinu. Přes symbolický význam oblečení se však muži i ženy posuzují z valné části především podle znaků, které se definují mnohem obtížněji – držení těla, přízvuku, zabarvení hlasu, tvaru a barvy těla, a především tváře. Hlas může být modulován, dieta a cvičení dokáží, alespoň teoreticky, zformovat tělo do společensky přijatelných kontur. Co lze provést s obličejem? V tomto směru bylo už vynaloženo enormní úsilí. Tvar čelistí se dá upravit, obočí přidělat nebo odstranit, nos zkrátit, ztupit, narovnat. Vlasy můžeme tvarovat do tisíců různých podob – lze je vyfoukávat, nakrucovat, zvlhčovat, vysušovat či jinak modelovat, jak je komu libo, vždy s cílem dosáhnout módního účinu. Seberafinovanější kamufláž bývá ovšem průhledná a neodolá kritickému oku. Ať podléháme jakýmkoli sklonům, ať se nám naše obličeje líbí, nebo ne, jsme nuceni s nimi žít a chtě nechtě přijímat výhody, omezení i posměšky, které nám přinášejí. Ovšem kromě rafinovaných a inteligentních obyvatel světa zvaného Siréna, o jejichž neortodoxních

společenských zvycích se pojednává na následujících stránkách.

Měsíční můra

Obytná loď byla vystavěna podle nejpřísnějších norem sirenské dovednosti, o níž se říká, že má nejblíže k dokonalosti, kterou lze vnímat ještě lidským okem. Obložení z navoskovaného tmavého dřeva neslo stopy spojů, vysoustružené, hladce naleštěné platinové nýty tvořily ozdobná kování. Loď byla masivní, značně široká a stabilní, přesto však ne těžkopádná. Příď se vydouvala jako labutí hruď vysoko vzhůru, potom se ohýbala dopředu, aby mohla nést železnou lucernu. Dveře se skládaly z černozeleně žíhaných dřevěných desek, několikadílná okna byla zasklena čtvercovými kousky slídy v červené, modré, bledě zelené a fialové barvě. Příď sloužila k ubytování otroků a zároveň jako úložný prostor. Uprostřed lodi byly dvě kajuty na spaní, jídelna a salónek, z nějž se dalo projít na vyhlídkovou plošinu na zádi.

Taková byla obytná loď Edwera Thissella, ale nebylo se čím chlubit. Krása lodi již dávno pominula. Koberce byly prošlapané, vyřezávané přepážky otlučené, železná lucerna na oblouku rozežraná od rzi. Když před sedmdesáti lety první vlastník tuto loď přijal, vzdal čest jejímu staviteli a zároveň byl tímto darem sám poctěn. Celá transakce (byla něčím více, než pouhým odevzdáním a přijetím) zvýšila oběma prestiž. Ta doba byla ovšem dávno pryč. Nyní tato loď už zdaleka nevzbuzovala takovou úctu. Edwer Thissell si tuto skutečnost uvědomoval, ale nemohl s tím nic dělat, nic lepšího nemohl získat.

Seděl na zadní palubě a cvičil na gangu, nástroj podobný citeře, ne o mnoho větší než lidská ruka. Již sto metrů od břehu byl díky pěnivému příboji znát pruh bílé pláže, za níž vystupovala červená džungle se siluetou černých skalnatých kopců. Nad hlavou svítila bílá, mlhavá Mireille, jako by byla utkaná z pavučiny. Na hladině oceánu se tvořila perleťová kola. Tato scenérie byla pro Edwera všední, ne však tak nudná jako hra na gangu, na kterou cvičil již dvě hodiny: vybrnkával sirenské stupnice, řadil akordy, přecházel k jednoduchým stupnicím. Vyměnil gangu za zachinko, malou ozvučenou krabičku posetou klapkami, na kterou se hrálo pravou rukou. Tlakem na klapky se prohánělvzduch přes píšťaly a tím se vyluzoval zvuk podobný zvuku koncertiny. Thissell přehrál rychle asi tucet stupnic a udělal při tom velmi málo chyb. Z těch šesti nástrojů, na které se začal učit, mu šla hra na zachinko nejlépe (ovšem s výjimkou hymerkinu – klapajícího a pleskajícího nástroje ze dřeva a kamene, který se používal výhradně ke komunikaci s otroky). Thissell cvičil dalších deset minut a potom zachinko odložil stranou. Protáhl ruce a prolomil své bolavé prsty. Každou chvilku od svého příjezdu věnoval nástrojům: hymerkinu, ganze, zachinku, kivu, strapanu a gomapardu. Cvičil devatenáctitónové stupnice čtyřmi způsoby a nespočetně akordů tak často, jak by ho to v životě na jeho planetě ani nenapadlo. Trylky, arpeggia, legato, mlaskání a nazalizace, tlumení a augmentace, vibráta a vlávytí, konkávy a konvexe. Cvičil s umíněnou, až sebevražednou píli, pročež se jeho původní představa o hudbě jako o zdroji potěšení dávno, dávno vytratila. Když se díval na nástroje, jen stěží potlačil touhu hodit všech šest do Titaniku.

Postavil se, prošel salónem a jídelnou přes chodbu a vyšel na zádi. Vyklonil se přes zábradlí a podíval se dolů na podvodní ohrady, kde otroci Tobi a Rex zapřahali tažné ryby. Chystali se k cestě do Fanu, vzdáleného patnáct kilometrů na sever. Nejmladší ryba, spíše hravá než záludná, uhýbala a nechtěla se nechat zapřáhnout. Její protáhlá černá tlama prorazila vodu. Thissell, když se na ni podíval, pocítil odpor. Ryba neměla masku!

Thissell se hořce usmál, prsty přejel po své masce – masce Měsíční můry. Jak je vidět, už na Siréně zdomácněl. Už to došlo tak daleko, že mu pohled na rybu bez masky způsobil šok.

Ryby byly nakonec zapřaženy, Toby a Rex vylezli na palubu, rudá těla se jim leskla. Černé plátěné masky jim přilnuly k obličeji. Thissella si nevšímali, uklidili ohradu a zvedli kotvu. Tažné ryby zabraly, postroje se napjaly a loď se pohnula směrem na sever.

Když se Thissell vrátil na příď, vzal si strapan, tu okrouhlou ozvučenou skříňku o průměru dvaceti centimetrů. Čtyřicet šest drátů vybíhalo z centrální osy a na obvodu se připojovalo buď ke zvonečku, nebo ke zvonící tyčince. Když se za dráty zatrhalo, zvonečky zvonily a tyčinky s nimi souzněly. Když se na ně zabrnkalo, nástroj vydával zvonivý zvuk. Když se na něj umně zahrálo, příjemné, pronikavé, disharmonické zvuky zněly působivě, v nepravých rukách však byly výsledky hry méně příjemné a hraničily s hlukem. Strapan byl nejslabším Thissellovým nástrojem, proto na něj cvičil po celou dobu cesty na sever.

Ve správném kursu se loď přibližovala k plovoucímu městu. Tažné ryby zpomalily a loď byla zvolna dotažena ke břehu. Dok lemovala řada přístavních povalečů, kteří si důkladně měřili celou loď, Thissella i otroky, v souladu se sirenskými zvyky. Thissell, který si na tak důkladné zkoumání ještě nezvykl, je považoval za zneklidňující, spíše však kvůli strnulosti masek. Sebevědomě si upravil svou masku Měsíční můry, sestoupil po žebříku do doku.

Nějaký otrok vstal z místa, kde seděl, dotkl se klouby prstů černého plátna na svém čele a zazpíval ve třech tónech otázku: „Měsíční můra přede mnou patrně představuje pana Edwera Thissella?“

Thissell klepl na hymerkin, který měl zavěšený na opasku a zazpíval: „Já jsem Edwer Thissell.“

„Byl jsem poctěn důvěrou,“ zazpíval otrok. „Tři dny od úsvitu do soumraku jsem čekal v doku, tři noci od soumraku do úsvitu jsem se krčil na voru pod tímto dokem a naslouchal jsem krokům nočních mužů, nakonec jsem uzřel masku pana Thissella.“

Thissell netrpělivě zaklepal na hymerkin. „Co ta důvěra obnáší?“

„Přináším vzkaz, pane Thisselli. Je určen pro vás.“

Thissell vztáhl levou ruku a pravou zahrál na hymerkin. „Dej sem ten vzkaz.“

„Hned, pane Thisselli.“ Vzkaz byl výstražně nadepsán:

NALÉHAVÁ ZPRÁVA! SPĚCHÁ!

Thissell roztrhl obálku. Vzkaz byl podepsán Castelem Cromartinem, vrchním velitelem meziplanetárního policejního útvaru, a po formálních pozdravech tam stálo:

NAPROSTO NEZBYTNÉ

musí být vyplněny následující rozkazy! Na palubě lodi Carina Cruzeiro směřující do Fanu, datum přistání 10. leden V.Č., je známý vrah Haxo Angmark. Buďte přítomen přistání s dostatečnou posilou, zadržte a uvězněte tohoto muže. Tyto pokyny musí být provedeny úspěšně. Nezdar nepřípustný! POZOR! Haxo Angmark je mimořádně nebezpečný. V případě jakéhokoliv odporu jej zabijte.

Thissell přijal vzkaz se zděšením. Vzhledem k tomu, že měl zastávat ve Fanu funkci konzula, neočekával podobné úkoly. Necítil se být kompetentní k podobným záležitostem. Přemýšlivě se poškrábal na roztřepané šedivé bradě své masky. Situace nevypadala úplně beznadějně, Estenban Rolver, ředitel vesmírného přístavu, bude bezpochyby spolupracovat a možná sestaví četu otroků.

S větší nadějí si Thissell znovu přečetl vzkaz, 10. leden vesmírného času. Nahlédl do převodného kalendáře. Dnes je čtyřicátý den Období hořkého nektaru. Thissell přejížděl prstem dolů po sloupci. Pak se náhle zastavil. 10.leden – to je dnes!

Jeho pozornost upoutal vzdálený rachot. Z mlhy se vynořoval nejasný obrys: světlo motorů lodi Carina Cruzeiro.

Thissell si ještě jednou přečetl vzkaz a prohlížel si klesající světlo. Na palubě bude Haxo Angmark. V pěti minutách přistane na Siréně. Formality po přistání ho pravděpodobně zdrží dvacet minut. Přistávací plocha leží něco málo přes dva kilometry daleko a s Fanem je spojena klikatou pěšinou v horách.

Thissell se otočil k otrokovi: „Kdy přišel ten vzkaz?“

Otrok se nechápavě naklonil. Thissell přizpůsobil svou otázku a s klepáním hymerkinu zazpíval: „Tento vzkaz: tys byl poctěn péčí o něj – jak dlouho?“

Otrok zapěl: „Dlouhé dny jsem čekal na molu, útočiště na voru hledaje pouze se začínajícím soumrakem. Nyní je má bdělost odměněna, spatřil jsem pana Thissella.“

Thissell se odvrátil a vztekle kráčel k doku. Neschopní Sireňané! Proč nedoručili vzkaz na mou loď? Dvacet pět minut – nyní již jen dvacet dva… Na esplanádě se Thissell zastavil, podíval se doprava, potom doleva a doufal v zázrak: Nějaký druh vzdušné dopravy, která by ho přenesla do kosmického přístavu, kde by s Rolverovou pomocí mohl ještě Haxa Angmarka zadržet. Nebo ještě lépe: další vzkaz, který by rušil ten první. Něco – prostě cokoliv… Ale letecká doprava na Siréně neexistuje a další vzkaz nepřichází.

Na esplanádě se tyčila nuzná řada stálé zástavby, postavené z kamenů a železa, a tedy odolná proti útokům nočních mužů. Jakýsi čeledín obýval jedno z těchto stavení a jako Thissell pozoroval muže v nádherné perleťově stříbrné masce, který přijížděl v sedle jednoho ze sirenských koní, podobných ještěrům.

Thissell vykročil kupředu. Ještě byl čas, s trochou štěstí ještě může Haxa Angmarka zadržet. Spěchal přes esplanádu.

Před řadou ohrad stál čeledín a prohlížel si starostlivě své stádo, příležitostně vyleštil šupiny nebo zahnal hmyz. Bylo tam pět vynikajících zvířat, všechna dosahovala výšky ramen dospělého muže. Měla masivní nohy, tlustá těla a těžké klínovité hlavy. Z jejich předních zubů, uměle prodlužovaných a zakřivovaných téměř do kruhu, visely zlaté kroužky. Šupiny každého z nich byly vzorovány v nachové a zelené, oranžové a černé, červené a modré, hnědé a růžové, žluté a stříbrné. Thissell bez dechu doběhl k čeledínovi. Sáhl

pro svůj kiv* a potom zaváhal. Mohu toto považovat za běžné osobní setkání? Nebo snad zachinko? Vylíčení požadavků mohu sotva považovat za formální. Potom tedy bude lepší kiv. Zahrál akord, ale

* Kiv – pět ohrádek pružných kovových proužků, čtrnáct v každé ohrádce. Hraje se na něj dotykem, točením, brnkáním.

omylem použil gangu. Thissell se pod maskou zakřenil. Jeho vztah k čeledínovi nebyl nijak důvěrný. Doufal, že čeledín je v dobré náladě a že v tomto naléhavém případě nebude trvat na použití zcela vhodného nástroje. Vybrnkal naléhavě další akord a pokud mu nedostatek zručnosti dovoloval, přednesl svou žádost: „Pane čeledíne, neodkladně potřebuji rychlého koně. Dovolte mi, abych si vybral jednoho z vašeho stáda."

Čeledín měl na sobě značně složitou masku, kterou Thissell neuměl určit. Byla vyrobena z nalakované hnědé látky, plisované šedé kůže a na samém vrcholu čela měla dvě velké zelené a šarlatové koule, drobně segmentové jako oči nějakého hmyzu. Dlouho si Thissella prohlížel, potom poněkud okázale uchopil svůj stimik* a přednesl celou řadu trylků s významem, který Thissell nepochopil. Čeledín zazpíval: „Pane Měsíční můro, obávám se, že mí oři jsou nevhodní pro člověka vašeho postavení."

Thissell naléhavě zabrnkal na gangu: „Já si myslím, že jsou zcela vhodní. Hrozně spěchám a velmi rád vezmu za vděk kterýmkoliv z nich."

Čeledín zahrál křehce vířivé crescendo. „Pane Měsíční můro," zazpíval, „mí oři jsou nemocní a špinaví. Jsem polichocen, že se vám pro vás zdají vhodní. Nemohu však přijmout vámi předkládaný důvod. A" – najednou změnil nástroj a ze svého krodatchu** vyrazil chladný cinkot – „nějak nepoznávám dobrého společníka a umělce, který mě tak familiárně oslovil svou gangou."

Bylo to jasné. Thissell žádného koně nedostane. Otočil se a vyrazil k přistávací ploše. Za ním se ozval klapot čeledínova hymerkinu, ale zda byl určený čeledínovým otrokům, nebo jemu samému, to se Thissell nenamáhal zjistit.

* Stimik: tři trubičky ve tvaru flétny opatřené měchy. Palec a ukazováček stlačují vak, aby vháněly vzduch přes náústky. Prostředníček, prsteníček a malíček ovládají pístek. Stimik je nástroj k vyjádření chladného odstupu nebo nesouhlasu.

** Krodatch: malá čtverhranná ozvučená skříňka potažená střívkem napuštěným pryskyřicí. Hudebník škrábe svými nehty na struny, nebo na ně tlačí bříšky prstů, aby vyloudil spoustu mírně formálních tónů. Krodatch se také používá jako nástroj k vyjádření urážky.

Předchozí konzul domovského souhvězdí na Siréně byl zavražděn v Zundaru. V masce Hospodského vraha oslovil dívku oblečenou na oslavu rovnodennosti a za tento přestupek byl ihned popraven třemi muži v maskách Červeného řemeslníka, Slunečního skřítka a Kouzelného sršně. Edwer Thissell, který nedávno vystudoval Institut, byl jmenován jeho nástupcem a měl tři dny, aby se na to připravil. Přestože byl Thissell rozjímavý až obezřetný, považoval toto jmenování za určitou výzvu. Naučil se sirensky pomoci speciální mozkové techniky. Zjistil, že tento jazyk není obtížný. Potom si v časopise Antropologie vesmíru přečetl:

> Obyvatelstvo pobřeží Titaniku je vysoce individualistické, což je možná reakce na bohaté okolí, které skupinové aktivity nikterak neoceňuje. Jazyk, který tuto zvláštnost odráží, vyjadřuje náladu jedince a jeho emotivní přístup k dané situaci. Samotná informace je tedy podřadná. Jazyk se zpívá, charakteristicky doprovázen na malý hudební nástroj, takže je velmi obtížné získat jakoukoli informaci od rodilého obyvatele Fanu nebo zakázaného města Zundaru. Budete zahrnuti elegantními áriemi a ukázkami úžasné virtuozity hry narozličné nástroje. Proto se musí návštěvník tohoto fascinujícího světa naučit vyjadřovat podle obecně schválené tamější módy, pokud nechce, aby se s ním zacházelo s největším opovržením.

Thissell si do svého záznamníku poznamenal: obstarat malý hudební nástroj, společně s návodem k použití. A četl dál.

Všude a vždycky je hojnost, ne-li přímo nadbytek jídla. Podnebí je mírné. Vzhledem k velkým zásobám využitelné energie a spoustě volného času se obyvatelstvo zabývá komplikováním věcí. A to ve všech oblastech: dělá složitější řemesla, například tesá čelní desky, které zdobí jejich obytné lodi, složitě rozvíjí symbolismus, což dokazují jejich masky, které musí nosit každý, komplikují polohudební jazyk, jenž tak pozoruhodně odráží jemné odstíny nálad a emoce. Nad tím vším vévodí svou složitostí komplikované mezilidské vztahy. Prestiž, tvář, dobrá pověst, mana, sláva – sirensky strakh, který určuje, jakou obytnou loď potřebuje a za jakých okolností, a který mu určí k používání loď bohatě zdobenou drahokamy, alabastrovými lucernami, pavími pery, malovaným nádobím a bohatě vyřezávanou, nebo mu přisoudí nuzný příbytek v chatrči na voru. Na Siréně neexistuje žádný průměr, jediným měřítkem je strakh…

Thissell se poškrábal na bradě a pokračoval ve čtení.

Masky se nosí neustále v souladu s filozofií, že člověk by neměl být přinucen k výrazu, který se vymyká jeho kontrole a že by měl být svobodný ve výběru podoby, nejvíce vyhovující jeho strakhu. V obydlených oblastech Sirény, což je pobřeží Titaniku, člověk nikdy neukazuje svůj obličej. Je to jeho největší tajemství. Riskování je věcí na Siréně neznámou. Pro sirenské sebevědomí by bylo katastrofou získat prospěch jinak, než prostřednictvím strakhu. Slovo štěstí nemá v sirenském jazyce synonymum.

Thissell si udělal další poznámku: Získat masku. Muzeum? Divadelní spolek?

Dočetl článek, urychlil dokončování příprav a následujícího dne se nalodil na palubu lodi Robert Astroguard, na první úsek cesty na Sirénu.

Světla se usadila na sirenské přistávací ploše a topasový disk osamocený mezi černými, zelenými a nachovými kopci. Edwer vykročil směrem k lodi. Potkal se s Estebanem Rolverem, místním zástupcem kosmických letů. Rolver rozhodil rukama a poodstoupil. „Vaše maska," vykřikl chraptivě. „Kde máte masku?" Thissell mu ji sebevědomě ukázal. „Nebyl jsem si jist –"

„Nasaďte si ji," řekl Rolver a odvrátil hlavu. On sám nosil masku vyrobenou z temně zelených třísek dřeva, nalakovaného na modro. Na tvářích vyčnívala černá brka a pod bradou visela černobíle kostkovaná kulička. Maska vyjadřovala poddajnou, křečovitou osobnost.

Thissell si nasadil masku na obličej. Nebyl ještě rozhodnut, zda celou situaci obrátí v legraci, nebo zůstane rezervovaný v souladu se svým postavením.

„Máte už masku?" vyzvídal přes rameno Rolver.

Thissell souhlasně odpověděl a Rolver se otočil. Maska skrývala výraz jeho tváře, ale jeho ruka nejistě zavadila o klávesy nástroje, který měl připnutý ke stehnu. Nástroj zazněl poděšeně, ale zdvořile. „Nemůžete nosit tuto masku!" zazpíval Rolver. „Kde a jak jste ji vlastně získal?"

Je to kopie masky, kterou má ve sbírce polypoliské muzeum," prohlásil Thissell odměřeně. „Jsem si jist, že je zcela věrná."

Rolver přikývl a jeho vlastní maska se zdála ještě křečovitější než kdy před tím. „Je dost věrná. Je to varianta masky Mořský drak dobyvatel a nosí se při slavnostních příležitostech. Nosit ji mohou pouze lidé s vysokou prestiží – princové, hrdinové, mistři řemesel a velcí hudebníci."

„To jsem nevěděl…"

Rolver naznačil gestem jisté porozumění. „To se naučíte postupem času. Všimněte si mé masky. Dnes mám masku Ptáka lesních jezer. Osoby s minimální prestiží – jako vy, já, jakýkoli cizinec – nosí masky tohoto druhu."

„Zvláštní," odvětil Thissell, když přecházeli přes pole směrem k nízkému betonovému bunkru. „Měl jsem za to, že člověk může nosit cokoli, co se mu líbí."

„Samozřejmě," přitakal Rolver. „Noste si masku, která se vám líbí – jestliže ji můžete obhájit. Například tento Pták horských jezer. Toho nosím proto, abych dal najevo, že si na nic netroufám, že jsem moudrý, zuřivý a všestranný, že mám hudební nadání, sveřepost nebo jinou sirenskou ctnost."

„Když o tom už mluvíte," řekl Thissell, „co by se stalo, kdybych šel v této masce ulicemi Zundaru?"

Rolver se pod maskou tlumeně zasmál. „Kdybyste jen prošel podél doků v Zundaru – tam totiž ulice nejsou – v jakékoli masce, byl byste během hodiny zabit. To se právě stalo Benkovi, vašemu předchůdci. Nevěděl, jak se má chovat. Nikdo z nás, obyvatel jiných planet, neví, jak se má chovat. Ve Fanu nás ještě snášejí – pokud se zdržujeme tam, kde je pro nás vyhrazeno místo. Dokonce ani ve Fanu byste se nemohl procházet v této masce, kterou máte nyní. Přistoupil by k vám někdo v masce Ohnivého hada nebo Bouřlivého skřítka. Doufám, že mi rozumíte. Zahrál by na svůj krodatch, a kdybyste ve výzvě dostatečně neuspěl skladbičkou na skaranyi*, vskutku ďábelském nástroji, zahrál by na hymerkin, který se používá v kontaktu s otroky. Tím by vyjádřil svůj největší odpor. Nebo by mohl uhodit na svůj gong, kterým se vyzývá na souboj, a pak vás napadnout."

„Ani mě nenapadlo, že by zde mohli být lidé tak popudliví," řekl Thissell tlumeně.

Rolver pokrčil rameny a otevřel masivní ocelové dveře své kanceláře. „Určité činy na Polypolisu také nesmí být spáchány na volném prostranství, aniž by nebyly potrestány."

„To máte určitě pravdu," souhlasil Thissell. Rozhlédl se po kanceláři. „K čemu všechna ta ochrana? Ten beton a ocel?"

---

* Skaranyi: miniaturní dudy, měch se tiskne mezi palcem a dlaní, zbylé čtyři prsty ovládají klapky podél čtyř rourek.

„Ochrana proti divochům," odpověděl Rolver. „Scházejí v noci z hor, kradou všechno, co jim přijde pod ruku a zabijí každého, koho

najdou na břehu.“ Šel ke skříni a přinesl masku. „Tady máte. Noste tady tu Měsíční můru, ta vás do nesnází nepřivede.“

Thissell si prohlížel masku bez nadšení. Byla vyrobená ze šedé kůže, která vypadala jako myší. Na každé straně ústního otvoru byl chomáč vlasů, na čele se tyčil pár tykadel, které vypadaly jako péra. Bílé krajkové klopy visely podél skrání a pod očima bylo několik řad červených záhybů. Všechno to dohromady vytvářelo zároveň komický a žalostný dojem.

Thissell se zeptal. „Vyjadřuje tato maska vůbec nějakou prestiž?“

„Skoro žádnou.“

„Nicméně jsem konzul,“ namítl Thissell. „Zastupuji domovské planety, stovky miliard lidí –“

„Jestliže domovské planety chtějí, aby jejich zástupce nosil masku Mořského draka dobyvatele, měli by sem takový typ člověka vyslat.“

„Já vím,“ řekl Thissell. „Dobrá, jestli tedy musím…“

Rolver zdvořile odvrátil pohled po dobu, co si Thissell sundával masku mořského draka dobyvatele a navlékal si mnohem skromnější masku Měsíční můry.

„Doufám, že najdu něco vhodnějšího v jednom z obchodů,“ řekl Thissell. „Bylo mi řečeno, že se tam jednoduše vejde a každý si vybere to, co potřebuje. Nebo se mýlím?“

Rolver si kriticky Thissella prohlížel. „Tato maska – alespoň dočasně – úplně vyhovuje. A je také docela důležité, abyste si z obchodů nebral nic, co potřebujete, dokud neznáte hodnotu svého strakhu. Majitel ztrácí prestiž, jestliže si osoba nízkého strakhu vezme jeho nejlepší práci.“

Thissell rozhořčeně potřásl hlavou. „Nic z toho, co jste mi teď říkal, mi nikdo nevysvětlil! Věděl jsem samozřejmě o maskách a o bezúhonnosti řemeslníků, ale že se klade takový důraz na prestiž, na ten strakh nebo jak zní to slovo…“

„Na tom nesejde,“ opáčil Rolver. „Po roce nebo po dvou se začnete učit, jak v tom chodit. Předpokládám, že mluvíte jejich jazykem?“

„Zajisté.“

„A na které nástroje hrajete?“

„No – jak jsem pochopil, postačí jakýkoli nástroj, nebo jen skutečnost, že umím zpívat.“

„Velmi nepřesné. Pouze otroci zpívají bez hudebního doprovodu. Navrhuji, abyste se na následující nástroje naučil hrát co nejrychleji: Na hymerkin pro komunikaci s otroky. Na gangu pro důvěrný hovor nebo pro osobu jen o málo níže ve strakhu, než jste vy sám. Kiv je pro běžný zdvořilý styk. Zachinko pro formálnější příležitost. Strapan nebo krodatch pro vaše sociální podřízené – ve vašem případě, když budete chtít někoho urazit. Gomapard* nebo dvojitý kamanthil** pro úřední jednání.“ Chvíli uvažoval. „Crebarin, vodní loutna a slobo jsou také velmi užitečné nástroje, ale možná byste se měl naučit hrát nejprve na tzv. druhé nástroje. Měly by vám poskytnout alespoň počáteční prostředky ke komunikaci.“

„Nepřeháníte?“ zeptal se Thissell. „Nebo si děláte legraci?“

Rolver se zasmál svým skličujícím úsměvem. „Ale vůbec ne. Především budete potřebovat obytnou loď. A potom nějaké otroky.“

Potom odvedl Thissella z přistávací plochy do doků ve Fanu. Cesta trvala asi hodinu a půl a vedla po příjemné pěšině pod ohromnými stromy, které byly obtěžkané ovocem, obilnými klasy a vaky s cukrovou šťávou.

„V současné době,“ začal Rolver, „jsou ve Fanu pouze čtyři obyvatelé z jiných planet, včetně vás. Zavedu vás k Welibusovi, což je náš obchodní zástupce. Myslím, že má starou obytnou loď, kterou by vám mohl poskytnout k užívání.“

---

* Gomapard: jeden z mála elektrických nástrojů, které se používají na Siréně. Oscilátor produkuje tóny podobné tónům hoboje. Tón je přizpůsobován, vibrován, zvyšován a snižován hraním na čtyři klávesy.

** Dvojitý kamanthil: nástroj podobný game, tóny se vyluzují točením a skláněním kotouče z umělé kůže proti jedné nebo více ze čtyřiceti šesti strun.

Cornely Welibus žil ve Fanu již patnáct let a nabyl odpovídající strakh, aby mohl nosit svou masku Jižní vítr s důstojností. Maska se skládala z modrého kotouče, který byl vykládaný šupinkami lazuritu. Kotouč obklopovala svatozář z hadí kůže. Byl citlivější a srdečnější

než Rolver. Nejenže mu poskytl obytnou loď, ale také množství hudebních nástrojů a dva otroky.

Protože byl jeho srdečností zmaten, vykoktal něco o placení, ale Welibus ho rychle přerušil. „Můj milý, tady jsme na Siréně. Takovéto maličkosti nic nestojí."

„Ale obytná loď –"

Welibus na svůj kiv zahrál úslužně kantánu. „Budu upřímný, pane Thisselli. Loď je stará a zašlá. Já už si ji nemohu dovolit používat. Utrpělo by moje postavení." Půvabná melodie doprovázela jeho slova. „Postavení – to se vás ještě nemusí týkat. Potřebujete pouze obydlí, pohodlí a ochranu proti nočním mužům.

„Nočním mužům?"

„Kanibalům, kteří se po setmění potulují po pobřeží."

„Ano, jistě. Pan Rolver se mi o nich zmiňoval."

„Hrozné věci. Raději o nich nebudeme mluvit." Z jeho kivu se linul chvějivý trylek. „Pokud se týká otroků," poklepal si zamyšleně na modrý kotouč své masky. „Rex a Toby by vám měli sloužit dobře." Zvedl hlas a čile zaklepal na hymerkin. „Jivan esx trobu!"

Objevila se otrokyně, která byla oblečená asi do tuctu těsných pásů z růžové látky a do černé masky, jiskřící perleťovými flitry.

„Fascu etz Rex ae Toby."

Přišli Toby a Rex. Na sobě měli masky z černé látky a byli oblečeni do krátkých červenohnědých kabátců. Welibus se k nim obrátil zvučným trylkem na hymerkin a uložil jim službu novému pánovi pod trestem návratu na jejich rodné ostrovy. Vrhli se na zem, zazpívali měkkými chraptivými hlasy slib otroctví Thissellovi. Thissell se nervózně usmál a pokusil se o větu v sirenském jazyce.

„Jděte k lodi, dobře ji vyčistěte a přineste na palubu jídlo."

Toby a Rex zaraženě zírali skrz otvory v maskách. Welibus zopakoval příkazy s doprovodem na hymerkin. Otroci se uklonili a odešli.

Thissell si zděšeně prohlížel hudební nástroje. „Vůbec mě nenapadá, jak se mám na ně začít učit."

Welibus se otočil k Rolverovi. „Co takhle Kershaul? Mohli bychom ho přimět k tomu, aby panu Thissellovi poskytl nějaké základní instrukce.“

Rolver rozvážně přikývl. „Kershaul by to měl vzít do svých rukou.“

Thissell se zeptal. „Kdo je to Kershaul?“

„Ten čtvrtý z naší malé skupiny přistěhovalců,“ odpověděl Welibus. „Je to antropolog. Už jste četl Nádherný Zundar? Obřady na Siréně? Anonymní národ? Ne? Škoda. Všechno to jsou výborné práce. Kershaul se těší vysoké úctě a plně doufám, že čas od času Zundar navštěvuje. Nosí masku Jeskynní sovy, někdy Tuláka po hvězdách nebo dokonce Moudrého soudce.“

„Už jsem ho viděl i v masce Rovníkového hada,“ dodal Rolver. „Ta varianta s pozlacenými zuby.“

„Opravdu?“ užasl Welibus. „Nu, musím říci, že si ji zasloužil. Milý kamarád a vskutku dobrý chlap,“ řekl Welibus a zamyšleně zabrnkal na své zachinko.

Uběhly tři měsíce. Pod odborným vedením Mathewa Kershaula cvičil Thissell na hymerkin, gangu, strapan, kiv, gomapard a zachinko. Dvojitý kamanthil, krodatch, slobo, vodní loutna a mnoho dalších mohou počkat, řekl mu Kershaul. Dokud Thissell neovládne šest základních nástrojů. Půjčil Thissellovi nahrávky slavných Sireňanů, kteří rozmlouvali v různých náladách a s doprovodem na rozličné nástroje. Thissell se tedy mohl naučit melodickou domluvu přímo podle současné módy. Dále se zdokonaloval v přesnosti intonace, v různých rytmech – křížených a složených, předznamenaných a potlačených. Kershaul mu řekl, že sirenská hudba je fascinující obor a Thissell připustil, že to byl předmět téměř nevyčerpatelný.

Čtvrtinové tóny, které se linuly z nástrojů, dovolovaly využití dvaceti čtyř tónin, které se násobily pěti způsoby provedení. To dávalo dohromady sto dvacet pět oddělených stupnic. Kershaul poradil Thissellovi, aby se zpočátku orientoval jen na zvládání základních stupnic na každý nástroj a aby využíval pouze dvě techniky.

Protože Thissell neměl ve Fanu kromě týdenních návštěv u Mathewa Kershaula žádnou neodkladnou práci, zavezl svou loď osm kilometrů na jih a zakotvil ji v závětří skalnatého mysu. Zde by si Thissell žil idylickým životem, kdyby nemusel neustále cvičit. Moře bylo klidné a průzračné jako křišťál. Pláž lemovaly šedivé, zelené a nachové listy stromů lesa, který se rozprostíral na dosah ruky, kdyby si snad chtěl zasportovat.

Toby a Rex obývali pár nuzných místností na přídi a Thissell měl pro sebe kajuty na zádi. Čas od času si pohrával s myšlenkou na třetího otroka, možná mladou otrokyni, která by domácnosti prospěla svým šarmem a veselostí. Ale Kershaul mu navrhl, aby od tohoto nápadu upustil, protože by ho mohla příliš rozptylovat a odvádět od studia hry na šest nástrojů.

Dny rychle ubíhaly. Thisselovi nikdy nezevšedněla nádhera východu a západu slunce. Bílé mraky a polední modré moře, noční obloha, na které zářilo dvacet devět hvězd skupiny SI 1 – 715. Týdenní výlety do Fanu mu zaháněly nudu. Toby a Rex obstarávali potraviny a Thissell navštěvoval luxusní loď Mathewa Kershaula pro rady a instrukce. A pak tři měsíce po jeho příjezdu dorazí vzkaz, který mu úplně naruší tuto pravidelnost. *Haxo Angmark, vrah, provokatér, krutý a proradný zločinec, přijede na Sirénu. Úspěšně zadržte tohoto muže!* četl v rozkaze. *Pozor! Haxo Angmark je nesmírně nebezpečný. Zabít bez váhání!*

Thissell nebyl v nejlepší formě. Asi čtyřicet pět metrů klusal, dokud nezačal lapat po dechu, a potom šel volnou chůzí po kopečkách, které byly ověnčené bílým bambusem a černými kapradinami, přes louky, které se žlutaly travními oříšky a přes sady a divoké vinice. Uběhlo dvacet minut – dvacet pět minut!

Thissell věděl, že jde pozdě, a cítil silné chvění v žaludku. Haxo Angmark už přistál a možná právě kráčí po této cestě do Fanu. Thissell potkal na cestě pouze čtyři osoby: Chlapce ve velmi směšné masce Alka ostrovana, dvě mladé ženy v maskách Červený a Zelený pták a teď muže v masce Lesního skřítka. Když se Thissell k tomuto muži blížil, na chvíli se zastavil. Mohl by tohle být Angmark?

Thissell se pokusil o úskok. Směle došel k muži a upřeně se zadíval do ohavné masky. „Angmarku," zvolal ve svém rodném jazyce, „jste zatčen!"

Lesní skřítek se nechápavě díval a pak se upřeně zahleděl dopředu na trať.

Thissell mu zastoupil cestu. Sáhl po své ganze, ale vybavil si reakci čeledína a místo toho zahrál akord na zachinko. „Jdete cestou z přístavu, co jste tam viděl?"

Lesní skřítek uchopil svou příruční trubku, nástroj, který se používal k vyjádření výsměchu protivníkovi, ke svolání zvěře nebo příležitostně k projevení hrubé agresivity. „Kam cestuji a co jsem viděl se týká pouze mě samotného. Zůstaňte tam, kde jste, nebo se vám projdu po obličeji." A kráčel kupředu. Kdyby Thissell neuskočil stranou, Lesní skřítek by svou hrozbu klidně splnil.

Thissell zůstal omráčeně stát a upřeně se díval za vzdalujícími se zády. Angmark? Nepravděpodobně, když tak sebejistě používal ruční trubku. Thissell ještě chvíli váhal a pak se otočil a pokračoval v cestě.

Poté co dorazil na přistávací plochu, šel přímo do kanceláře. Těžké dveře byly pootevřené. Jak se Thissell blížil, objevil se ve dveřích člověk. Na sobě měl masku z bledých zelených šupinek, slídových destiček, modře nalakovaného dřeva a černých brk – Jezerní pták.

„Pane Rolvere," zvolal Thissell starostlivě. „Kdo vystoupil z lodi *Carina Cruzeiro*?"

Rolver si Thissella dlouho prohlížel. „Proč se ptáte?"

„Proč se ptám?" podivil se Thissell. „Určitě jste viděl telegram, který jsem obdržel od Castela Cromartina!"

„Ale ano," řekl Rolver. „Zajisté, přirozeně."

„Byl mi doručen teprve před půl hodinou," řekl Thissell s hořkostí. „Hnal jsem se sem, jak nejrychleji jsem mohl. Kde je Angmark?"

„Ve Fanu. Předpokládám," odpověděl Rolver.

Thissell potichu zaklel. „Proč jste ho nějak nezadržel?"

Rolver pokrčil rameny. „Nejsem k tomu určen a ani nemám chuť a schopnost ho zastavit.“

Thissell potlačil svou rozmrzelost. S ovládaným klidem řekl: „Na cestě jsem narazil na muže v poněkud příšerné masce – drzé oči, červené laloky.“

„Lesní skřítek,“ zareagoval Rolver. „Angmark si s sebou přivezl takovou masku.“

„Ale uměl hrát na ruční trubku,“ namítl Thissell. „Jak by mohl Angmark –“

„S životem na Siréně je velmi dobře obeznámen. Strávil ve Fanu pět let.“

Thissell nespokojeně poznamenal: „Cromartin se o tom vůbec nezmínil.“

„Je to obecně známo,“ odvětil Rolver s pokrčením ramen. „Zastával před Welibusem úřad obchodního zástupce.“

„Znal se s Welibusem?“

Rolver se krátce zasmál. „Přirozeně. Ale nepodezírejte chudáka Welibuse z ničeho úplatnějšího než je zkreslování jeho účtů. Jsem si jist, že není spolčen s vrahy.“

„Když mluvíte o vrazích,“ přerušil ho Thissell, „máte zbraň, kterou bych si mohl půjčit?“

Rolver na něj udiveně pohlédl. „To jste sem přišel zatknout Angmarka s holýma rukama?“

„Neměl jsem na vybranou,“ bránil se Thissell. „Když Cromartin udělí rozkazy, tak očekává výsledek. V každém případě jste tu byl se svými otroky.“

„Nepočítejte s mou pomocí,“ popudlivě zareagoval Rolver. „Nosím masku Jezerního ptáka a žádnou chrabrost nepředstírám. Ale mohu vám půjčit silnou zbraň. V poslední době ji nepoužívám, a proto nezaručuji, že bude fungovat.“

Rolver vešel do kanceláře a za okamžik se vrátil se zbraní. „Co budete nyní dělat?“

Thissell potřásl unaveně hlavou. „Pokusím se najít Angmarka ve Fanu. Nebo myslíte, že má namířeno do Zundaru?“

Rolver uvažoval. „Angmark by mohl v Zundaru přežít. Ale bude chtít oprášit své hudební znalosti. Myslím, že na pár dní ve Fanu zůstane."

„Ale jak ho najdu? Kam bych se měl podívat?"

„To vám nepovím," odpověděl Rolver. „Budete v bezpečí, když ho nenajdete. Angmark je nebezpečný člověk."

Thissell se vrátil do Fanu stejnou cestou.

Tam, kde se cesta svažovala z kopců do volného prostranství, bylo postaveno stavení se silnými zdmi z lepenice.

Dveře byly vytesány z pevného černého dřeva, okna byla chráněna vrstvami železných prutů. Byla to kancelář Cornelyho Welibuse, obchodního zástupce, který se zabýval vývozem a dovozem. Thissell našel Welibuse na verandě. Pohodlně seděl a na sobě měl napodobeninu Waldemarovy masky. Zdál se ponořen do svých myšlenek a mohl, ale taky nemusel rozpoznat Thissellovu Měsíční můru. V každém případě nijak nepozdravil.

Thissell se přiblížil k verandě. „Dobré ráno, pane Welibusi."

Welibus roztržitě přitakal a řekl mu mdlým hlasem a zahrál na svůj krodatch. „Dobré ráno."

Thissella to poněkud zarazilo. Tento nástroj se sotva používal pro komunikace s přítelem a člověkem z cizí planety, i kdyby měl na sobě masku Měsíční můry.

Thissell řekl studeně. „Mohu se vás zeptat, jak dlouho tady sedíte?"

Welibus chvíli uvažoval a když nyní promluvil, použil mnohem srdečnější crebarin. Ale vzpomínka na zvuk krodatchu stále rozjitřovala Thissellovu mysl.

„Jsem tady patnáct nebo dvacet minut. Proč se ptáte?"

„Jsem zvědav, jestli jste si všiml, jak tudy kolem prochází Lesní skřítek."

Welibus přitakal. „Šel po esplanádě a vstoupil do prvního obchodu s maskami, nepletu-li se."

Thissell mezi zuby zasyčel. To bude první Angmarkův krok. „Už ho nikdy nenajdu, pokud vymění masku," zamumlal.

„Kdo je ten Lesní skřítek," zeptal se Welibus pouze s obvyklým zájmem.

Thissell neviděl důvod k tomu, aby jeho jméno zatajil. „Nebezpečný zločinec: Haxo Angmark."

„Haxo Angmark!" vyrazil ze sebe Welibus a zaklonil se v židli. „Jste si jist, že je tady?"

„Bezpochyby."

Welibus si propletl své ruce, které se mu silně třásly. „To je špatná zpráva – vskutku velmi špatná zpráva. Je to bezohledný darebák!"

„Znáte ho dobře?"

„Jako všichni." Teď se Welibus doprovázel na kiv. „Zastával místo, které mám nyní já. Přijel jsem sem jako inspektor a objevil, že měsíčně zpronevěřoval čtyři tisíce UMI. Jsem si jist, že mě zrovna v lásce nemá." Welibus pohlédl nervózně na esplanádu. „Doufám, že ho chytíte."

„Udělám, co bude v mých silách. Takže jste říkal, že šel do obchodu s maskami?"

„Jsem si tím jist."

Thissell se otočil. Jak scházel dolů po pěšině, slyšel, jak se za ním s bouchnutím zavřely černé dveře.

Šel po esplanádě do obchodu s maskami, chvíli posečkal venku, jako by si prohlížel výlohu, kde byla stovka zmenšenin masek vytesaných ze vzácných dřev a minerálů posetých smaragdovými plátky, jemně utkaným hedvábím, vosími křidélky a zkamenělými rybími šupinami. Kromě výrobce masek v obchodě nikdo nebyl. Obchodník byl šlachovitý muž ve žluté róbě a na sobě měl zdánlivě jednoduchou masku Světového znalce vyrobenou z více než dvou tisíc kousků dřeva.

Thissell rozvažoval, co má říci a na jaký nástroj se k tomu doprovodit, a pak vstoupil. Výrobce masek si všiml Měsíční můry a Thissellova odlišného chování, ale pokračoval v práci.

Thissell si vybral nejjednodušší ze svých nástrojů strapan a zahrál na něj. Asi to nebyla ta nejšťastnější volba, protože tento nástroj do jisté míry zestručňoval. Thissell se snažil přebít své smíšené pocity

tím, že zpíval až přehnaně vřele a usilovně potřásal strapanem, ale zahrál sem tam špatný tón:

„Cizinec je zajímavá osoba, jeho zvyky jsou nevšední, budí zvědavost. Ani ne před dvaceti minutami vstoupil do tohoto nádherného obchodu cizinec, aby si vyměnil svou nezajímavou masku Lesního skřítka za jeden z pozoruhodných a odvážných výtvorů, které jsou v této místnosti shromážděny."

Výrobce masek vrhl na Thissella kradmý pohled a beze slova zahrál několik tónů na nástroj, který Thissell nikdy před tím neviděl. Byl to pružný váček, který se držel v dlani, se třemi krátkými trubičkami svázanými mezi prsty. Když se trubičky silně zmáčkly a vzduch procházel štěrbinami, ozval se zvuk podobný hoboji. Thissell považoval výrobce masek za skutečného mistra, protože nástroj se mu zdál být velmi obtížný. Jeho hudba sdělovala hluboký nezájem.

Thissell to zkusil znovu a s námahou manipuloval se strapanem. Zazpíval: „Pro cizince z jiné planety je hlas krajana jako voda pro chřadnoucí rostlinu. Osoba, která umožní setkání dvou takovýchto osob, by v tomto soucitném gestu měla nalézt uspokojení…"

Výrobce masek uchopil svůj strapan a vyloudil řadu rozvlněných stupnic. Jeho prsty se pohybovaly rychleji, než mohly oči pozorovat. Formálně zazpíval: „Umělec si cení svých chvil soustředění, nemíní ztrácet čas výměnou nicotností s osobami přinejlepším průměrné prestiže." Thissell se pokusil zareagovat odpovídající melodií, ale výrobce masek zahrál novou řadu složitých akordů, které mařily Thissellovu snahu o porozumění. Výrobce masek pokračoval:

„Do obchodu si přijde osoba, která evidentně poprvé drží v ruce nástroj pro ni nesmírně obtížný, protože přednes hudby je velmi rozpačitý. Zpívá o stesku po domově a touze po setkání s někým jemu podobným. Ukrývá svůj strakh za masku Měsíční můry, protože v rozhovoru s mistrem řemeslníkem používá strapan a uboze zpívá. Uhlazený a tvůrčí umělec tuto provokaci ignoruje. Bude hrát na nástroj vyjadřující zdvořilost a věří, že cizince tato zábava unaví a brzo odejde."

Thissell si vybral kiv. „Vznešený výrobce masek mi zcela nerozumí"

Přerušilo ho staccato skřípavě se linoucí z obchodníkova strapanu. „Cizinec se nyní snaží vysmát se umělcovu porozumění.“

Thissell zuřivě uhodil na strapan: „Abych se ochránil před vedrem, uchýlím se do malého příjemného obchůdku s maskami. Řemeslník, přestože stále zaujat svou práci, dává příslib porozumění. Pracuje se zápalem, aby se ještě více zdokonalil, a proto se odmítá bavit s cizinci bez ohledu na to, co potřebují.“

Výrobce masek opatrně odložil svůj řezbářský nástroj. Vstal, šel za plentu a za chvíli se vrátil v masce ze zlata a ze železa. Z temene hlavy splývaly plameny. Zahrál nádhernou řadu divokých tónů a zazpíval: „I nejdokonalejší umělec může zvětšit svůj strakh tím, že zabije mořské příšery, noční muže a dotěrné zahaleče. Taková příležitost je na dosah ruky. Umělec svůj útok opozdí přesně o deset vteřin, protože viník má na sobě masku Měsíční můry.“ Zašermoval svým krátkým mečem a několikrát jim máchnul ve vzduchu.

Thissell zoufale zahrál na strapan. „Vešel do obchodu Lesní skřítek? Odešel s novou maskou?“

„Pět vteřin už uplynulo,“ zazpíval výrobce masek zlověstně. Thissell vztekle a zklamaně odešel. Přešel náměstí, zastavil se a rozhlížel se nahoru a dolů po esplanádě. Stovky mužů a žen se líně procházely po docích nebo postávaly na palubách svých obytných lodí. Každý měl nasazenou masku, která vyjadřovala jejich náladu, prestiž a mimořádné vlastnosti. Odevšad se ozývalo šveholení hudebních nástrojů.

Thissell bezradně stál. Lesní skřítek jako by se do země propadl. Haxo Angmark se svobodně prochází po Fanu a Thissell nesplnil naléhavý rozkaz Castela Cromartina.

Za ním se ozvaly známé tóny kivu. „Pane Měsíční můro Thisselli, stojíte tu zamyšlen.“

Thissell se otočil a uviděl za sebou Jeskynní sovu v pochmurném černošedivém plášti. Thissell rozpoznal masku, která představovala učenost a trpělivé spřádání abstraktních myšlenek. Mathew Kershaul ji měl na sobě už při jejich prvním setkání před týdnem.

„Dobrý den pane Kershaule,“ zamumlal Thissell.

„A jak pokračuje studium? Už jste si osvojil stupnici cis na gomapard? Jak si vzpomínám, považoval jste tyto obrácené intervaly za zmatené.“

„Věnoval jsem se jim,“ odpověděl zastřeným hlasem Thissell. „Nicméně, jestliže budu odvolán na Polypolis, byla to všechno ztráta času.“

„Ale co se stalo?“

Thissell mu vysvětlil situaci ohledně Haxa Angmarka. Kershaul vážně přikývl: „Na Angmarka si vzpomínám. Nemilosrdný člověk, ale výtečný hudebník s rychlými prsty a opravdovým talentem pro nové nástroje.“ Vážně si zatahal za bradku na své masce Jeskynní sovy. „Jaké máte plány?“

„Žádné,“ řekl Thissell a smutně zahrál na svůj kiv. „Vůbec mě nenapadá, jakou může nyní nosit masku, a když nevím, jak vypadá, jak ho mám najít?“

Kershaul si promnul bradku. „Za starých časů měl zálibu v proměnlivém exotickém stylu a domnívám se, že používal masky bytostí z podsvětí. Nyní se zajisté mohl jeho styl změnit.“

„Přesně tak,“ postěžoval si Thissell. „Může být ode mne vzdálen na pět metrů a já to nikdy nebudu vědět.“ Hořce se podíval přes esplanádu k obchodu výrobce masek. „Nikdo mi nic neřekne, pochybuji, že by je zajímalo, že se mezi jejich doky prochází vrah.“

„Máte pravdu,“ souhlasil Kershaul. „Sirenské normy jsou zcela odlišné od našich.“

„Nemají vůbec smysl pro odpovědnost,“ prohlásil Thissell. „Pochybuji, že by hodili tonoucímu lano.“

„Je pravda, že vzájemné kontakty nemají rádi,“ dodal Kershaul. „Zdůrazňují odpovědnost a soběstačnost jedince.“

„Zajímavé,“ řekl Thissell, „ale stále nevím nic o Angmarkovi.“

Kershaul si ho vážně prohlédl. „A kdybyste Angmarka objevil, co byste potom dělal?“

„Vyplnil bych rozkaz mého nadřízeného,“ odpověděl Thissell umíněně.

„Angmark je nebezpečný muž,“ řekl Kershaul. „Má proti vám spoustu výhod.“

„To nemohu brát v úvahu. Mou povinností je poslat ho zpátky na Polypolis. Je v bezpečí, dokud se nedozvím, kde a jak ho najít.“

Kershaul na to zareagoval. „Cizinec se za maskou nemůže schovat, alespoň ne před Sireňany. Jsme tu ve Fanu čtyři – Rolver, Welibus, vy a já. Když se nějaký cizinec pokusí tady usadit, všechno se rychle rozkřikne.“

„A co když míří do Zundaru?“

Kershaul pokrčil rameny. „Pochybuji, že by si na to troufal. Na druhé straně – „ Kershaul se zarazil, protože si všiml náhlé nepozornosti Thissella. Také se podíval tam, kam Thissell upřeně zíral.

Muž v masce Lesního skřítka si pyšně vykračoval po esplanádě. Kershaul chytil Thissella za ruku, ale ten vykročil směrem k Lesnímu skřítkovi s namířenou zbraní. „Haxo Angmarku,“ zakřičel. „Nehýbejte se, nebo vás zabiju. Jste zatčen.“

„Jste si jist, že tohle Angmark?“ zeptal se Kershaul ustaraně.

„To hned zjistím,“ odpověděl Thissell. „Angmarku, otočte se. Ruce nechte nad hlavou.“

Lesní skřítek stál strnule a zmateně. Byl překvapen. Sáhl pro své zachinko, zahrál tázavé arpeggio a zazpíval. „Proč mě obtěžuješ, Měsíční můro?“

Kershaul předstoupil a smířlivě zahrál na své slobo.

„Obávám se, že došlo k pomýlení totožnosti, pane Lesní skřítku. Pan Měsíční můra hledá cizince v masce Lesního skřítka.“

Hudba Lesního skřítka začala být rozčilená a náhle svůj nástroj vyměnil za stimik. „On si o mně myslí, že jsem cizinec? Ať to dokáže nebo moji odplatu pozná na svém obličeji.“

Kershaul rozpačitě přehlédl dav, který se za tu chvíli nashromáždil. Ještě jednou zahrál půvabnou melodii. „Jsem si jist, že pan měsíční můra –“

Lesní skřítek ho ale přerušil fanfárou tónů na skaranyi. „Ať to dokáže, nebo ať se připraví, že poteče krev“

Thissell odvětil: „Dobrá, dokážu to.“ Přistoupil k němu a uchopil ho za masku Lesního skřítka. „Podívejme se na váš obličej, ten prokáže vaši totožnost.“

Lesní skřítek užasle odskočil. V davu to zašumělo a potom se zlověstně rozeznělo několik různých nástrojů.

Lesní skřítek si sáhl na zátylek, uhodil na svůj dvojitý gong a druhou rukou popadl svůj meč.

Kershaul odstoupil a velmi rozrušeně zahrál na své slobo.

Vylekaný Thissell poodstoupil a plně si uvědomoval ošklivě hučící dav.

Kershaul zpíval vysvětlení a omluvy a Lesní skřítek mu odpovídal. Kershaul houkl přes rameno na Thissella: „Utečte nebo vás zabijou! Rychle!“

Thissell zaváhal. Lesní skřítek zvedl ruku a Kershaula na boku zranil. „Utečte!“ zakřičel Kershaul. „Do Welibusovy kanceláře a tam se zamkněte!“

Thissell se dal do běhu. Lesní skřítek ho několik metrů pronásledoval, pak zadupal a vyslal za ním několik výtek. Byly drsné a výsměšné a hrál je na ruční trubku. Dav se k němu pohrdavě přidával klapáním na hymerkin.

Dále už to nepokračovalo. Místo toho, aby se ukryl v kanceláři Welibuse, uhnul Thissell stranou a po opatrném průzkumu vykročil k doku, kde měl zakotvenou svou loď.

Když se vrátil na palubu, zbývala do setmění necelá hodina. Toby a Rex dřepěli na přídi obklopeni zásobami, které přinesli – rákosovými koši, které byly plné ovoce a obilnin, džbány z modrého skla s vínem, olejem a ostrou šťávou a třemi prasátky v proutěné ohrádce. Chroupali oříšky a skořápky plivali okolo sebe. Podívali se Thissella a zdálo se, že mají najednou neodkladnou práci. Toby něco zamumlal a Rex potlačoval smích.

Thissell uhodil rozzlobeně na hymerkin. Stroze zazpíval. „Odrazte loď od břehu. Dnes zůstaneme ve Fanu.“

V soukromí své kajuty si sundal masku Měsíční můry a podíval se do zrcadla na svůj skoro už neznámý obličej. Zvedl Měsíční můru a zkoumal její ohavné rysy: šedivá kožešina, modré ostny, směšné krajkové klopy. Sotva důstojná maska pro konzula, představitele domovských planet. Kdyby alespoň zůstal konzulem, až se Gromartin dozví, že mu Angmark upláchl.

Thissell se svezl do křesla a díval se zasněně do vesmíru. Dnes zažil řadu nezdarů, ale v žádném případě ještě není poražen. Zítra navštíví Mathewa Kershaula a prodiskutují spolu, jak objevit Angmarka. Jak už Kershaul zdůraznil, další cizinecká usedlost se nedá zamaskovat. Totožnost Haxa Angmarka se brzy zjistí. Také si musí opatřit jinou masku. Nic okázalého nebo chvástavého, ale masku, která by vyjadřovala alespoň špetku důstojnosti a sebevědomí.

V tom okamžiku zaklepal jeden z otroků na dveře a Thissell si spěšně nasadil na hlavu tu nenáviděnou Měsíční můru.

Druhého dne časně ráno, ještě než se rozbřesklo, zavezli otroci loď zpět do části doku, která byla vyhrazena pro cizince. Ani Rolver, ani Welibus a ani Kershaul ještě nepřijeli. A Thissell netrpělivě čekal. Uběhla hodina a Welibusova loď dorazila do doku. Protože Thissell nechtěl s Welibusem mluvit, zůstal vevnitř v kajutě.

Za chvíli dorazila k doku i Rolverova loď. Thissell viděl Rolvera oknem. Měl na sobě známou masku Jezerního ptáka a vystoupil na dok. Tam se setkal s mužem ve žluté střapaté masce Písečného tygra, který hrál formálně na gomapard, ať přišel za Rolverem s jakýmkoli vzkazem.

Rolver se zdál být překvapený a rozrušený. Po chvíli také zahrál na gomapard. Jak zpíval, nepřímo ukazoval na Thissellovu loď. Potom se uklonil a odešel svou cestou.

Muž v masce Písečného tygra vyšplhal s poněkud přehnanou důstojností na vor a zaklepal na hrazení paluby Thissellovy lodi.

Thissell se mu ukázal. Sirenská etiketa nevyžadovala, aby obyčejného návštěvníka pozval na palubu, a tak pouze zahrál svou otázku na zachinko.

Písečný tygr zahrál na gomapard a zazpíval. „Úsvit nad zátokou ve Fanu je obvykle velmi nádherný, obloha je bílá a zároveň žlutá a zelená. Zatímco vychází Mireille, mlha hoří a svíjí se jako v plamenech. Ten, kdo zpívá, bude mít velké potěšení z hodiny, kdy plovoucí tělo cizince zmizí ze zátoky a nebude ničit krásu tohoto pohledu.“

Thissellovo zachinko zahrálo překvapeně. Písečný tygr se důstojně uklonil. „Zpěvák nebere na vědomí osobu sobě nerovnou, nicméně nechce být soužen pitvořením nespokojeného ducha. Proto svým nařídil, aby ke kotníkům toho těla připevnili řemen. A zatímco spolu mluvíme, aby toto tělo připevnili na záď vaší lodi. Budete asi chtít vyřídit veškeré formality, které máte předepsané. Ten, který zpívá, vám přeje dobrý den a nyní odchází."

Thissell se vrhl k zádi lodi. Tam plavalo skoro nahé tělo dospělého muže, které bylo nadnášeno vzduchem v kalhotách.

Thissell si prohlížel mrtvý obličej, který se zdál bezcharakterní a mdlý – možná v důsledku zvyku nošení masek. Tělo bylo středního vzrůstu a váhy a Thissell odhadoval věk tak mezi čtyřiceti pěti až padesáti. Vlasy byly středně hnědé a rysy nadmuté vodou. Neměl na sobě nic, podle čeho by se dalo určit, jak muž zemřel.

To musí být Haxo Angmark, pomyslel si Thissell. Kdo jiný by to mohl být? Mathew Kershaul? Proč ne? Thissell se ptal neklidně sám sebe. Rolver a Welibus se už vylodili a odešli za svou prací. Rozhlédl se po zátoce, aby našel loď Kershaula. Rozpoznal ji již zakotvenou u břehu. Dokonce zrovna když se díval, skočil Kershaul na břeh a měl na sobě svou obvyklou masku Jeskynní sovy.

Vypadal zamyšleně, protože Thissellovu loď přešel, aniž by zvedl zrak.

Thissell se otočil zpět k mrtvole. Je to tedy bez pochyb Angmark. Cožpak se nevylodili z lodí Rolvera, Welibuse a Kershaula tři muži v maskách, které jsou pro ně typické? Samozřejmě, je to tělo Angmarka… Tohle snadné řešení se však Thissellovi nezdálo. Kershaul přece zdůraznil, že jiný cizinec by byl rychle odhalen. Jak by se mohl Angmark jinak schovat, kdyby… Thissell tuto myšlenku zavrhl. To tělo je samozřejmě Angmarkovo. A přece…

Thissell svolal své otroky a udělil jim rozkazy, aby dovezli do doku vhodnou nádobu, ve které by mohlo být převezeno a uchováno tělo, než bude zajištěno vhodné místo k pohřbení. Otroci nebyli zrovna moc nadšeni a Thissell musel mocně, i když ne zrovna zručně uhodit na hymerkin, aby své rozkazy zdůraznil.

Šel podél doku, otočil se směrem k esplanádě a přešel kolem kanceláře Cornelyho Welibuse. Podél příjemné uličky se vydal k přistávací ploše.

Když tam dorazil, zjistil, že se Rolver ještě neobjevil. Vrchní otrok, který byl označen žlutou růžicí na své látkové černé masce, se zeptal, může-li nějak sloužit. Thissell mu oznámil, že by si přál odeslat vzkaz na Polypolis.

Bez problémů, prohlásil otrok. Jestliže Thissell napíše svůj vzkaz zřetelně velkými písmeny, ihned bude doručen.

Thissell napsal:

Nalezen mrtvý cizinec, pravděpodobně Angmark.
Věk 48, střední postava, hnědé vlasy, jiná možnost identifikace chybí. Očekávám potvrzení anebo instrukce.

Vzkaz určil do rukou Castela Cromartina na Polypolisu a podal ho vrchnímu otrokovi. Po chvíli již slyšel charakteristický zvuk meziplanetárního spojení.

Uběhla hodina. Rolver se ještě neukázal. Thissell neklidně procházel sem a tam po místnosti. Nikdo mu neřekl, jak dlouho má čekat. Doba meziplanetárního přenosu se nepředstavitelně lišila. Někdy došel vzkaz během několika mikrosekund a někdy se toulal hodiny po neznámých oblastech. Existovalo dokonce několik případů, kdy vzkazy byly doručeny dříve než byly odeslány.

Uběhla další půlhodina a Rolver nakonec dorazil ve své obvyklé masce Jezerního ptáka. Shodou okolností slyšel Thissell hvízdot zrovna přicházejícího vzkazu.

Rolver vypadal překvapeně, že vidí Thissella. „Co vás přivádí tak brzy?“

Thissell mu to vysvětlil. „Týká se to toho těla, které jste mi dnes ráno svěřil. Sděluji to svým nadřízeným.“

Rolver zvedl hlavu a poslouchal zvuk přicházejícího vzkazu. „Zdá se, že vám přichází odpověď. Měl bych ji raději převzít.“

„Proč byste se obtěžoval?“ zeptal se rychle Thissell. „Váš otrok se zdá být schopný.“

„Je to moje práce," prohlásil Rolver. Jsem odpovědný za přesné odesílání a přijímání všech vesmírných telegramů."

„Půjdu s vámi," řekl Thissell. „Vždycky jsem chtěl vidět, jak se s tím zařízením pracuje."

„Myslím, že by to bylo proti předpisům," namítl Rolver. Vešel do dveří, které vedly do vnitřního oddělení. „Za chvíli pro vás budu mít ten vzkaz."

Thissell odporoval, ale Rolver si ho nevšímal a sám vstoupil do vnitřního oddělení.

Po pěti minutách se znovu objevil a přinášel malou žlutou obálku. „Ne zrovna dobré zprávy," oznámil s nepřesvědčivou účastí.

Thissell zasmušile otevřel obálku. Ve vzkazu stálo:

> Není to tělo Angmarka. Angmark má černé vlasy. Proč jste nečekal na jeho přistání? Vážný přestupek. Jsem velmi nespokojen. Při nejbližší příležitosti se vraťte na Polypolis.
>
> Castel Cromartin.

Thissell si vložil vzkaz do kapsy. „Mimochodem, mohu se podívat, jakou máte barvu vlasů?"

Rolver zahrál trochu překvapený trylek na svůj kiv. „Jsem úplně blond. Proč se ptáte?"

„Pouze ze zvědavosti."

Rolver zahrál další trylky na kiv. „Nyní už chápu. Můj milý, vy ale máte podezíravou povahu! Podívejte! Otočil se a odhrnul záhyb své masky na zátylku. Thissell viděl, že Rolverovy vlasy jsou skutečně blond.

„Spokojen?" zeptal se žertovně Rolver.

„Ano, zajisté," odpověděl Thissell. „Náhodou nemáte jinou masku, kterou byste mi mohl půjčit? Už mám té Měsíční můry po krk."

„Bohužel ne," řekl Rolver. „Ale dojděte si do obchodu s maskami a nějakou si vyberte."

„Ano, to mohu," souhlasil Thissell. Odešel od Rolvera a do Fanu se vrátil po stejné cestě. Když procházel kolem Welibusovy

kanceláře, zaváhal a pak vstoupil. Dnes měl Welibus oslnivou masku, která byla vyrobena ze zelených skleněných hranolků a stříbrných korálků. Thissell tuto masku nikdy před tím neviděl.

Welibus ho opatrně pozdravil a doprovázel se k tomu na kiv. „Dobrý den, pane Měsíční můro."

„Nebudu vás dlouho zdržovat," začal Thissell, „ale mám k vám jednu poněkud osobní otázku. Jakou barvu mají vaše vlasy?"

Welibus zlomek vteřiny zaváhal, pak se otočil a nadzvedl svou masku. Thissell viděl husté černé kadeře. „Odpovídá to vaší otázce?" zeptal se zvědavě Welibus.

„Úplně," odpověděl Thissell. Přešel přes esplanádu, vyšel na dok, směrem ke Kershaulově lodi. Kershaul ho přijal bez nadšení a odevzdaným gestem ho pozval na palubu.

„Rád bych vám položil jednu otázku," začal přímo Thissell. „Jakou máte barvu vlasů?"

Kreshaul se hořce usmál. „To málo, co mi zbylo, je černé. Proč se vlastně ptáte?"

„Jen ze zvědavosti."

„Ale jděte," řekl Kershaul nezvykle příkře. „V tom musí být něco jiného."

Thissell cítil, že se potřebuje s někým poradit a spustil. „Situace se má následovně. Dnes ráno objevili v zátoce mrtvého cizince. Měl hnědé vlasy. Nejsem si úplně jistý, ale pravděpodobnost, že Angmarkovy vlasy jsou černé, je řekněme tak dvě ku třem."

Kershaul si zatahal za bradku své Jezerní sovy. „Jak ještě k tomu došlo?"

„Tuto informaci jsem obdržel z rukou Rolvera. Jeho vlasy jsou blond. Jestliže přijal Angmark Rolverovu totožnost, musel přirozeně změnit informaci, která mi dnes ráno přišla. Jak vy, tak Welibus, máte černé vlasy."

„Hm," odvětil Kershaul. „Jestli vám dobře rozumím, tak vy si myslíte, že Haxo Angmark zabil buď Rolvera, Welibuse nebo mě a přijal totožnost mrtvého. Je to tak?"

Thissell se na něj překvapeně podíval. „Vy sám jste přece zdůrazňoval, že Angmark se tu nemůže usadit, aniž by se neprozradil. Nebo si už nevzpomínáte?“

„Ale vzpomínám. Takže pokračujeme. Rolver doručil vzkaz, ve kterém stálo, že Angmark má tmavé vlasy. On sám prokázal, že má vlasy blond.“

„Můžete to potvrdit? Myslím tím barvu Rolverových vlasů?

„Ne,“ řekl Kershaul smutně. „Nikdy jsem neviděl Rolvera ani Welibuse bez masek.“

„Když Rolver není Angmark,“ uvažoval Thissell nahlas, Jestliže má Angmark skutečně černé vlasy, potom jste vy a Welibus podezřelí.“

„Velmi zajímavé,“ odvětil Kershaul a prohlížel si ostražitě Thissella. „V tom případě můžete být vy sám Angmark. Jakou máte barvu vlasů.“

„Hnědou,“ řekl úsečně Thissell. Zezadu nadzvedl záhyb své kožešinové masky Měsíční můry.

„Ale můžete klamat, pokud jde o text vzkazu,“ pokračoval dál Kershaul.

„Ale neklamu,“ odpověděl Thissell unaveně. Můžete se zeptat Rolvera, jestli chcete.“

Kershaul zavrtěl hlavou. „Není třeba. Věřím vám. Ještě jedna věc. Hlas! Všechny jste nás slyšel před i potom, co přijel Angmark. Nedá se podle toho určit totožnost?“

„Nedá. Protože hledám jakýkoli náznak změny, tak se mi najednou zdá, že všichni zníte jinak. A masky vaše hlasy stejně zkreslují.“

Kershaul si zaškubal za bradku. „Momentálně mě žádné řešení tohoto problému nenapadá.“ Náhle se uchechtl. „A musí nějaké řešení vlastně existovat? Před příjezdem Angmarka jsme tu byli čtyři Rolver, Welibus, Kershaul a Thissell. Nyní pro praktické účely jsme tu stále my čtyři – Rolver, Welibus, Kershaul a Thissell. Kdo může říct, že nový člen by nemohl přispět ke zlepšení toho starého?“

„Zajímavá myšlenka," souhlasil Thissell, „ale když k tomu dojde, tak já budu mít osobní zájem na odhalení Angmarka. Moje kariéra je v sázce."

„Já vím," zamumlal Kershaul. „Situace se potom stane sporem mezi vámi a Angmarkem."

„Vy mi nepomůžete?"

„Ne aktivně. Už jsem prosycený sirenským individualismem. Myslím, že Rolver a Welibus vám dají podobnou odpověď." Povzdechl si. „Jsme tu všichni už moc dlouho."

Thissell zůstal zamyšleně stát. Kershaul chvíli trpělivě čekal a potom řekl: „Máte nějaké další otázky?"

„Ne," odpověděl Thissell. „Mám k vám pouze jednu prosbu."

„Rád ji splním, když to bude v mých silách," odpověděl zdvořile Kershaul.

„Dejte mi nebo půjčte jednoho z vašich otroků. Na týden nebo na dva."

Kershaul pobaveně zahrál na gangu. „Sotva bych se rád loučil se svými otroky. Znají mě a mé způsoby."

„Jakmile chytím Angmarka, hned vám otroka vrátím."

„Dobrá," souhlasil Kershaul. Zadrnčel na hymerkin a objevil se otrok. „Antone," zazpíval Kershaul, „musíte teď jít nyní s panem Thissellem a jistou dobu mu budete sloužit."

Otrok se uklonil. Nebyl zrovna nadšen.

Thissell si odvedl Antona na svou loď a obšírně se ho vyptával. Určité odpovědi si zaznamenával do tabulky. Potom Antonovi zakázal, aby se o tom komukoliv zmiňoval a svěřil ho do péče Tobymu a Rexovi. Vydal další pokyny, aby odrazili loď od břehu a nikoho nepouštěli na palubu, dokud se nevrátí.

Ještě jednou se vydal na cestu k přistávací ploše. Zastihl Rolvera u oběda. Jedl kořeněnou rybu, nasekané kousky salátu a misku rybízu. Rolver zaklepal příkaz na hymerkin a otrok připravil pro Thissella místo. „Jak pokračuje pátrání?"

„Zatím nic nového," odvětil Thissell. „Předpokládám, že mohu počítat s vaší pomocí?"

Rolver se krátce zasmál. „Máte mé požehnání."

„Takže k věci," pokračoval Thissell. „Rád bych si od vás vypůjčil jednoho otroka. Pouze dočasně."

Rolver přestal jíst. „A na co?

„Raději bych nic nevysvětloval," odpověděl Thissell. „Ale můžete si být jist, že nejde o žádnou hloupost."

Rolver bez okolků zavolal jednoho otroka a nařídil mu, ať slouží Thissellovi.

Na zpáteční cestě se Thissell zastavil v kanceláři Welibuse.

Welibus na něj vzhlédl od práce. „Dobré odpoledne, pane Thisselli."

Thissell přešel rovnou k věci. „Pane Welibusi, půjčíte mi na pár dní jednoho otroka?"

Welibus chvíli zaváhal a potom pokrčil rameny. „Proč ne?" Zaklepal na hymerkin a otrok přišel. „Vyhovuje vám? A nebo byste dal raději přednost mladé otrokyni?" Poněkud útočně se zachechtal. Alespoň to tak Thissellovi připadalo.

„Bude mi úplně vyhovovat. Vrátím ho za pár dní."

„Nemusíte spěchat," řekl nenuceně Welibus a vrátil se k práci.

Potom se vrátil na loď. Každého otroka se vyptával zvlášť a jejich odpovědi si zaznamenával do tabulky.

Na Titanický oceán se měkce snesl soumrak. Toby a Rex odrazili s lodí od doku a pluli v hebkých vodách. Thissell seděl na palubě a poslouchal zvuk hlasů a chvění a cinkání hudebních nástrojů. Světla ostatních lodí planula žlutě a vybledlou červení vodního melounu. Pobřeží bylo tmavé.

Za chvíli se noční muži přikradou, aby se prohrabávali ve zbytcích a závistivě zírali na vodu.

Podle řádu přistane za devět dní na Siréně Buenaventura a Thissell se podle rozkazu vrátí na Polypolis. Může vůbec odhalit Haxa Angmarka během devíti dnů?

Devět dní není mnoho, ale může to být i dost, přemýšlel Thissell.

Uběhly dva dny, tři, čtyři, pět. Každý den vystoupil Thissell na břeh a alespoň jednou za den navštívil Rolvera, Welibuse a Kershaula.

Každý na jeho přítomnost reagoval jinak. Rolver byl zatrpklý a popudlivý, Welibus formální a alespoň povrchně vlídný, Kershaul mírný a zdvořilý, ale nápadně neosobní a v hovoru odtažitý.

Thissell zůstával stejně uhlazený k Rolverovu přísnému vzezření, rozmarnosti Welibusově a Kershaulovu odstupu. A každý den si po návratu dělal do tabulky poznámky.

Šestý, sedmý a osmý den odešly stejně tak, jak přišly. Rolver s trochu surovou přímostí zjišťoval, zda si Thissell přeje zamluvit místo na lodi Buenaventura. Thissell zapřemýšlel a pak řekl: „Ano, měl byste rezervovat jedno místo."

„Návrat do světa tváří." Rolver se otřásl. „Obličeje. Všude sinalé obličeje s rybíma očima. Ústa jako svraštělé a děravé dužiny. Ploché, tlusté, schlíplé a neforemné obličeje. Myslím, že bych to po pobytu tady už nesnesl. Naštěstí se z vás nestal opravdový Sireňan."

„Ale já nepojedu zpátky," namítl Thissell.

„Myslel jsem, že chcete rezervovat místo."

„To chci. Pro Haxa Angmarka. Bude se vracet na Polypolis do vězení."

„Dobrá, dobrá," řekl Rolver. „Takže jste ho už odhalil."

„Samozřejmě," potvrdil Thissell. „Vy ne?"

Rolver pokrčil rameny. „Je to buď Welibus nebo Kershaul. To je maximum, co vám mohu říci. Dokud bude nosit masku a bude si říkat Welibus nebo Kershaul, tak to pro mě nebude nic znamenat."

„Pro mě to znamená mnoho," odpověděl Thissell. „V kolik se zítra odjíždí?"

„V jedenáct dvacet dva přesně. Jestliže Haxo Angmark odjíždí, řekněte mu, ať přijde včas."

„Bude tu přesně," ujistil ho Thissell.

Jako obvykle se zastavil u Welibuse a Kershaula a potom se vrátil na loď a zapsal si tři poslední body.

Existuje důkaz – zřetelný a přesvědčivý. Není zcela nesporný, ale pro závěrečný tah je dostatečně průkazný. Zkontroloval zbraň. Zítra je rozhodující den. Nemůže si dovolit udělat žádnou chybu.

Den se rozbřeskl do zářivé běloby, obloha byla lasturová jako ulita ústřice. Mireille se vynořovala z mlhy, která hrála všemi

barvami. Toby a Rex zavezli loď k doku. Lodě ostatních cizinců se líně pohupovaly na mírných vlnách.

Thissell pozoroval zejména jednu z nich. Tu, jejíhož vlastníka Haxo Angmark zabil a hodil ho do zátoky. Tato loď zrovna mířila ke břehu. Sám Haxo Angmark stál na přídi v masce, kterou Thissell nikdy před tím neviděl. Byla vyrobena z červených per, černého skla a špičatých zelených vlasů.

Thissell musel jeho postoj obdivovat. Rychlý, chytře naplánovaný a provedený plán – ale s nepředvídatelnou nesnází.

Angmark zašel dovnitř. Loď dorazila k doku. Otroci přivázali lana a vysunuli schůdky. Thissell měl v kapse svého obleku připravenou zbraň. Šel k doku a vystoupil na palubu. Muž u stolu zvedl překvapeně hlavu v červeno-černo-zelené masce.

Thissell řekl. „Angmarku, prosím nemluvte a ne –“

Něco tvrdého a těžkého ho zezadu uchopilo, byl hozen na podlahu a byla mu odebrána zbraň.

Za ním se ozvalo klapání na hymerkin. Hlas zazpíval. „Svažte toho blázna.“

Muž, který seděl u stolu, vstal a sundal si červeno-černo-zelenou masku. Pod ní se objevila černá látková maska otroka. Thissell otočil hlavu. Za ním stál Haxo Angmark, v masce, kterou Thissell rozpoznal jako Krotitele draků. Byla zhotovená z černého kovu, měla ostrý nos, přidělaná oční víčka a tři chocholy na temeni.

Výraz masky se nedal rozpoznat, ale Angmarkův hlas zněl vítězoslavně. „Velmi snadno jsem vás přelstil.“

„To ano,“ souhlasil s ním Thissell. Otrok mu svázal zápěstí. Klepot Angmarkova hymerkinu ho poslal pryč. „Vstaňte,“ rozkázal mu Angmark. „Sedněte si na tuto židli.“

„Tak na co čekáme?“ zeptal se Thissell.

„Dva naši přátelé jsou ještě na vodě. K tomu, co zamýšlím, je nebudeme potřebovat.“

„A k čemu?“

„To se dozvíte za chvíli,“ odvětil Angmark. „Máme na to asi tak hodinu.“

Thissell zkusil pouta. Byla zcela pevná.

Angmark se posadil. „Jak jste mě vypátral? Musím přiznat, že jsem zvědavý… No tak," pokáral Thissella, který tiše seděl. „Cožpak vám nedošlo, že jsem vás porazil? Nepřitěžujte si."

Thissell pokrčil rameny. „Držel jsem se základního principu. Člověk může zamaskovat obličej, ale nemůže zamaskovat svou osobnost."

„Aha," reagoval Angmark. „Zajímavé. Pokračujte."

„Vypůjčil jsem si od vás a druhých dvou cizinců otroka a podrobně jsem je vyslechl. Ptal jsem se, jaké masky nosili jejich pánové během měsíce, než jste přijel. Připravil jsem si tabulku a jejich odpovědi jsem tam zapsal. Rolver nosil Jezerního ptáka asi osmdesát procent této doby. Zbylých dvacet procent rozdělil mezi rafinovanou abstrakci a černou intriku. Welibus měl zálibu v hrdinech Kan Dachanova cyklu. Nosil Chalekuna, prince Interpida, Mořskou chloubu. Šest dní z osmi. Zbylé dva dny nosil Jižní vítr nebo Šedivého společníka. Kershaul, mnohem konzervativnější, dával přednost Jeskynní sově, Tulákovi po hvězdách a dvěma nebo třem dalším maskám, které střídal v podivných intervalech.

Tyto informace jsem získal z jediného přesného zdroje – od otroků. Můj další krok byl pozorovat vás tři. Každý den jsem si zaznamenal, jaké masky jste měli na sobě, a srovnával jsem to s tabulkou. Rolver měl šestkrát Jezerního ptáka a dvakrát Černého intrikána. Kershaul měl pětkrát Jeskynní sovu, jednou Tuláka po hvězdách, jednou Quicunxe a jednou Ideální dokonalost. Welibus měl dvakrát Horu Esmerald, třikrát Trojitého Fénixe, jednou Prince Intrepida a dvakrát Žraločího boha."

Angmark zamyšleně přikývl. „Vidím, kde jsem udělal chybu. Vybral jsem si z masek Welibuse, ale podle mého vkusu. A jak jste řekl, prozradil jsem se. Ale pouze vám." Vstal a šel k oknu. „Kershaul a Rolver přijíždějí ke břehu. Brzy půjdou do svých zaměstnání – přesto pochybuji, že by se do čehokoli míchali: z obou se stali správní Sireňané."

Thissell v tichosti čekal. Uběhlo deset minut. Potom Angmark sáhl na poličku a vzal do ruky nůž. Podíval se na Thissella. „Vstaňte."

Thissell se pomalu zvedal na nohy. Angmark k němu ze strany přistoupil a strhl mu masku měsíční můry. Thissell zalapal po dechu a marně se snažil masku zachytit. Pozdě. Jeho obličej byl nezakrytý.

Angmark se otočil, sundal si svou masku a nasadil si měsíční můru. Zahrál na hymerkin. Objevili se otroci. Polekaně se zarazili, když uviděli Thissella.

Angmark svižně zahrál a zazpíval. „Odveďte tohoto muže k doku.“

„Angmarku,“ zakřičel Thissell. „Nemám masku!“

Otroci Thissella popadli a přes jeho odpor ho zavezli na voru do doku.

Angmark uvázal Thisselovi kolem krku lano. A řekl mu: „Vy jste nyní Haxo Angmark a já Edwer Thissell. Welibus je mrtev a brzy bude i po vás. Váš úřad zastanu bez problémů. Na hudební nástroje budu hrát jako noční muži a zpívat budu jako vrána. Budu nosit Měsíční můru, dokud se nerozpadne, a pak si opatřím další. Na Polypolis dojde zpráva: Haxo Angmark je mrtev. Všechno se uklidní.“

Thissell poslouchal. „To nemůžete,“ zašeptal. „Moje maska, moje tvář…“ Silná žena v modro – růžově květované masce přicházela do doku. Zahlídla Thissella a pronikavě zavřískala. Vyběhla k doku.

„Pojďte,“ řekl Angmark vesele. Škubl lanem a vlekl Thissella dolů do doků. Muž, který měl na sobě masku Kapitán pirátů, se překvapením zastavil.

Angmark zahrál na své zachinko a zazpíval. „Zde vidíte nenapravitelného zločince Haxa Angmarka. Jeho jméno znají všichni cizinci. Nyní byl zajat a je potupně veden na smrt. Toto je Haxo Angmark!“

Vydali se na esplanádu. Nějaké dítě zaječelo strachem, někdo drsně vykřikl. Thissell klopýtl. Z očí se mu draly slzy. Viděl jen rozmlžené obrysy a a barvy. Angmarkův hlas přímo zvonil. „Všichni vidíte zločince cizinců, Haxa Angmarka! Přistupte blíže a sledujte jeho popravu.“

Thissell slabě zvolal: „Já nejsem Angmark. Jsem Edwar Thissell. To on je Angmark.“ Nikdo ho však neposlouchal. Ozývaly se pouze

zděšené výkřiky, projevy úleku a odporu. Zavolal na Angmarka: „Dejte mi masku, alespoň masku otroka.“

Angmark slavnostně zazpíval: „Žil v ostudě, tak v ostudě bez masky také zemře.“

Najednou se před Angmarkem objevil Lesní skřítek. „Pane Měsíční můro, už jsme se jednou setkali.“

Angmark zazpíval. „Odstup stranou, příteli Skřítku. Musím popravit tohoto zločince. V hanbě žil, v hanbě také zemře.“

Kolem skupinky se utvořil dav. Masky zíraly na Thissella morbidně.

Lesní skřítek vytrhl lano Angmarkovi z ruky a hodil ho na zem. Dav zaburácel. Jednotlivé hlasy křičely: „Žádný boj, žádný boj! Zabijte toho netvora!“

Hodili Thissellovi přes hlavu kus látky. Thissell čekal tlak čepele. Ale místo toho mu byla přeříznuta pouta. Rychle si nasadil látku, ukryl svůj obličej a díval se mezi záhyby.

Čtyři muži uchopili Haxa Angmarka. Lesní skřítek se k němu postavil tváří v tvář a zahrál na skaranyi. „Před týdnem jste se mi pokoušel strhnout masku. Nyní jste svého zvráceného cíle dosáhl!“

„Ale on je zločinec,“ vykřikl Angmark. „Nenapravitelný, nechvalně známý!“

„Jaké jsou jeho přestupky?“ zazpíval Lesní skřítek.

„Vraždil, zradil, ničil lodě, mučil, vydíral, kradl, prodával děti do otroctví, on –“

Lesní skřítek ho přerušil. „Vaše náboženské odlišnosti nejsou důležité. Nicméně však můžeme dokázat vaše současné zločiny!“

Předstoupil čeledín. Divoce zazpíval. „Tento člověk v masce Měsíční můry mi chtěl před devíti dny uzmout mé nejvybranější oře.“

Do popředí se protlačil jiný muž. Měl na sobě masku Vesmírného znalce. Zazpíval: „Jsem mistr výrobce masek a poznávám tohoto zločince Měsíční můru. Před nedávnem vstoupil do mého obchodu a vysmíval se mému umění. Zasluhuje smrt!“

„Smrt pro netvora cizince,“ křičel dav. Řada mužů se pohnula dopředu. Dopadaly ocelové čepele a čin byl vykonán.

Thissell to všechno pozoroval, neschopen pohybu. Lesní skřítek k němu přistoupil, zahrál na svůj stimik a zazpíval. „Je nám vás líto, ale také vámi pohrdáme. Čestný člověk by nikdy neměl snášet takovouhle potupu.“

Thissell se zhluboka nadechl. Sáhl si k opasku a našel zachinko. Zazpíval. „Můj příteli, křivdíte mi. Nemůžete snad ocenit skutečnou odvahu? Dal byste přednost smrti v boji nebo procházce po esplanádě bez masky?“

Lesní skřítek zazpíval: „Na to je jen jedna odpověď. To první – zemřel bych v souboji. Takovou ostudu bych nepřežil.“

Thissell zazpíval. „Měl jsem takový výběr. Mohl jsem bojovat se svázanýma rukama a zemřít – nebo jsem mohl utržit ostudu a prostřednictvím této ostudy porazit svého nepřítele. Připouštíte, že vám chybí dostatečný strakh, abyste tento čin vykonal. Já jsem tedy prokázal, že jsem skutečný hrdina! Ptám se, kdo tady z přítomných by měl tu odvahu, aby udělal to, co já?“

„Odvahu?“ zeptal se Lesní skřítek. „Nebojím se ničeho, kromě smrti v rukou nočních mužů.“

„Potom mi tedy odpovězte.“

Lesní skřítek poodstoupil. Zahrál na svůj dvojitý kamanthil. „Je to vskutku hrdinství, když jste to učinil s úmyslem.“

Čeledín zahrál řadu tlumených akordů na gomapard a zazpíval: „Nikdo z nás by si netroufal udělat to, co tento muž bez masky.“

Dav souhlasně zabručel.

K Thissellovi přistoupil výrobce masek, obřadně zahrál na dvojitý kamanthil: „Prosím, pane hrdino, vstupte do mého nedalekého obchodu a vyměňte si tento nuzný hadr za masku, která přísluší vaší kvalitě.“

Další výrobce masek zazpíval: „Než si vyberete, pane hrdino, prohlédněte si i mé nádherné výtvory!“

Dále přistoupil k Thissellovi muž v masce Ptáka jasné oblohy.

„Právě jsem dokončil přepychovou obytnou loď. Sedmnáct let dřiny mě stála její stavba. Poctěte mne tím štěstím a přijměte a užívejte tuto nádhernou stavbu. Na palubě vás očekávají bdělí

sluhové a příjemné panny, aby vám věrně sloužili. Ve spíži jsou velké zásoby vína a na palubách jsou měkké hedvábné koberce.“

„Děkuji vám,“ řekl Thissell a rázně a sebevědomě uhodil na zachinko. „Přijímám s potěšením. Ale nejprve masku.“

Výrobce masek zahrál trylkou otázku na svůj gomapard. „Považoval by pan hrdina masku Mořského draka dobyvatele pod svou důstojnost?“

„V žádném případě,“ odpověděl Thissell. „Naprosto by mě vyhovovala. Pojďme se na ni podívat.“

MEJDAN

Následující povídku si původně objednal Robert Silverberg pro soubor tří povídkových textů na totéž téma, ale zpracovaných různými spisovateli. Názory na úspěch takového projektu se mohou značně lišit. Z jednoho hlediska jde o myšlenku provokativní a více méně slibnou – téma je nazíráno z několika stran. Jiný pohled se ovšem může obávat toho, že povídky si pak budou navzájem podrážet nohy.

Co je tedy Robert Silverberg? Nepraktický teoretik? Snílek ve věži ze slonové kosti? Naopak – je to pragmatik velkého stylu; uskutečnil literární projekt, který altruisticky umožňuje zábavný výstřelek, jenž by se jinak rozplynul v několika rétorických, čistě teoretických formulacích. Spisovatelé jsou vůči tomu nápadu vstřícní; pokud vím, všichni dostali zaplaceno a nikdo nestrádá zmítán pochybnostmi.

Mejdan

1

Z knihy *Vzpomínky a úvahy* od Alana Robertsona:

Často slyším, že se o mně mluví jako o jednom z největších dobrodinců lidstva, i když vtipálkové občas přiznávají tuto poctu hadovi z ráje. Po zralé úvaze nemohu s tímto názorem nesouhlasit. Mé místo v dějinách je pevné, mé jméno v nich setrvává jako by bylo nesmazatelnou součástí oblohy. Připadá mi to trochu absurdní, ale přesto pochopitelné. Vždyť jsem poskytl lidstvu nevyčíslitelné bohatství. Zbavil jsem je strádání, hladomoru, přelidnění i územních rozporů. Všechny příčiny sporů zmizely. Za své dary nic nežádám a přidávám k nim i své blaho. Jako logicky uvažující člověk (proto mne také nic jiného než vlastní rozum neomezuje) však cítím, že se nemohu vzdát veškeré kontroly, protože – uznejte sami – byla někdy lidská bytost oslavována pro své odříkávání a sebekázeň?

Vstupujeme do období hojnosti, ale i nových zájmů a starostí. Staré zlo je pryč, musíme se však rozhodně vyvarovat řady jeho nových a honosných a snad i nepřirozených forem.

Všechny tři dívky zhltly snídani, vzaly si domácí úkoly a hlučně odešly do školy.

Elizabeth nalila sobě a Gilbertovi kávu. Připadala mu zamyšlená a rozladěná. Za chvíli řekla: „Je tady tak krásně… Jsme šťastni, viď Gilberte.“

„Nikdy na to nezapomínám.“

Elizabeth upila kávy a na okamžik se nad něčím zamyslela. Potom řekla: „Nikdy jsem neměla ráda dospívání. Stále jsem měla pocit, že jsem divná – úplně jiná než ostatní děvčata. A vlastně nevím proč.“

„Na tom není nic záhadného. Každý je přece jiný.“

„Možná ano… ale strýc Peter a teta Emma dělali, jako kdybych byla víc jiná, než je obvyklé. Vzpomínám si na stovky drobných detailů, které to naznačovaly. A přece jsem byla normální malá holka… Pamatuješ si, jaké to bylo, když jsi byl malý?“

„Moc ne.“ Duray se podíval z okna, které sám zasklil, přes zelené svahy na klidnou vodní hladinu. Jeho dcery jí daly jméno Stříbrná řeka. Hučící moře bylo třicet mil odtud na jih. Hned za domem se tyčily první stromy Lesa lupičů.

Duray zamyšleně vzpomínal na svoje mládí. „Bob měl v sedmdesátých letech devatenáctého století ranč v Arizoně. Byl jednou z jeho posedlostí. Otce a matku mu zabili Apači. Bob mě vzal nejdříve na ranč, a když mi byly tři roky, přivedl mě do Alanova domu v San Francisku. Tam jsem vyrostl.“

Elizabeth si povzdechla: „Alan musel být úžasný člověk! To strýc Peter byl spíš morous. Teta Emma mi nikdy nic neřekla. Doslova nic! Nikdy jim na mně ani trochu nezáleželo, vůbec ne… Ráda bych věděla, proč o tom Bob začal mluvit – o Indiánech a o tom, jak skalpovali tvého otce a matku a tak dále… Je to zvláštní člověk.“

„Bob tady byl?“

„Včera sem na pár minut zaskočil, aby nám připomněl ten svůj Mejdan. Řekla jsem mu, že nechci nechat děvčata doma samotná. A on na to, abychom je vzali s sebou.“

„Cože?“

„Řekla jsem mu, že na ten slavný Mejdan nepůjdu ani s děvčaty, ani bez nich. A hlavně že nestojím o to vidět strýce Petra, který tam určitě bude…“

2

Ze Vzpomínek a úvah:

Tehdy jsem tvrdil a tvrdím to i dnes, že naše dobrá stará matka Země, tak znečištěná a opotřebovaná, nesmí být nikdy zanedbána. Říká se – kdo platí, ten poroučí. Já mohu poroučet. A v skrytu duše mi dělá dobře, že celý svět mě bez odmluvy poslouchá. Asi tak, jako když hotelový poslíček skáče podle přání popudlivého starého pána, o němž je známo, že dává vysoké spropitné. Nikdo se neodváží protivit se mi.

Všichni se podřizují mým vrtochům a poslušně jednají podle mých plánů.

Paříž, Vídeň, San Francisko, Petrohrad, Benátky, Londýn a Dublin jistě přetrvají a postupně se stanou idealizovanou esencí sebe samých, podobně jako se víno léty stává duší révy. Co však zůstalo z jejich staré vitality? Křik a kletby, sousedské hádky, ryčná hudba, obhroublost – to vše zmizelo. (Ale není těžké je nalézt v kterémkoli příbuzném světe.) Stará dobrá Země bude jemným, laskavým světem plným pokladů a uměleckých děl, světem historie: starých hostinců, starých cest, starých lesů, starých paláců, kam se lidé přijdou podívat a snít, kde budou poznávat to nejlepší z minulosti, aniž by zažili to nejhorší.

Jisté je, že máme hojnost materiálních statků. Jejich zdroje jsou nevyčerpatelné. Kovy, dřevo, půda, kámen, voda, vzduch – to vše může každý užívat podle libosti. Jen jedno není neomezené – množství lidské práce.

Gilbert Duray, neoficiálně adoptovaný vnuk Alana Robertsona, pracoval v rámci Projektu přestavby města. Šest hodin denně, po čtyři dny v týdnu, seděl za pákami demoličního stroje. V ulicích Cupertina bořil domy, benzinová čerpadla a obchodní centra. Tlačítka a páky ovládaly obrovský drtič na konci sto stop dlouhého ramene. Pohybem prstu kácel Duray sloupy elektrického vedení, tříštil široká panoramatická okna, rozbíjel fasády a omítku, drtil beton – nejdříve vpravo, pak vlevo. Souprava na odvoz suti pomalu postupovala asi padesát stop za ním. Suť zachycená běžícím pásem se posouvala k otvoru o průměru dvacet stop a s hřmotem a duněním mizela v Oceánu netečnosti. Na jeho dně skončila hliníková obložení, kusy asfaltu, vlnitý laminát, sklo, televizory, rožně, moderní švédský nábytek, nejlepší knihy měsíce, betonové dlaždice z verand, a nakonec i chodníky a sama vozovka. Zůstaly jen stromy: zvláštní různorodý les táhnoucí se kam až oko dohlédlo: liquidambar, borovice ze Skotska, pistáciovník z Číny, cedr a gingo z Atlasu, bílá bříza a javor z Norska.

V jednu hodinu se ze služební místnosti, jak nazývali malou kabinu v zadní části stroje, vynořil Howard Wirtz. Wirtz si našel domov v miocénu. Duray se ženou a třemi dětmi zvolil příjemnější prostředí zpola příbuzného světa současné doby: oblíbený typ A, svět, ve kterém nikdy neexistoval člověk.

Duray předal Wirtzovi pracovní plán. „Prakticky totéž, co včera. Rovně z Persimonu do Waldenu, potom jeden blok doprava a nazpět.“

Wirtz, sveřepý a málomluvný člověk, potřásl hlavou. Ve svém světe v miocénu žil v hausbótu na horském jezeře. Živil se divokou rýží, houbami a různými bobulovitými plody, střílel husy a mladé bisony. Jednou řekl Durayovi, že po svých pěti letech práce odejde asi na své jezero a už se neukáže na Zemi, pouze snad aby si nakoupil oblečení a střelivo. „Nic mě tady nedrží. Vůbec nic.“

Duray se ušklíbl. „A co si počneš se vším tím volným časem?“

„Budu lovit, rybařit, jíst a spát. A možná občas sedět na přední palubě a pozorovat jezero.“

„Jinak nic?“

„Taky bych se mohl naučit hrát na housle. K nejbližšímu sousedovi to mám patnáct miliónů let.“

Duray sestoupil z mašiny na zem a přehlédl svou celodenní práci: čtvrt míle dlouhý pás bezútěšné pouště. Přesto, že si nic příliš nepřipouštěl, pocítil náhlý stesk po starých časech, které navzdory všem svým nevýhodám byly plné života. Persimmon Avenue stále ještě zněla ozvěnou hlasů, zvonků kol, štěkotu psů, bouchání dveří. Její někdejší obyvatelé měli pravděpodobně své nové domovy raději. Ti, kteří si vystačili sami, zvolili vlastní světy jen pro sebe, ti, kteří měli rádi společnost, žili ve společenstvích v nejrůznějších světech. Několik se jich dokonce vrátilo do míst, která nyní nebyla přeplněná lidmi. Tato doba neustálých změn byla velmi vzrušující. Čtyřiatřicetiletý Duray si jiný způsob života nepamatoval. Život, jehož ztělesněním byla Persimmon Avenue, mu připadal staromódní, omezený a tísnivý.

Prohodil pár slov s mechanikou. Když se vracel do služební místnosti, zastavil se a podíval se otvorem přes Oceán netečnosti. Nad jižním obzorem visel černý mrak věštící bouřku a směrem k němu proud unášel rozlámané zbytky stavebního dříví, aby je nakonec vyplavil na nějakém neznámém prekambrickém pobřeží. Nikdy se neobjeví žádný dozorce, aby si stěžoval. Svět kambria neznal kromě měkkýšů a řas žádný jiný život. Ani všechny odpadky Země by nezaplnily jeho podmořské propasti. Duray hodil otvorem kámen a díval se, jak se voda cizího světa se šplouchnutím rozvlnila a zase uklidnila. Potom se otočil a vešel do služební místnosti.

V její zadní stěně byly čtvery dveře. Druhé zleva byly označeny G. Duray. Odemkl je, otevřel a náhle se zarazil. Překvapeně hleděl na prázdnou stěnu. Nadzvihl průhlednou chlopeň z umělé hmoty, která sloužila jako vzduchový uzávěr a vyndal poškozený kovový prstenec, který předtím ohraničoval jeho průchod. Uvnitř byl jen holý kov, když se skrz prstenec podíval, viděl jen vnitřek služební místnosti. Uplynula dlouhá minuta. Duray stál jako zhypnotizovaný, upřeně hleděl na ten nepotřebný prstenec a snažil se pochopit, co to znamená. Pokud věděl, žádný průchod se sám od sebe nepoškodil, někdo ho musel úmyslně uzavřít. Kdo si z něj mohl tak škodolibě a

hloupě vystřelit? Jeho žena Elizabeth to určitě nebyla. Nenáviděla kanadské žertíky a stejně jako Duray byla na něco podobného příliš realistická. Duray seskočil ze stroje a vydal se do Cupertinského lesa. Byl to robustní, ramenatý muž průměrné výšky. Měl tvrdé a rozhodné rysy, nakrátko ostříhané hnědé vlasy, zlatohnědé oči, ze kterých vyzařovala až zarážející síla. Rovné, husté obočí křížilo jeho dlouhý, tenký nos jako příčná čára písmena T. Ústa, sevřená jakoby nějakým silným vnitřním tlakem, tvořila horizontální čáru dole. Vůbec nepůsobil dojmem člověka, se kterým je radno si zahrávat.

Plahočil se strašidelně vyhlížejícím Cupertinským lesem a stále myslel na tu podivnou a nepříjemnou věc, která se mu přihodila. Co se stalo s průchodem? Pokud Elizabeth nepozvala do Domova, jak říkali svému světu, přátele, byla tam sama, neboť jejich tři děvčata byla ve škole… Duray vyšel na silnici Stevens Creek. Na znamení mu zastavila malá farmářská dodávka a zavezla ho do San Jose, které bylo nyní jen trochu větším venkovským městečkem. V tranzitním centru vhodil do turniketu minci a vešel do vestibulu. Ve stěnách byly čtyři vchody označené Místní, Kalifornie, Severní Amerika, Svět. Každý vchod vedl do centra na Utilisu.*

Duray prošel do centra ‚Kalifornie', nalezl vchod označený ‚Oakland', vrátil se do oaklandského tranzitního centra na Zemi, prošel zpět vchodem s nadpisem ‚Místní' do oaklandského centra na Utilis a vrátil se na Zem vchodem ‚Montclair West' k nádraží, odkud došel do čtvrt míle vzdálené Thornhillské školy.**

---

* Utilis, svět příbuzný se Zemí v paleocénu, kam byl podle nařízení Alana Robertsona umístěn všechen průmysl, instituce, sklady, nádrže, skládky a obchodní instituce staré Země. Jméno Utilis přesně odpovídalo Robertsonově pedantické, zvláštní a idealisticky založené osobnosti.

** Alan Robertson navrhoval ještě další specializovaný svět, který se měl nazývat „Tutelar". Tam by se dětem ze všech obydlených světů dostalo vzdělání v obrovském množství pedagogických zařízení. Velice se ho dotklo a překvapilo, že se setkal s bouří hněvivého nesouhlasu ze strany rodičů. Jeho projekt byl označen jako mechanický, velikášský, odlišující se a odporný. Cožpak je nějaké lepší místo pro vzdělávání než stará Země sama? Ta je zdrojem všech tradic, ať se tedy sama Země stane Tutelarem! Na tom trvali rodiče a Alanu Robertsonovi nezbylo než souhlasit.

V kanceláři školy se Duray představil a požádal o rozhovor se svou dcerou Dolly.

Posel, kterého pro ni poslali, se po chvíli vrátil sám. „Dolly Durayová ve škole není.“

Duraye to překvapilo. Dolly byla zdravá a do školy odešla jako obvykle. Řekl: „Zavolejte mi tedy Ellen nebo Joan.“

Posel se opět vrátil s nepořízenou. „Ani jedna není ve své třídě, pane Durayi. Všechny tři vaše děti chybí…“

„To nechápu,“ odvětil Duray rozčileně. „Všechny tři odešly dnes ráno do školy.“

„Zeptám se slečny Haigové. Já jsem právě přišel,“ řekl úředník. Chvíli telefonoval a potom se otočil k Durayovi. „Děvčata šla domů v deset hodin. Paní Durayová si je vyzvedla a odvedla průchodem.“

„Udala nějaký důvod?“

„Slečna Haigová říká, že ne. Paní Durayová jí jen řekla, že potřebuje mít děvčata doma.“

Duray potlačil podráždění. „Mohl byste mě vzít do jejich kabiny? Půjdu domů jejich průchodem.“

„To je proti školním předpisům, pane Durayi. Jistě to chápete.“

„Mohu zcela jednoznačně prokázat svou totožnost,“ řekl Duray. „Pan Carr mě dobře zná. Můj průchod se totiž rozbil a já jsem přišel sem, abych se dostal domů.“

„Proč si nepromluvíte s panem Carrem?“

„Právě to bych rád udělal.“

Duray byl uveden do kanceláře k řediteli a vysvětlil mu svou situaci. Carr vyjádřil pochopení a nic nenamítal proti tomu, aby Duray použil průchodu svých dětí.

Šli do haly v zadní části školy a vyhledali kabinu s číslem 382. „Tak jsme tady,“ řekl Carr. „Obávám se ale, že průchod bude pro vás těsný.“ Univerzálním klíčem odemkl kovové dveře a prudce je otevřel. Duray nahlédl dovnitř a spatřil na zadní straně kabiny pouze černý kov. I tento průchod byl uzavřen, stejně jako ten jeho.

Duray ustoupil a chvíli nebyl schopen slova.

Carr překvapeně řekl: „To je ale zvláštní! Nevzpomínám si, že bych něco takového někdy viděl! Děvčata by přece neprovedla takové hloupé uličnictví!“

„Vědí, že na průchody nesmějí sahat,“ odpověděl ostře Duray.

„Jste si jist, že to je správná kabina?“

Carr ukázal na tabulku na vnější straně dveří. Bylo na ní napsáno: Dorothy Durayová, Joan Durayová, Ellen Durayová.

„Nezmýlil jsem se,“ řekl Carr. „Obávám se, že už vám nemohu pomoci. Bydlíte ve společné rezidenci?“

„Ne, na vlastní usedlosti.“

Carr přikývl a jeho rty se stáhly do kritické grimasy, jakoby chtěl naznačit, že takové neústupné trvání na soukromém majetku mu připadá výstřední. S lehkým pousmáním se snažil celou věc zlehčit. „To víte, když se do takovéto míry separujete, musíte počítat s nepředvídanými událostmi.“

„Naopak,“ řekl Duray úsečně. „Náš život je klidný, protože nás nikdo neotravuje. Máme velice rádi divoká zvířata, klid a čistý vzduch. Nikdy bychom neměnili.“

Carr se suše usmál. „Pan Robertson určitě změnil životy nás všech. Pokud vím, je to váš dědeček, že?“

„Vyrostl jsem v jeho domě. Jsem nevlastní syn jeho synovce, takže pokrevní příbuzenství není nijak blízké.“

3

Ze Vzpomínek a úvah:

> Brzy jsem se začal zajímat o magnetické proudění a jeho ovládání. Po studiích jsem se věnoval výhradně této oblasti. Zkoumal jsem všechny druhy magnetických obalů a možnosti, jak kontrolovat jejich tvoření. Na dlouhá léta se moje obzory zúžily pouze tímto směrem. Jinak jsem žil poklidným životem.
>
> Dvě věci, ke kterým současně došlo, mě donutily sestoupit z mé „věže ze slonoviny“. Za prvé to bylo

děsivé přelidnění naší planety a vyhlídka na to, že se tento stav ještě zhorší.

Rakovina již patřila minulosti, srdeční choroby také přestaly být problémem. Obával jsem se, že za deset let by se pro mnohé z nás stala reálnou možností nesmrtelnost, což mělo za následek zvýšení populačních tlaků.

Za druhé: Teoretický výzkum černých a bílých děr naznačoval, že hmota nashromážděná v „černé díře“ proráží bariéry a je z „bílé díry“ vyvržena do jiného vesmíru. Vypočítal jsem tlaky a vzal v úvahu soustředné magnetické obaly, kužele a spirály, s nimiž jsem experimentoval. Vzhledem k vrozeným vlastnostem se tyto entity soustřeďují k průsečíku nerozeznatelném od geometrického bodu. Kladl jsem si otázku: Co by se stalo, kdybych dva či více kuželů postavil do protikladu, aby vznikla rovnováha? Za této podmínky musí být nabité částice zrychleny téměř na rychlost světla a rovněž musí být soustředěny ve společném ohnisku. Takto vytvořené tlaky, byť v malém měřítku, by zdaleka převyšovaly tlaky charakteristické pro „černé díry“ a účinek nelze předvídat.

Mohu prohlásit, že matematika složeného ohniska je velice nepravděpodobná a složitá záležitost. Způsob, jak jsem docílil toho, aby nám tento jev, který musím nazvat snůška absurdních rozporů, sloužil, je jedním z mých tajemství. Vím, že tisíce vědců doma i v cizině se snaží kopírovat moji práci. Nebráním jim v tom. Nikomu se to ale nepodaří. Proč mluvím s takovou jistotou? To je mé další tajemství.

Zmatený a rozzlobený Duray se vracel k nádraží v Montclair West. Ze čtyř průchodů, které vedly k Domovu, byly dva uzavřeny. Třetí byl umístěn v jeho kabině v San Francisku, to byl, dá se říci,

vchod hlavní. Poslední, původní otvor byl zařazen v sejfu Alana Robertsona.

Duray se snažil rozumně uvažovat. Děvčata by si s průchodem nikdy nehrála. A pokud jde o Elizabeth, ta by na něco takového nepomyslila. Děvčata ostatně také ne. Duray si nedovedl představit nic, co by ji k něčemu takovému dokázalo přimět. Elizabeth byla stejně jako on v dětství adoptována. Byla to krásná, vášnivá, vysoká bruneta s jiskrnýma tmavýma očima a širokými ústy, která často zdobil milý uličnický úsměv. Byla to zodpovědná, oddaná, pečlivá a pilná žena, svoji rodinu i svůj domov Riverview Manor velmi milovala. Možnost, že by měla nějaké milostné pletky, připadala Durayovi stejně neuvěřitelná jako průchody. I když je pravda, že Elizabeth snadno podléhala nevyzpytatelným a nepochopitelným náladám. Dejme tomu, že Elizabeth navštívil někdo, kdo ji z nějakého, ať už pochopitelného či nepochopitelného důvodu přinutil zavřít průchody… Duray potřásl hlavou s pocitem marnosti jako uštvaný býk. Ta záležitost se dá bezpochyby nějak jednoduše vysvětlit. Nebo, uvažoval Duray, může být ten důvod velmi složitý a spletitý. Ta myšlenka mu nějakou podivnou souvislostí připomínala jeho nevlastního otce, Boba Robertsona, synovce Alana Robertsona. Duray zachmuřeně kývl, jako by chtěl potvrdit něco, na co už měl dávno přijít. Vešel do telefonní budky a zavolal do bytu Boba Robertsona v San Francisku. Obrazovka se bíle rozzářila a po chvíli se objevila bystrá, jasná a hezká tvář Boba Robertsona. „Dobré odpoledne, Gile. Jsem rád, že voláš. Moc jsem si přál s tebou mluvit.“

Duray zpozorněl: „Proč?“

„Doufám, že to není nic vážného. Zastavil jsem se v tvé kabině s knihami, které jsem slíbil Elizabeth, a skrze sklo jsem si všiml, že tvůj průchod je uzavřen. Rozbitý. K ničemu.“

„To je zvláštní,“ řekl Duray. „Skutečně velmi zvláštní. Nechápu to. Ty ano?“

„Také ne… Opravdu ne.“

Duray měl pocit, že v Bobově intonaci je podivný odstín. Soustředěně přimhouřil oči. „Průchod u mne v práci byl uzavřen.

Průchod u děvčat ve škole byl uzavřen. A ty mi teď říkáš, že je uzavřen průchod dole ve městě.“

Bob Robertson se zazubil. „Řekl bych, že to něco naznačuje. Nepohádali jste se s Elizabeth?“

„Ne.“

Bob Robertson si mnul svoji dlouhou aristokratickou bradu. „To je tedy záhada. Pravděpodobně ale existuje nějaké velice normální vysvětlení.“

„Nebo nějaké velice nenormální vysvětlení.“

„Máš pravdu. V dnešní době nemůžeš vyloučit nic. Mimochodem, zítra večer je Mejdan. Doufám, že přijdeš i s Elizabeth.“

„Pokud si vzpomínám, už jsem to pozvání odmítl.“ Mejdan pořádala skupinka Bobových starých kamarádů. Durayovi připadala jejich setkání trochu podezřelá. „Promiň, musím najít nějaký otevřený průchod, jinak Elizabeth a děti zůstanou samy, odříznuty ode všech.“

„Obrať se na Alana,“ řekl Bob. „Bude mít ve svém sejfu universální průchod.“

Duray úsečně přikývl. „Nerad ho obtěžuji, ale je to má poslední naděje.“

„Dej mi vědět, co se děje,“ řekl Bob Robertson. „A když nebudeš mít co na práci, nezapomeň zítra večer na Mejdan. Zmínil jsem se o tom Elizabeth a ona řekla, že určitě přijde.“

„Skutečně? A kdy jsi s Elizabeth mluvil?“

„Někdy včera nebo předevčírem. Netvař se tak tragicky, kamaráde.“

„Přemýšlím, jestli neexistuje nějaká spojitost mezi tvým pozváním a uzavřenými průchody. Náhodou vím, že Elizabeth o tvoje večírky vůbec nestojí.“

Bob Robertson se pousmál. „Chvilku uvažuj. Přihodí se dvě věci. Tebe a tvou ženu Elizabeth pozvu na Mejdan. To je událost číslo jedna. Tvůj průchod je uzavřen, to je událost číslo dvě. A ty zcela absurdně kladeš rovnítko mezi tyto věci a obviňuješ mne. Je to fér?“

„Ty tomu říkáš absurdita,“ řekl Duray. „Já tomu říkám instinkt.“

Bob Robertson se opět zasmál. „Budeš se muset víc snažit. Poraď se s Alanem a pokud on ti nepomůže, přijď na Mejdan. Zamyslíme se nad tím a buď tvůj problém vyřešíme, nebo nás napadne něco zajímavějšího.“ S úsměvem pokývl hlavou a obrazovka zhasla dříve, než Duray stačil rozzlobeně protestovat.

Duray stál a zamračeně hleděl na obrazovku. Byl přesvědčen, že Bob Robertson o zavřených průchodech ví mnohem víc, než přiznal. Posadil se na lavičku… Jestliže mu Elizabeth uzavřela přístup k Domovu, určitě proto měla nějaké závažné důvody. Pokud však neměla v úmyslu odříznout se od Země natrvalo, měla nechat otevřený alespoň jeden průchod. A to je určitě ten hlavní, univerzální otvor v sejfu Alana Robertsona.

Duray se těžce zvedl a chvíli stál s nahrbenými zády. Pak rozmrzele zavrčel a vydal se k telefonní budce. Vytočil číslo, které znal asi pouhý tucet lidí. Obrazovka se rozzářila a osoba na druhé straně linky si pozorně prohlížela jeho obličej… Pak se objevila bledá kulatá tvář, z níž upřeně hleděly chladné světle modré oči. „Nazdar, Erneste,“ řekl Duray. „Má teď Alan chvilku čas?“

„Myslím, že nemá na práci nic důležitého – kromě odpočinku.“

Poslední dvě slova Ernest významně zdůraznil.

„Mám nějaké problémy,“ řekl Duray. „Jak bych se s ním mohl spojit?“

„Nejlepší by bylo, kdybys přišel sem. Máme jiný kód. Teď je to MHF.“

„Za pár minut jsem u vás.“

Když se vrátil do centra ‚Kalifornie‘ na Utilis, Duray vešel do postranní místnosti, v jejíž jedné stěně byly soukromé kabiny, označené čísly a různými symboly, jmény, barevnými vlaječkami anebo vůbec bez označení. Duray přistoupil ke kabině 122. Klíčovou dírku ponechal bez povšimnutí. Nastavil kód zámku na písmena MHF. Dveře se otevřely. Duray vstoupil do kabiny a potom průchodem do hlavního sídla Alana Robertsona v High Sierra.

4

Ze Vzpomínek a úvah:

Existuje-li jediný základní axióm, který řídí svět, pak je to bezpochyby tento:

V situaci nekonečna se každý možný stav objevuje nejednou, ale nekonečně mnohokrát.

Neexistuje žádná matematická či logická hranice pro počet dimenzí. Naše vnímání nás přesvědčuje pouze o třech dimenzích, ale existují mnohé náznaky toho, že je tomu jinak: například nejrozmanitější parapsychické jevy, tzv. bílé díry, zdánlivá konečnost našeho vesmíru, ze které logicky vyplývá existence vesmírů dalších.

Proto, když jsem se postavil za olověnou desku a poprvé se dotkl tlačítka, věřil jsem ve svůj úspěch. Neúspěch by mě byl překvapil!

Ale (a to je to, čeho se obávám), jakých úspěchů je možno dosáhnout?

Dejme tomu, že bych otevřel otvor do meziplanetárního vakua?

Pravděpodobnost, že tato situace nastane, je dost značná. Proto jsem stroj opatřil silnou membránou, abych zabránil vniknutí vzduchu ze Země do tohoto vakua.

Co by se stalo, kdybych objevil nějaký stav, který se naprosto vymyká naší představivosti?

Moje představivost nepřipouštěla žádné hranice.

Stiskl jsem tlačítko.

Duray vstoupil do jeskyně s vlhkými žulovými stěnami. Z temně modré oblohy dopadal do otvoru sluneční svit. To bylo spojení Alana Robertsona s vnějším světem. Jako mnozí jiní lidé nechtěl, aby průchod ústil k němu domů. K jeho domu vedla přes holé žulové horské úbočí asi padesát metrů dlouhá stezka. Na západ se otvíral

velkolepý pohled na vzdálené horské hřebeny, údolí a zamlžený modrý vzduch. Na východ se tyčila dvojice skalisek, mezi nimi ležel sníh. Dům Alana Robertsona stál na samém okraji lesa vedle jezírka lemovaného vysokými tmavými jedlemi. Byl postaven z oblých žulových kamenů. Vpředu měl dřevěnou krytou verandu. Na obou jeho koncích se tyčil masivní komín.

Duray byl v tomto domě mnohokrát. Jako chlapec vylezl na obě žulové skály za domem a s úžasem hleděl na krajinu Staré země. Její klid vyzařoval úplně jinou atmosféru než neobydlené pustiny takových světů, jako byl Domov.

Ke dveřím přišel Ernest. Byl to muž středních let s inteligentní tváří, malýma bílýma rukama a vlasy myší barvy. Ernest tento dům neměl rád. Neměl vůbec rád divočinu a samotu. Přesto by raději podstoupil mučení, než aby přišel o své místo u Alana Robertsona. Co do svých nároků byli téměř pravým opakem. Podle Ernesta byl Duray příkrý, obhroublý muž, který je ochoten použít násilí, bude-li z toho mít prospěch. Duray považoval Ernesta, pokud o něm vůbec přemýšlel, za neslaného nemastného člověka, který neví, co chce. Ernest se nikdy neoženil, nejevil o ženy zájem. Když byl Duray malý, Ernestova přehnaná starostlivost ho často přiváděla k zoufalství.

Ernest obzvlášť nesnášel Durayův ničím neomezovaný a snadný přístup k Alanovi Robertsonovi. Výsadou, na které si Ernest nejvíce zakládal, byla jeho pravomoc omezovat či povolovat přístup k Alanu Robertsonovi nesčetným osobám, které se dožadovaly jeho pozornosti. Duray mu toto právo upíral tím, že jeho osobu i jeho příkazy prostě ignoroval. Ernest si Alanu Robertsonovi nikdy nestěžoval, protože se obával zjištění, že Durayův vliv je větší než jeho vlastní. Mezi oběma panovalo jakési napjaté příměří, ve kterém každý uznával privilegia toho druhého.

Ernest zdvořile pozdravil a uvedl Duraye do domu. Duray se rozhlédl po vnitřním zařízení, které se za celý jeho život nezměnilo: nalakovaná dřevěná podlaha pokrytá černočervenobílými navajskými rohožemi, masivní nábytek z borového dřeva s koženým čalouněním, několik polic s knihami, asi půl tuctu cínových pohárů na velké

krbové římse. Pokoj byl úmyslně bez drobných suvenýrů a věcí připomínajících minulost. Duray se otočil k Ernestovi. „Kdepak je Alan?“

„Na lodi.“

„Má tam hosty?“

„Ne,“ řekl Ernest s nádechem nesouhlasu. „Je tam sám, úplně sám.“

„Jak dlouho už je pryč?“

„Tady se mihnul asi před hodinou. Myslím, že bude ještě v přístavišti. Mohu se zeptat, co vás trápí?“

„Průchody do mého světa jsou uzavřeny. Všechny tři. Zbývá jen jeden tady v sejfu.“

Ernest nadzvedl obočí. „Kdo je zavřel?“

„Nevím. Elizabeth a děvčata jsou, pokud vím, samy.“

„To je podivné,“ řekl Ernest nevýrazným kovově znějícím hlasem. „Tak tedy pojďte.“

Vedl Duraye halou do zadní místnosti. S rukou na spínači dveří se zastavil a ohlédl přes rameno.

„Zmínil jste se o tom někomu? Například Robertovi?“

„Ano,“ řekl Duray úsečně. „Řekl jsem mu to. Proč se ptáte?“

Ernest zlomek vteřiny váhal. „Nemám k tomu žádný určitý důvod. Robert má někdy trochu nevhodný smysl pro humor. On a ti jeho Kámoši.“ Z posledního slova zazněl odpor.

Duray neřekl nic o svém vlastním podezření. Ernest otevřel dveře. Vstoupili do velké místnosti osvětlené střešním oknem. Kromě koberce na nalakované podlaze tu nebylo nic. V každé stěně byly čtvery dveře. Ernest vešel do jedněch z nich, dokořán je otevřel a rezignovaně Durayovi pokynul: „Alana pravděpodobně najdete v přístavišti.“

Duray hleděl na prostou chatu postavenou na kůlech. Pod sluncem zalitým stromovím viděl cestu, která vedla k pásu bílé pláže. Pod oblohou a temně modrým oceánem se třpytil příboj. Duray zaváhal. Pod vlivem událostí tohoto rána musel být ostražitý. Podezřelý je kdokoliv, dokonce i Ernest, který ho tiše sledoval s

pohrdavým pobavením. Skrze listí zahlédl Duray napjatou plachtu. Vstoupil do průchodu.

5

Ze Vzpomínek a úvah:

> Člověk je tvor, jehož vývojovým prostředím je volná příroda. Jeho nervy, svaly a smysly se vyvíjely po tři milióny let v důvěrném styku s nedotčenou půdou, neopracovaným kamenem, živým lesem, větrem a deštěm. Teď je tento tvor náhle – náhle samozřejmě z geologického hlediska – přemístěn do prostředí kovu, skla, plastů a dřevěné dýhy, jež je pro něj zcela nepřirozené. S tímto prostředím je psychická podstata člověka naprosto neslučitelná a nedokáže se mu přizpůsobit. Měli bychom se pozastavovat ne nad tím, jak velká je naše duševní nestabilita, ale spíše nad tím, jak je malá. K tomu připočteme podivné zvuky, elektrické vymoženosti, bizarní barvy, syntetické potraviny, abstraktní umění. Měli bychom si blahopřát, jak jsme proti tomu všemu odolní.
>
> Upozorňuji na to proto, že jsem svým malým zařízením, které je tak jednoduché, tak snadné a tak přizpůsobitelné, ještě zvětšil břímě, které spočívá na našich ubohých prastarých mozcích. Pro mnohé lidi je okamžitý přechod z jedné lokality do jiné skutečně znepokojující, dokonce nesmírně nepříjemný.

Duray stál na verandě chaty pod svěže zeleným baldachýnem listoví zalitého sluncem. Vzduch byl příjemný, vlahý a voněl vlhkostí vegetace. Stál a naslouchal. K jeho uším doléhalo šumění příboje a z dáli křik osamělého ptáka.

Sestoupil na zem a vydal se pěšinou pod vysokými palmami ke břehu řeky. Několik metrů po proudu, vedle mola postaveného z kůlů a hrubých nehlazených prken, se pohupovala bílomodrá dvoustěžňová plachetnice. Napjatými plachtami si pohrával jemný vánek. Na palubě stál Alan Robertson a chystal se zdvihnout kotvu. Duray ho pozdravil. Alan Robertson se otočil s výrazem překvapení a znechucení ve tváři. Ten ale zmizel, když poznal Duraye.

„Ahoj, Gile! Jsem rád, že jsi to ty. Myslel jsem, že mě někdo bude otravovat. Skoč na palubu. Přišel jsi zrovna včas – trochu se projedem."

Duray se zachmuřeně připojil k Alanu Robertsonovi. „Bohužel jsem přišel právě proto, abych tě s něčím obtěžoval."

„Ale?" nadzvedl Alan Robertson znepokojeně obočí. Byl to nevysoký, hubený, rtuťovitý muž s nervózními pohyby. Prameny rozcuchaných vlasů mu padaly do čela. Mírné modré oči hleděly na Duraye s účastným porozuměním. Okamžitě přestal myslet na projížďku lodí. „Copak se proboha stalo?"

„To kdybych věděl. Kdybych si dokázal sám poradit, neobtěžoval bych tě."

„Na to nemysli. Na projížďku mám moře času. Pověz mi, co se stalo."

„Nemohu se dostat do Domova. Všechny průchody jsou uzavřeny. Proč a jak se to stalo, je mi záhadou. Elizabeth a děvčata tam jsou samy, alespoň si to myslím."

Alan Robertson si mnul bradu. „To je ale divné. Samozřejmě chápu tvé rozrušení… Myslíš, že průchody zavřela Elizabeth?"

„Nedává to smysl – ale kdo jiný by to mohl udělat?"

Alan Robertson se na Duraye podíval s laskavým pochopením. „Nepohádali jste se? Nezlobí se na tebe? Neublížil jsi jí?"

„O ničem takovém nevím. Snažil jsem se najít nějaký důvod, ale na nic jsem nepřišel. Napadlo mě, že ji třeba někdo navštívil – a udělal to. Ale kdyby tomu tak bylo, proč by šla pro děvčata do školy? Tuhle možnost tedy vylučuji. Nebo nějaká milostná avantýra? To je možné, ale sakramentsky nepravděpodobné. Myslím, že jejím jediným motivem, proč mě nechce vpustit na naši planetu, je snaha

ochránit mne, sebe nebo děvčata před nějakým nebezpečím. A to znamená, že do celé té věci je zapleten ještě někdo jiný. Kdo? Jak? Proč? Mluvil jsem s Bobem. Ten tvrdí, že o tom nic neví, ale chce, abych přišel na ten jeho zatracený Mejdan. Velice zdůrazňuje, že tam bude Elizabeth. Nemám proti Bobovi žádný důkaz, ale přesto ho podezřívám. Vždycky si potrpěl na hloupé vtipy."

Alan Robertson posmutněle přikývl. „Vtom s tebou souhlasím." Sedl si na střechu kajuty a hleděl upřeně přes vodu. „Bob má trochu zvláštní smysl pro humor, ale sotva by ti uzavřel přístup do tvého světa… Nemyslím, že tvé rodině hrozí nějaké skutečné nebezpečí, ale samozřejmě nemůžeme nic riskovat. Je docela možné, že to nemá na svědomí Bob, ale že jde o něco mnohem horšího." Vstal. „První, co udělám, je jasné. Použijeme hlavní otvor v sejfu." Trochu smutně pohlédl na moře.

„Má projížďka chvíli počká… Tohle je krásný svět, není úplně identický se Zemí – dá se říci, že to je její bratranec. Fauna a flóra je stejná, jaká je v současnosti na Zemi. Jen člověk tu chybí – nikdy zde nebyl."

Oba muži se vraceli po pěšině. Alan Robertson bezstarostně vyprávěl: „Navštívil jsem tisíce a tisíce světů, ale víš, že jsem nikdy nepřišel na vyhovující způsob, jak je klasifikovat? Existují naprosto identické světy – ovšem nikdy si nemůžeme být jisti, do jaké míry identické jsou. Tyhle případy jsou poměrně jednoduché, ale pak začínají problémy… Ale, už na to nemysleme. Nadměrná aktualizace je zhoubou této i všech ostatních ér. Ukaž mi člověka, který se zabývá jen abstraktními úvahami, a já ti ukážu bezvýchodnost civilizace…" Alan Robertson se tlumeně zasmál. „Kdybych dokázal ovládat svůj stroj tak, abych vytvořil skutečně identické světy, měli bychom po problémech… Samozřejmě, způsobilo by to velký zmatek. Mohl bych vstoupit do identického světa zrovna v tu chvíli, kdy by identický Alan Robertson vstupoval do našeho světa a čistý efekt by byl nulový. Je to skutečně fascinující záležitost. Nikdy se o ni nepřestanu zajímat."

Vrátili se do tranzitní místnosti horského sídla. Okamžitě se objevil Ernest. Duray ho podezíral, že je sledoval průchodem.

Alan Robertson energicky řekl: „Hodinku či dvě budeme zaneprázdněni, Erneste. Gilbert má nějaké problémy a tak to musíme dát do pořádku.“

Ernest zdráhavě přikývl. Alespoň Durayovi to tak připadalo.

„Přišla hlášení o postupu prací na projektu Ohio. Nic obzvlášť naléhavého.“

„Děkuji, Erneste, mrknu se na to později. Gilberte, podíváme se tomu na kloub. Vstoupili do dveří číslo 1 a prošli do centra v Utilis. Alan Robertson šel první k malým zeleným dveřím s třídílným kódovaným zámkem a otevřel je rozmáchlým gestem. „Tak pojďme dovnitř.“ Pečlivě za nimi zamkl. Kráčeli krátkou halou. „Je to ostuda, že musím být tak opatrný,“ řekl Alan Robertson. „Divil by ses, jak šílené věci po mně vyžadují jinak rozumní lidé. Někdy mě to hrozně rozčílí… Ale to je, myslím, pochopitelné.“

Na konci haly nastavil Alan Robertson kód na červených dveřích. „Tudy, Gilberte. Už jsi tudy kdysi prošel.“ Vkročili průchodem do haly, která vedla do kruhové betonové síně o průměru padesát stop. Duray věděl, že se rozkládá hluboko pod masivem pohoří Šíleného psa v Mohavské poušti. Do skály bylo vytesáno osm sálů, do každého vedlo dvanáct chodeb. Uprostřed síně stál dvacet stop široký kulatý stůl. U něj obsluhovalo počítače a jejich příslušenství šest operátorů v bílých pracovních pláštích. V souladu s pokyny, které měli, nedali najevo, že Alana Robertsona znají.

Alan Robertson přistoupil ke stolu. Hlavní operátor, vážný mladý muž s hlavou jako koleno, ho pozdravil: „Dobré odpoledne, pane.“

„Dobré odpoledne, Harry. Najděte mi v mém osobním seznamu kód na jméno Gilbert Duray.“

Operátor se svižně uklonil. Šel k jakémusi přístroji a přejel prsty po klávesnici. Z přístroje vypadla karta, kterou podal Alanu Robertsonovi. „Prosím, pane.“

Alan Robertson ukázal kartu Durayovi, který si již četl kód: 4: 8: 10/6: 13: 29.

„To je tvůj svět,“ řekl Alan Robertson. „Brzy se dozvíme, jak se věci mají. Tudy, k radiantu číslo 4.“

Alan Robertson šel halou jako první. Zabočil do chodby označené číslem 8 a pak k regálu číslo 10. „Pořadač číslo 6," řekl a ověřil si správnost na kartě. „Zásuvka číslo 13 – tady to je." Vysunul zásuvku a přejel prsty po jezdcích na kartičkách. „Číslo 29. Tohle by měl být tvůj Domov." Vyndal kovový rámeček o rozměrech čtyři čtvereční palce a pozvedl ho k očím. Nevěřícně se zamračil. „Ani tady nic není." Ohromeně pohlédl na Duraye. „To je velice vážné."

„O nic víc, než jsem očekával," poznamenal bezbarvým hlasem Duray.

„Musíme se nad tím důkladně zamyslet," znepokojeně řekl Alan Robertson. Prohlédl si identifikační destičku nahoře na rámečku. „Čtyři: osm: deset lomeno šest: třináct: dvacet devět," četl nahlas. „Nezdá se, že by tady byla nějaká chyba." Pozorně se díval přivřenýma očima na čísla, chvíli váhal a pak rámeček pomalu uložil na místo. Potom ho znovu vyndal. „Pojď, Gilberte," řekl. „Dáme si šálek kávy a všechno to promyslíme."

Vrátili se do hlavní síně, kde Alan Robertson dal prázdný rámeček do opatrování Harrymu. „Zkontrolujte ty záznamy, prosím," řekl. „Chci vědět, kolik průchodů bylo z tohoto originálu vyrobeno."

Harry zmáčkl tlačítka svého počítače. „Jen tři, pane Robertsone."

„Tři průchody a originál – tedy celkem čtyři?"

„Ano, pane."

„Děkuji, Harry."

6

Ze Vzpomínek a úvah:

Připouštěl jsem možnost, že můj objev může být mnohými způsoby nebezpečně zneužit. Jeho dobré stránky však tolik převažovaly nad špatnými, že jsem zavrhl veškeré myšlenky na jeho utajení. Nepovažoval jsem se za Alana Robertsona, ale za Prométhea, za prototyp člověka. Můj objev musí sloužit všem lidem.

Ale pozor, pozor, pozor!

Utřídil jsem si myšlenky. Sám jsem prahnul po rozlehlém, svém vlastním světě, na tom nebylo nic špatného. Proč by každý nemohl mít to, po čem touží, když je všeho nevyčerpatelné množství?

Jen si pomyslete! Bohatství a krásy celého světa, horstva a nížiny, lesy a rostlinstvo, mořské útesy a dunící moře, vítr a oblaky – to vše má nevyčíslitelnou hodnotu a přece to stojí jen několik sekund námahy a několik wattů energie.

Začala mě zneklidňovat nová myšlenka. Co kdyby všichni opustili starou Zemi jako ohavné smetiště? Připadalo mi to nesnesitelné… Přístup do nového světa bylo třeba zaplatit třema až šesti lety práce, která měla pomoci Zemi.

Alan Robertson zavedl Duraye do salónku, který vedl do ústřední sítě. Vyzval ho, aby se posadil a přinesl dva šálky kávy z kávovaru. Usadil se v křesle a zahleděl se do stropu. „Musím si všechno srovnat v hlavě. Okolnosti jsou neobvyklé, ale s tím se potýkám téměř padesát let. Takže – nejdříve, jaká je situace. Ověřili jsme si, že existují jen čtyři průchody k tvému Domovu. Tyto čtyři průchody jsou uzavřeny. Pokud jde o tvoji kabinu dole ve městě, máme ovšem jen Bobovo tvrzení. Pokud je tomu skutečně tak a pokud jsou Elizabeth a děvčata stále ještě v Domově, už je nikdy neuvidíš.“

„Bob má v té věci prsty. Nemohu na to přísahat, ale –“

Alan Robertson zdvihl ruku. „Já si s Bobem promluvím. To bude první krok.“ Vstal a šel k telefonu v rohu salónku. Duray ho následoval. Alan řekl do obrazovky: „Byt Roberta Robertsona v San Francisku, prosím.“

Obrazovka se rozzářila. Z reproduktoru zazněl Bobův hlas. „Lituji, ale nejsem doma. Odešel jsem do svého světa Fantazie. Není možné mne zastihnout. Zavolejte znovu za týden nebo, potřebujete-li se mnou mluvit naléhavě, za měsíc.“

„Hm,“ řekl Alan Robertson a znovu se posadil. „Bob je už takový. Člověk omezeného intelektu…“ Zabubnoval prsty na

opěradlo křesla. „Ten jeho večírek je zítra večer? Jak mu to říká? Mejdan?“

„Tak nějak. K čemu mě tam potřebuje? Není se mnou žádná zábava. Raději bych byl doma a stavěl plot.“

„Asi bys měl uvažovat o tom, že na ten večírek půjdeš.“

„To ale znamená přistoupit na jeho vydírání.“

„Chceš ještě vidět svoji ženu a děti?“

„Samozřejmě, že chci. Ale nic z toho, co zamýšlí, nepřinese prospěch ani mně ani Elizabeth.“

„V tom máš pravdu. Slyšel jsem několik trapných historek o těch jeho Kámoších… Faktem však zůstává, že průchody jsou uzavřené. Všechny čtyři.“

Duray promluvil ostřeji. „Cožpak pro nás nemůžeš otevřít nový otvor?“

Alan Robertson smutně potřásl hlavou. „Dokážu přístroj nařídit velice přesně. Mohu nastavit přesný kód pro celou třídu světů typu Domov a co nejpřesněji se přiblížit určitému stavu světa. Ale i když je nastavení sebepřesnější, vždy narazím na nekonečné množství světů. V praxi to znamená, že nepřesnosti zařízení, přibližně velikosti elektronů a rozdíly mezi nimi způsobují, že je nesmírně obtížné naladit stroj s absolutní přesností. Takže i kdybych jej nastavil přesně na třídu světů Domov, pravděpodobnost, že se otevře otvor právě do toho tvého Domova je jedna ku nekonečnu. Krátce řečeno, zanedbatelná.“

Duray zamyšleně hleděl na stěnu místnosti. „Je možné, že prostor, do kterého už jednou někdo vstoupil, se může podruhé otevřít snadněji?“

Alan Robertson se usmál. „To nemohu říci. Myslím, že ne, ale vlastně toho vím velmi málo. Nevidím důvod, proč by tomu tak mělo být.“

„Kdybychom si mohli otevřít svět naprosto, alespoň bych se dozvěděl, proč jsou průchody uzavřené.“

Alan Robertson se vztyčil v křesle. „To je pádný důvod. V tomto směru můžeme něčeho dosáhnout.“ Pobaveně se na Duraye podíval. „Na druhé straně – uvaž, co se může stát. Vytvoříme si přístup do

Domova, který bude téměř identický s tvým. Bude tak podobný, že na první pohled neuvidíš žádný rozdíl. Najdeš tam svou Elizabeth, Dolly, Joan a Ellen. Budou nerozeznatelné od tvých vlastních. Gilbert bude uvězněný na Zemi. Možná bys sám sebe přesvědčil, že to je tvůj pravý Domov."

„Všiml bych si těch rozdílů," řekl Duray stručně, ale zdálo se, že Alan Robertson ho neposlouchá.

„Jen si pomysli! Nekonečné množství Domovů odříznutých od Země. Nekonečné množství Elizabeth, Joan, Dolly a Ellen, které tam uvízly, nekonečné množství Gilbertů Durayů, kteří se snaží najít tam přístupy… Výsledkem toho všeho by mohlo být přeskupování rodin ve velkém ve spolupráci s každým, kdo by byl takové situaci nakloněn. Zajímalo by mne, jestli takhle nějak si Bob a jeho Kámoši představují dobrý vtip."

Duray se na Alana Robertsona ostře podíval. Rád by byl věděl, zda to myslí vážně. „Nezní to moc vesele. A já bych s ničím takovým nesouhlasil."

„Jistěže ne," odpověděl Alan Robertson spěšně. „Byl to jen takový nápad a ještě k tomu dost nevhodný. Omlouvám se."

„V každém případě Bob naznačil, že Elizabeth na tom jeho zatraceném Mejdanu bude. Pokud je tomu tak, musela uzavřít průchody z této strany ona."

„To je možné," připustil Alan Robertson. „Ale nedává to smysl. Proč by před tebou zapečetila Domov?"

„Nevím, ale rád bych tomu přišel na kloub."

Alan Robertson se plácl přes hubená lýtka a vyskočil, ale ihned se zase zarazil. „Víš jistě, že se chceš do těch identických světů podívat? Třeba uvidíš něco, co se ti nebude líbit."

„Když znám pravdu, je mi jedno, jestli se mi líbí nebo ne."

„Tak dobře."

Stroj byl v pokoji s balkónem. Alan Robertson na něj pohlédl s pýchou a láskou. „Je to čtvrtý, pravděpodobně optimální model. Alespoň já už nevím o ničem, co by se dalo podstatně vylepšit. Používám sto šedesát sedm vodičů, které se sbíhají nad středem sféry reaktoru. Každý produkuje určitý podíl energie a lze ho nařídit tak,

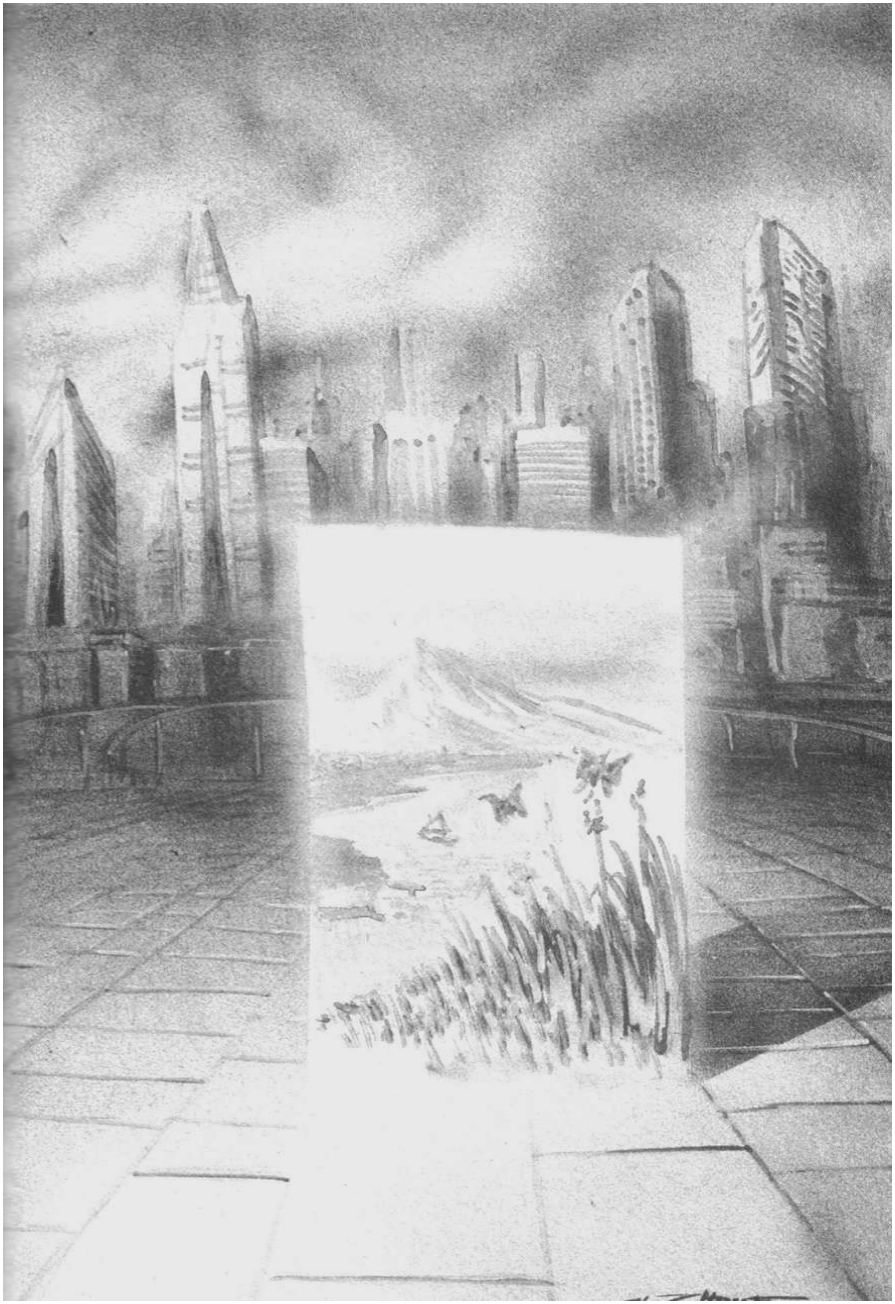
aby zvládl obrovské množství všech možných podmínek. Počet částic, které by naplnily vesmír je v řádu α; počet možných permutací těchto částic je β. Vesmír se samozřejmě skládá z množství rozličných částí, z čehož vyplývá, že konečný počet možných, respektive myslitelných stavů je γ.x, kde x je počet částic, o nichž uvažujeme. Je to obrovské neovladatelné číslo které nemusíme brát v úvahu, protože podmínek, s nimiž pracujeme, to jest možných variací planety Země, je mnohem méně."

„I tak je to stále ještě obrovské číslo."

„Ano, jistě. Ale toto absolutně nekontrolovatelné množství je omezováno činností tohoto stroje. V bodě, kterému říkám nulový, vytvoří stroj ty nejtěsnější cykly, to znamená nekonečnou třídu identických světů. V praxi, vzhledem k nekonečně malým nepřesnostem, nulový bod dospěje k identickým světům, které jsou více či méně nepřesné a kde jsou rozdíly třeba jen v tvaru jediného zrnka písku. Nulový bod nicméně poskytuje přirozenou základnu a tím, že různě nastavíme mechanismus, dosáhneme vytvoření souborů, které jsou vzdálenější od východiska. V praxi vyhledám vhodný soubor a vytvořím velké množství průchodů – může jich být až sto tisíc. A teď se dejme do práce." Alan Robertson šel k postrannímu ovládacímu pultu. „Jaké je číslo tvého kódu?"

Duray vyndal kartičku a přečetl čísla: „Čtyři: osm: deset lomeno šest: třináct: dvacet devět."

„Dobře. Dám tento kód do počítače, ten prohledá soubory informací a automaticky nastaví stroj. Stoupni si sem, při zpracování dat vzniká nebezpečné záření."

Oba dva se postavili za olověné desky. Alan Robertson se dotkl jednoho tlačítka. Duray se díval periskopem a spatřil záblesk purpurového světla, slyšel skřípavý zvuk, který jakoby vycházel ze vzduchu.

Alan Robertson vykročil ke stroji. Na podložce ležel roztažený elastický prstenec. Zvedl jej a podíval se skrz otvor.

„Zdá se, že je to v pořádku.“ Podal prstenec Durayovi. „Poznáváš tam něco?“

Duray přiložil prstenec k očím. „To je Domov.“

„Dobře. Chceš, abych šel s tebou?“

Duray rozvažoval. „Čas je Nyní?“

„Ano, je to časově nastaveno na nulový bod.“

„Myslím, že půjdu sám.“

Alan Robertson přikývl. „Jak se přeješ. Vrať se co nejdřív, abych věděl, že se ti nic nestalo.“

Duray se zamračil. „Proč by se mi mělo něco stát? Je tam jen moje rodina, nikdo jiný.“

„Není to tvoje rodina. Je to rodina identického Gilberta Duraye. A ta rodina nemusí být absolutně identická. Ten Gilbert Duray nemusí být absolutně identický. Naprosto si nemůžeš být jistý tím, co tam najdeš – a tak buď opatrný!“

7

Ze Vzpomínek a úvah:

> Když uvažuji o svém stroji a o svých cestách do nekonečna a zpět, neustále se mi vybavuje myšlenka, která je tak hrozná, že se snažím ji zapudit a i zde se o ní ani nezmíním.

Duray vstoupil na půdu Domova. Zastavil se a pozoroval sluncem zalitou, důvěrně známou krajinu. Rozlehlá zvlněná louka se svažovala k široké Stříbrné řece. Nad protějším břehem se zvedaly nízké útesy. Užlabiny mezi nimi byly zarostlé nízkým porostem křovin. Nalevo se krajina rozprostírala a ztrácela se ve vzdáleném modrém oparu. Napravo čtvrt míle od místa, kde teď Duray stál, končil Les lupičů. Na pláni vedle lesa stál na břehu říčky dům z kamene a dřeva. Pro Duraye to byl nejkrásnější pohled, jaký znal. Vyleštěná okenní skla se třpytila ve slunečním svitu, záhony pelargonií zářily zelenou a červenou barvou. Z komína vycházel slabý kouř.

Vzduch svěže a sladce voněl. Duray však měl pocit, že tato vůně je v něčem odlišná od vůně v jeho vlastním Domově. Duray vykročil a pak se zastavil. Byl to jeho vlastní svět, a přece nebyl jeho vlastní. Kdyby si nebyl vědom, jak tomu ve skutečnosti je, rozpoznal by vůbec něco neobvyklého? Poblíž se tyčila zvětralá, mechem obrostlá skála, na které ještě před dvěma dny seděl a uvažoval o možnosti vybudovat přístaviště. Přistoupil k ní a prohlížel si ji. Tady seděl. Tady byly ještě v půdě otisky jeho podpatků, tady je mech, ze kterého tehdy v roztržitosti kousek vytrhl. Duray se sklonil. Mech byl netknutý. Muž, který tu seděl, identický Duray, kus mechu nevytrhl. Takže: tento svět je viditelně jiný než jeho vlastní.

Duray pocítil úlevu, ale i jakési nejasné znepokojení. Kdyby byl tento svět přesnou kopií jeho vlastního světa, mohl by podlehnout těžko ovladatelným emocím – k tomu ostatně ještě může dojít. Vydal se směrem k domu po pěšině, která vedla dolů k řece. Vystoupil na krytou verandu. Na lehátku ležela kniha: Tam dole, Studie o satanismu, od J. K. Huysmanse. Elizabeth měla velmi různorodé záliby. Duray tu knihu nikdy předtím neviděl. Možná, že to byla ta, kterou Bob Robertson poslal v balíčku.

Duray vstoupil do domu. Elizabeth stála na druhém konci pokoje. Zřejmě ho sledovala, jak jde po pěšině. Neřekla nic, její obličej byl bez výrazu.

Duray se zastavil, trochu v rozpacích, jak má tuto ženu oslovit. „Dobré odpoledne," řekl nakonec.

Elizabeth se slabounce pousmála. „Ahoj, Gilberte.“

Alespoň, pomyslel si Duray, se ve shodných světech mluví stejnou řečí. Prohlížel si Elizabeth. Kdyby nic nevěděl, poznal by, že je to někdo jiný než Elizabeth? Obě dvě byly krásné. Vysoké a štíhlé, s černými, kučeravými vlasy, jež jim spadaly na ramena, jejich pleť byla bledá se snědým nádechem, ústa široká, vášnivá a vzdorovitá. Duray věděl, že jeho Elizabeth podléhá někdy nevysvětlitelným náladám a tato žena byla bezpochyby stejná. Přesto tu nějaký rozdíl byl, ale Duray ho nedokázal definovat. Ten rozdíl z odlišnosti jejich atomů, které byly hmotou z jiného vesmíru. Zajímalo by ho, zda i ona pociťuje stejný rozdíl u něj.

Zeptal se: „To ty jsi uzavřela průchody?“

Elizabeth přikývla, aniž změnila výraz v obličeji.

„Proč?“

„Myslela jsem, že to je to nejlepší, co mohu udělat,“ řekla tiše Elizabeth.

„To není odpověď.“

„S tím souhlasím. Jak jsi se sem dostal?“

„Alan vyrobil nový otvor.“

Elizabeth pozvedla obočí. „Myslela jsem, že to není možné.“

„Máš pravdu. Tohle je jiný svět než ten můj. Jiný Gilbert Duray postavil tento dům. Já nejsem tvůj manžel.“

Elizabeth překvapením poklesla brada. Vrávoravě poodstoupila o krok a sáhla si rukou na krk. Duray si nemohl vzpomenout, že by u své Elizabeth někdy podobný pohyb viděl. Pocit cizosti ještě zesílil. Cítil se jako vetřelec. Elizabeth ho fascinovaně pozorovala široce otevřenýma očima. Spěšně zamumlala: „Přála bych si, abys odešel. Vrať se do svého vlastního světa, prosím tě.“

„Jestliže jsi uzavřela všechny průchody, budeš tady úplně odříznuta,“ zavrčel Duray. „Budeš sama, opuštěná, pravděpodobně navždy.“

„Ať udělám cokoliv,“ řekla Elizabeth, „tobě do toho nic není.“

„Ale ano, i když jen kvůli děvčatům. Nedovolím, aby tady sama žila a zemřela.“

„Děvčata tu nejsou," řekla Elizabeth nevýrazně. „Jsou někde, kde je nenajdeš ani ty, ani žádný jiný Gilbert. A teď se vrať do svého vlastního světa a nech mě v takovém klidu, jaký mi má duše dovolí."

Duray nasupeně hleděl na tuto divoce krásnou ženu. Nikdy neslyšel, že by jeho vlastní Elizabeth mluvila tak příkře. Uvažoval o tom, zda v jeho vlastním světě jiný Gilbert Duray stojí stejně před jeho Elizabeth. Když rozbíral své pocity vůči ženě, která tu stála před ním, pocítil náhlý záchvěv zlosti. Zvláštní situace. Tiše řekl: „Dobrá, ty i moje vlastní Elizabeth jste se rozhodly pro izolaci. Nechápu, co vás k tomu vede."

Elizabeth se divoce zasmála. „Jsou to dost reálné důvody."

„Mohou být reálné dnes, ale za deset nebo čtyřicet let reálné být nemusejí. Nemohu ti zajistit přístup na tvou Zemi, ale jestliže si to přeješ, můžeš použít průchod na Zemi, za které jsem zrovna přišel, a nikdy už mě nemusíš vidět."

Elizabeth se odvrátila a rozhlédla po údolí. Duray mluvil k jejím zádům: „Nikdy jsme před sebou neměli žádné tajnosti, já a ty – vlastně chci říct Elizabeth a já. Tak proč je tomu tak teď? Miluješ nějakého jiného muže?"

Elizabeth se krátce, sardonicky zasmála. „Ovšem že ne… Jsem znechucena celou lidskou rasou."

„Což zahrnuje i mě."

„Ano, samozřejmě, a mě také."

„Neřekneš mi proč?"

Elizabeth se stále ještě dívala z okna. Beze slova zavrtěla hlavou.

„Dobrá," řekl Duray. „Řekneš mi, kam jsi poslala děvčata? Nezapomeň, že jsou stejně moje jako tvoje."

„Tahle děvčata vůbec nejsou tvoje."

„To je možná pravda, ale nic to nemění na situaci."

Elizabeth bezbarvě odpověděla: „Jestli chceš najít svoje vlastní děti, měl bys raději najít svou vlastní Elizabeth a té se zeptat. Já mohu mluvit pouze za sebe… A abych řekla pravdu, nezamlouvá se mi být součástí nějaké složené osoby a ani nemám v úmyslu jako taková jednat. Ty jsi cizí člověk, kterého jsem v životě neviděla. A tak bych si přála, abys odešel."

Duray vyšel z domu ven do slunečního světla. Ještě jednou se rozhlédl po široké krajině, pak rozmrzele potřásl hlavou a odkráčel po pěšině.

8

Ze Vzpomínek a úvah:

> Minulost je vystavena našemu zkoumání. Můžeme se procházet obdobími jako lordi svou zahradou a být klidní ve svých obzorech. Přeme se s moudrými hlavami a pokud jsme nevlídní, dokazujeme nesprávnost jejich těžkopádných koncepcí. Pamatujte si alespoň dvě věci. Za prvé: čím jsme dále od současného času, tím nepřesnější jsou naše kombinace, tím menší je naše schopnost trefit se do daného okamžiku. Do včerejška můžeme proniknout na smluvenou vteřinu přesně. V eocénu je hranice přesnosti plus minus deset let, pokud jde o křídu, či ještě dřívější epochu, můžeme považovat za uspokojivou odchylku do tří set let. Za druhé: Minulost, do které pronikneme, není nikdy naše vlastní minulost, ale je to minulost shodného světa, takže jakékoliv osvětlení historických problémů je sporné, možná i zavádějící. Nemůžeme zkoumat budoucnost. Takový proces vyžaduje negativní tok energie, který je v principu teoreticky neuskutečnitelný. Ani žertem doporučovaný přístroj vyrobený z antihmoty by nepřinesl žádný užitek. Naštěstí tedy budoucnost zůstane utajena.

„Tak jsi zase zpátky!“ zvolal Alan Robertson. „Co ses dozvěděl?“

Duray popsal své setkání s Elizabeth. „Nijak se nesnaží omluvit to, co udělala. Projevuje nepřátelství, které nepůsobí přesvědčivě. Nedovedu si představit, proč se tak chová.“

Alan Robertson na to nic neřekl.

„Ta žena není moje manželka, ale jejich motivy musí být stejné. Nenalézám jediné rozumné vysvětlení jejich divného chování.“

„Připadala ti Elizabeth dnes ráno normální?“ zeptal se Alan Robertson.

„Nevšiml jsem si ničeho neobvyklého.“

Alan Robertson přistoupil k ovládacímu panelu svého stroje. Přes rameno se podíval na Duraye. „V kolik hodin jsi odcházel do práce?“

„Kolem deváté.“

Alan Robertson nastavil jeden číselník a pohyboval druhýma dvěma, až se bod zeleného světla s chvěním zastavil přímo uprostřed skleněné trubice. Poslal Duraye za olověnou desku a dotkl se tlačítka. Z útrob stroje vycházely zvuky sto šedesáti sedmi na sebe narážejících sil a zvuky trhající se látky.

Alan Robertson vytáhl nový průchod. „Čas je nastaven na ráno. Budeš se muset sám rozhodnout, jak to zvládneš. Můžeš se dívat, aniž bys byl viděn, můžeš říci, že máš dodělat nějakou administrativní práci, že si tě Elizabeth nemá všímat a dělat si svoje. A zatím můžeš nenápadně pozorovat, co se děje.“

Duray se zamračil. „Je pravděpodobné, že v každém z těchto světů je nějaký Gilbert Duray, který je ve stejně obtížné situaci. Dejme tomu, že každý z nich se snaží vklouznout nenápadně do světa někoho jiného, aby se dozvěděl, co se děje. Dejme tomu, že každá Elizabeth ho přistihne při činu. Zuřivě obviní muže, o kterém si myslí, že to je její manžel, který ji tajně sleduje. To by samo o sobě mohlo být důvodem, proč je Elizabeth rozzlobená.

Takže buď co možná diskrétní. Budeš pravděpodobně pryč několik hodin. Já se tedy vrátím na loď a trochu se projedu. Kabina pět je tamhle v mé soukromé centrále. Nechám otevřené dveře.“

Duray znovu stál na úbočí kopce nad řekou a asi o sto metrů dál byl rozlehlý kamenný dům postavený zase nějakým jiným Gilbertem Durayem. Podle polohy slunce odhadoval Duray místní čas asi na devět hodin. Bylo to trochu dříve, než potřeboval. Z komína kamenného domu stoupal slabý kouř. Elizabeth tedy rozdělala oheň v kuchyni. Duray přemýšlel. V jeho vlastním domě Elizabeth dnes ráno žádný oheň nerozdělala. Už se chystala škrtnout zápalkou, ale

pak si řekla, že je teplo už ráno. Duray čekal ještě deset minut, aby měl jistotu, že zdejší Gilbert Duray již odešel a pak se vydal směrem k domu. Zastavil se u velkého plochého kamene, aby si prohlédl mech. Trhlina v něm se zdála užší než si pamatoval a mech byl suchý a vybledlý. Duray se zhluboka nadechl. Opět se mu zdálo, že vzduch, naplněný vůní louky, obsahuje podivný, neznámý pach. Duray se pomalu vydal k domu. Nebyl si jist, zda to, co dělá, má vůbec nějaký smysl.

Došel k domu. Hlavní dveře byly otevřené. Vyšla Elizabeth a překvapeně se na něj podívala. „Tos dnes v práci brzy skončil."

Duray řekl nepřesvědčivě: „Stroj je v opravě. Aspoň si udělám papíry a běžnou administrativu. Nenech se rušit a pracuj si dál."

Elizabeth na něj překvapeně pohlédla: „Nedělala jsem nic zvláštního."

Vstoupil za Elizabeth do domu. Měla na sobě lehké černé kalhoty a staré šedé sáčko. Duray si zkoušel vybavit, co měla na sobě jeho Elizabeth, ale tenhle oděv mu připadal tak povědomý, že se na nic jiného nemohl rozpomenout.

Elizabeth nalila kávu do dvou kameninových hrnků. Duray se posadil ke kuchyňskému stolu a snažil se přijít na to, jak se tato Elizabeth lišila od té jeho – pokud se nějak lišila. Tahle mu připadala klidnější, její ústa byla možná trochu měkčí. „Proč se na mne tak divně díváš?" zeptala se znenadání.

Duray se zasmál. „Jen jsem si říkal, jak jsi krásná."

Elizabeth se mu posadila na klín a políbila ho. Duraye polilo horko. Ovládl se. Tohle nebyla jeho žena, nepřál si žádné komplikace. A kdyby podlehl okamžitému pokušení, nebylo by možné, že by nějaký jiný Gilbert Duray, který je na návštěvě u jeho ženy udělal totéž? Zachmuřil se.

Elizabeth si šla sednout na protější židli. Chvíli upíjela beze slova kávu. Potom řekla: „Hned jak jsi odešel, přišel sem Bob.

„Cože?" zpozorněl ihned Duray. „Co chtěl?"

„Ten jeho hloupý večírek… Chce, abychom tam přišli."

„Už jsem mu třikrát řekl, že ne."

„Já jsem mu to řekla znovu. Ty jeho večírky jsou vždycky takové divné. Řekl, že chce, abychom přišli, a že má pro to mimořádný důvod. Ale ten důvod mi nechtěl prozradit. Řekla jsem mu, že děkujeme za pozvání, ale že nepřijdeme.“

Duray se rozhlédl po pokoji. „Nenechal tady nějaké knihy?“

„Ne, proč by mi tu měl nechávat knihy?“

„To kdybych věděl.“

„Gilberte,“ řekla Elizabeth, „chováš se nějak podivně.“

„Ano, vím to.“ Myšlenky mu vířily hlavou. Řekněme, že by teď šel k průchodu ve škole, přivedl děvčata ze školy domů, pak uzavřel všechny průchody, takže by opět měl nějakou Elizabeth a tři dcery, které by byly více méně jeho vlastní. A jiný Gilbert Duray, který nyní spokojeně boural domy v Cupertinu, by byl připraven o svou rodinu… Duray si připomněl nepřátelské chování předešlé Elizabeth. Průchody v onom světě jistě nebyly uzavřeny nějakým Durayem, který se tam vetřel… Napadla ho hrozivá možnost. Dejme tomu, že Duray přišel k domu, podlehl pokušení a uzavřel všechny průchody kromě toho, který ho spojoval s jeho vlastním světem. Dejme tomu, že Elizabeth ho odhalila jako podvodníka a zabila ho… Tato pochmurná teorie vypadala přijatelně a úplně potlačila jakékoliv Durayovo nutkání zvolit si tento svět za svůj domov.

„Proč se na mě díváš s takovým zvláštním výrazem?“ zeptala se Elizabeth. Duray se pokusil o úsměv. „Jen mám asi dnes ráno špatnou náladu. Nevšímej si mě. Půjdu si udělat ty papíry.“ Vešel do prostorného chladného obývacího pokoje, který mu připadal zároveň povědomý i cizí a vytáhl pracovní záznamy toho druhého Gilberta Duraye… Prohlížel si rukopis. Byl stejný jako jeho vlastní, pevný a rozhodný, ale zároveň byl nějak nedefinovatelně jiný – možná trochu ostřejší a hranatější. Neexistovaly tři shodné Elizabeth a s ní tři shodní Gilbertové.

Uběhla hodina. Elizabeth se něčím zaobírala v kuchyni, Duray předstíral, že píše zprávu.

Zazvonil zvonek. „Někdo je u průchodu,“ řekla Elizabeth.

Duray řekl: „Zařídím to.“

Šel do průchozího pokoje, prošel průchodem a kukátkem se podívat do velké, příjemné, opálené tváře Boba Robertsona.

Duray otevřel dveře. Chvíli se na sebe dívali. Oči Boba Robertsona se zúžily. „Nazdar, Gilberte, co to, že jsi doma?“

Duray ukázal na balíček, který Bob Robertson nesl. „Co to je?“

„Tohle?“ Bob Robertson se podíval na balíček, jako kdyby na něj zapomněl. „Jen nějaké knihy pro Elizabeth.“

Duray stěží ovládl svůj hlas. „Chystáš se provést nějaké darebáctví, ty i ti tvoji Kámoši. Poslouchej, Bobe, nepřibližuj se ke mně a k Elizabeth. Nechoď sem a nenos sem žádné knihy. Říkám to dost jasně?“

Bob pozvedl své sluncem vybělené obočí. „Velmi jasně, velmi otevřeně. Ale proč se tak najednou vztekáš? Vždyť jsem jen starý dobrý strýček Bob.“

„Je mi jedno, jak si říkáš, ale nechoď k nám.“

„Jistě, jak si přeješ. Ale mohl bys mi laskavě vysvětlit, proč mě tak najednou zavrhuješ?“

„Důvod je prostý. Chci, abys nás nechal na pokoji.“

Bob učinil gesto předstíraného zoufalství. „A tohle všechno jen kvůli obyčejnému pozvání na obyčejný večírek, na kterém bych tě opravdu rád viděl.“

„Nečekej nás. My tam nepřijdeme.“

Bobův obličej náhle zrůžověl. „Nějak se na mne vytahuješ, kamaráde, ale děláš hloupost. Všechno je úplně jinak, než si myslíš.“

„Je mi to úplně jedno,“ řekl Duray. „Sbohem.“ Zavřel dveře kabiny a šel nazpět průchodem. Vrátil se do obývacího pokoje. Elizabeth zavolala z kuchyně: „Kdo to byl?“

„Bob Robertson. Přinesl nějaké knihy.“

„Knihy? Proč knihy?“

„Nenamáhal jsem se to zjistit. Řekl jsem mu, aby sem nechodil. Jestli bude někdy v budoucnosti u průchodu, neotvírej mu.“

Elizabeth se na něj pátravě podívala. „Ty jsi dneska takový divný, Gile! Skoro mám z tebe strach.“

„Mám příliš bujnou fantazii.“

„Proč by se Bob obtěžoval přinést mi nějaké knihy? Jaké knihy? Viděl jsi je?“

„Démonologie. Černá magie. Takové věci.“

„Hm, to je zajímavé – ale ne zase tak moc… Ráda bych věděla, jestli v takovém světě, jako je ten náš, kde nikdy nikdo nežil, mohou být skřítkové a strašidla.“

„Myslím, že ne,“ řekl Duray. Pohlédl směrem ke dveřím. Nic víc tedy už udělat nemohl a bylo na čase, aby se vrátil na svou vlastní Zemi. Přemýšlel, jak by co nejlépe odešel. A co by se stalo, kdyby ten Gilbert Duray, který teď pracuje na svém stroji, přišel domů.

Duray řekl: „Elizabeth, posaď se tady na židli.“

Elizabeth pomalu sklouzla do židle u kuchyňského stolu a zmateně ho pozorovala.

„Asi to bude pro tebe šok,“ řekl. „Jsem Gilbert Duray, ale ne tvůj Gilbert Duray. Jsem identický Gilbert Duray.“

Elizabeth se rozšířily oči. Vypadaly jako dvě tmavé třpytivé tůně.

Duray řekl: „V mém vlastním světe mně a mé Elizabeth způsobil Bob Robertson nesnáze. Přišel jsem sem zjistit, co udělal, proč to udělal, a zabránit mu v tom, aby to udělal znovu.“

Elizabeth se zeptala. „Co udělal?“

„To stále ještě nevím. Pravděpodobně tě už nebude obtěžovat. Můžeš říct svému Gilbertu Durayovi, co uznáš za vhodné, nebo si i stěžovat Alanovi.“

„Jsem z toho celá popletená.“

„Ne víc než já.“ Šel ke dveřím. „Teď musím odejít. Sbohem.“

Elizabeth vyskočila a z náhlého popudu šla k němu. „Neříkej sbohem. Zní to od tebe tak smutně… Zní to, jako by mi to říkal můj vlastní Gilbert.“

„Nic jiného nemohu udělat. Je jasné, že tu nemohu zůstat. K čemu by byli dva Gilbertové? Který z nich by seděl v čele stolu?“

„Mohli bychom mít kulatý stůl,“ řekla Elizabeth. „Bylo by tam místo pro šest či sedm osob. Mám ráda své Gilberty.“

„A tvoji Gilbertové mají rádi svoje Elizabethy,“ povzdechl Duray a dodal: „Už musím jít.“

Elizabeth k němu vztáhla ruku. „Sbohem, dvojníku Gilberte.“

9

Ze Vzpomínek a úvah:

Názory obyvatel Orientu jsou jiné než naše – obzvláště než mé vlastní – v mnoha směrech. Brzy jsem narazil na celé soubory dilemat. Uvažoval jsem o apatii Asiatů a jejím protějšku – despotismu, o válečnících a vymývačích mozků, o lhostejnosti k nemocem, špíně a utrpení, o posvátných opicích a nezodpovědné plodnosti.

Také jsem dospěl k závěru, že svůj stroj budu používat ve prospěch celého lidstva.

Nakonec jsem se rozhodl, že učiním „chybu“, kterou udělali mnozí přede mnou – že vnutím ostatním svůj názor na etiku orientálního způsobu života.

Právě to se totiž ode mne očekávalo, neboť bych byl považován za hlupáka a blázna, kdybych byl učinil něco jiného, protože prospěch ze spolupráce byl mnohem vyšší než uspokojení z tvrdohlavosti a pohrdání: mé programy jsou nesmírně úspěšné, alespoň do chvíle, kdy píšu tyto řádky.

Duray kráčel podél řeky k lodi Alana Robertsona. Lehký vánek čeřil vodu a nadouval plachty, které Alan napnul. Loď napínala kotevní lana.

Alan Robertson, v bílých šortkách a bílém klobouku s krempou pleskající ve větru, vzhlédl od smyčky, kterou vázal na konci lana. „Ach, Gile, už jsi se vrátil. Pojď na palubu a dej si láhev piva.“

Duray se posadil do stínu plachty a jedním lokem vyprázdnil půl láhve. „Stále ještě nevím, co se děje. Vím jen to, že Bob je za to nějakým způsobem zodpovědný. Ukázal se, když jsem tam byl. Řekl jsem mu, aby vypadl. Nelíbilo se mu to.“

Alan Robertson smutně povzdechl. „Vím, že Bob je schopen každé špatnosti.“

„Nemohu pochopit, jak přesvědčil Elizabeth, aby uzavřela průchody. Přinesl jí nějaké knihy, ale jak ty ji mohly ovlivnit?“

Alana Robertsona to ihned začalo zajímat. „Co to bylo za knihy?“

„Něco o satanismu a černé magii. Nic víc nevím.“

„Ale, ale,“ zamumlal Alan Robertson. „Elizabeth se o takové věci zajímá?“

„Myslím, že ne. Bojí se takových věcí.“

„A má pravdu. To je ale znepokojující.“ Alan Robertson si odkašlal a jemně pokynul, jako by prosil Duraye o mírnost a shovívavost. „Nesmíš se nechat od Boba vyprovokovat. Má sklon k malým rošťárnám.“

„Malým rošťárnám?“ zařval Duray. „To, že mně uzamknul přístup k domovu a způsobil, že Elizabeth a děvčata tam zůstaly samy opuštěné, to je přece víc než rošťárna!“

Alan Robertson se usmál. „Dej si další pivo a uklidni se. Uvažujme. Nejdříve o tom, co je pravděpodobné. Pochybuji, že by Bob skutečně odřízl Elizabeth a děvčata od lidí anebo přiměl Elizabeth, aby to udělala.“

„Tak proč jsou tedy všechny průchody zničené?“

„Lze to vysvětlit. Má přístup k sejfům. Mohl tvůj hlavní, originální průchod vyměnit za slepý. Takže je přinejmenším jedna možnost.“

Duray zlostí mohl sotva mluvit. Nakonec vykřikl: „Nemá právo tohle dělat!“

„To je naprosto pravda. Domnívám se, že tě chce jen přimět k tomu, abys šel na jeho Mejdan.“

„A já tam jít nechci, zvlášť když se snaží na mne vyvíjet nátlak.“

„Jsi paličatý, Gile. Nejjednodušší by bylo zajít k němu na ten večírek. Třeba by ses i pobavil.“

Duray nasupeně hleděl na Alana Robertsona. „Tím chceš říct, že bych tam měl jít?“

„Ale – ne. Pouze jsem ti navrhl, co bys mohl udělat.“

Duray se ještě napil piva a hleděl přes řeku. Alan Robertson řekl: „Myslím, že až se všechno objasní, měli bychom si my všichni na den či dva vyjet lodí jen tak mezi ostrovy. Ničím se netrápit,

neznervózňovat, nerozčilovat. Děvčatům by se taková plavba moc líbila.“

Duray odsekl: „Rád bych je viděl dřív, než budu plánovat nějakou projížďku mezi ostrovy. Co se děje na těch Mejdanech?“

„Nikdy jsem na žádném nebyl. Účastníci se smějí a vtipkují, jedí a pijí a povídají si o světech, které navštívili. Promítají si filmy a tak podobně. Nechceš se podívat na loňský večírek? Mně samotného by to zajímalo.“

Duray se váhavě zeptal: „Jak to myslíš?“

„Nastavíme číselníky na svět příbuzný s Bobovým světem Fantazie a uvidíme přesně to, co se tam děje. Co tomu říkáš?“

„Myslím, že tím nic nezkazíme,“ zdráhavě odpověděl Duray.

Alan Robertson vstal. „Pomoz mi stáhnout plachty.“

10

Ze Vzpomínek a úvah:

> Problémy, které tak dlouho znepokojovaly historiky, jsou nyní vyřešeny. Kdo byli Kromaňonci? Kde se vyvinuli? Kdo byli Etruskové? Kde ležela legendární města Prasumerů před tím, než přesídlili do Mezopotámie? Proč existuje shoda mezi ideogramy na Velikonočních ostrovech a v Mohendžodáru? Všechny tyto vzrušující otázky jsou dnes vyřešeny. Odhalují nám v plné šíři ranou historii lidstva. Před mohamedány jsme zachránili knihovnu ze staré Alexandrie, a před křesťany kodexy Inků. Guanchové z Kanárských ostrovů, Ainuové z Hokkaida, Mandanové z Missouri, světlovlasí Kaffirové z Bhutanu – ty všechny nyní známe. Jsme schopni zmapovat vývoj všech jazyků slabiku po slabice, od nejstarších formulací až po současné. Víme, kdo byli helénští hrdinové. Já sám jsem pátral ve strašidelných lesích starobylého Severu a setkal jsem se tváří v tvář s mocnými muži, kteří stvořili severské mýty.

Alan Robertson stál před svým strojem a z jeho hlasu zaznívalo jakési humorné sebepodceňování. „Nejsem tak spolehlivý a důvěryhodný, jak bych si přál. Vlastně se někdy stydím za své drobné úskoky. To, co teď říkám, se týká Boba. Všichni máme nějaké chybičky a Bob není zajisté výjimka. Jeho největším neštěstím je asi jeho živá představivost. Snadno se nudí a občas má tendenci přeceňovat se. Nic mu neupírám, ale chci mít jistotu, že mu mohu radit, a mít vůči němu námitky, bude-li to zapotřebí. Kdykoliv otevřu průchod do některého z jeho světů, vždycky si nenápadně udělám duplikát, který uchovávám ve své soukromé kartotéce. Nebude proto pro nás nic těžkého navštívit Svět příbuzný s jeho Fantazií."

Duray a Alan Robertson stáli v soumraku na konci bílé pláže. Za nimi se zvedal nízký čedičový útes. Po pravé straně se v oceánu odrážely večerní červánky a třpyt ubývajícího měsíce. Nalevo se černaly palmy proti obloze. Sto metrů dále u pobřeží byly mezi stromy zavěšeny desítky barevných žárovek, které osvětlovaly dlouhý stůl plný ovoce, cukroví a punče v broušených nádobách. Kolem stolu stálo asi tucet mužů a žen zabraných do živého rozhovoru. K Durayovi a Alanu Robertsonovi se dolů na pláž nesly zvuky hudby a veselí.

„Přišli jsme právě včas," řekl Alan Robertson. Chvíli uvažoval. „Bezpochyby bychom byli vítáni, ale bude asi lepší, když si nás nepovšimnou. Nenápadně se budeme procházet po pláži, ve stínu stromů. Dej pozor, ať neklopýtneš nebo neupadneš. Ať uslyšíš nebo uvidíš cokoliv, nic nedělej! Je velmi důležité, abychom byli rozvážní. Nepotřebujeme žádné trapné konflikty."

Drželi se ve stínu stromů. Šli směrem k veselé společnosti. Když byli asi padesát metrů od ní, Alan Robertson pokynul rukou, aby se zastavili. „Dál už jít nemůžeme. Znáš tam většinu lidí. Vlastně znáš jejich dvojníky. Je tam například Roayl Hart, James Parham a teta Elizabeth, Emma Bathorstová, strýc Peter a Maude Grangerová a spousta dalších."

„Všichni vypadají vesele."

„Ano, je to pro ně důležitá událost. Ty a já jsme mrzutí outsideři, kteří pro takovou legraci nemají smysl.“

„To, že si povídají, jedí a pijí – to je všechno?“

„Myslím, že ne,“ řekl Alan Robertson, „Podívej se tamhle, zdá se, že Bob připravuje promítací plátno. Škoda, že nemůžeme jít alespoň trochu blíž.“ Alan Robertson se podíval skrz stíny. „Raději nebudeme riskovat. Kdyby nás objevili, všichni by byli v rozpacích.“

Potichu se dívali. Za okamžik Bob Robertson přistoupil k promítacímu zařízení a stiskl tlačítko. Plátno ožilo vibrujícími červenými a modrými prstenci. Konverzace ustala. Skupinka se otočila k plátnu. Bob Robertson něco vyprávěl, ale jeho slova k mužům stojícím v temnotě nedolehla. Bob Robertson pokynul k plátnu, kde se objevilo malé město jakoby viděné z letadla. Kolem byla rovinatá zemědělská krajina, země širokých obzorů. Duray usoudil, že je to někde na Středozápadě. Obraz se změnil. Bylo vidět místní střední školu a studenty sedící na schodech. Pohled se přesunul – na fotbalové hřiště v den zápasu. Soudě podle chování diváků to byl nějaký velmi důležitý zápas. Představil se domácí tým. Hoši vbíhali jeden za druhým na hřiště, kde pak stáli a mžourali do podzimního slunce. Pak odběhli, aby vyslechli poslední pokyny trenéra před zápasem.

Utkání začalo. Bob Robertson stál u plátna v roli zkušeného komentátora, ukazoval na jednotlivé hráče a analyzoval hru. Zápas pokračoval k zjevnému potěšení všech Kámošů. O poločase hrály kapely, pak hra znovu začala. Duraye to začínalo nudit a poznamenal něco netrpělivě k Alanu Robertsonovi, který řekl jenom: „Ano, ano, asi ano.“ A pak dodal: „No ne, ten obránce je ale pohyblivý.“ A: „Všiml sis té vynikající hry po křídle? Velice, velice dobré.“ Konečně skončila druhá polovina utkání a vítězný tým se shromáždil pod tabulí, na které bylo napsáno:

TORNÁDA Z SHOWALTERU
MISTŘI TEXASU
1951

Hráči předstoupili, aby převzali trofeje. Poslední byl záběr celého týmu ve vítězném a pyšném postoji. Pak se obraz rozprskl na rudé a

zlaté hvězdičky a zmizel. Kámoši povstali a blahopřáli Bobovi Robertsonovi, který se skromně usmíval a šel ke stolu pro sklenku punče.

Duray znechuceně poznamenal: „Tak tohle je jeden z těch slavných večírků? Proč z toho dělá takovou senzaci? Čekal jsem, že se tam bude dít něco zajímavého.“ Alan Robertson řekl: „Ano, alespoň z našeho hlediska tam nic zajímavého není. Tak tedy jestli je tvá zvědavost ukojená, můžeme se vrátit.“

„Hned jak budeš chtít.“

Když byli opět v salónku pod Horami šíleného psa, Alan Robertson řekl: „Tak jsme konečně viděli jeden z Bobových slavných Mejdanů. Jsi ještě stále rozhodnut, že na ten zítřejší nepůjdeš?“

Duray se zamračil: „Jestli tam musím jít, abych opět získal svou rodinu, půjdu tam. Ale je docela možné, že se přestanu ovládat, než to skončí.“

„Bob zašel příliš daleko,“ prohlásil Alan Robertson. „V tom s tebou souhlasím. Pokud jde o to, co jsme viděli dnes večer, připouštím, že jsem trochu zmaten.“

„Jen trochu? A rozumíš tomu vůbec?“

Alan Robertson potřásl hlavou a záhadně se usmál. „Nemá cenu o tom hloubat. Přespíš u mne v domě?“

„To bych mohl,“ zamumlal Duray. „Stejně nemám kam jít.“

Alan Robertson ho poplácal po zádech. „Tak se mi to líbí! Uděláme si pár řízků a na jednu noc hodíme svoje problémy za hlavu.“

11

Ze Vzpomínek a úvah:

> Když jsem poprvé uvedl svůj stroj Typ 1 do chodu, měl jsem značné obavy. Co jsem věděl o silách, které možná uvolním?… Nastavil jsem vše do neutrální pozice a prorazil průchod do identické Země. Bylo to celkem

jednoduché… Postupně jsem se naučil svou úžasnou hračku ovládat. Důvěrně jsem poznal náš vlastní svět a celou jeho minulost. A co ostatní světy? Jsem si jist, že až přijde čas, okamžitě se budeme přesunovat z jednoho světa do druhého, z galaxie do galaxie. Nyní se opravdu bojím prorážet průchody jen tak namátkou. Co by se stalo, kdybych se dostal do oblasti Slunce? Nebo do středu černé díry? Nebo do vesmíru z antihmoty? Je jisté, že bych zničil sebe, svůj stroj a asi i samu Zemi.

Přesto jsou ty možnosti natolik úchvatné, že je nemohu ignorovat. Se spoustou preventivních opatření a ochranných zařízení se pokusím najít cestu do nových světů. Tak se stane meziplanetární cestování poprvé skutečností.

Alan Robertson a Duray seděli v jasném ranním světle vedle modrého jezera. Přinesli si ven na stůl snídani a nyní popíjeli kávu. Alan vesele hovořil za oba. „Posledních několik let bylo pro mne snazších. Mnoho ze svých povinností jsem předal. Ernest a Harry znají mé metody stejně dobře jako já, ne-li lépe, a jsou za každých okolností zodpovědní a důslední.“ Alan Robertson se spokojeně usmál: „Dokázal jsem dva zázraky. Zaprvé jsem sestrojil svůj stroj a za druhé se mi podařilo udržet svou práci pokud možno jednoduchou. Zamítl jsem pravidelnou pracovní dobu, nechodím na pracovní jednání, nevedu si záznamy, neplatím žádné daně. Mám velký politický i společenský vliv, ale pouze neformálně. Prostě odmítám se obtěžovat administrativními detaily, a tudíž se můžu těšit ze života.“

„Je s podivem, že se tě nepokusil zavraždit nějaký náboženský fanatik,“ poznamenal Duray.

„Na tom není nic zvláštního. Dal jsem jim všem jejich vlastní světy a jim nezbyla žádná energie na to, aby páchali násilí. A jak víš, jsem velice nenápadný. Moji přátelé si mě na ulici sotva všimnou.“ Alan Robertson mávl rukou. „Bezpochyby tě však víc zajímá tvoje bezprostřední obtížná situace. Už jsi se rozhodl ohledně Mejdanu?“

„Nemám jinou možnost než tam jít," zamumlal Duray. „Nejraději bych Bobovi zakroutil krkem. Kdybych si uměl vysvětlit chování Elizabeth, byl bych klidnější. Ona se přece ani v nejmenším nezajímá o černou magii. Proč jí tedy Bob přinesl ty knihy o satanismu?"

„Hm – to je samo o sobě fascinující téma," řekl nepřesvědčivě Alan Robertson. „Jméno ‚Satan' pochází z hebrejského slova znamenající ‚protivník'. Nikdy se nevztahovalo ke skutečnému jedinci. Zeus byl árijský náčelník, který žil kolem roku 3500 před Kristem. Vótan žil o něco později. Byl to vlastně ‚Odin', šaman, který měl obrovskou osobní sílu, který dokázal silou mysli věci, které nedokážu já se svým strojem… Ale zase odbíhám od věcí."

Duray beze slova pokrčil rameny.

„Takže ty tedy na ten večírek půjdeš," řekl Alan Robertson. „Celkem vzato je to to nejlepší, co můžeš udělat, ať už to má jakékoliv následky."

„Jsem přesvědčen, že víš víc, než mi říkáš."

Alan Robertson se usmál a potřásl hlavou. „Žil jsem s mnoha nejistotami mezi svými identickými a zpola identickými světy. Nic není jisté. Všude může něco překvapit. Myslím, že nejlepší bude udělat to, co si Bob přeje. Bude-li Elizabeth na večírku opravdu přítomna, můžeš s ní potom tu věc probrat."

„A co ty? Půjdeš také?"

„Nemohu se rozhodnout. Byl bys rád, kdybych šel?"

„Ano," řekl Duray. „Máš nad Bobem větší moc než já."

„Nezveličuj můj vliv! Přes svou lenost je to silný člověk. Důvěrně ti mohu říci, že jsem rád, že se zabývá jenom takovými hrami a ne…" Alan Robertson zaváhal.

„A ne čím?"

„A ne méně nevinnými hrami, ke kterým by ho jeho fantazie mohla inspirovat. Možná, že jsem příliš naivní. Uvidíme, jak to dopadne."

12

Ze Vzpomínek a úvah:

Je-li minulost dům s mnoha místnostmi, pak přítomnost je ta nejčerstvější vrstva nátěru.

Ve čtyři hodiny odešli Duray a Alan Robertson z domu a prošli Utilisem do nádraží v San Francisku. Duray se předtím převlékl do střízlivého tmavého obleku. Alan Robertson měl na sobě neformálnější oblečení: modré sako a světle šedé kalhoty. Šli ke kabině Boba Robertsona, kde našli tabulku s nápisem: Nejsem doma. Pokud jdete na Mejdan, jděte ke kabině Rogera Wailla, RC 3-96, a projděte do Ekshayanu!

Šli ke kabině RC 3-96, kde byl nápis: Kámoši, projděte! Všichni ostatní, dejte si odchod!

Duray opovržlivě pokrčil rameny, rozhrnul závěs, nahlédl průchodem do prosté haly z přírodního dřeva, zdobeného černými, červenými, žlutými, modrými a bílými květinovými vzory. Otevřenými dveřmi bylo vidět velký kus otevřené krajiny a vodu třpytící se v odpoledním slunci. Duray a Alan Robertson prošli předsíní a hleděli na velkou pomalou řeku, tekoucí od severu k jihu. Na východ až k horizontu se táhla zvlněná planina. Pravý břeh řeky byl nejasný v odpoledním třpytu. Na sever vedla cesta k velkému, výstředně postavenému domu. Proti nebi se tam tyčila desítka bání a kupolí. Štíty a hřebeny střechy tvořily stovku nečekaných úhlů. Ručně štípané šindele připomínaly rybí šupiny, vinuté sloupy podpíraly balustrády v druhém a třetím patře, na jejichž vlysech vrčeli, vyli, zápasili a tančili vlci a medvědi vytesaní ráznými křivkami. Na straně obrácené k řece byla vínem porostlá pergola, která vrhala skvrnitý stín. Tady seděli Kámoši.

Alan Robertson pohlédl na dům, směrem po proudu i proti proudu řeky, přes planinu. „Ze stylu stavby, z vegetace, postavení slunce a charakteristického oparu usuzuji, že tahle řeka je buď Don nebo Volha, a tamto je step. Jelikož tu nejsou žádná lidská obydlí, čluny či jiné výtvory lidských rukou, řekl bych, že jsme na začátku historické doby – možná dva tisíce či tři tisíce let před Kristem. Velice barvitá doba. Obyvatelé stepí jsou nomádi, na východě jsou

Skytové, na západě Keltové a na severu je vlast germánských a skandinávských kmenů. A tamhle je sídlo Rogera Wailleho. Je velice zajímavé, postavené ve výstředním slohu ruského baroka. No ne! Myslím, že vidím vola na rožni! Snad se nám naše návštěva bude nakonec líbit!“

„Dělej, jak chceš,“ mumlal Duray. „Já bych chtěl co nejdřív jíst doma.“

Alan Robertson sevřel rty: „Samozřejmě, chápu tvé hledisko, ale možná, že bychom si mohli dát trochu pohov. Příroda je velkolepá, dům nádherně malebný, pečínka je bezpochyby vynikající. Snad bychom měli brát situaci takovou, jaká je.“

Duray nenalezl vhodnou odpověď, a tak si nechal své názory pro sebe.

„Tak tedy,“ řekl Alan Robertson, „nejlepší bude zachovat klid. Teď se podíváme, co mají Bob a Roger za lubem.“ Vydal se pěšinou k domu. Duray ho nevrle následoval.

Nějaký muž pod pergolou vyskočil a zamával na pozdrav. Duray poznal vysokou hubenou postavu Boba Robertsona. „Právě včas,“ volal vesele Bob. „Ne příliš brzy a ne příliš pozdě. Jsme rádi, že jste to stihli.“

„Ano, nakonec jsme uznali, že tvé pozvání můžeme přijmout,“ řekl Alan Robertson. „Podívejme, znám tu někoho? Ahoj, Rogere! A Wiliam… A půvabná Dora Gorskiová… Cypriano…“ Díval se po tvářích kolem a mával svým známým.

Bob poplácal Duraye po zádech. „Jsem skutečně rád, že jsi přišel? Co budeš pít? Místní obyvatelé vyrábějí likér z kvašeného kobylího mléka, ale ten nedoporučuji.“

„Nepřišel jsem sem pít,“ řekl Duray. „Kde je Elizabeth?“

Koutky Bobových širokých úst se zachvěly. „No tak, starouši, nebuď tak vážný! Tohle je Mejdan. Čas k tomu, abychom se bavili a nabrali nových sil. Běž si zatancovat! Uvolni se – hoď za sebe láhev šampaňského! Bav se s děvčaty!“

Duray se mu dlouhou vteřinu díval do modrých očí. Snažil se nezvyšovat hlas. „Kde je Elizabeth?!

„Někde v domě. Je to okouzlující děvče, ta tvoje Elizabeth. Máme velkou radost, že jste oba tady.“

Duray se otočil. Přistoupil k tmavovlasému, pohlednému Rogeru Waillovi. „Prosím tě, byl bys tak laskav a zavedl mě k mé ženě?“

Waille pozvedl obočí, jakoby zmaten Durayovým tónem.

„Strojí se a povídá si. Je-li to nutné, mohu ji na chvilku přivést.“

Duray si začínal připadat směšně, jako by nebyl násilím izolován od svého světa, vystaven útrapám, trýzněn pochybnostmi, jako by se nestal obětí nějakého záhadného vtipu.

„Je to nutné,“ řekl. „Odcházím.“

„Ale vždyť jsi zrovna přišel!“

„Já vím.“

Waille pokrčil rameny s výrazem pobaveného zmatku a otočil se směrem k domu. Duray šel za ním. Prošli vysokými úzkými dveřmi do vstupní haly, která byla obložena krásným, hnědozlatým dřevem, ve kterém Duray bezděky poznal ořech. Čtyřmi vysokými okny se žlutohnědým sklem vedoucími na západ vnikalo do místnosti nejasné, melancholické světlo. Proti sobě trůnily dubové pohovky čalouněné kůží a mezi nimi ležel černohnědošedý koberec. Po obou stranách pohovek stály stolečky a na každém byl ozdobný zlatý svícen ve tvaru jelení hlavy. Waille na něj ukázal: „Vynikající, že? Udělali mi je Skytové. Zaplatil jsem jim železnými noži. Myslí si, že jsem velký čaroděj. A vlastně jím jsem.“ Vztáhl ruku, a ze vzduchu utrhl pomeranč, který hodil na pohovku. „Tady je Elizabeth a s ní další bakchantky.“

Do místnosti vstoupila Elizabeth a tři další mladé ženy. Duray si matně vzpomínal, že je už někde viděl. Když Elizabeth spatřila Duraye, zarazila se. Pokusila se o úsměv a tichým hlasem řekla. „Ahoj, Gile. Tak jsi přece přišel.“ Nervózně a, jak se Gilovi zdálo, nepřirozeně se zasmála. „Ano, opravdu jsi tady. Nemyslela jsem si, že přijdeš.“

Duray pohlédl k ženám, které stály u Wailla a s jistou zvědavostí naslouchaly. Duray řekl: „Chtěl bych s tebou mluvit o samotě.“

„Omluvte nás,“ kývl Waille. „Půjdeme ven.“

Odešli. Elizabeth se za nimi smutně dívala a roztržitě si pohrávala s knoflíky u kabátku.

„Kde jsou děti?“ zeptal se Duray stroze.

„Nahoře, oblékají se.“ Elizabeth se podívala na své vlastní oblečení, slavnostní oděv transylvánské vesničanky: zelená sukně vyšívaná modrými a červenými květy, bílá blůzka, černá sametová vesta a lesklé černé vysoké holínky.

Duray cítil, že mu dochází trpělivost. Jeho hlas zněl podrážděně a nervózně. „Vůbec nic nechápu. Proč jsi uzavřela průchody?“

Elizabeth se pokusila o uštěpačný úsměv. „Už mě nudila ta monotónnost.“

„Cože? A proč jsi mi to včera ráno neřekla? Nemusela jsi zavírat průchody.“

„Gilberte, prosím tě, nemluvme o tom.“

Duray poodstoupil překvapen tak, že nenacházel slov. „Dobře,“ řekl konečně. „Nebudeme o tom mluvit. Jdi nahoru a přiveď děvčata. Jdeme domů.“

Elizabeth zavrtěla hlavou a řekla bezbarvým hlasem: „To není možné. Otevřený je jen jeden průchod a já ho nemám.“

„A kdo ho má? Bob?“

„Myslím, že on. Opravdu si nejsem jistá.“

„Jak k němu přišel? Byly jenom čtyři a všechny byly uzavřeny.“

„Je to vcelku jednoduché. Přenesl ten průchod dole ve městě z naší kabiny do jiné a místo něj tam nechal slepý průchod.“

„A kdo zavřel zbývající tři?“

„Já.“

„Proč?“

„Protože mi to řekl Bob. Nechci o tom mluvit. Už mám toho všeho až po krk. Zašeptala: „Nevím, co udělám sama se sebou.“

„Já vím, co teď udělám,“ řekl Duray. Otočil se ke dveřím. Elizabeth pozvedla ruce a sevřela pěsti na prsou. „Prosím tě, nedělej scénu! Zavře nám poslední průchod.“

„Tak proto se ho bojíš? Jestliže ano, tak se neboj. Alan by to nedovolil.“

Tvář Elizabeth se začala chvět. Protlačila se kolem Duraye a rychle vyšla na terasu. Zmatený a rozzlobený Duray ji následoval. Rozhlédl se po terase. Boba nebylo vidět. Elizabeth šla k Alanu Robertsonovi a mluvila s ním tlumeným, naléhavým hlasem. Duray k nim přistoupil. Elizabeth zmlkla a odvrátila se, vyhýbajíc se jeho pohledu.

Alan Robertson jemně řekl: „Není tohle krásné místo? Podívejte se, jak zapadající slunce ozařuje řeku.“

Roger Waille přijel s vozíčkem se zmrzlinou, poháry a asi tuctem lahví. Poznamenal: „Ze všech míst na všech Zemích mám tohle místo nejraději. Říkám mu Ekshayan. Je to skytské jméno této oblasti.“

Nějaká žena se zeptala: „Není to tady v zimě studené a pusté?“

„Strašné,“ řekl Waille. „Vichřice skučí od severu, pak náhle ustanou a krajina je naprosto tichá. Dny jsou krátké a slunce vychází rudé jako vlčí mák. Z lesů vybíhají vlci a když nastane soumrak, obstoupí dům. Při úplňku vyjí jako zlé bytosti věštící smrt. Ale možná, že to vyjí samy ty zlé bytosti. A já sedím u krbu a jsem tím vším uchvácen.“

„Napadá mě,“ řekl Manfred Funk, „že každý člověk toho o sobě hodně prozradí tím, jak si vybírá místo pro svůj dům. I na staré Zemi bylo obydlí člověka obvykle symbolickým obrazem člověka samého. Nyní, když má možnost zvolit si cokoliv, dům každého člověka je ten člověk sám.“

„To je naprostá pravda,“ řekl Alan Robertson, „a Roger Waille jistě nemusí mít strach, že nám prozradil nějakou pochybnou stránku své osobnosti, když nám ukázal tenhle poněkud bizarní dům, který stojí v osamělé stepi prehistorické Rusi.“

Roger Waille se zasmál: „Tenhle groteskní dům nejsem já. Měl jsem jen pocit, že se hodí do tohoto prostředí… Ale, Durayi, ty nic nepiješ. Tady je vychlazená vodka, můžeš ji pít s něčím nebo čistou, tak, jak to prověřil čas.“

„Nechci nic, děkuji.“

„Jak si přeješ. Omluvte mě, chtějí se mnou mluvit jinde.“ Waille odešel, strkaje před sebou vozík. Zdálo se, že Elizabeth chce jít za

ním, ale pak zůstala stát vedle Alana Robertsona a zamyšleně hleděla přes řeku.

Duray mluvil k Alanu Robertsonovi jako by tam nebyla. „Elizabeth odmítá odejít. Bob ji zhypnotizoval."

„To není pravda," řekla tiše Elizabeth.

„Nějakým způsobem jí přiměl, aby tady zůstala, a ona mi nechce říct, proč."

„Chci nazpět průchod," řekla Elizabeth. Ale řekla to tlumeně a nejistě.

Alan Robertson si odkašlal. „Nevím, co říci. Je to velice trapná situace. Žádný z nás nechce vyvolat rozruch."

„V tom jsi na omylu," řekl Duray.

Alan Robertson tuto poznámku ignoroval. „Po večírku si s Bobem promluvím. Prozatím nevím, proč bychom se neměli těšit ze společnosti našich přátel a z toho báječného pečeného vola. Kdo to otáčí rožně? Toho člověka odněkud znám."

Duray rozhořčením téměř nemohl mluvit. „Po tom všem, co nám provedl?"

„Zašel příliš daleko, opravdu příliš daleko," souhlasil Alan Robertson. „Je to nezodpovědný člověk a já pochybuji o tom, že si vůbec uvědomuje, jaké nesnáze ti způsobil."

„Uvědomuje si to moc dobře, ale je mu to prostě jedno."

„To je možné," řekl smutně Alan Robertson. „Vždycky jsem doufal, že… ale to sem nepatří. Stále ještě mám pocit, že bychom neměli jednat neuváženě. Vždycky je mnohem jednodušší něco učinit, než to pak muset napravovat."

Elizabeth náhle přešla terasu a vydala se k hlavnímu vchodu do domu, kde se objevily její tři dcery: dvanáctiletá Dolly, desetiletá Loan a osmiletá Ellen. Všechny měly na sobě zelenobíločerné oblečení vesnických děvčat a lesklé černé holínky. Duray si uvědomil, že je na ně hezký pohled. Následoval Elizabeth.

„Tatínek," vykřikla Ellen a vrhla se mu do náručí. Obě zbývající se nedaly zahanbit a udělaly totéž.

„Myslely jsme si, že na večírek nepřijdeš," volala Dolly.

„Ale jsem hrozně ráda, že jsi přišel."

„Já taky!“

„Já taky!“

„Já jsem taky rád, že jsem přišel, i kdyby to bylo jen proto, abych vás viděl v tomhle hezkém oblečení. Pojďme se podívat na dědečka Alana.“ Vedl je přes terasu. Elizabeth je po chvíli váhání následovala. Duray si uvědomil, že všichni přestali mluvit, a dívají se na něj a jeho rodinu se zvláštní, chtivou zvědavostí, jakoby očekávali, že se budou chovat nějak neobvykle, zábavně, extravagantně. V Durayovi začínalo všechno vřít. Jednou, kdysi dávno, když přecházel ulici v centru San Franciska, ho srazilo auto. Utrpěl zlomeninu nohy a klíční kosti. V okamžiku se kolem něho začali shromažďovat kolemjdoucí. Strkali jeden do druhého, aby na něj viděli. Duray, trpící bolestí a v šoku, viděl kolem sebe jen kruh bílých tváří a upřeně hledících očí. Připadali mu lační jako mouchy kolem kaluže krve. V hysterickém záchvatu zuřivosti se vrávoravě postavil na nohy a začal bít do každé tváře, která byla na dosah, ať mužské či ženské. Nenáviděl je víc, než toho člověka, který ho srazil. Připadali mu jako upíři, kteří se přišli radovat z jeho bolesti. Kdyby byl měl zázračnou sílu, byl by je rozdrtil a ten ječící žok odporného masa by mrštil dvacet mil daleko do Tichého oceánu… Teď pocítil náznak stejného pocitu. Dnes však nemohl přihlížejícím poskytnout žádné nepřirozené potěšení. Přejel skupinu jediným chladně pohrdavým pohledem a odvedl své tři nedočkavě vyhlížející dcery k lavičce na konci terasy. Elizabeth kráčela za nimi jako stroj. Usedla na okraj lavičky a hleděla přes řeku. Duray se upřeně díval na Kámoše a snažil se je přimět, aby se podívali k místu, kde se opékal na velké hromadě dřevěného uhlí vůl. Jeden mladý muž v bílém saku obracel rožněm, druhý poléval pečeni šťávou. Dvojice orientálců vynášela stůl na porcování masa, jiný muž soupravu na porcování a čtvrtý přivážel vozík naložený saláty, křupavými bochníky chleba, podnosy se sýrem a sledi. Pátý muž, oblečený jako transylvánský cikán, vyšel z domu s houslemi a v rohu terasy začal hrát melancholickou melodii stepi.

Bob Robertson a Roger Waille si prohlíželi vola, na kterého byl velkolepý pohled. Duray se snažil zůstat lhostejný, ale jeho čich se

nenechal omezovat. Vůně pečeného masa, česneku a koření ho nemilosrdně mučila. Bob Robertson se vrátil na terasu a pozvedl ruce, aby ho ostatní vyslechli. Houslista odložil svůj nástroj. „Ovládněte ještě chvíli svou chuť k jídlu. Zatím si můžeme promluvit o našem příštím Mejdanu. Náš moudrý přítel Bernard Ulman doporučuje hostinec v Adirondacks: hotel U Safírového jezera. Byl postaven v roce 1902 a vyhovuje nejvyšším požadavkům na pohodlí edwardovské doby. Klientelu tvoří obchodníci z New Yorku. Kuchyně je košer. Vedení hotelu udržuje příjemné noblesní prostředí lepších lidí, píše se rok 1930. Bernard přinesl fotografie. Rogere, buď tak laskav.

Waille odhrnul závěs, za kterým bylo plátno. Zapnul promítací přístroj a na plátně se objevil hotel. Byla to rozlehlá budova z hrázděného zdiva s vyhlídkou na několik akrů parku a na klidné jezero.

„Děkuji, Rogere. Myslím, že máme i fotografii personálu…“

Na plátně se objevila skupinka asi třiceti strnule pózujících mužů a žen. Všichni se víceméně mile usmívali. Kámoši se bavili, někteří se pochechtávali.

„Pokud jde o kuchyni, vybavení a půvab tohoto místa vůbec, jsou Bernardovy reference velice příznivé. Nemám pravdu, Bernarde?“

„Naprosto,“ odpověděl Bernard Ulman. „Zaměstnanci jsou pozorní a schopní, klientela je velmi dobře zavedená.“

„Výborně,“ řekl Bob Robertson. „Pokud nikdo nemá zajímavější návrh, uspořádáme náš příští Mejdan v hotelu U Safírového jezera. A teď myslím, že pečeně už by měla být hotová, propečená přesně jak má být.“

„Správně,“ řekl Roger Waille. „Tom jako obvykle odvedl u rožně dobrou práci.“

Zvedli vola na stůl. Porcovač se pustil energicky do práce. Duray si šel promluvit s Alanem Robertsonem. „Chápeš důvod, proč se tyhle večírky pořádají? Jsi do toho žertu zasvěcen?“

Alan Robertson přesně odměřoval slova. „Jistěže nejsem do toho zasvěcen.“ Váhal a pak pokračoval: „Tahle parta už se nikdy nebude plést do tvého života, ani do života tvé rodiny. Tím jsem si jist. Bob

se příliš odvázal, přehnal to a záležitost špatně posoudil. Mám v úmyslu si s ním v tichosti promluvit. Vlastně jsme si už určité názory na věc vyměnili. Teď bude pro tebe nejlepší, když nebudeš do ničeho zasahovat.“

„Ty si tedy myslíš, že já a moje rodina bychom měli trpělivě snášet Bobovy špatné vtipy?“ řekl Duray a jeho zdvořilost nevěstila nic dobrého.

„Vím, že to zní v této situaci tvrdě, ale má odpověď musí být ‚ano‘.“

„Já si tím tak jist nejsem. Můj vztah k Elizabeth už není takový, jako býval. A způsobil to Bob.“

„Budu citovat jedno staré výstižné rčení: Čím méně řečí, tím snazší náprava.“

Duray změnil téma rozhovoru. „Když Waille ukazoval fotografii personálu toho hotelu, připadaly mi některé tváře povědomé. Ale než jsem se o tom mohl ujistit, fotografie zmizela.“

Alan Robertson nešťastně přikývl. „Nerozebírejme to, Gilberte. Místo toho –“

„Už jsem zašel příliš daleko,“ řekl Duray. „Chci znát pravdu.“

„Tak tedy dobře,“ řekl Alan Robertson. „To, co ti říká tvůj instinkt, je správné. Vedení hotelu U Safírového jezera získalo velmi špatnou pověst v identických podmínkách. Jak jsi správně tušil, je mezi nimi vedení německé Národně socialistické strany z roku 1938. Ředitelem je samozřejmě Hitler, recepční úředník je Goebbels, vrchní je Goering, hoteloví poslíčci jsou Himler a Hess a tak dále podle jejich hodností. Samozřejmě, že si nejsou vědomi toho, co činí jejich dvojníci v jiných světech. Klientela hotelu je z velké části židovská, což vnáší do celé situace jakýsi morbidní humor.“

„To se nedá popřít,“ řekl Duray. „A co ten večírek, do kterého jsme nahlédli?“

„Myslíš ten středoškolský fotbalový tým? Mistři Texasu, jak si vzpomínám.“ Alan Robertson se usmál. „Bob mi prozradil totožnost těch hráčů. Zajímá tě ta sestava?“

„Velice.“

Alan Robertson vytáhl z kapsy list papíru. Ano, tady to je.“ Podal papír Durayovi, který uviděl sestavu:

Útok:

Achilles Karel Herkules Goliáš Samson Richard Billy Veliký Lví Kid
srdce

Obrana:

Machiavelli

Sir Galahand Geronimo

Kukulín

Duray vrátil papír Robertsonovi. „Ty to schvaluješ?“

„Řeknu to takhle,“ řekl Alan Robertson, trochu nesvůj. „Jednou, v rozhovoru s Bobem, jsem poznamenal, že lidstvo by mohlo být ušetřeno mnoha útrap, kdyby ti největší zločinci byli v útlém věku přesunuti do prostředí, které by umožnilo konstruktivní využití jejich energie. Myslel jsem, že když jsem schopen provést takové změny, je snad mou povinností učinit to. Bob se o to začal zajímat a vytvořil tuto skupinu. Kámoše, aby sloužili myšlence, kterou jsem navrhl. Věřím, že je přitahovala spíše možnost zábavy než altruismus, ale výsledný efekt je stejný.“

„Ti hráči ale nejsou žádní zločinci,“ řekl Duray. „Sir Galahad, Karel Veliký, Samson, Richard Lví srdce…“

„Přesně tak,“ řekl Alan Robertson, „a to jsem Bobovi řekl.“

On ale tvrdil, že všichni byli rváči a násilníci, snad s výjimkou Sira Galahada. Tvrdil například, že Karel Veliký dobyl velká území, ale bez nějakého určitého úspěchu. Že Achilles, který je pro Řeky národním hrdinou, byl pro Trojany nepřítelem, a tak dále. Jeho ospravedlnění jsou snad poněkud ošemetná… Přesto však je lepší, když se tito mladší mužové vyžívají ve sportovním zápolení, než aby někomu rozbíjeli hlavy.“

Po chvíli se Duray zeptal: „A jak se to všechno dělá?“

„Nevím to zcela přesně. Myslím, že vybrané děti jsou nějakým způsobem vyměněny za jiné, které vypadají stejně. Takto získané dítě je pak vychováváno ve vhodných podmínkách.“

„Tyhle vtipy mi připadají příliš komplikované a trochu únavné.“

„Přesně tak,“ řekl Alan Robertson. „Umíš si ale představit lepší způsob, jak zabránit někomu, jako je Bob, v rošťárnách?“

„Samozřejmě,“ řekl Duray. „Strach z následků.“ Zamračeně přehlédl přes terasu. Bob se tam zastavil, aby si promluvil s Elizabeth. Ona a tři děvčata povstaly.

Duray přešel terasu. „Co se děje?“

„Nic důležitého,“ řekl Bob. „Elizabeth a děvčata budou pomáhat při obsluhování hostů.“ Pohlédl směrem k servírovacímu stolku, pak se otočil zpět k Durayovi. „Pomohl bys s porcováním?“

Durayova paže samovolně vyrazila. Jeho pěst zasáhla Bobovu čelist. Bob zavrávoral a narazil do jednoho z bíle oděných orientálců, který nesl podnos s jídlem. Oba se ocitli na zemi. Parta Kámošů byla šokována i pobavena a pozorně přihlížela.

Bob vstal a pomohl orientálci na nohy. Podíval se směrem k Durayovi a smutně potřásl hlavou. Když se jejich pohledy setkaly, Duray si všiml záblesku v Bobových světle modrých očích. V příštím okamžiku Bob opět vypadal mírně.

Elizabeth řekla tichým, zoufalým hlasem: „Proč jsi neudělal to, o co tě žádal? Všechno by bylo tak jednoduché.“

„Elizabeth má pravdu,“ řekl Alan Robertson.

„Proč by měla mít pravdu?“ dožadoval se vysvětlení Duray. „Vždyť jsme jeho obětí! Povolil jsi mu darebáctví a teď ho nemůžeš kontrolovat.“

„To není pravda,“ ohradil se Alan Robertson. „Mám v úmyslu Kámoše zkrotit. Budou mě poslouchat.“

„Pokud jde o mne, škoda se už nedá odčinit,“ řekl Duray hořce.

„Pojď, Elizabeth, jdeme domů.“

„Nemůžeme jít domů. Bob má průchod.“

Alan Robertson zhluboka vzdychl. Dospěl k rozhodnutí. Vydal se za Bobem, který stál nedaleko se sklenkou vína v jedné ruce. Druhou rukou si masíroval čelist. Alan Robertson hovořil k Bobovi zdvořile, ale autoritativně. Bob otálel s odpovědí. Alan Robertson znovu mluvil, tentokrát ostřeji. Bob jen pokrčil rameny. Alan Robertson chvíli čekal, pak se vrátil k Durayovi, Elizabeth a jejich třem dětem.

„Průchod je v jeho bytě v San Francisku," řekl Alan Robertson odměřeně, „vrátí ti ho po večírku. Teď pro něj nechce jít." Bob si znovu vynutil pozornost Kámošů. „Na všeobecnou žádost si přehrajeme záznam našeho předposledního Mejdanu, pořízený jedním z nejvýznačnějších, nejpilnějších a nejchytřejších Kámošů, Manfredem Funke. Místo je Červená stodola, hostinec dvanáct mil od Urbany, Illinois. Doba je pozdní léto roku 1926 při příležitosti taneční soutěže v Charlestonu. Hudbu obstarávají legendární Wolverines a uslyšíte slavný kornet Leona Bismarcka Beidebercka." Bob se sarkasticky usmál, jako by ta hudba nebyla podle jeho gusta. „Bylo to jedno z našich nejúspěšnějších setkání, a nyní je znovu uvidíme."

Na plátně se objevil interiér tanečního sálu, přeplněný vzrušenými mladými muži a ženami. V zadní části pódia seděli Wolverines oblečeni ve smokingu. V popředí stáli soutěžící: osm elegantních mladých mužů a osm pohledných dívek v krátkých sukních. Předstoupil konferenciér a megafonem oznamoval divákům: „Soutěžící mají čísla od jedné do osmi. Prosím, žádné povzbuzování od obecenstva. Vítěz získá tuto velkolepou cenu a padesát dolarů v hotovosti. Ceny předá loňský vítěz, Boozy Horman. Pamatujte si, v prvním kole vypadnou čtyři páry, ve druhém dva a ve třetím vybereme vítěze. Tak tedy: Bix a Wolverines a ‚Sensation'!"

Orchestr začal hrát, soutěžící začali tančit.

Duray se zeptal: „Kdo jsou ti lidé?"

Alan Robertson klidně odpověděl: „Ti mladí muži jsou místní a nejsou důležití. Ale všimni si dívek: nepochybuji o tom, že se ti líbí. Nejen tobě. Je to Helena Trojská, Deirdre, Marie Antoinetta, Kleopatra, Salome, Lady Godiva, Nefertiti a Mata Hari."

Duray zarputile zavrčel. Hudba ustala. Podle síly potlesku publika konferenciér vyřadil Marii Antoinettu, Kleopatru, Deirdre, Matu Hari a jejich partnery. Wolverines hráli ‚Fidgety Feet', čtyři zbývající páry tančily s vervou a s nadšením, ale Helena a Nefertiti byly vyřazeny. Wolverines zahráli ‚TigerRag'. Salome a Lady Godiva a jejich mladí partneři tančili s úžasným zápalem. Po důkladném zhodnocení síly potlesku konferenciér vyhlásil za vítěze Lady Godivu a jejího partnera. Na plátně se objevil detailní záběr

dvou šťastných tváří. V přemíře radosti a triumfu se vítězové objímali a líbali. Pak plátno vybledlo. Po živém prostředí Červené stodoly působila terasa nad Donem bezvýrazným a mdlým dojmem.

Kámoši se zavrtěli na židlích. Někteří předstírali veselí tím, že na sebe pokřikovali, druzí hleděli ven na rozlehlou prázdnotu řeky.

Duray pohlédl směrem k Elizabeth. Byla pryč. Zahlédl ji, jak spolu s třemi dalšími mladými ženami prochází mezi hosty a nalévá víno ze skytských karaf.

„Okouzlující obrázek, že?“ řekl čísi klidný hlas. Duray se otočil a spatřil Boba, který stál za ním. Jeho ústa naznačovala úsměv, ale ze světle modrých očí sršely blesky.

Duray se odvrátil. Alan Robertson řekl: „Vůbec to není příjemná situace, Bobe, a není na ní nic okouzlujícího.“

„Snad na příštích Mejdanech, až můj obličej bude v pořádku, se kouzlo opět objeví. Omluv mě, musím trochu oživit zábavu.“ Vykročil kupředu. „A teď náš poslední příspěvek: sestřih záběrů a improvizací, obrázků a pohledů, všechny svým způsobem zábavné a poučné, buď tak laskav a zapni to.“

Roger Waille zaváhal a pohlédl na Alana Robertsona.

„Číslo toho filmu je šedesát dva, Rogere,“ řekl Bob tiše. Roger Waille ještě okamžik váhal, pak pokrčil rameny a šel k promítacímu přístroji.

„Materiál je nový,“ řekl Bob, „a proto jej budu komentovat.

Nejdříve uvidíme epizodu ze života Richarda Wagnera, dogmatického a někdy až popudlivého hudebního skladatele. Píše se rok 1843, místem jsou Drážďany. Jedné letní noci se Wagner vydává na novou operu, Der Sanger Krieg od neznámého skladatele. Před koncertní síní vystupuje z kočáru, vstupuje do budovy a sedá si do své lóže. Povšimněte si jeho důstojného vzhledu, autority jeho gest. Začíná hudba. Poslouchejte! Z reproduktoru vycházely zvuky hudby. „To je předehra,“ oznámil Bob. „Ale povšimněte si Wagnera. Co ho tak ohromilo? Proč je tak užaslý? Naslouchá hudbě, jako by ji nikdy neslyšel. A skutečně ji nikdy neslyšel, teprve včera si poznamenal několik motivů pro toto dílo, jemuž hodlá dát název Tannhauser. A dnes, jakoby kouzlem, ho slyší v jeho konečném znění. Wagner

půjde dnes večer pomalu domů a v roztržitosti nakopne svého psa Schmutziho. A teď jiná scéna.

Petrohrad v roce 1880. Stáje v zadní části Zimního paláce. Pozlacené kočáry zdobené slonovinou vyjíždějí, aby odvezly cara a carevnu na recepci na britské ambasádě. Povšimněte si kočích. Vážní, upravení, zaujati svou prací. Marxův plnovous je pečlivě zastřižen, Leninova bradka není tak výrazná. Přichází štolba na odjezd kočárů. Povšimněte si laskavého pohledu jeho jiskrných očí! Je to Stalin!“ Plátno zšedlo a pak se znovu rozjasnilo. Objevila se široká velkoměstská třída lemovaná výlohami výstavních skříní, značkových prodejen automobilů a prodejnami ojetých vozidel. „Tohle je jeden z nápadů Shawna Hendersona. Ty čtyři autobazary provozují muži, kteří by v jiných podmínkách byli významnými osobnostmi náboženského života: proroci a jim podobní. Například ten čilý muž s ostře řezanými rysy před prodejnou ‚Quality Motors‘ je Mohamed. Shawn provádí pečlivý průzkum a při našem příštím Mejdanu nás bude informovat o svém styku s těmito čtyřmi slavnými osobnostmi.“

Alan Robertson vykročil vpřed a skromně řekl: „Nerad ruším zábavu, ale obávám se, že mi nic jiného nezbývá. Žádné další Mejdany už nebudou. Naše původní cíle jsou zanedbány a příliš často se tu vyskytuje bezdůvodná lehkovážnost a někdy i krutost. Mé rozhodnutí se vám může jevit jako náhlé a překvapivé, ale uvažuji o té věci již několik dní. Mejdany se zvrhly nesprávným směrem a snadno by se z nich mohlo stát nové absurdní zlo. To je ovšem naší původní myšlence na hony vzdálené. Jsem si jist, že každý rozumný člověk bude po zralé úvaze souhlasit s tím, že nastal čas s tím přestat. Příští týden mi můžete vrátit všechny průchody kromě těch, jež vedou do světů, kde máte své rezidence.“

Kámoši se mezi sebou tiše domlouvali. Někteří nepřátelsky hleděli na Alana Robertsona, jiní si přidávali kousky pečeného vola. Bob přistoupil k Alanovi a Durayovi. Hovořil nenuceně. „Musím říci, že tvoje pokárání přišlo asi tak jemně jako kulový blesk. Dovedu si představit Jehovu, jak podobným způsobem trestá padlé anděly.“

Alan Robertson se usmál. „Ale Bobe, vždyť říkáš nesmysly. Ta situace je zcela odlišná. Jehova udeřil v hněvu. Já zavádím tato opatření s dobrým úmyslem, abychom mohli opět věnovat svou energii konstruktivním cílům.“

Bob zaklonil hlavu a zasmál se. „Ale Kámoši už nejsou zvyklí pracovat. Chceme se jen bavit. A koneckonců co je špatného na tom, co děláme?“

„Začíná to být velmi nebezpečné, Bobe.“ Hlas Alana Robertsona zněl vážně. „Do vaší zábavy nenápadně vnikají prvky zla, tak pokradmu, že ani vy sami si jich nejste vědomi. Například, jakou cenu má mučit ubohého Wagnera? To byla zbytečná krutost, která vás jen na chvíli pobavila. A když už o tom mluvím, velice odsuzuji to, jak zacházíte s Gilbertem a Elizabeth. Jim oběma jste způsobili velké nesnáze a v případě Elizabeth skutečné utrpení. Gilbert vzal věci do svých rukou a vaše účty jsou téměř vyrovnané.“

„Gilbert je příliš impulzivní,“ řekl Bob. „Tvrdohlavý a egocentrický, jako byl vždycky.“

Alan pozvedl ruku. „Není zapotřebí o tom mluvit, Bobe, už nic neříkej.“

„Když ale to, co děláme, budeme považovat za nápravu v praxi, není to bezvýznamné. A to, co dělají Kámoši, můžeme bohatě ospravedlnit.“

Duray se tiše zeptal. „Jak to myslíš, Bobe?“

Alan Robertson se tomu snažil zabránit, ale Duray řekl: „Jen ať vyklopí všechno, co chtěl říci. Stejně to má v úmyslu.“

Chvilku bylo ticho. Bob hleděl přes terasu k místu, kde tři orientálci přenášeli zbytky masa na servírovací vozík.

„No tak,“ řekl Alan Robertson jemně. „Už sis konečně vybral?“

Bob zvedl ruce v předstíraném úžasu. „Nerozumím ti! Chci ospravedlnit sebe i Kámoše. Myslím, že jsme si vedli ohromně. Dnes jsme dovolili Torguemadovi, aby si opekl zabitého vola místo živého kacíře: Markýz de Sade ukojil své obskurní choutky tím, že se laskal s opečeným masem, když je potíral šťávou. A všimli jste si, s jakou rozkoší krájel Ivan Hrozný pečeného vola? Nero, který měl skutečně talent, hrál na své housle. Atilla, Čingischán a Mao Ce-tung zdatně

obsluhovali hosty. Víno nalévaly Messalina, Lucrezia Borgia, Dalila a Gilbertova okouzlující žena Elizabeth. Jen Gilbert se nerehabilitoval. Alespoň nám ale poskytly dojemný a nezapomenutelný obrázek: Gilles de Rais, Elizabeth Báthoryová a jejich tři panenské dcery. To bylo dostačující. V každém případě jsme ukázali, že rehabilitace není prázdné slovo.“

„V každém případě ne,“ řekl Alan Robertson. „Obzvláště ne v tom tvém.“

Bob se na něj podezíravě podíval. „Nerozumím ti.“

„Nevíš o své minulosti o nic více než Gilbert. Já teď odhalím některé skutečnosti, abys mohl sám sebe trochu pochopit a snažil se potlačit sklony, které z tvého dvojníka učinily odstrašující příklad krutosti, lstivosti a věrolomnosti.“

Bob se zasmál. Zaznělo to ostře, jako by praskal led. „Připouštím, že mě to naplňuje děsivým zájmem.“

„Nalezl jsem tě v lese tisíc mil na sever od tohoto místa, když jsem sledoval fylogenetický rodokmen severských bohů. Jmenuješ se Loki. Z důvodů, které nejsou nyní důležité, jsem tě převedl do San Franciska a tam jsi vyrostl.“

„Takže já jsem Loki.“

„Ne. Ty jsi Bob Robertson, stejně jako toto je Gilbert Duray a zde jeho žena Elizabeth. Loki, Gilles de Rais, Elizabeth Báthoryová – to všechno jsou jména vztahující se k lidskému materiálu, který dobře nefungoval. Gilles de Rais, jak můžeme soudit z průkazných faktů, měl nádor na mozku a propadl svým podivným, výstředním neřestem po dlouhé a počestné životní kariéře. Případ kněžny Elizabeth Báthoryové není tak jasný, ale lze usuzovat na syfilis a následné poškození mozku.“

„A co chudák Loki?“ zeptal se Bob s přehnaným patosem.

„Loki, jak se zdá, netrpěl ničím jiným, než že to byl podlý ničema.“

Zdálo se, že to Boba zaujalo. „Takže tyto vlastnosti se vztahují na mne?“

„Nejsi bezpodmínečně identický se svým dvojníkem. Stejně bych ti však radil, abys o sobě důkladně přemýšlel. Podle mého názoru by ses měl považovat za toho, komu je uložen podmíněný trest.“

„Jak myslíš.“ Bob se podíval přes Alana Robertsona. „Omluvte mne. Pokazili jste večírek a všichni odcházejí. Chci si promluvit s Rogerem.“

Duray se mu postavil do cesty, ale Bob ho odstrčil ramenem a kráčel přes terasu. Duray hleděl zlobně na jeho záda.

Elizabeth řekla smutně: „Doufám, že už to všechno skončí.“

Duray zabručel: „Nikdy jsi ho neměla poslouchat.“

„Neposlouchala jsem. Četla jsem o tom v jedné z Bobových knížek. Viděla jsem tvůj obrázek, nemohla jsem –“

Alan Robertson ji přerušil. „Netrap už Elizabeth. Myslím, že je velice rozumná a statečná. Udělala vše, co mohla.“

Bob se vrátil. „O všechno je postaráno,“ řekl vesele. „O všechno, až na dvě maličkosti.“

„První z nich je, že vrátíš průchod. Gilbert a Elizabeth, nemluvě o Dolly, Joan a Ellen, se chtějí vrátit domů.“

„Zůstanou tady s tebou,“ řekl Bob. „To bude nejlepší řešení.“

„Nemám v plánu tady zůstat,“ řekl Alan Robertson překvapeně. „Ihned odcházíme.“

„Budeš muset své plány změnit,“ řekl Bob. „Nakonec mě tvoje výčitky omrzely. Rogerovi se nijak zvlášť nechce odejít ze svého domu, ale souhlasí s tím, že už je na čase tu záležitost vyřídit.“

Alan Robertson se zamračil: „To je ale velmi ubohý vtip, Bobe.“

Roger Waille přišel z domu zachmuřen: „Všechny jsou uzavřeny. Jen hlavní brána je otevřená.“

Alan Robertson řekl Gilbertovi: „Myslím, že ponecháme Boba a Rogera jejich fantazírování. Až se vzpamatuje, získáme váš průchod. Pospěšte si. Elizabeth! Děvčata!“

„Alane,“ řekl tiše Bob, „ty zůstaneš tady. Navždy. Já přebírám kontrolu nad strojem.“

Alan Robertson se klidně zeptal: „A jak mně chceš zabránit v odchodu? Násilím?“

„Můžeš tu zůstat živý či mrtvý. Vyber si.“

„Máš tedy zbraně?“

„Samozřejmě.“ Bob ukázal pistoli. „A je tu také služebnictvo. Nikdo z nich nemá nádor nebo syfilis. Všichni jsou jednoduše zlí.“

Roger řekl nerudně: „Skoncujme s tím.“

Hlas Alana Robertsona zazněl nyní ostře. „Ty máš opravdu v úmyslu zanechat nás tady samotné, bez potravy?“

„Jakoby se to už stalo.“

„Budu tě muset potrestat, Bobe, a Rogera také.“

Bob se zasmál. „Ty sám trpíš duševní chorobou – megalomanií. Nemáš sílu nikoho potrestat.“

„Ještě mám kontrolu nad strojem, Bobe.“

„Stroj tu není. Tak tedy –“ Alan Robertson se otočil a zamračeně se rozhlédl po okolí, jako by někoho očekával. „Ještě okamžik. Já pravděpodobně přijdu od hlavní brány. Gilbert a jeho skupina zpoza domu. Ano, tady jsme.“

Po pěšině od hlavního vchodu přicházeli rychlým krokem dva Alani Robertsonové doprovázeni šesti muži ozbrojenými puškami a plynovými granáty. Současně zpoza domu vystoupili dva Gilberti Durayové a dalších šest mužů, vyzbrojených podobně.

Bob užasle zíral. „Kdo jsou ti lidé?“

„Dvojníci,“ řekl Alan s úsměvem. „Řekl jsem ti, že mám kontrolu nad strojem a tu mají i všichni moji dvojníci. Jakmile se s Gilbertem vrátíme na Zemi, musíme se zase my vydat na cestu a to, co jsme udělali zde, musíme udělat i v ostatních světech příbuzných tomuto světu… Rogere, buď tak hodný a svolej služebnictvo. Vezmeme je zpátky na Zemi. Ty a Bob musíte zůstat.“

Waille úzkostí zalapal po dechu. „Navždy?“

„Nic lepšího si nezasluhujete,“ řekl Alan Robertson.

„A Bob by asi zasloužil ještě přísnější trest.“ Otočil se k dvojníkům Alanům Robertsonům: „Co je s Gilbertovým průchodem?“

Oba odpověděli: „Je v Bobově bytě v San Francisku, v krabici na krbové římse.“

„Dobrá," řekl Alan Robertson. „Odcházíme. Sbohem, Bobe. Sbohem, Rogere. Je mi líto, že naše přátelská spolupráce skončila tak nepříjemně."

„Počkej!" vykřikl Roger. „Vezmi mě s sebou!"

„Sbohem," řekl Alan Robertson. „Pojďte, Elizabeth. A vy, děvčata, běžte napřed!"

13

Elizabeth s dětmi se již vrátila do Domova. Alan Robertson a Duray seděli v salónku nad strojem. „Prvním krokem," řekl Alan Robertson, „bude zbavit se našeho břemena. Samozřejmě, existuje nekonečné množství Mejdanů v Ekshayanech a nekonečné množství Alanů a Gilbertů. Kdybychom navštívili jeden Mejdan, podle zákona pravděpodobnosti bychom promeškali jisté množství situací, ve kterých je zapotřebí, abychom zasáhli. Za předpokladu, že nekonečný počet Alanů a Gilbertů si náhodně vybere mezi nekonečným množstvím Ekshayanů, celkový počet permutací je nekonečno povýšeno na nekonečno. Nevypočetl jsem, jaké procento z tohoto množství přísluší kterémukoli danému Ekshayanu. Kdybychom navštívili Ekshayan před tím, než jsme sami zachránili alespoň jednoho Gilberta a Alana, je možné, že bychom byli nuceni prohledat padesát, sto či ještě více světů. Nebo by se nám třeba mohlo podařit zachránit je při první návštěvě. Nejmoudřejší bude, když ty a já navštívíme, řekněme, dvacet Ekshayanů. Jestliže každá dvojice Alan a Gilbert učiní totéž, pak pravděpodobnost, že kterýkoliv Alan a Gilbert budou opuštěni, je jedna ze dvaceti krát devatenáct krát osmnáct krát sedmnáct a tak dále. Ale stejně si myslím, že se postarám o to, aby operátor zkontroloval dalších pět či deset tisíc světů, abychom vyloučili i tuto jedinou možnost…"

Neznámý kultovní autor J.V.

Jak jsme si mohli přečíst v předmluvě k této knize, pan J.V. se zdráhá zveřejňovat jakákoli svá životopisná data, a nejen to, odmítá na veřejnosti šířit i své fotografie. Právě proto autorské foto na obálce (jinak již ustálený zvyk u této edice) tentokrát chybí. Sice se nám dostalo do rukou několik „zaručených“ portrétů autora, ale kdoví, zda to byl opravdu on.

Nicméně shrňme alespoň to málo, co je nám známo. Jistý Jack Vance se narodil roku 1916 v San Francisku, dětství strávil v jižanském San Joaquinu, ležícím v deltě Sacramenta. Na Kalifornské univerzitě studoval tak odlišné obory jako je technika těžby rud, fyzika a konečně žurnalistika. Během 2. světové války sloužil u námořnictva a zbrázdil takřka celý Pacifik. Dnes žije v Oaklandu a… Ale to už jsou samé dohady a zprávy z druhé ruky. Frank Herbert, autor legendární Duny, například vzpomíná, jak s Vancem a Poulem Andersonem spolu s manželkami žili nějaký čas společně na osamělém hausbótu a hráli si na haute volée americké SF. Jack Vance se prý zajímá o počátky jazzu, sám hraje virtuózně na banjo a zcestoval snad celý svět. Dnes halí aureola tajemství tohoto autora stále víc a druhotně vzniká mýtus o slavném a báječném muži, který tolik obohatil světovou science fiction.

Vance začal psát těsně po válce, v roce 1945 mu vyšla první povídka The World Thinker v magazínu Thrilling Wonder Stories. To nebyl špatný začátek, v časopise, který vycházel od roku 1936, debutovali takoví autoři jako Alfred Bester či Ray Bradbury. Vance tehdy psal podobně jako Harry Bates či Henry Kuttner dobrodružnou SF, která se však přece jen trochu lišila důrazem na exotiku prostředí. V roce 1950 vyšla jeho první kniha, román The Dying Earth (Umírající Země). Podivuhodná atmosféra hlubokého smutku a delikátní melancholie prolíná šesti epizodami, odehrávajícími se na konci našeho času, kdy Slunce se stává uhasínající svící na šedavém nebi, poslední lidé žijí v rozpadajících se městech a po širých pláních Země a v hlubokých lesích se prohánějí tajemní tvorové, skřeti a

čarodějové. Vance mohl být spokojen, dnes patří tohle dílko k nejkrásnějším knihám americké fantasy, resp. science fantasy. Vance se do této umírající krajiny ještě několikrát vrátil a dalších devět příběhů shromáždil v knize The Eyes of the Ouerworld (1966, Oči Jiného světa). Lstivý Cugel je donucen čarodějem Iucounu, aby se vydal na nebezpečnou cestu za hledáním legendárních očí Jiného světa – čoček, které dovolují pohled do dokonalejšího vesmíru. Vanceho styl se začíná vyhraňovat, fascinuje ho především tvorba exotických světů a podivných, pro člověka nepochopitelných kultur. Technická SF ho tolik nezajímá, vyžívá se v črtání krajiných scenérií a ve vymýšlení bizarních sociologických struktur společnosti. To konečně dokládají tři novely či spíše krátké romány z 60. let, kdy se již Vance od povídkové tvorby zvolna odvrací, aby se nadále věnoval jen románům. Měsíční můra (Moon Moth, 1961) je dobrým důkazem autorovy stylové akribie a přesnosti vyjadřování (viz poznámky pod čarou s popisy jednotlivých nástrojů), Poslední hrad (The Last Castle, 1966) – oceněný v roce 1966 cenou Nebula a 1967 cenou Hugo jako nejlepší SF-povídka roku – imponuje jednoduchým a originálním nápadem. Dragon Masters (1962, Vládci draků) – cena Hugo 1963 za nejlepší povídku roku – začíná podobně jako Poslední hrad. Lidé na planetě Aerlith, potomci urpchlíků z kterési hvězdné války, se musí bránit proti nebezpečným ještěrům. Není to snadné, protože již nikdo neumí ovládat dokonalou techniku minulosti. Když dojde ke střetu, nasadí obě strany do války geneticky pozměněné jedince protivníka.

Vedle SF se Vance pustil od roku 1957 i do psaní detektivek. Napsal jich přes tucet a i v tomto oboru slavil úspěchy, vždyť jeho nejslavnějším pseudonymem se stalo jméno Ellery Qeen.

Polovina šedesátých let představuje ve Vanceho tvorbě další předěl. Po období psaní povídek pro nejrůznější magazíny (1945-1955) a po intenzivní snaze vybudovat si v rozsáhlejších prózách vlastní nezaměnitelný styl (1955-1965) se Vance věnuje vytváření rozsáhlých románů, které spojuje v nijak složité, ale přesto velkryse rozvržené cykly. Sem spadá pentalogie Demon Princes (1963-1981,

Démoničtí vládci), variace na téma pomsta kosmického hraběte Monte Christo, či dobrodružné příběhy odehrávající se na pozadí světa Alastor Cluster, započaté románem Trullion: Alastor 2262 z roku 1973. Vance v těchto voluminózních dílech vždy pobaví, nenudí, ale po čase nabýváme dojmu, že autor sám sebe zvolna, ale vytrvale vykrádá. Jakoby Vancemu činilo potěšení napsat první, „úvodní" díl cyklu, ale hned nato ho celá záležitost přestala bavit a okem už pošilhává po dalším exotickém světě.

Přes záplavu popsaného papíru lze však u Jacka Vanceho až do současnosti vysledovat tři hlavní linie zájmu: Je to především čistá fantasy s některými až pohádkovými motivy, tak jak se k ní autor vrátil v příbězích Cugel's Saga (1983, Cugelova sága) a Rhialto the Marvellous (1984, Podivuhodný Rhialto), čímž se vrátil i do světa své prvotiny, Umírající Země.

Druhým předmětem zájmu jsou pro Vanceho nejroztodivnější společenské struktury, fungující často na zvrácených, logice odporujících principech. Nedosažitelným snad zůstal v tomto ohledu román Big Planet (1952, Velká planeta). Pozemská loď ztroskotá na jedné z oběžnic slunce Phaedry, na nechvalně známé „Veleplanetě" s úctyhodným průměrem přes 40000 kilometrů. Sem se od nepaměti uchylovali lidé nejpodivuhodnějších názorů a anarchistického smýšlení. Posádka ztroskotané lodi se pod vedením Claude Glystry vydává na 60000 kilometrů dlouhou pouť do enklávy patřící planetě Zemi a přitom se setkává s nesčetnými obyvateli malých státečků, měst a nejrůznějších enkláv s tou nejpomatenější společenskou strukturou. Vanceho dokonalý gejzír nápadů!

Showboat World (1975, Zábavní parník Svět) reprezentuje třetí směr zájmů Jacka Vanceho, jeho rozsáhlé znalosti v oblasti umění. Román se odehrává opět na Veliké planetě, nemá však s jejím dějem nic společného. Hrdinou je Apollon Zamp, který se svou lodí „Miraldin zázrak" pluje sem a tam po řece Vissele a obyvatelům pobřeží předvádí své méně či více pompézní divadelní hry. Ve svém počínání má však tvrdého konkurenta, Gartha Ashgaleho, který činí totéž, aby tak získal první cenu v soutěži o nejlepší hru, již tradičně

uděluje král Moruny. Souboj mezi oběma protivníky je veden tvrdě a nevybíravě, ovšem často končí pro oba tragikomicky. Vance zde kromě napínavého děje a nadsázky dokázal skvěle popsat i herecké umění, krásu a podivnost divadla s podobnou invencí, s jakou se věnoval například hudbě v povídce Měsíční můra.

V poslední době jakoby se již autor chtěl odmlčet, jeho knihy, které se čas od času objeví, však vždy znovu upoutají pozornost – naposledy trilogie Lyonesse, jejíž poslední díl Madouc (1989) dokonce získal v roce 1990 světovou cenu fantasy.

S odstupem času můžeme bez nadsázky říci, že Vance je opravdu jedním z nejzábavnějších, ne-li nejzábavnějším autorem žánru. Nevyniká sice ani v akčnosti děje ani v monumentálních popisech a ani v logickém eskamotérství, ale v jeho díle najdeme ode všeho trochu, a hlavně – u Vanceho jako u málokterého jiného autora SF (snad s výjimkou Farmera) cítíme mezi řádky stále přítomno potěšení z originálního nápadu, hry, která se může donekonečna opakovat (viz povídka Mejdan v tomto sborníku). Je zvláštní, že kolem Vanceho se nikdy nevytvořila jistá čtenářská euforie, nestal se módou jako Asimov či Bradbury, přes svůj věk není nikdy nazýván žijícím klasikem žánru. Snad je to právě jistá všestrannost Vanceho schopností jako autora (např. oproti Asimovovi) či někdy příliš prostý myšlenkový záběr (oproti Bradburymu), co jistým způsobem nivelizovalo celé Vanceho dílo, takže na nás působí jako kompaktní směs, ale ničím zvlášť neupoutává. O své čtenáře však Vance nemusí mít strach, dokáže si dobře hrát, a co je v science fíction důležitějšího než mít právě tento vzácný dar.

Ondřej Můller

POZNÁMKA K PŘEKLADU

Překlad tohoto povídkového souboru pořídila skupina studentů katedry anglistiky a amerikanistiky FF * UK, účastníků seminářů literárního překladu ve studijním roce 1991-92.

Obsah

Předmluva 3

Solární plachetnice 25 5
Sail25
(přeložila Renáta Kubicová)

Ullwardovo soukromí 37
Ullwarď s Retreat (přeložila Václava Baladová)

Poslední hrad 64
The Last Castle
(přeložily Jana Mikuláštíková a Romana Prouzová)

Stanice Abercrombie 132
Abercrombie Station (přeložil Tomáš Votava)

Měsíční můra 195
The Moon Moth
(přeložila Věra Chocholoušková)

Mejdan 234
Rumfuddle
(přeložil Aleš Novák)

Neznámý kultovní autor J.V. 297

JACK VANCE (1916)

Po léta tajný typ všech, kdo v literatuře science fiction hledají dokonalou zábavu. Vanceho prózy mají neopakovatelnou atmosféru, jsou bohaté na detail, v popisu barokně monumentální, v jazyce nebývale pestré. Novela »Poslední hrad« (1966) patří k tomu nejlepšímu, co autor kdy vytvořil. Právem za ni získal ocenění nejvyšší — cenu Hugo a Nebula za nejlepší SF – povídku roku. A »Měsíční můra«? To je malé mistrovské dílko o podivuhodné společnosti, kde nejdůležitější úlohu hrají převleky, masky a hudební nástroje.

»Kajícníci čekali v klasické poloze kajícníků, na kolenou, hlavy skloněné, a umírali, alespoň tomu věřili, řízením, ve kterém Mekové představovali symbol lidského hříchu. Nakonec byli všichni mrtví: urození páni, dámy, Feiny ve svých pavilónech, Venkované ve stájích. Ze všech těch, kteří Janeil obývali, přežili jen Ptáci, tvorové nemotorní, neotesaní a nevlídní, kteří neměli hrdost a víru a starali se daleko víc o to, aby zachránili vlastní kůži, než čest hradu. Když se Mekové hrnuli dolů přes hradby, Ptáci opustili své kotce a za pronikavého vřískání letěli na východ směrem k Hagedornu, jenž byl nyní posledním hradem na Zemi.«

WS
WINSTON SMITH

Cena 42,– Kčs ISBN 80-85643-00-6

